ԾՐԱԳՐԱՅԻՆ ԱԶԴԱԳԻՐ

ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ
Փակ Բաժնետիրական Ընկերություն

ՀՀ, ք. Երևան, Գրիգոր Լուսավորչի 13 և 13/1,
հեռ. (+374 12) 22 22 22, ֆաքս(+374 10) 59 05 82
էլ. փոստ՝ ashb@ardshinbank.am
կայք՝ www.ardshinbank.am

Թողարկող՝	«Արդշինբանկ» ՓԲԸ
Տեղաբաշխող՝	«Արդշինբանկ» ՓԲԸ
Արժեթղթերի տեսակը՝	անվանական, չփոխարկվող, արժեկտրոնային պարտատոմս
Արժեթղթի ձևը՝	ոչ փաստաթղթային
Արժեթղթերի քանակը՝	ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
Արժեթղթերի անվանական արժեքը՝	ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
Արժեթղթերի թողարկման ծավալը՝	50,000,000.00 ԱՄՆ դոլար, 10,000,000.00 եվրո, 30,000,000,000.00 ՀՀ դրամ
Արժեկտրոնը՝	ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
Շրջանառության ժամկետը՝	ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱԶԴԱԳՐԻ ԳՐԱՆՑՈՒՄԸ ՉԻ ՀԱՎԱՍՏՈՒՄ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹՅՈՒՆԸ, ՆԵՐԿԱՅԱՑՎԱԾ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՃՇՏՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱՄ ԻՍԿՈՒԹՅՈՒՆԸ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ 6

Տեղեկատվություն Բանկի և Բանկի գործունեության վերաբերյալ 6

Բանկին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիր..... 11

Բանկի գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխություններ..... 15

Բանկի աուդիտ իրականացնող անձի մասին համառոտ տեղեկատվություն..... 16

Բանկի կառավարման մարմինների անդամների վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն..... 17

Բանկի պարտատոմսերի հիմնական տվյալները 18

Արժեթղթերի առաջարկի և դրանց առևտրին թույլտվության համակողմանի նկարագիրը 20

Բանկի ամփոփ ֆինանսական տվյալներ..... 21

ԲԱԺԻՆ 2. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 23

Ռիսկային գործոններ..... 23

Հիմնական տեղեկատվություն..... 25

Տեղեկատվություն «ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ» ՓԲԸ անվանական պարտատոմսերի վերաբերյալ. 25

Առաջարկի ժամկետները և պայմանները..... 39

Առևտրի թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը..... 49

Լրացուցիչ տեղեկատվություն..... 50

ԲԱԺԻՆ 3. ԲԱՆԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ 52

Անկախ աուդիտորները..... 52

Ռիսկային գործոններ..... 52

Տեղեկատվություն բանկի մասին..... 63

Բիզնեսի նկարագիրը..... 70

Բանկի կառուցվածքը..... 77

Զարգացման վերջին միտումները 78

Բանկի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները..... 79

Հսկող անձինք 94

Տեղեկատվություն Բանկի ակտիվների, պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին 96

Էական պայմանագրերը 97

Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը 97

Այլ տեղեկատվություն 98

Հավելվածներ 99

Հավելված 1 «ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ» ՓԲԸ կազմակերպական կառուցվածք 99

Հավելված 2 Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևեր 100

Հավելված 3 «ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ» ՓԲԸ կողմից թողարկված պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական (իրավաբանական անձանց համար) 101

Հավելված 4 «ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ» ՓԲԸ կողմից թողարկված պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարական (ֆիզիկական անձանց համար) 103

Հավելված 5 Թողարկման վերջնական պայմաններ 105

Հավելված 6 «ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ» ՓԲԸ ֆինանսական հաշվետվություններ 111

Արդշինբանկ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

«Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ազդագրի բովանդակությունը»:

Ստորագրող անձինք՝

Կարեն Սաֆարյան անուն ազգանուն	Խորհրդի նախագահ պաշտոն		ստորագրություն	21.06.2021 ամսաթիվ
Աբել Ագանբեգյան անուն ազգանուն	Խորհրդի անդամ պաշտոն		ստորագրություն	ամսաթիվ
Արամ Անդրեասյան անուն ազգանուն	Խորհրդի անդամ պաշտոն		ստորագրություն	ամսաթիվ
Գարեգին Թոսունյան անուն ազգանուն	Խորհրդի անդամ պաշտոն		ստորագրություն	21.06.2021 ամսաթիվ
Վաչե Գաբրիելյան անուն ազգանուն	Խորհրդի անդամ պաշտոն		ստորագրություն	ամսաթիվ
Դմիտրի Լադիկով-Ռոև անուն ազգանուն	Խորհրդի անդամ պաշտոն		ստորագրություն	ամսաթիվ
Արտակ Անանյան անուն ազգանուն	Վարչության նախագահ պաշտոն		ստորագրություն	ամսաթիվ
Արտակ Արզոյան անուն ազգանուն	Վարչության անդամ, Ռիսկերի կառավարման գծով տնօրեն պաշտոն		ստորագրություն	ամսաթիվ
Արմեն Գասպարյան անուն ազգանուն	Վարչության անդամ, Ոչ պրոֆիլային ակտիվների կառավարման տնօրեն պաշտոն		ստորագրություն	ամսաթիվ

Արդշինբանկ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

«Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ազդագրի բովանդակությունը»:

Ստորագրող անձինք՝

Կարեն Սաֆարյան անուն ազգանուն	**Խորհրդի նախագահ** պաշտոն		ստորագրություն	ամսաթիվ
Աբել Ագանբեգյան անուն ազգանուն	**Խորհրդի անդամ** պաշտոն		ստորագրություն	21.06.2021 ամսաթիվ
Արամ Անդրեասյան անուն ազգանուն	**Խորհրդի անդամ** պաշտոն		ստորագրություն	ամսաթիվ
Գարեգին Թոսունյան անուն ազգանուն	**Խորհրդի անդամ** պաշտոն		ստորագրություն	ամսաթիվ
Վաչե Գաբրիելյան անուն ազգանուն	**Խորհրդի անդամ** պաշտոն		ստորագրություն	ամսաթիվ
Դմիտրի Լադիկով-Ռոև անուն ազգանուն	**Խորհրդի անդամ** պաշտոն		ստորագրություն	ամսաթիվ
Արտակ Անանյան անուն ազգանուն	**Վարչության նախագահ** պաշտոն		ստորագրություն	ամսաթիվ
Արտակ Արզոյան անուն ազգանուն	**Վարչության անդամ, Ռիսկերի կառավարման գծով տնօրեն** պաշտոն		ստորագրություն	ամսաթիվ
Արմեն Գասպարյան անուն ազգանուն	**Վարչության անդամ, Ոչ պրոֆիլային ակտիվների կառավարման տնօրեն** պաշտոն		ստորագրություն	ամսաթիվ

Արդշինբանկ

ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

«Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ազդագրի բովանդակությունը»:

Ստորագրող անձինք՝

անուն ազգանուն	պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
Կարեն Սաֆարյան	Խորհրդի նախագահ		
Աբել Ագանբեգյան	Խորհրդի անդամ		
Արամ Անդրեասյան	Խորհրդի անդամ		
Գարեգին Թոսունյան	Խորհրդի անդամ		
Վաչե Գաբրիելյան	Խորհրդի անդամ		
Դմիտրի Լադիկով-Դոև	Խորհրդի անդամ		21.06.2021
Արտակ Անանյան	Վարչության նախագահ		
Արտակ Արզոյան	Վարչության անդամ, Ռիսկերի կառավարման գծով տնօրեն		
Արմեն Գասպարյան	Վարչության անդամ, Ոչ պրոֆիլային ակտիվների կառավարման տնօրեն		

Արդշինբանկ

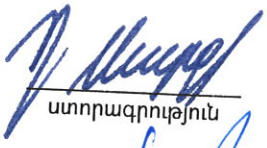
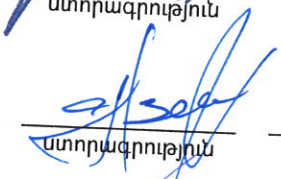
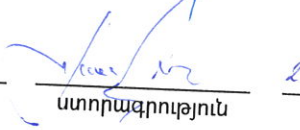
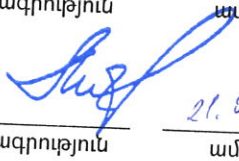
ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ԱՆՁԻՆՔ

«Մենք՝ ստորագրող անձինք, հավաստիացնում ենք, որ գործադրել ենք բոլոր ողջամիտ ջանքերը, որպեսզի պարզենք ազդագրում ներառված տեղեկությունների ճշգրիտ և լիարժեք լինելը: Ըստ այդմ, մենք հավաստիացնում ենք, որ մեր լավագույն տեղեկացվածության համաձայն ազդագրում ներառված տեղեկությունները ճշգրիտ և լիարժեք են, չեն պարունակում բացթողումներ, որոնք կարող են խեղաթյուրել ազդագրի բովանդակությունը»:

Ստորագրող անձինք՝

անուն ազգանուն	պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
Կարեն Սաֆարյան	**Խորհրդի նախագահ**		
Աբել Ագանբեգյան	**Խորհրդի անդամ**		
Արամ Անդրեասյան	**Խորհրդի անդամ**		
Գարեգին Թոսունյան	**Խորհրդի անդամ**		
Վաչե Գաբրիելյան	**Խորհրդի անդամ**		
Դմիտրի Լադիկով-Ռոև	**Խորհրդի անդամ**		
Արտակ Անանյան	**Վարչության նախագահ**		21.06.2021
Արտակ Արզոյան	**Վարչության անդամ, Ռիսկերի կառավարման գծով տնօրեն**		
Արմեն Գասպարյան	**Վարչության անդամ, Ոչ պրոֆիլային ակտիվների կառավարման տնօրեն**		21.06.2021

Արդշինբանկ

Արթուր Գյուլազյան անուն ազգանուն	**Վարչության անդամ, Կորպորատիվ բիզնեսի տնօրեն** պաշտոն	 ստորագրություն	21.06.2021 ամսաթիվ
Դավիթ Սարգսյան անուն ազգանուն	**Վարչության անդամ, Ֆինանսական տնօրեն** պաշտոն	 ստորագրություն	21.06.2021 ամսաթիվ
Հարություն Իսպիրյան անուն ազգանուն	**Վարչության անդամ, Գործառնական տնօրեն** պաշտոն	 ստորագրություն	21.06.2021 ամսաթիվ
Արտակ Խաչատրյան անուն ազգանուն	**Վարչության անդամ, Մանրածախ բիզնեսի տնօրեն** պաշտոն	 ստորագրություն	21.06.2021 ամսաթիվ
Արմեն Սարգսյան անուն ազգանուն	**Վարչության անդամ, Կազմակերպչական զարգացման և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների գծով տնօրեն** պաշտոն	 ստորագրություն	21.06.2021 ամսաթիվ
Հովհաննես Մկրտիչյան անուն ազգանուն	**Վարչության անդամ, Գլխավոր հաշվապահ** պաշտոն	 ստորագրություն	21.06.2021 ամսաթիվ

Ստորագրությունները վավերացնում եմ՝

Արտակ Անանյան անուն ազգանուն	**Վարչության նախագահ** պաշտոն	 ստորագրություն	21.06.2021 ամսաթիվ

ԲԱԺԻՆ 1. ԱՄՓՈՓԱԹԵՐԹ

Ամփոփաթերթը դիտվում է որպես Ազդագրի ներածական համառոտ նկարագրություն, և առաջարկվող պարտատոմսերում ներդրում անելու վերաբերյալ ներդրողի որոշումը պետք է հիմնված լինի ամբողջական ծրագրային ազդագրի վրա:

Ամփոփաթերթի կազմման համար պատասխանատու անձն ամփոփաթերթում պարունակվող տեղեկատվության ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ լինելու համար (այդ թվում՝ թարգմանությանը վերաբերող մասով) կրում է քաղաքացիական պատասխանատվություն, եթե այն ոչ ամբողջական կամ ապակողմնորոշիչ է Ազդագրի մյուս մասերի հետ դիտարկելու դեպքում:

Ներդրողը կարող է ձեռք բերել ծրագրային ազդագրին կից ներկայացվող փաստաթղթերը փաստաթղթային տարբերակով Բանկի գլխամասային գրասենյակում և մասնաճյուղերում, իսկ էլեկտրոնային տարբերակով՝ Բանկի ինտերնետային էջում՝ http://www.ardshinbank.am:

1) Տեղեկատվություն Բանկի և Բանկի գործունեության վերաբերյալ

1.1Թողարկողի փվյալները և կապի միջոցները՝

Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «Արդյունաբերաշինարարական բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերություն

ռուսերեն՝ Закрытое акционерное общество “Промышленно-строительный банк”

անգլերեն՝ “Industrial Construction Bank” closed joint stock company

Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «Արդշինբանկ» ՓԲԸ

ռուսերեն՝ ЗАО “Ардшинбанк”

անգլերեն՝ “Ardshinbank” CJSC

Բանկի հիմնադրման երկրին է՝ Հայաստանի Հանրապետություն

Բանկի պետական գրանցման վայրն է՝	Գրիգոր Լուսավորչի 13 և 13/1, Երևան 0015, ՀՀ
Բանկի պետական գրանցման համարն է՝	83
Բանկի գտնվելու վայրն է՝	Գրիգոր Լուսավորչի 13 և 13/1, Երևան 0015, ՀՀ
Կապի միջոցները՝	Հեռ.՝ (+37412) 22 22 22 ֆաքս.՝ (+37410) 59 05 82 Էլ. Փոստ՝ ashb@ardshinbank.am Կայք՝ www.ardshinbank.am

Պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված հարցերի դեպքում ներդրողները կարող են կապ հաստատել «Արդշինբանկ» ՓԲԸ (այսուհետ նաև՝ Թողարկող կամ Բանկ) Ֆոնդային գործառնությունների ուղղության որևէ աշխատակցի հետ (+37410) 59 04 92 հեռախոսահամարով:

1.2 Բանկի համառոտ պատմությունը՝

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ն (նախկինում՝ «Արդշինինվեսբանկ» ՓԲԸ) ստեղծվել է 2002թ. դեկտեմբերի 28-ին ՀՀ օրենսդրության համաձայն: Բանկը գրանցվել է ՀՀ կենտրոնական բանկում (ՀՀ ԿԲ) 2003թ.-ի փետրվարի 25-ին: Բանկի պետական գրանցման վկայականի համարն է 0394: Նույն թվականի փետրվարի 27-ին Բանկին տրամադրվել է բանկային գործունեության թիվ 83 լիցենզիան:

Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկերի ու երաշխիքների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների իրականացումը, ինչպես նաև արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ ԿԲ կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և հանդիսանում է ՀՀ ավանդների երաշխավորման համակարգի անդամ:

Ստորև ներկայացված է համառոտ պատմական ակնարկ Բանկի զարգացման ժամանակագրական կարևոր նշումներով՝

- ✓ 2003թ. ձեռք է բերել 80 տարվա պատմություն ունեցող և տնտեսության ճյուղերի վարկավորման ուղղությամբ մասնագիտացած «Արդշինբանկ» ԲԲԸ ակտիվների և պարտավորությունների զգալի մասը և մասնաճյուղային ցանցը (24 մասնաճյուղ):
- ✓ 2003թ. նոյեմբերին ձեռք է բերել «Հայագրոբանկ» ԲԲԸ բիզնեսի հիմնական մասն իր ենթակառուցվածքների հետ միասին (35 մասնաճյուղ):
- ✓ 2014 թվականին «Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ-ն վերանվանվել է «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ի:
- ✓ 2017 թվականի հունվարի 13-ին օրենսդրությամբ սահմանված կարգով իրականացվել է «Արդշինբանկ» ՓԲԸ և «Առէկսիմբանկ-Գազպրոմբանկի խումբ» ՓԲԸ վերակազմակերպում՝ «Առէկսիմբանկ-Գազպրոմբանկի խումբ» ՓԲԸ-ն «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ն միացնելու միջոցով, որի արդյունքում «Առէկսիմբանկ-Գազպրոմբանկի խումբ» ՓԲԸ-ի գործունեությունը դադարել է, իսկ «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ն պահպանել է իր գործունեությունը՝ նաև որպես «Առէկսիմբանկ-Գազպրոմբանկի խումբ» ՓԲԸ-ի իրավահաջորդ:

1.3 Բանկի կանոնադրական կապիտալը՝

Բանկի կանոնադրական կապիտալը կազմում է 52,227,200,000 (հիսուներկու միլիարդ երկու հարյուր քսանյոթ միլիոն երկու հարյուր հազար) ՀՀ դրամ, որը բաժանված է 502 272 (հինգ հարյուր երկու հազար երկու հարյուր յոթանասուներկու) հատ սովորական բաժնետոմսերի, յուրաքանչյուրը՝ 100 000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով, և 20 000 (քսան հազար) հատ A դասի փոփոխական շահութաբաժնով փոխարկելի արտոնյալ բաժնետոմսերի, յուրաքանչյուրը 100 000 (մեկ հարյուր հազար) ՀՀ դրամ անվանական արժեքով: 2019 թվականի փետրվարի 13-ին կատարվել է Բանկի

կանոնադրական կապիտալի համալրում 2,000,000,000.00 (երկու միլիարդ) ՀՀ դրամի չափով՝ արտոնյալ բաժնետոմսերի տեսքով:

Բանկի նշանակալից /ձայնի իրավունքով բաժնետոմսերի տիրապետող/ բաժնետերերն են՝

- ✓ «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ - 67.966958%
- ✓ «ՌԵԳԻՈՆ» Ֆինանսական արդյունաբերական կորպորացիա ՓԲԸ - 29.516477%

1.4 Բանկի մասնաճյուղերը՝

Ներկայումս բանկն ունի թվով 61 մասնաճյուղ և մեկ ներկայացուցչություն Փարիզում, որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը: Մասնաճյուղերի հասցեները մանրամասն ներկայացված են սույն Ծրագրային ազդագրի Բաժին 3-ի 3.1.5 կետում:

1.5 Բանկի խմբի կառուցվածքը՝

Բանկի նշանակալից /ձայնի իրավունքով բաժնետոմսերի տիրապետող/ բաժնետերերն են «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ-ն և «ՌԵԳԻՈՆ» ՖԻՆԱՍՆԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ԿՈՐՊՈՐԱՑԻԱ ՓԲԸ-ն, վերջիններս մասնակցություն ունեն նաև հետևյալ ընկերություններում:

1. **«Արինս Գրուպ» ՍՊԸ** - հանդիսանում է «Պրեմիում Պլազա» ՓԲԸ բաժնետեր,
2. **«ՌԵԳԻՈՆ» ՖԻՆԱՍՆԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ԿՈՐՊՈՐԱՑԻԱ ՓԲԸ** - հանդիսանում է «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ մասնակից, «Արմենիա Ինշուրանս» ապահովագրական ՍՊԸ մասնակից, «ԱՐԴՇԻՆ ԻՆԴԱՍՏՐԻ» ՍՊԸ մասնակից, «ՄԲՑ» ՓԲԸ բաժնետեր, «ՓՐԱՅՄ ԳՐՈՒՊ» ՍՊԸ մասնակից, «Արդշին Դեվելոփմենթ» ՍՊԸ մասնակից, «Ռեգիոն Ինվեստ» ՍՊԸ մասնակից:

1.6 Բանկի կազմակերպական կառուցվածքը՝

Բանկի ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքը ներկայացված է սույն Ծրագրային ազդագրի Հավելված 1-ում:

1.7 Բիզնեսի նկարագիրը՝

Բանկի հիմնական գործունեությունը ավանդների ընդունումն է և վարկավորումը, բանկային հաշիվների բացումն ու սպասարկումը, տեղական և միջազգային վճարային համակարգերի վճարային քարտերի տրամադրումը և սպասարկումը, վճարահաշվարկային ծառայությունների մատուցումը, այդ թվում՝ ներհանրապետական և միջազգային (ներառյալ՝ արագ փոխանցումների համակարգերով) փոխանցումների իրականացումը, այլ բանկային ծառայությունների մատուցումն ինչպես ֆիզիկական, այնպես էլ իրավաբանական անձանց: Բանկի կողմից մատուցվող ծառայությունների վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկությունները մատչելի են Բանկի ինտերնետային կայքում:

1.8 Բանկի ակտիվների և եկամտաբեր ակտիվների ամփոփ բնութագիրը

Ստորև ներկայացվում է Բանկի ակտիվների և եկամտաբեր ակտիվների ամփոփ բնութագիրը.

հազ. ՀՀ դրամ

	31/03/2021 /աուդիտ չանցած/	31/12/2020	31/12/2019
Ակտիվներ, այդ թվում՝	**955,910,861**	**917,050,276**	**721,137,990**
Եկամտաբեր ակտիվներ, այդ թվում՝	**709,815,556**	**718,947,916**	**605,958,690**
Հաճախորդներին տրված վարկեր և փոխատվություններ	*592,562,076*	*589,146,394*	*467,390,649*
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	*32,867,962*	*34,131,642*	*37,270,964*
Բանկերի թղթակցային հաշիվներ	*9,832,266*	*19,014,858*	*25,413,398*
Ռեպո համաձայնագրեր	*13,353,848*	*18,549,911*	*23,422,767*
Վաճառքի համար մատչելի ներդրումներ	*1,388,498*	*8,756,503*	*13,190,936*
Այլ եկամտաբեր ակտիվներ	*96,563,918*	*94,363,193*	*39,269,976*
Եկամտաբեր ակտիվների տեսակարար կշիռը	***78%***	***83%***	***84%***

2) Բանկին և պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի համառոտ նկարագիր

Ռիսկերի ճիշտ կանխատեսումը, գնահատումն ու կառավարումը ցանկացած ձեռնարկատիրական գործունեության հաջողության գրավականն է:

Բանկին առնչվող ռիսկերի մանրամասն նկարագրությանը ներդրողը կարող է ծանոթանալ սույն Ազդագրի Բաժին 3-ի երկրորդ կետում:

Բանկերն առնչվում են տնտեսության մեջ գոյություն ունեցող գրեթե բոլոր ռիսկերի հետ:

Բանկի գործունեության ընթացքում հատկապես կարևորվում են հետևյալ ռիսկերի կառավարումը:

Վարկային ռիսկ – Բանկի մոտ վարկային ռիսկը ծագում է վարկային գործունեության, միջբանկային գործառնությունների, ռեպո գործարքների, ինչպես նաև երրորդ անձանց ակրեդիտիվների կամ բանկային երաշխիքների տրամադրման արդյունքում: Արդշինբանկի վարկային ռիսկի բեռը հաճախորդներին տրամադրվող վարկերի գծով ամբողջովին կենտրոնացած է Հայաստանում:

Իրացվելիության ռիսկ - Իրացվելիության ռիսկը՝ պարտավորությունների կատարման համար բավարար ֆինանսական միջոցների բացակայության կամ այդ միջոցների ձեռքբերման բարձր արժեքի ռիսկն է: Իրացվելիության ռիսկը պայմանավորված է նաև ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների անհամապատասխանությամբ, ինչի հետևանքով ֆինանսական հաստատությունը հնարավորություն չի ունենում ժամանակին և ողջամիտ գնով իրացնել իր դիրքերը՝ պարտավորությունները կատարելու նպատակով:

Գործառնական ռիսկ - ներքին գործընթացների ձախողման և անհամապատասխանության, մարդկային գործոնի, համակարգերի խափանման կամ արտաքին իրադարձությունների արդյունքում հնարավոր կորուստների ռիսկն է: Արդշինբանկը ենթարկվում է գործառնական ռիսկի մի քանի տեսակների, ինչպիսիք են աշխատակիցների կողմից չարտոնված գործարքների կատարումը կամ գործառնական, վարչարարական կամ հաշվառման սխալների թույլ տալը, որոնք կարող են առաջանալ

համակարգչային կամ հեռահաղորդակցման համակարգերից բխող բացթողումներից, ինչպես նաև Արդշինբանկի միջոցով փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման ռիսկը:

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ռիսկը- կապված է Բանկի տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ռիսկերի զսպմանը և չեզոքացմանն ուղղված միջոցառումների հետ, որոնք ներառում են տեղեկատվության գաղտնիության, անընդհատության և ամբողջականության պահպանման նպատակով իրականացվող աշխատանքներ, տեղեկատվության կրկնօրինակում և պահուստավորում, պահուստավորման լրացուցիչ անվտանգություն:

Շուկայական ռիսկ – առաջանում է շուկայական գների, ներառյալ արտարժույթի փոխարժեքի, տոկոսադրույքների, վարկային ռիսկի մարժաների և արժեթղթերի գների տատանումների հետևանքով և կարող է ազդեցություն ունենալ Բանկի ընդհանուր եկամտի կամ պորտֆելների արժեքի վրա: Արդշինբանկի շուկայական ռիսկը ներառում է տոկոսադրույքի և արտարժութային ռիսկերը:

Տոկոսադրույքի ռիսկ - ծագում է շուկայական տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխություններից, որոնք կարող են բացասաբար անդրադառնալ Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների արժեքի վրա: Այս ռիսկը կարող է առաջանալ ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների անհամապատասխանությունից, ինչպես նաև այդ ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատման առանձնահատկություններից:

Գնային ռիսկ - կապված է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների՝ գնային ռիսկ պարունակող գործիքների գնային փոփոխության և դրանց հետևանքով Բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա բացասական ազդեցության հետ: Բանկն այս ռիսկը զսպելու համար կառավարում է ռիսկի ենթակա ակտիվների/պարտավորությունների ծավալային և որակական փոփոխականները, ինչպես նաև կիրառում է ռիսկերի զսպման այլ գործիքներ:

Իրավական ռիսկ - կորուստներ կրելու հավանականություն՝ Բանկի կողմից օրենսդրության պահանջների չպահպանման, Բանկի գործունեության ընթացքում իրավական բնույթի սխալների առաջացման, իրավական համակարգի անկատարության պատճառով,

Համբավի ռիսկ - Բանկի վստահության պահպանման և մասնակիցների, վարկառուների, ներդրողների և այլ հաճախորդների, ինչպես նաև այլ հետաքրքրված անձանց հետ փոխհարաբերություններում հեղինակության նվազման հետևանքով՝ կորուստների առաջացման ռիսկն է:

Անհամապատասխանության (non-compliance) ռիսկ - օրենքների, կանոնակարգերի, համաձայնագրերի, ներքին կանոնների խախտման կամ դրանց անհամապատասխանության արդյունքում կորուստ կրելու հավանականությունն է:

Արտարժութային ռիսկ - Հաշվի առնելով Հայաստանի տնտեսության դոլարիզացայի մակարդակը՝ Բանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գերակշիռ մասն արտահայտված է ԱՄՆ դոլարով, ինչի հետևանքով Արդշինբանկը ենթարկվում է արտարժութային ռիսկի, երբ արտարժույթի փոխարժեքների տատանումները ազդում են վերջինիս ֆինանսական դիրքի և դրամական հոսքերի վրա:

Պարտատոմսերին առնչվող ռիսկերի մանրամասն նկարագրությանը ներդրողը կարող է ծանոթանալ սույն Ծրագրային ազդագրի Բաժին 2-ի առաջին կետում:

Ինչպես ցանկացած ներդրում, այնպես էլ պարտատոմսերում իրականացվող ներդրումն իր մեջ պարունակում է որոշակի ռիսկային գործոններ: Ներդրողը, հաշվի առնելով Ազդագրում ներկայացված ռիսկերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը և ծանոթանալով այլ տեղեկատվություններին, պետք է որոշում կայացնի՝ կատարել ներդրում, թե՝ ոչ:

Իրացվելիության ռիսկ - շուկայում առկա իրավիճակից կախված, երկրորդային շուկայում պարտատոմսերն իրացնելու հետ կապված ռիսկերը հնարավոր են: Պարտատոմսերի իրացվելիությունն ապահովելու նպատակով Բանկը ձեռնարկելու է համապատասխան միջոցներ՝ այդ թվում շուկա ստեղծողի հետ պայմանագրի կնքում:

Արտարժութային ռիսկ - արժութային փոխարժեքների տատանումները կարող են բացասական հետևանքներ ունենալ ներդրողների՝ պարտատոմսերից ստացվող եկամուտների վրա: Այդ ադեցությունը կախված է ներդրողի՝ ստացված եկամուտները հետագայում ՀՀ դրամի կամ այլ արժույթների վերածելու հանգամանքներից:

Տոկոսադրույքի ռիսկ - տոկոսադրույքների մակարդակի տատանումները կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ պարտատոմսերի գների վրա, մասնավորապես տոկոսադրույքների բարձրացման դեպքում նվազում են պարտատոմսերի գները, որոնց արդյունքում ներդրողը կարող է ստանալ ավելի քիչ եկամուտ, քան նախատեսված էր: Սակայն, այս ռիսկը նշանակալի է, երբ ներդրողը վաճառում է պարտատոմսը մինչև մարման ժամկետը:

Վերաներդրման ռիսկ - կարող է ի հայտ գալ այն դեպքերում, երբ ֆինանսական ակտիվից ստացված դրամական հոսքերը (օր.՝ արժեկտրոն) վերաներդրվում են ավելի ցածր եկամտաբերությամբ: Ձեռքբերման պահին սահմանված մինչև մարում եկամտաբերությունը ենթադրում է, որ ներդրողը ստացված եկամուտները վերաներդրում է նույն եկամտաբերությամբ գործիքներում: Նշված ռիսկը կարող է ոչ էական համարվել ներդրման կարճաժամկետ հորիզոն ունեցող ներդրողների համար:

Ինֆլյացիոն ռիսկ - պայմանավորված է ներդրումների ապագա իրական արժեքի անորոշության հետ՝ կախված ինֆլյացիայի մակարդակի փոփոխությունից: Մասնավորապես, ներդրողների կողմից ստացված եկամուտները գնողունակության անկման հետևանքով կարող են ավելի ցածր իրական արժեք ունենալ:

Վարկային/ դեֆոլտի ռիսկ - ցանկացած ներդրող կորպորատիվ պարտատոմս ձեռք բերելիս իր վրա է վերցնում թողարկողի վարկային ռիսկը: Այն իրենից ներկայացնում է հավանականություն, որ բացասական զարգացումների արդյունքում թողարկողը չի կարողանա ժամանակին ամբողջությամբ վճարել արժեկտրոնների վճարումներն և (կամ) մայր գումարները:

3) Բանկի գործունեության զարգացման և ֆինանսական վիճակի փոփոխություններ

Բանկի գործունեությունը մշտապես գտնվում է Բանկի խորհրդի, Գործադիր մարմնի ուշադրության ներքո և իրականացվում է համաձայն Բանկի խորհրդի կողմից հաստատված «Հեռանկարային զարգացման ծրագրի», ինչը հնարավորություն է տալիս օպերատիվ կերպով արձագանքել շուկայական իրավիճակի փոփոխություններին՝ համապատասխանեցնելով Բանկի գործունեությունը շուկայի պահանջներին, ինչպես նաև նվազագույնի հասցնել մի շարք ռիսկային գործոնների բացասական ազդեցությունը:

2020 թվականի արդյունքներով, համաձայն աուդիտի ենթարկված հաշվետվությունների, Բանկի ակտիվներն ավելացել են 27.2%-ով՝ տարեվերջին կազմելով 917.1 մլրդ ՀՀ դրամ, պարտավորությունները՝ 29.0%-ով՝ տարեվերջին կազմելով 830.2 մլրդ դրամ, համախառն վարկային ներդրումները՝ 26.8%-ով և կազմել 610.7 մլրդ դրամ: Իրավաբանական անձանց վարկային պորտֆելն աճել է 29.3%-ով՝ կազմելով 385.0 մլրդ դրամ, իսկ ֆիզիկական անձանց պորտֆելն աճել է 22.8%-ով՝ կազմելով 225.7 մլրդ դրամ:

Հաշվի առնելով Բանկի առաքելությունը և նպատակները, բաժնետերերի դիրքորոշումը, թույլ և ուժեղ կողմերը, հնարավորությունները և սպառնալիքները՝ Բանկը 2021 թվականին իր առջև դրել է հետևյալ հիմնական նպատակները.

- ✓ Հաշվի առնելով շուկայում տոկոսադրույքների որոշակի աճի միտումները, Բանկի ներգրավման քաղաքականությունն ուղղված է լինելու ֆիզիկական և իրավաբանական անձ հաճախորդներից ներգրավման ավելացմանը:
- ✓ Շարունակվելու է համագործակցությունը միջազգային ֆինանսավորող կազմակերպությունների հետ, այդ թվում ՓՄՁ նախագծերով:
- ✓ Վարկային պորտֆելի աճի հետ մեկտեղ շարունակվելու է պորտֆելի դիվերսիֆիկացիայի քաղաքականությունն ի օգուտ առավել բարձր եկամտաբերություն ունեցող մանրածախ վարկերի: Թիրախային սեգմենտի հաճախորդների վարկային պահանջարկի բավարարումը շարունակելու է մնալ կորպորատիվ բիզնեսի զարգացման ուղղություններից մեկը:Բանկը շարունակելու

է իրագործել իր առջև դրված խնդիրները, որոնք ուղղված են կորպորատիվ բիզնեսի գծով շուկայական դիրքերի պահպանմանը և մանրածախ բիզնեսի գծով շուկայական դիրքերի շարունակական բարելավմանը: Բանկը կշարունակի նպաստել Հայաստանի ֆինանսական շուկաներում բանկային ծառայությունների որակի բարձրացմանն ու դրանց նկատմամբ հաճախորդների վստահության ամրապնդմանը՝ տնտեսության բոլոր ոլորտների հաճախորդներին՝ առաջարկելով նրանց պահանջներն առավելագույնս բավարարող բանկային ծառայություններ:

Հաշվի առնելով կորոնավիրուսային համավարակի (COVID-19) և 2020 թվականի սեպտեմբերի 27-ին Ադրբեջանի կողմից Արցախի Հանրապետության դեմ սանձարեծված լայնամասշտաբ հարձակման տնտեսական հետևանքների ազդեցությունը տնտեսության վրա և դրանով պայմանավորված անորոշությունները, ինչպես նաև երկրում քաղաքական ոչ բարենպաստ ու չափազանց տատանողական իրավիճակը՝ Բանկի Ծրագիրը կարող է փոփոխվել ապագայի վերաբերյալ հստակ պատկերացումներ ձևավորելուց հետո:

2021 թվականի ընթացքում՝ մինչև սույն ծրագրային ազդագրի ներկայացման օրը՝ 18.06.21թ., Բանկի հիմնական ֆինանսական ցուցանիշների և գործունեության էական փոփոխություն տեղի չի ունեցել, և Բանկը միտված է պահպանել ակտիվների և մնացած հիմնական ցուցանիշների շարունակական աճը:

Գործունեության համար անհրաժեշտ բոլոր արտոնագրերը և լիցենզիաներն ուժի մեջ են, դատական հայցեր առկա չեն, բացակայում և չեն սպասվում կազմակերպական փոփոխություններ:

4) Բանկի աուդիտը իրականացնող անձի մասին համառոտ տեղեկատվություն

2016-2020 թթ. Բանկի ֆինանսական գործունեության աուդիտն իրականացվել է «ՔԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ Արմենիա» ՓԲԸ կողմից.

«ՔԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ Արմենիա» ՓԲԸ հասցեն է՝

ՀՀ, ք. Երևան, 0010, Վազգեն Սարգսյան փող. 26/1 շենք, «Էրեբունի-Պլազա» Բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ, հեռ. + 374 (10) 566 762, ֆաքս + 374 (10) 566 762, www.kpmg.am:

5) *Բանկի կառավարման մարմինների անդամների վերաբերյալ համառոտ տեղեկատվություն*

Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված են Բանկի կառավարման հետևյալ մարմինները՝

- ✓ Բանկի բաժնետերերի Ընդհանուր ժողովը
- ✓ Բանկի Խորհուրդը
- ✓ Բանկի կոլեգիալ գործադիր մարմինը՝ Վարչությունը
- ✓ Բանկի միանձնյա գործադիր մարմինը՝ Վարչության նախագահը:

5.1 Բանկի բաժնետերերը

Բանկի նշանակալից /ձայնի իրավունքով բաժնետոմսերի տիրապետող/ բաժնետերերը ներկայացված են ստորև.

	Անվանում	*Բաժնեմաս*
1	«Արինս Գրուպ» ՍՊԸ	67.966958%
2	«ՌԵԳԻՈՆ» Ֆինանսական արդյունաբերական կորպորացիա ՓԲԸ	29.516477%

5.2 Բանկի խորհուրդը

Բանկի Խորհուրդը բաղկացած է 6 անդամներից՝ նախագահ և հինգ անդամ:

	Անուն, ազգանուն	*Պաշտոն*	*Փորձառություն*
1	Կարեն Սաֆարյան	Խորհրդի նախագահ	ավելի քան 26 տարի
2	Աբել Ագանբեգյան	Խորհրդի անդամ	ավելի քան 32 տարի
3.	Արամ Անդրեասյան	Խորհրդի անդամ	ավելի քան 41 տարի
4	Գարեգին Թոսունյան	Խորհրդի անդամ	ավելի քան 23 տարի
5	Վաչե Գաբրիելյան	Խորհրդի անդամ	ավելի քան 21 տարի

6.	Դմիտրի Յուրիի Լադիկով Ռոև	Խորհրդի անդամ	ավելի քան 18 տարի

5.3 Բանկի վարչությունը

Բանկի Վարչությունը կազմված է 9 անդամներից.

	Անուն, ազգանուն	*Պաշտոն*	*Փորձառություն*
1	Արտակ Անանյան	Վարչության նախագահ	ավելի քան 23 տարի
2	Արտակ Արզոյան	Վարչության անդամ, Ռիսկերի կառավարման գծով տնօրեն	ավելի քան 25 տարի
3	Արմեն Գասպարյան	Վարչության անդամ, Ոչ պրոֆիլային ակտիվների կառավարման տնօրեն	ավելի քան 12 տարի
4	Արթուր Գյուլազյան	Վարչության անդամ, Կորպորատիվ բիզնեսի տնօրեն	ավելի քան 18 տարի
5	Դավիթ Սարգսյան	Վարչության անդամ, Ֆինանսական տնօրեն	ավելի քան 23 տարի
6	Հարություն Իսպիրյան	Վարչության անդամ, գործառնական տնօրեն	ավելի քան 12 տարի
7	Արտակ Խաչատրյան	Վարչության անդամ, Մանրածախ բիզնեսի տնօրեն	ավելի քան 25 տարի
8	Արմեն Սարգսյան	Վարչության անդամ, Կազմակերպչական զարգացման և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների գծով տնօրեն	ավելի քան 25 տարի
9	Հովհաննես Մկրտիչյան	Վարչության անդամ, Գլխավոր հաշվապահ	Ավելի քան 26 տարի

Բանկի աշխատակիցների թիվը 31.12.2020թ. դրությամբ կազմում է 1314:

6) Բանկի պարտատոմսերի հիմնական տվյալները

Թողարկվող պարտատոմսերն անվանական են, ոչ փաստաթղթային, անբաժանելի են և փոխարկելի չեն, իսկ տոկոսային վճարումները կատարվելու են արժեկտրոնների միջոցով:

Թողարկվող պարտատոմսերը տեղաբաշխվում և մարվում են ՀՀ դրամով/ԱՄՆ դոլարով/Եվրոյով: Դրամային պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնային վճարումները կատարվում են ՀՀ դրամով, իսկ արտարժութային պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնների վճարումների արժույթը ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից՝ պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ: Արտարժույթով թողարկված պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնները ՀՀ դրամով վճարելու դեպքում հիմք է ընդունվում արժեկտրոնների վճարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա համար ՀՀ ԿԲ կողմից համապատասխան արժույթի հրապարակված միջին փոխարժեքը:

Թողարկման (առաջարկի) ընդհանուր ծավալը կազմելու է 50,000,000.00 (հիսուն միլիոն) ԱՄՆ դոլար, 10,000,000.00 (տասը միլիոն) եվրո և 30,000,000,000.00 (երեսուն միլիարդ) ՀՀ դրամ:

Տեղաբաշխվող (վաճառվող) պարտատոմսերի քանակը ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից՝ պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից՝ պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Պարտատոմսերի մարման օրը ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից՝ պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Բանկի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման հիմնական նպատակն է շուկայից միջոցների ներգրավումը: Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված դրամական միջոցներն ուղղվելու են կարճաժամկետ և միջինժամկետ վարկերի տրամադրմանը և ներդրումների իրականացմանը:

Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտների վճարման պարբերականությունը ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Տարեկան արժեկտրոնի մեծությունը ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

7) *Արժեթղթերի առաջարկի և դրանց առևտրին թույլտվության համակողմանի նկարագիրը*

Բանկի անվանական պարտատոմսերի բաժանորդագրություն չի իրականացվելու:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար ներդրողները սահմանված կարգով պետք է լրացնեն համապատասխան պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականը, պատշաճ կերպով ներկայացնեն Բանկ և կատարեն համապատասխան վճարում, որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելը:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվելու է Բանկի Գլխամասային գրասենյակի և մասնաճյուղերի միջոցով:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումը սկսելու և ավարտելու օրը ենթակա է որոշման բանկի Վարչության կողմից՝ պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Արժեթղթերի յուրաքանչյուր թողարկման համար կազմվող թողարկման վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում հրապարակային առաջարկի վերաբերյալ հայտարարության հրապարակումից առնվազն 2 (երկու) աշխատանքային օր առաջ: Արժեթղթերի յուրաքանչյուր թողարկման վերջնական պայմանները Թողարկողը պարտավորվում է հրապարակել իր ինտերնետային կայքում՝ www.ardshinbank.am :

8) Բանկի ամփոփ ֆինանսական տվյալներ.

հազ. ՀՀ դրամ

Ցուցանիշի անվանումը	31/03/2021 /աուդիտ չանցած/	2020	2019	2018
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	2,701,117	10,178,412	9,601,157	6,471,662
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	89,644,490	82,216,464	71,481,233	65,937,112
Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE)%	12.2	12.4	13.4%	9.8%
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	2,701,117	10,178,412	9,601,157	6,471,662
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	936,480,569	819,094,133	697,063,371	620,553,831
Ակտիվների շահութաբերություն (ROA)%	1.2%	1.2%	1.4%	1.0%
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	2,701,117	10,178,412	9,601,157	6,471,662
Գործառնական եկամուտ	10,657,339	40,496,040	36,642,957	27,386,038
Զուտ շահույթի մարժա (NPM) %	25.35%	25.13%	26.2%	23.6%
Գործառնական եկամուտ	10,657,339	40,496,040	36,642,957	27,386,038
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	936,480,569	819,094,133	697,063,371	620,553,831
Ակտիվների օգտագործման գործակից % (AU)	4.6%	4.9%	5.3%	4.4%
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն	936,480,569	819,094,133	697,063,371	620,553,831
Սեփական կապիտալի միջին մեծություն	89,644,490	82,216,464	71,481,233	65,937,112
Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM)	10.1	9.4	9.0	9.5
Զուտ տոկոսային եկամուտ	8,081,359	30,606,524	23,354,671	19,676,836
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	755,265,535	684,960,595	578,347,939	507,920,060
Զուտ տոկոսային մարժա %(NIM)	4.3%	4.5%	4.0%	3.9%
Տոկոսային եկամուտ	18,404,035	67,867,871	58,711,185	50,630,441
Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն	755,265,535	684,960,595	578,347,939	507,920,060
Եկամտաբեր ակտիվների եկամտաբերություն, %	10.0%	8.9%	9.7%	9.2%
Տոկոսային ծախսեր	10,322,676	38,515,801	35,356,514	30,953,605
Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր	851,503,913	821,397,653	622,252,538	552,540,551
Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են ծախսեր,	4.9%	4.7%	5.7%	5.6%
Զուտ շահույթ շահութահարկի ծախսի նվազեցումից հետո	2,701,117	10,178,412	9,601,157	6,471,662
Բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվը (հատ)	502,272	502,272	502,272	502,272
Զուտ շահույթը մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS)	21.8	20.3	19.1	12.9
ՍՊՐԵԴ,%	5.1%	4.2%	4.5%	4.4%

9) Ամփոփ ֆինանսական գործակիցներ.

Ֆինանսական գործակիցների հաշվարկման բանաձևերը ներկայացված են Հավելված 2-ում:

ԲԱԺԻՆ 2. ԹՈՂԱՐԿՎՈՂ ՊԱՐՏԱՏՈՄՍԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

1) *Ռիսկային գործոններ*

Ներդրողը պետք է գիտակցի, որ որոշակի ռիսկային գործոններ ի հայտ գալու դեպքում, որոնք բացասական ազդեցություն կունենան Բանկի ֆինանսական ցուցանիշների, համբավի, մրցակցային դիրքի վրա, ուղղակիորեն կանդրադառնան նաև պարտատոմսերի գրավչության, գնի և իրացվելիության վրա՝ արդյունքում ներդրողը ստիպված կլինի իրացնել պարտատոմսերն ավելի ցածր գնով, քան դրանց համար վճարել էր:

Իրացվելիության ռիսկ. Շուկայում առկա իրավիճակից կախված, երկրորդային շուկայում պարտատոմսերն իրացնելու հետ կապված ռիսկերը հնարավոր են: Նման ռիսկերը հիմնականում կարող են պայմանավորված լինել շուկայի ցածր իրացվելիության մակարդակով կամ շուկայական պայմանների կտրուկ անբարենպաստ փոփոխությամբ: Պարտատոմսերի իրացվելիությունն ապահովելու նպատակով Բանկը համապատասխան միջոցներ է ձեռնարկելու՝ այդ թվում շուկա ստեղծողի հետ պայմանագրի կնքում ու որոշակի ներդրումային որակներով օժտելու հնարավորության նախատեսում: Այնուամենայնիվ, թողարկողը չի կարող երաշխավորել, որ իր կողմից թողարկված արժեթղթերը ներդրողների համար ֆինանսապես շահավետ պայմաններով մշտապես հնարավոր է իրացնել ֆինանսական միջավայրի բացասական փոփոխությունների և/կամ դրանց միտումների ժամանակ:

Արտարժութային ռիսկ: Արժութային փոխարժեքների տատանումները կարող են հանգեցնել ներդրողի համար կորուստների, երբ ներդրողը պարտատոմսից ստացված եկամուտը գնահատում է ներդրման արժույթից տարբերվող արժույթով: Մասնավորապես, ազգային արժույթի արժեզրկման դեպքում ներդրումներից ստացված ՀՀ դրամով եկամուտները ԱՄՆ դոլարի փոխարկելու դեպքում այն կարող է նախատեսվածից քիչ լինել և հակառակը:

Տոկոսադրույքի ռիսկ Տոկոսադրույքների մակարդակի տատանումները կարող են էական ազդեցություն ունենալ պարտատոմսերի գների վրա, որոնց արդյունքում ներդրողը կարող է ստանալ ավելի քիչ եկամուտ քան նախատեսված էր: Սակայն ռիսկի այս տեսակն էական է, երբ ներդրողը նախատեսում է մինչև մարման ժամկետը լրանալը վաճառել արժեթուղթը և արդյունքում շուկայական տոկոսադրույքների բարձր մակարդակի դեպքում կրել բացասական գնային փոփոխություն: Ռիսկի ի հայտ գալը կախված է մակրոտնտեսական միջավայրից, ֆինանսական շուկայի վիճակից, ֆինանսական ռեսուրսների իրացվելիության մակարդակից, գնաճից և այլ գործոններից:

Վերաներդրման ռիսկ Վերաներդրման ռիսկը կարող է ի հայտ գալ այն դեպքերում, երբ պարտատոմսերից ստացված դրամական հոսքերը հնարավոր չէ վերաներդրնել առնվազն համարժեք եկամտաբերությամբ: Մասնավորապես, շուկայական տոկոսադրույքների նվազման դեպքում պարտատոմսերից ստացվող կուպոնները ներդրողը կարող է ստիպված լինել վերաներդնել ավելի ցածր դրույքով և ունենալ նախատեսվածից ավելի ցածր եկամտաբերություն: Երբ ներդրման ժամանակային հորիզոնը կարճ է կամ այդ ժամանակային հորիզոնում ներդրման գծով միջանկյալ հոսքեր չեն սպասվում, ապա ռիսկի այս տեսակը կարող է ոչ էական համարվել ներդրողի համար:

Ինֆլյացիոն ռիսկ Ինֆլյացիոն ռիսկը պայմանավորված է ներդրումների ապագա իրական արժեքի անորոշության հետ՝ ինֆլյացիայի մակարդակի փոփոխության հետևանքով: Քանի որ պարտատոմսերից ստացվող տոկոսային վճարումները ֆիքսված են անվանական ծավալի նկատմամբ, ապա ինֆլյացիայի մակարդակի աճի հետ զուգահեռ նվազում է նաև դրանց իրական գնողունակությունը: Առավել երկար ժամկետայնության պարտատոմսերում ներդրումներն ենթադրում են ավելի մեծ ինֆլյացիոն ռիսկի մակարդակ:

Վարկային/ դեֆոլտի ռիսկ - ցանկացած ներդրող, կորպորատիվ պարտատոմս ձեռք բերելիս, իր վրա է վերցնում թողարկողի վարկային ռիսկը: Այն իրենից ներկայացնում է հավանականություն, որ բացասական զարգացումների արդյունքում թողարկողը չի

կարողանա ժամանակին ամբողջությամբ վճարել արժեկտրոնների վճարումներն և (կամ) մայր գումարները:

2) Հիմնական տեղեկատվություն

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ անվանական պարտատոմսերի թողարկման և դրան հետևող տեղաբաշխման հիմնական նպատակ է հանդիսանում ՀՀ արժեթղթերի շուկայում միջոցների ներգրավվումը: Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման արդյունքում ներգրավված դրամական միջոցներն ուղղվելու են կարճաժամկետ և միջնաժամկետ վարկերի տրամադրմանը և ներդրումների իրականացմանը:

Վերջնական պայմանների հրապարակման ձևը

Պարտատոմսերի թողարկման, տեղաբաշխման, շրջանառության ու մարման վերջնական պայմանները ենթակա են որոշման Բանկի Վարչության կողմից՝ պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Արժեթղթերի յուրաքանչյուր թողարկման համար կազմվող թողարկման վերջնական պայմանները ՀՀ ԿԲ են ներկայացվում և հրապարակվում հրապարակային առաջարկի վերաբերյալ հայտարարության հրապարակումից առնվազն 2 (երկու) աշխատաքային օր առաջ Բանկի ինտերնետային կայքում՝ www.ardshinbank.am :

3) Տեղեկատվություն «Արդշինբանկ» ՓԲԸ անվանական պարտատոմսերի վերաբերյալ

3.1 Արժեթղթերի տեսակը և դասը. «Արդշինբանկ» ՓԲԸ պարտատոմսերն անվանական, արժեկտրոնային, ոչ փաստաթղթային և ոչ փոխարկելի պարտատոմսեր են: Թողարկվող պարտատոմսերը դեռևս չունեն տարբերակիչ ծածկագիր:

3.2 Երկիրը, որի օրենսդրության համաձայն թողարկվել են արժեթղթերը. Թողարկումն իրականացվում է ՀՀ տարածքում՝ ՀՀ օրենսդրության համաձայն, և դրանց

շուրջ ծագող վեճերը, այդ թվում՝ դատական, ենթակա են լուծման ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

3.3 Արժեթղթերի ձևը. Թողարկված պարտատոմսերը ոչ փաստաթղթային են, իսկ պարտատոմսերի ռեեստրը վարվելու է «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» ԲԲԸ կողմից՝ ըստ համապատասխան կանոնների և ընթացակարգերի:

3.4 Արժեթղթերի անվանական արժեքը և քանակը. Մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքը ենթակա է որոշման Բանկի վարչության կողմից՝ պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ: Թողարկվող պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը ենթակա է որոշման Բանկի վարչության կողմից՝ պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

3.5 Թողարկման արժույթը. Պարտատոմսերը թողարկվում են ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և ՀՀ դրամով համաձայն սույն Ծրագրային ազդագրով սահմանված ծավալների:

3.6 Արժեթղթերից բխող իրավունքների նկարագրությունը. Պարտատոմսերի թողարկման մասին որոշմամբ սահմանվել են պարտատոմսերից բխող հետևյալ իրավունքները.

- ✓ ստանալ վճարվող արժեկտրոնները համաձայն սույն Ազդագրի 2-րդ բաժնի, 3-րդ կետի 3.8 ենթակետով սահմանված ժամանակացույցի և մարման գումարը՝ ըստ Ազդագրով սահմանված կարգի: Արժեկտրոնային եկամտի ստացման և շրջանառության ժամկետի վերջում պարտատոմսերի մարման գումարի ստացման իրավունքի իրականացման համար ներդրողներից լրացուցիչ գործողությունների կատարում չի պահանջվում և արժեկտրոնային եկամուտը/պարտատոմսի մարման գումարը փոխանցվում է նեդրողի բանկային հաշվին թողարկողի կողմից:
- ✓ թողարկողի կողմից պարտատոմսերի արժեկտրոնները և/կամ մարման գումարը սահմանված ժամկետի ուշացնելու դեպքում ձեռնարկել պարտատոմսերի

սեփականության իրավունքից բխող իր պահանջների բավարարման ուղղությամբ օրենքով թույլատրվող գործողություններ,

- ✓ գրավադրել պարտատոմսերն օրենքով սահմանված կարգով,
- ✓ իր ցանկությամբ օտարել պարտատոմսերը ֆոնդային բորսայում /ցուցակված և առևտրին թույլատրված լինելու դեպքում/ կամ արտաբորսայում՝ օրենքով սահմանված կարգով, ընդ որում ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ ՀՀ օրենսդրությամբ չի թույլատրվում կարգավորվող շուկայից /ֆոնդային բորսա/ դուրս վաճառել կարգավորվող առևտրին թույլատրված արժեթղթեր, բացառություն են կազմում ՀՀ ԿԲ կողմից կնքվող գործարքները, ինչպես նաև թողարկողի կողմից իր թողարկած արժեթղթերի հետգնման կամ ձեռքբերման գործարքները:

Համաձայն սույն Ազդագրի 2-րդ բաժնի, 3-րդ կետի 3.9 ենթակետի, բանկի պարտատոմսերի սեփականատերերին պարտատոմսերում կատարված ներդրումները մարվելու են պարտատոմսի անվանական արժեքով անկանխիկ ձևով՝ պարտատոմսերի սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշիվներին փոխանցելու միջոցով:

3.7 Առաջարկվող արժեթղթերի դասակարգման մասին տեղեկատվություն. Համաձայն «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի՝ Բանկի լուծարման դեպքում նրա պարտատերերի պահանջները բավարարվում են հետևյալ հերթականությամբ.

- ✓ առաջին՝ ադմինիստրացիայի, լուծարային կառավարչի կողմից օրենքով սահմանված լիազորությունների իրականացման համար անհրաժեշտ և հիմնավորված ծախսերը, այդ թվում՝ աշխատավարձը՝ ՀՀ ԿԲ խորհրդի կողմից հաստատված նախահաշվի շրջանակներում,

- ✓ երկրորդ՝ այն պարտատերերի պահանջները, որոնք Բանկին վարկ, փոխառություն են տրամադրել կամ Բանկում ավանդ են ներդրել կամ բանկային հաշվին դրամական միջոցներ են մուտքագրել Բանկում ադմինիստրացիա նշանակվելուց հետո, բացառությամբ պարտատիրոջ և ՀՀ ԿԲ-ի միջև կնքված պայմանագրով սահմանված դեպքերի,
- ✓ երրորդ՝ ՀՀ և օտարերկրյա քաղաքացիների, ինչպես նաև քաղաքացիություն չունեցող անձանց ՀՀ դրամով բանկային ավանդները և բանկային հաշիվներին առկա մնացորդները՝ մինչև 16 միլիոն դրամի չափով, իսկ արտարժութային ավանդների (հաշիվների) դեպքում՝ մինչև 7 միլիոն դրամին համարժեք չափով, ընդ որում՝ բանկի նկատմամբ ունեցած պահանջի գումարը 16 միլիոն դրամը (պահանջը արտարժույթով արտահայտված լինելու դեպքում՝ 7 միլիոն դրամին համարժեք չափը) գերազանցելու դեպքում տվյալ անձի՝ մինչև 16 միլիոն դրամի չափով (պահանջը արտարժույթով արտահայտված լինելու դեպքում՝ 7 միլիոն դրամին համարժեք չափով) պահանջը բավարարվում է երրորդ հերթով, իսկ այդ գումարը գերազանցող պահանջը՝ չորրորդ հերթով:
- ✓ չորրորդ՝ բանկի այլ պարտավորությունները, ներառյալ՝ «Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամ»-ի կողմից հատուցման կազմակերպման հետ կապված ծախսերը, բացառությամբ երկրորդ հարթակում ընդգրկված բանկային ավանդների և բանկային հաշիվների մնացորդների,
- ✓ հինգերորդ՝ պետական բյուջեի և համայնքների բյուջեների նկատմամբ բանկի պարտավորությունները ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված այլ պարտադիր վճարումները,
- ✓ վեցերորդ՝ ստորադաս փոխառություններից բխող պահանջները,
- ✓ յոթերորդ՝ բանկի մասնակիցների պահանջները:

Թողարկողի կողմից առաջարկվող պարտատոմսերի սեփականատերերի յուրաքանչյուր հերթի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի պահանջները լրիվ բավարարվելուց հետո:

Բանկի սնանկ ճանաչվելու դեպքում պարտատերերին վճարումները կատարվում են «Բանկերի, վարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ընկերությունների, ներդրումային ֆոնդի կառավարիչների և ապահովագրական ընկերությունների սնանկության մասին» ՀՀ օրենքի 31-րդ հոդվածով սահմանված հերթականությամբ, որի համաձայն բանկի կողմից առաջարկվող պարտատոմսերի սեփականատերերի պահանջները բավարարվում են 4-րդ հերթին, բացառությամբ «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին» ՀՀ օրենքի իմաստով ավանդ հանդիսացող ներդրումներից, որոնք հատուցվում են 3-րդ հերթին: Ընդ որում, յուրաքանչյուր հերթի պահանջները բավարարվում են նախորդ հերթի պահանջները լրիվ բավարարելուց հետո: Պարտատոմսերի սեփականատերերը կարող են օգտվել օրենքով և իրավական ակտերով սահմանված այլ իրավունքներից:

Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին ՀՀ օրենքի և նույն օրենքի հիման վրա ընդունված իրավական այլ ակտերի իմաստով բանկի թողարկած անվանական արժեթղթերով, տվյալ դեպքում՝ պարտատոմսերով, ֆիզիկական անձանցից (այդ թվում՝ անհատ ձեռնարկատերերից) ներգրավված դրամական միջոցները համարվում են բանկային ավանդ, որոնց հատուցումը երաշխավորված է նույն օրենքով սահմանված կարգով և պայմաններով, հետևյալ չափերով.

ա) եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի միայն դրամային բանկային ավանդ, ապա երաշխավորված ավանդի չափը տասնվեց միլիոն հայկական դրամ է.

բ) եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի միայն արտարժութային բանկային ավանդ, ապա երաշխավորված ավանդի չափը յոթ միլիոն հայկական դրամ է.

գ) եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի դրամային և արտարժութային բանկային ավանդներ և դրամային բանկային ավանդի գումարը յոթ միլիոն հայկական

դրամից ավել է, ապա երաշխավորվում է միայն դրամային ավանդը՝ մինչև տասնվեց միլիոն հայկական դրամով.

դ) եթե ավանդատուն անվճարունակ բանկում ունի դրամային և արտարժութային բանկային ավանդներ և նրա դրամային բանկային ավանդի գումարը պակաս է յոթ միլիոն հայկական դրամից, ապա երաշխավորվում է դրամային բանկային ավանդն ամբողջությամբ և արտարժութային բանկային ավանդը՝ յոթ միլիոն դրամի և հատուցված դրամային բանկային ավանդի տարբերության չափով:

Պարտատոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ինքնուրույն տնօրինել, տիրապետել և օգտագործել իրենց սեփականության ներքո գտնվող պարտատոմսերը:

Պարտատոմսերում ներդրումներ կատարող անձինք պարտավոր են նախքան պարտատոմսերի ձեռք բերումը ՀԿԴ արժեթղթերի հաշվառման և հաշվարկային միասնական համակարգում կամ ՀԿԴ հաշվի օպերատորներից մեկում ունենալ սեփականատիրոջ (անվանատիրոջ) արժեթղթերի հաշիվ, ինչպես նաև կատարել պարտատոմսերի ձեռքբերման կամ օտարման հետ կապված պարտադիր վճարները՝ կապված սեփականության իրավունքի գրանցման կամ գործարքների ձևակերպման հետ:

Բանկի պարտատոմսերի նկատմամբ իրավունքների և պարտավորությունների գրանցումն ու հաշվառումն իրականացնում է «Հայաստանի Կենտրոնական Դեպոզիտարիա» ԲԲԸ հաշվի օպերատորի միջոցով:

3.8 Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը և դրա վճարման պայմանները

Պարտատոմսերի դիմաց հաշվարկվելու և վճարվելու է արժեկտրոնային անվանական եկամուտ, որը ենթակա է որոշման Բանկի վարչության կողմից՝ պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Պարտատոմսերի դիմաց նախատեսվող արժեկտրոնային եկամուտների վճարման պարբերականությունը ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Թողարկվող պարտատոմսերը տեղաբաշխվում և մարվում են ՀՀ դրամով/ԱՄՆ դոլարով/Եվրոյով: Դրամային պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնային վճարումները կատարվում են ՀՀ դրամով, իսկ արտարժութային պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնների վճարումների արժույթը ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ: Արտարժույթով թողարկված պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնները ՀՀ դրամով վճարելու դեպքում հիմք է ընդունվում արժեկտրոնների վճարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա համար ՀՀ ԿԲ կողմից համապատասխան արժույթի հրապարակված միջին փոխարժեքը:

Արժեկտրոնների հաշվարկման օրերը ենթակա են որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

Արժեկտրոնները պարտատոմսերի սեփականատերերին վճարվելու (մարվելու) են արժեկտրոնների հաշվարկման օրը: Եթե հաշվարկման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա արժեկտրոնի վճարման (մարման) օր է համարվում դրան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Արժեկտրոնային եկամտի գումարը վճարվելու է հաշվարկման նախորդ աշխատանքային օրվա ժամը 18:00-ի դրությամբ պարտատոմսերի սեփականատերերի ռեեստրում գրանցված անձանց (սեփականատերեր կամ անվանատերեր)՝ վերջիններիս հաշվեհամարներին համապատասխան վճարումների մուտքագրման միջոցով: Վճարվելիք արժեկտրոնները հաշվարկվելու են տասնորդական ճշտությամբ՝ կլորացված ստորակետից հետո մեկ նիշի ճշտությամբ՝ ըստ կլորացման թվաբանական կանոնների: Պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշվեհամարների բացակայության կամ ճիշտ չլինելու դեպքում գումարը կմուտքագրվի Բանկի համապատասխան տարանցիկ հաշվեհամարին՝ մինչև հաճախորդի կողմից համապատասխան հանձնարարականների ստացումը:

Պարտատոմսերի ոչ ռեզիդենտ սեփականատերերի առկայության դեպքում, բանկը արժեկտրոնի վճարումը ՀՀ տարածքում գործող բանկերում կիրականացնի այնպես, ինչպես ռեզիդենտ սեփականատերերին, իսկ ՀՀ տարածքից դուրս գործող բանկերում՝ սեփականատիրոջ հանձնարարագրով և բանկի կողմից մատուցվող լրացուցիչ ծառայությունների համար Բանկում գործող սակագներով կփոխանցի սեփականատերերի կողմից նշված համապատասխան հաշվեհամարներին:

Տեղաբաշխման ավարտից հետո երկու աշխատանքային օրվա ընթացքում Բանկի ինտերնետային կայքում՝ www.ardshinbank.am, կիրապարակվի նաև տեղաբաշխվող պարտատոմսերի դիմաց արժեկտրոնների վճարման, ինչպես նաև պարտատոմսերի մարման ժամանակացույցը՝ հստակ ամսաթվերով:

Յուրաքանչյուր պարտատոմսի գծով եռամսյակային արժեկտրոնային եկամտի հաշվարկը կկատարվի հետևյալ բանաձևով՝

ԱԳ = (FV * C)/k

որտեղ՝

ԱԳ – արժեկտրոնի գումար

FV – մեկ պարտատոմսի անվանական արժեք,

C – տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝ արտահայտված տոկոսներով,

k – մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է /արժեկտրոնների եռամսյակային վճարումների դեպքում k=4/

Արժեկտրոնի կուտակումը իրականացվելու է հետևյալ բանաձևով՝

AI=FV * C/k * DCS/DCC

AI – կուտակված արժեկտրոնային եկամուտն է

FV – մեկ պարտատոմսի անվանական արժեքն է

C – տարեկան արժեկտրոնային անվանական տոկոսադրույքն է՝ արտահայտված տոկոսներով,

k – մեկ տարում վճարվող արժեկտրոնների թիվն է, հաճախականությունը /արժեկտրոնների եռամսյակային վճարումների դեպքում k=4/

DCS – գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքի կատարման օրերի քանակն է համապատասխան օրերի հաշվարկման պայմանականության դեպքում

DCC – գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքի հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակն է համապատասխան օրերի հաշվարկման պայմանականության դեպքում

Օրերի հաշվարկման պայմանականությունը Թողարկողի պարտատոմսերի համար համարվում է Actual/Actual-ը, ընդ որում

DCS = D2M2Y2 – D1M1Y1

DCC = D3M3Y3 – D1M1Y1

D1M1Y1 – գործարքի օրվան նախորդող արժեկտրոնի վճարման ամսաթիվն է, եթե պարտատոմսը դեռևս արժեկտրոն չի վճարվել, ապա արժեկտրոնի կուտակման սկզբի ամսաթիվն է

D2M2Y2 – գործարքի կատարման ամսաթիվն է

D3M3Y3 - գործարքի օրվան հաջորդող արժեկտրոնի վճարման / անվանական արժեքի մարման ամսաթիվն է:

Պարտատոմսի տարեկան արդյունավետ տոկոսային եկամտաբերությունը հաշվարկվում է հետևյալ կերպ՝

$$ՊՏԵ=(1+S/Հ)^{Հ} -1, ՝$$

որտեղ՝

1) ՊՏԵ – տարեկան արդյունավետ տոկոսային եկամտաբերությունն է
2) S – տարեկան արժեկտրոնների տոկոսադրույքն է
3) Հ – մեկ տարվա ընթացքում տոկոսագումարների վճարման հաճախականությունն է

3.9 Պարտատոմսերի մարման ժամկետը և արժեքը

Պարտատոմսերի մարման օրը ենթակա է որոշման Բանկի Գործադիր մարմնի կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ)

աշխատանքային օր առաջ: Եթե մարման օրը ոչ աշխատանքային է, ապա վճարումը կկատարվի տվյալ օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը: Պարտատոմսերի մարման և վճարման ամսաթվերը նույնն են:

Պարտատոմսերի մարման գումարների վճարումները կատարվում են մարման օրվան նախորդող աշխատանքային օրվա ժամը 18:00-ի դրությամբ պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում գրանցված անձանց՝ վերջիններիս բանկային հաշիվներին համապատասխան վճարումների մուտքագրման միջոցով: Պարտատոմսերի սեփականատերերի և/կամ անվանատերերի ռեեստրում նշված բանկային հաշվեհամարների բացակայության կամ ճիշտ չլինելու դեպքում գումարը կմուտքագրվի Բանկի համապատասխան տարանցիկ հաշվեհամարին՝ մինչև հաճախորդի կողմից համապատասխան հանձնարարականների ստացումը:

ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և ՀՀ դրամով թողարկված պարտատոմսերի մարման դիմաց վճարումները կատարվելու են համապատասխանաբար ԱՄՆ դոլարով, եվրոյով և ՀՀ դրամով:

Հաշվի առնելով պարտատոմսերի մարման հետ կապված հնարավոր միջբանկային փոխանցումների անհրաժեշտությունը (եթե ներդրողի դրամային հաշիվը չի գտնվում Բանկում)՝ ներդրողները պետք է նկատի ունենան, որ մարման գումարների ծախսերը պետք է կատարվեն ներդրողի հաշվին, հետևաբար նման ներդրողները մարման գումարները կստանան պահումներով՝ համաձայն համապատասխան Բանկում գործող սակագների: Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի վաղաժամկետ մարում չի նախատեսվում:

3.10 Արժեթղթերի տարեկան եկամտաբերությունը

Արժեթղթերի եկամտաբերությունը ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ:

3.11 Իրավասու մարմնի որոշման համառոտ բովանդակությունը թողարկման մասին.

Պարտատոմսերի թողարկման վերաբերյալ որոշումն ընդունվել է Բանկի խորհրդի 2021թ. ապրիլի 13-ի նիստում (Որոշում թիվ 02/21-02 Լ): Որոշմամբ ամրագրվել է այն առավելագույն ծավալը, որի շրջանակներում Բանկի Վարչությունն առանձին որոշմամբ (որոշումներով) կարող է իրականացնել պարտատոմսերի տեղաբաշխում (տեղաբաշխումներ): Պարտատոմսերի տեղաբաշխումներին վերաբերող վերջնական պայմանները հաստատված են համարվում համաձայն պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ կայացված Բանկի Վարչության որոշման (որոշումների), այնքանով, որքանով վերջիններս չեն հակասում օրենսդրությանը և Բանկի Խորհրդի թիվ 02/21-02 Լ որոշման պայմաններին:

3.12 Շրջանառության սահմանափակումներ. ՀՀ օրենսդրությամբ, Բանկի կանոնադրությամբ և Բանկի անվանական պարտատոմսերի թողարկման մասին Բանկի խորհրդի որոշմամբ պարտատոմսերում ներդրումներ կատարողների նկատմամբ սահմանափակումներ չեն սահմանվում:

Պարտատոմսերի ազատ շրջանառության հետ կապված սահմանափակումներ չկան՝ բացառությամբ օրենքով և ենթաօրենսդրական ակտերով սահմանված դեպքերի:

Թողարկողը պարտադիր դիմելու է պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում ցուցակելու և առտրի թույլտվության համար, և համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության պարտատոմսերի ցուցակման դեպքում վերջիններիս հետագա շրջանառությունը կարող է իրականացվել միայն կարգավորվող շուկայում:

Ներդրողները կարող են իրենց ցանկությամբ օտարել պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում (ցուցակված և առևտրին թույլատրված լինելու դեպքում) կամ արտաբորսայում՝ օրենքով սահմանված կարգով, ընդ որում ներդրողները պետք է հաշվի առնեն, որ ՀՀ օրենսդրությամբ չի թույլատրվում կարգավորվող շուկայից (ֆոնդային բորսա) դուրս

վաճառել կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլատրված արժեթղթեր, բացառություն են կազմում.

- ✓ ՀՀ ԿԲ կողմից կնքվող գործարքները,
- ✓ Թողարկողի կողմից իր թողարկած արժեթղթերի հետգնման կամ ձեռքբերման գործարքները:

3.13 Արժեթղթերից ստացվող եկամուտների հարկումը

Չնայած այն հանգամանքի, որ Թողարկողը, իրականացնելով իր լավագույն ջանքերը և առկա գիտելիքները, սույն բաժնում ներկայացնում է արժեթղթերից ստացվող եկամուտների հարկման մոտեցումները ՀՀ-ում, այնուամենայնիվ Թողարկողը ցանկանում է հայտարարել, որ ներդրողներն այն չպետք է համարեն հարկային խորհրդատվություն և ներդրումներ անելիս հիմնվեն միայն այս բաժնում ներկայացված նյութի վրա: Թողարկողը չի երաշխավորում, որ ներդրողի կողմից Ազդագրի ստացման և ծանոթացման պահին հարկային օրենսդրությունը կհամապատասխանի ներկայացվածին, կամ համարժեքորեն կիրառություն կունենա ՀՀ հարկային մարմինների կողմից և ցանկացած պարագայում խորհուրդ է տալիս օգտվել մասնագիտացված հարկային խորհրդատվության ծառայություններից: Թողարկողը ցանկանում է հայտարարել, որ սույնով զերծ է մնում ցանկացած ներդրողի հնարավոր պահանջներից կապված հարկային օրենսդրության և հարկման մեխանիզմների կիրառման և /կամ փոփոխության արդյունքում առաջացած ֆինանսական պահանջների նկատմամբ պատասխանատվությունից:

Թողարկողի պարտատոմսերից ստացվող եկամուտը ենթակա է հարկման շահութահարկով (իրավաբանական անձանց համար) և եկամտային հարկով (ֆիզիկական անձանց համար):

Շահութահարկով հարկման կարգը և նկարագիրը.

ՀՀ-ում շահութահարկ են վճարում (հարկատու են) ՀՀ ռեզիդենտները և ոչ ռեզիդենտները, բացառությամբ ՀՀ պետական կառավարչական հիմնարկների, ՀՀ

տեղական ինքնակառավարման մարմինների, պետական ոչ առևտրային կազմակերպությունների և ՀՀ ԿԲ-ի: ՀՀ Հարկային օրենսգրքով (այսուհետ՝ Հարկային օրենսգիրք) ՀՀ ռեզիդենտ կազմակերպություն (այսուհետ՝ ռեզիդենտ կազմակերպություն) է համարվում այն կազմակերպությունը, որի գտնվելու վայրը հանդիսանում է ՀՀ-ն:

Ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց հարկումը.

Ռեզիդենտների համար հարկվող օբյեկտ է համարվում ՀՀ տարածքում և նրա սահմաններից դուրս ստացվող հարկվող շահույթը: Հարկվող շահույթը հարկատուի համախառն եկամտի և Հարկային օրենսգրքիք սահմանված նվազեցումների դրական տարբերությունն է: Շահութահարկի գումարը ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց համար հաշվարկվում է հարկվող շահույթի նկատմամբ՝ 18 (տասնութ) տոկոս դրույքաչափով:

Ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց հարկումը.

Ոչ ռեզիդենտներ իրավաբանական անձանց համար հարկվող օբյեկտ է համարվում հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող հարկվող շահույթը: Համաձայն Հարկային օրենսգրքի՝ հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող եկամուտներին են դասվում նաև ոչ ռեզիդենտի՝ ռեզիդենտից կամ ոչ ռեզիդենտից ստացված պասիվ եկամուտները: Ընդ որում, ոչ ռեզիդենտի ստացված պասիվ եկամուտներ են համարվում ոչ ռեզիդենտի կողմից իր գույքի կամ ապյլ ակտիվների ներդրմամբ (տրամադրելով) ՀՀ տարածքում բացառապես այլ անձանց գործունեությունից ստացված եկամուտները, այսինքն՝ շահաբաժիններ, տոկոսներ, ռոյալթիներ և այլ պասիվ եկամուտներ:

ՀՀ-ում ոչ ռեզիդենտի կողմից հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող եկամուտների հ արկումը կատարում է հարկային գործակալը՝ եկամտի վճարման աղբյուրի մոտ: ՀՀ-ում ոչ ռեզիդենտի ստացած եկամտից վճարման աղբյուրի մոտ Հարկային օրենսգրքով սահմանված կարգով հարկային գործակալները շահութահարկը պահում են 10 (տասը) տոկոս դրույքաչափով:

2020թ. մարտի 1-ից ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձինք ՀՀ-ում գործող ֆոնդային բորսայում մինչև 2024թ.-ի դեկտեմբերի 31-ը ցուցակված պարտատոմսերից ստացվող տոկոսային եկամուտի, ինչպես նաև նշյալ պարտատոմսերի օտարումից ստացվող եկամուտների մասով ազատվում են շահութահարկի վճարումից:

Եկամտային հարկով հարկման կարգը և նկարագիրը:

ՀՀ-ում եկամտային հարկ են վճարում (հարկատու են) ՀՀ ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձինք: Ընդ որում ՀՀ Հարկային Օրենսգրքի համաձայն ռեզիդենտ է համարվում այն ֆիզիկական անձը, որը հարկային տարում (հունվարի 1-ից մինչև դեկտեմբերի 31-ը) սկսվող կամ ավարտվող տասներկուամսյա ցանկացած ժամանակահատվածում գտնվել է ՀՀ-ում ընդհանուր առմամբ 183 օր և ավելի, կամ ում կենսական շահերի կենտրոնը գտնվում է ՀՀ-ում, ինչպես նաև ՀՀ-ում պետական ծառայության մեջ գտնվող ժամանակավորապես ՀՀ տարածքից դուրս աշխատող ֆիզիկական անձը: Կենսական շահերի կենտրոն է համարվում այն վայրը, որտեղ կենտրոնացված են անձի ընտանեկան կամ տնտեսական շահերը: Մասնավորապես, համարվում է, որ ֆիզիկական անձի կենսական շահերի կենտրոնը գտնվում է ՀՀ-ում, եթե այնտեղ է գտնվում տունը կամ բնակարանը, որտեղ բնակվում է նրա ընտանիքը և գտնվում է նրա (ընտանիքի) անձնական կամ ընտանեկան հիմնական գույքը, կամ հիմնական տնտեսական (պրոֆեսիոնալ) գործունեության իրականացման վայրը:

Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց հարկում

Ռեզիդենտի համար հարկվող օբյեկտ է համարվում ՀՀ տարածքում և նրա սահմաններից դուրս ստացվող հարկվող եկամուտը:

Տոկոսագումարների համար եկամտային հարկը հաշվարկվում է 10 տոկոս դրույքաչափով: Ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց եկամուտներ վճարելիս եկամտային հարկը պահում (գանձում) է հարկային գործակալը: եկամտային հարկի պահումը (գանձումը) իրականացվում է տոկոսագումարների յուրաքանչյուր վճարման դեպքում:

2020 թ. մարտի 1-ից ՀՀ-ում գործող ֆոնդային բորսայում մինչև 2024թ.-ի դեկտեմբերի 31-ը ցուցակված պարտատոմսերից ստացվող եկամուտները ազատվում են եկամտային հարկից, բացառություն են կազմում միայն բանկերի թողարկած այն պարտատոմսերը, որոնց տեղաբաշխման պահից մինչև մարումն ընկած ժամկետը պակաս է երկու տարուց:

Ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց հարկում

Ոչ ռեզիդենտի համար հարկվող օբյեկտ է համարվում հայաստանյան աղբյուրներից ստացվող հարկվող եկամուտը: Հարկվող եկամուտը հարկատուի համախառն եկամտի և Հարկային օրենսգքրի դրույթներին համաձայն իրականացված նվազեցումների դրական տարբերությունն է:

Պարտատոմսերից ստացված եկամուտների հարկման կանոնները և եկամտային հարկի կիրառվող դրույքաչափը նույնն են ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց համար:

2020 թ. մարտի 1-ից ՀՀ-ում գործող ֆոնդային բորսայում մինչև 2024թ.-ի դեկտեմբերի 31-ը ցուցակված պարտատոմսերից ստացվող եկամուտները ազատվում են եկամտային հարկից, բացառություն են կազմում միայն բանկերի թողարկած այն պարտատոմսերը, որոնց տեղաբաշխման պահից մինչև մարումն ընկած ժամկետը պակաս է երկու տարուց:

Ռեզիդենտ և ոչ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձանց (եկամտային հարկի գծով), ինչպես նաև ոչ ռեզիդենտ իրավաբանական անձանց (շահութահարկի գծով) համար հարկային գործակալ է հանդիսանում Թողարկողը:

4) Առաջարկի ժամկետները և պայմանները

4.1.1 Բանկի կողմից թողարկվող անվանական պարտատոմսերի ընդհանուր ծավալը

Թողարկողը նախատեսում է թողարկել և տեղաբաշխել մինչև 50,000,000.00 (հիսուն միլիոն) ԱՄՆ դոլար, 10,000,000.00 (տասը միլիոն) եվրո և 30,000,000,000.00 (երեսուն միլիարդ) ՀՀ դրամ, որը կարող է իրականացվել մի քանի տրանշերով: Տեղաբաշխման յուրաքանչյուր տրանշի ծավալը ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից

պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ: Թողարկողն առաջարկի ծրագիրը կարող է իրականացնել ազդագրի կիրառության ժամկետում՝ ազդագրի գրանցման օրվանից 12 ամսվա ընթացքում:

4.1.2 Առաջարկի իրականացման սկիզբը և ավարտը.

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման հստակ ժամանակահատվածը՝ ներառյալ տեղաբաշխումը սկսելու և ավարտելու օրերը, ենթակա են որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ: Պարտատոմսերի յուրաքանչյուր տրանշի համար թողարկման և տեղաբաշխման առաջին օրը համընկնելու է:

Թողարկողի կողմից պարտատոմսերի առաջարկը, ինչպես նաև տեղաբաշխումը կարող է հետաձգվել կամ չեղյալ հայտարարվել միայն անհաղթահարելի ուժի ազդեցության դեպքում (Ֆորս մաժոր):

Եթե Թողարկողը տեղաբաշխման ընթացքում ներկայացնում է Ծրագրային Ազդագրի լրացում, որը կապված է ազդագրում ներառված տեղեկատվության էական փոփոխության, նոր էական հանգամանքի կամ փաստի ի հայտ գալու և ապա նա ներդրողի պահանջով պարտավոր է չեղյալ համարել ներդրողի տված ակցեպտը և առնվազն նրա կողմից արժեթղթերի ձեռքբերման գնով հետ վերադարձնել տեղաբաշխման ընթացքում նրանից ստացված միջոցները կամ հետ գնել մինչև լրացման ներկայացումը ներդրողին վաճառված արժեթղթերը: Սահմանված հետգնման պահանջը պետք է տեղաբաշխողին ներկայացվի գրավոր: Հետգնման պահանջի ներկայացման ժամկետը չի կարող ավելի կարճ լինել, քան Ծրագրային Ազդագրի լրացման հրապարակումից հետո 5-րդ աշխատանքային օրը:

Արժեթղթերի հետգնումն և տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցների վերադարձն իրականացվում են Բանկի կողմից անկանխիկ եղանակով՝ ներդրողի

հետգնման պահանջը գրավոր ներկայացնելուց հետո 5 (հինգ) աշխատանքային օրվա ընթացքում:

Տեղաբաշխումը դադարեցնելու մասին որոշման կայացման և տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցները ներդրողներին վերադարձվում են կուտակված արժեկտրոնային եկամուտների հետ միասին: Արժեկտրոնային եկամուտը նման դեպքում հաշվարկվում է ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման օրվա և այն վճարելու օրերի միջև ընկած ժամանակաշրջանի համար:

ՀՀ ԿԲ-ն իր որոշմամբ կարող է կասեցնել պարտատոմսերի տեղաբաշխման ընթացքը՝ համաձայն "Արժեթղթերի շուկայի մասին" ՀՀ օրենքի:

Տեղաբաշխողի նախաձեռնությամբ տեղաբաշխման ընթացքը կարող է կասեցվել միայն ՀՀ ԿԲ համաձայնությամբ՝ առավելագույնը 10 (տասը) աշխատանքային օրով:

Եթե կասեցման ժամկետն ավարտվելու պահից՝ մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում, տեղաբաշխումը չի շարունակվում, ապա Բանկը պարտավոր է կայացնել տեղաբաշխումը դադարեցնելու մասին որոշում և վերադարձնել տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցներն արժեթղթերը ձեռք բերած անձանց "Արժեթղթերի շուկայի մասին" ՀՀ օրենքով սահմանված կարգով՝ կասեցման ժամկետի ավարտից 10 (տասը) աշխատանքային օրվա ընթացքում:

4.1.3 Առաջարկից օգտվելու համար դիմելու գործընթացի նկարագրությունը.

Թողարկողի պարտատոմսերի բաժանորդագրություն չի իրականացվելու:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար ներդրողները սահմանված կարգով պետք է լրացնեն և պատշաճ կերպով Բանկ ներկայացնեն պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականները, որով կհավաստեն պարտատոմսերի թողարկման պայմաններն ընդունելու իրենց պատրաստակամությունը և որով այդ պայմանները կդառնան ներդրողների համար պարտադիր, ինչպես նաև «Հայաստանի Կենտրոնական

Դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ում պարտատոմսերի գրանցման և հաշվառման նպատակով՝ համապատասխան հաշվի բացման վերաբերյալ քաղվածք:

Թողարկման նպատակով Բանկում բացված համապատասխան հաշվեհամարներին դրամական միջոցների ստացումից անմիջապես հետո Բանկը Դեպոզիտարիային ներկայացնում է պարտատոմսերի տեղաբաշխման հանձնարարագիր Թողարկողի թողարկման հաշվից համապատասխան քանակի պարտատոմսերի փոխանցման և ներդրողի կամ ներդրողի անվանատիրոջ արժեթղթերի հաշվին հաշվեգրման համար:

Դեպոզիտարիայից ներդրողի կամ ներդրողի անվանատիրոջ դեպո հաշվին պարտատոմսերի փոխանցման վերաբերյալ համապատասխան հաստատում ստանալուց անմիջապես հետո Բանկը թողարկման նպատակով բացված համապատասխան տարանցիկ հաշվեհամարներից իր օգտագործման համար մատչելի է դարձնում համապատասխան հայտ-հանձնարարականում նշված դրամական միջոցները:

Պարտատոմսերի տեղաբաշխման նախատեսված վերջնաժամկետից հետո թողարկման նպատակով բացված համապատասխան տարանցիկ հաշվեհամարներին ստացված գումարները ենթական են հետ վերադարձման, իսկ դրանց համապատասխան հայտ-հանձնարարականները չեն կարող բավարարվել անկախ դրանց առաքման և/կամ Բանկի կողմից ստացման ժամկետից:

Հայտ-հանձնարարականի ներկայացումից հետո մինչև տվյալ օրվա գործառնական օրվա ավարտը համապատասխան վճարում չիրականացրած ներդրողների հայտ-հանձնարարականները համարվում են անվավեր և չեն մասնակցում տեղաբաշխմանը:

Իրավաբանական անձ ներդրողների համար հայտ-հանձնարարականի ձևը ներկայացված է Ազդագրի Հավելված 3-ում: Ֆիզիկական անձ ներդրողների համար հայտ-հանձնարարականի ձևը ներկայացված է Ազդագրի Հավելված 4-ում:

Պարտատոմսերի ձեռքբերմանը մասնակցել ցանկացող ֆիզիկական և/կամ իրավաբանական անձինք կարող են ներկայացնել մեկից ավելի հայտ-հանձնարարականներ:

4.1.4 Առաջարկի ընդհանուր ծավալի նվազեցման հնարավորությունը.

Տեղաբաշխման ընթացքում բանկը չի նախատեսում պարտատոմսերի առաջարկի, ինչպես նաև տեղաբաշխման ծավալների փոփոխության կամ չեղյալ հայտարարելու հնարավորություն:

Տեղաբաշխման ընթացքում հնարավոր է պարտատոմսերի ձեռքբերման որևէ հայտ-հանձնարարականի և/կամ հայտ-հանձնարարականների մասնակի բավարարում, եթե հայտում նշված ծավալը գերազանցում է հայտ-հանձնարարականի ներկայացման պահին չտեղաբաշխված ծավալը: Այս դեպքում հայտ-հանձնարարականը բավարարվում է չտեղաբաշխված ծավալի չափով: Հայտ-հանձնարարականի մասնակի բավարարման դեպքում, եթե առկա է լինում ներդրողին հետ վերադարձման ենթակա գումար, ապա տեղաբաշխման ավարտից հետո 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում նշված գումարը Թողարկողի կողմից ենթակա է վերադարձման, ինչն իրականացվում է անկանխիկ եղանակով՝ համապատասխան ներդրողի բանկային հաշվին փոխանցմամբ:

4.1.5 Հայտը հետ կանչելու ժամանակաշրջանը.

Ներդրողները պարտատոմսերի հայտ-հանձնարարականները պատշաճ կերպով առաքելուց, Բանկի կողմից հայտ-հանձնարարականի ստացման հաստատումը/ծանուցումը ստանալուց և համապատասխան վճարումը կատարելուց հետո դրանք չեն կարող ետ կանչել:

4.1.6 Ձեռքբերման հայտի նվազագույն և առավելագույն գումարները.

Պարտատոմսերի ձեռքբերման նվազագույն և առավելագույն մեծությունների վերաբերյալ սահմանափակումներ չկան, որի հետևանքով Գնման հայտ-հանձնարարականներում նշվող գումարների վերաբերյալ նվազագույն կամ առավելագույն մեծությունների սահմանափակումներ չեն սահմանվում:

4.1.7 Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելու մեթոդները.

Հայտ-հանձնարարականի լրացումից և պատշաճ կերպով Բանկ ներկայացումից հետո պարտատոմս ձեռք բերել ցանկացող Բանկի հաշվետեր իրավաբանական և/կամ ֆիզիկական անձինք պետք է վճարում կատարեն իրենց՝ "Արդշինբանկ" ՓԲԸ-ում բացված համապատասխան հաշվեհամարներին, իսկ ոչ հաշվետեր իրավաբանական և/կամ ֆիզիկական անձինք՝ թողարկման նպատակով "Արդշինբանկ" ՓԲԸ-ում բացված 2470062828560000 (ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտատոմսրի համար), 2470062828490000 (եվրոյով արտահայտված պարտատոմսերի համար) և 2470062828310000 (ՀՀ դրամով արտահայտված պարտատոմսերի համար) տարանցիկ հաշվեհամարներին՝ պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականում նշված քանակի պարտատոմսեր ձեռք բերելու համար: Եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման համար միջոցները հաշվեհամարներին են փոխանցվում մինչև տվյալ աշխատանքային օրվա ժամը 16:30-ը, ապա այդ դրամական միջոցները ստացված են համարվում այդ օրը, իսկ եթե համապատասխան գումարները վճարվում են տվյալ աշխատանքային օրվա 16:30-ից հետո, ապա դրանք ստացված են համարվում վճարման օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտը մինչև տվյալ օրվա ժամը 16:30-ը ներկայացնելու դեպքում պարտատոմսերի դիմաց վճարվող գումարը հաշվարկվում է պարտատոմսի ձեռքբերման տվյալ օրվա համար սահմանված գինը բազմապատկելով ձեռքբերվող պարտատոմսերի քանակով: Պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտը տվյալ օրվա ժամը 16:30-ից հետո ներկայացնելու դեպքում պարտատոմսերի դիմաց վճարվող գումարը հաշվարկվում է պարտատոմսի ձեռքբերման հաջորդ աշխատանքային օրվա համար սահմանված գինը բազմապատկելով ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակով:

Պարտատոմսերի ձեռքբերման համար կատարվող վճարումը համարվում է պատշաճ կերպով կատարված Բանկի հաշվետեր հաճախորդների դեպքում Թողարկողի մոտ իրենց հաշվեհամարներին, իսկ ոչ հաշվետեր հաճախորդների դեպքում՝ Թողարկողի կողմից

բացված և սույն Ազդագրում նշված համապատասխան տարանցիկ հաշվեհամարին դրամական միջոցների մուտքագրման պահից: Համապատասխան հայտ-հանձնարարականները բավարարվելուց հետո ներդրողներն արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք կարող են ստանալ իրենց արժեթղթերի հաշիվը սպասարկող Պահառուից կամ Հաշվի Օպերատորից՝ Թողարկողից իրենց հայտ-հանձնարականների բավարարման մասին տեղեկացվելուց հետո:

4.1.8 Առաջարկի արդյունքների հրապարակման ձևը և ժամկետների ամբողջական նկարագրությունը.

Բանկի անվանական պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման արդյունքները հրապարակվում են Բանկի ինտերնետային www.ardshinbank.am կայքում տեղաբաշխման ավարտի օրվանը հաջորդող երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում:

4.1.9 Նախապատվության իրավունքից օգտվելու գործընթացի նկարագրությունը.

Պարտատոմսերի տեղաբաշխումն իրականացվելու է ըստ պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականների և դրանց դիմաց կատարված վճարման ստացման հերթականության, այսինքն առաջնահերթություն ունի այն ներդրողը, ում հայտ-հանձնարարականի համաձայն վճարումը համապատասխան հաշվեհամարներին ավելի վաղ է ստացվել:

4.2 Պարտատոմսերի տեղաբաշխման պլանը:

4.2.1 Ներդրողների թիրախային խմբերը.

Առաջարկն ուղղված է ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց՝ ներառյալ որակավորված և ինստիտուցիոնալ ներդրողներին, ինչպես նաև անհատ ձեռնարկատերերին:

4.2.2 Հայտի բավարարման մասին ծանուցման եղանակները.

Ներդրողները թողարկողից տեղեկացվում են իրենց հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին մինչև հայտի ներկայացման օրվան հաջորդող աշխատանքային օրվա ավարտը: Հայտ-հանձնարարականների բավարարման մասին ներդրողին տեղեկացումը տրամադրվում է այն կապի միջոցով, որով ներդրողը Բանկ է ներկայացրել պարտատոմսերի ձեռքբերմանհայտ-հանձնարարականը/երը: Բանկի որևէ մասնաճյուղ ներկայացած և մասնաճյուղերի աշխատակիցների միջոցով համապատասխան հայտ-հանձնարարականը լրացրած ներդրողը իր հայտ-հանձնարարականի բավարարման մասին տեղեկանալու համար պարտավոր է ներկայանալ Բանկ և իր հայտ-հանձնարարականը լրացրած աշխատակցի միջոցով տեղեկանալ իր հայտ-հանձնարարականի բավարարման մասին:

4.3 Առաջարկի գինը.

Պարտատոմսերի լրիվ գինը յուրաքանչյուր 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց, տեղաբաշխման առաջին օրվանից սկսած հաշվարկվում է հետևյալ կերպ՝

$$DP = \frac{c}{f}\sum_{i=1}^{N}\left(\frac{1}{\left(1+\frac{y}{100*f}\right)^{i-1+t}}\right)+\left(\frac{100}{\left(1+\frac{y}{100*f}\right)^{N-1+t}}\right)$$

$$t = \frac{DSN}{DCC}$$

DP – Պարտատոմսի գինն է

DSN - Գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա մեջ եղած օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում

DCC – գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքի հաջորդող

արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում

f - արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է (f=4 եռամսյակային վճարումների դեպքում)

N - գործարքի կատարման օրվանից հետո արժեկտրոնների մնացած վճարումների քանակն է

Y – մինչև մարում եկամտաբերությունն է

C – տարեկան արժեկտրոնն է 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց:

Մինչև տեղաբաշխման սկիզբը տեղաբաշխման ամբողջ ժամանակահատվածի համար՝ ըստ օրերի, պարտատոմսերի վաճառքի գինը կհրապարակվի բանկի ինտերնետային կայքում:

Բանկային փոխանցման միջոցով պարտատոմսերի ձեռք բերման համար կատարվող վճարման դեպքում ներդրողները պարտավոր են իրենց հաշվին հոգալ հնարավոր բանկային միջնորդավճարների հետ կապված ծախսերը:

Ներդրողները պարտավոր են նաև Դեպոզիտարիայում կամ լիցենզավորված որևէ այլ ենթապահառուի մոտ բացել արժեթղթերի հաշվառման անձնական դեպո հաշիվ և կրել վերջինիս հետ կապված ծախսերը:

4.3.1 Այլ ծախսեր

4.3.1.1 Պարտատոմսերի թողարկման և տեղաբաշխման գծով «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ի կողմից մատուցվող ծառայությունների կամ խորհրդատվության դիմաց ներդրողը որևիցե ծախս չի կատարում:

4.3.1.2 «Հայաստանի կենտրոնական դեպոզիտարիա» ԲԲԸ-ը հաշվի օպերատորի կողմից մատուցվող ծառայությունների դիմաց վճարները գանձվում են համաձայն հաշվի

օպերատորի կողմից հաստատված սակագների, որոնց հետ ներդրողը կարող է ծանոթանալ «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ-ի պաշտոնական ինտերնետային կայքի միջոցով՝ www.amx.am :

4.4 Տեղաբաշխումը:

4.4.1 Երաշխավորված տեղաբաշխում. Երաշխավորված տեղաբաշխումներ իրականացնողներ առկա չեն:

4.4.2 Երաշխավորված և չերաշխավորված տեղաբաշխողների հետ կնքված պայմանագրերի էական պայմանները. Թողարկողը և տեղաբաշխողը նույն իրավաբանական անձն են՝ «Արդշինբանկ» ՓԲԸ: Թողարկող/տեղաբաշխողը այլ տեղաբաշխողների և/կամ խմբի հետ համատեղաբաշխման պայմանագիր չի կնքել:

4.4.3 Երաշխավորված պայամանագրի կնքում. երաշխավորված տեղաբաշխման պայամագիր չի կնքվել:

4.4.4 Վճարումներն ընդունող բանկերի ցանկը. պարտատոմսերի դիմաց անհրաժեշտ է վճարում կատարել «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ում (գլխամասային գրասենյակի՝ ք. Երևան, Գրիգոր Լուսավորիչ 13 հասցեում, և մասնաճյուղերի կողմից, որոնց անվանումները և հասցեները բերված են սույն Ազդագրի 3-րդ բաժնի, 3-րդ կետի 3.1.5 ենթակետում) բացված 2470062828560000 (ԱՄՆ դոլարով արտահայտված պարտատոմսերի համար), 2470062828490000 (եվրոյով արտահայտված պարտատոմսրի համար) և 2470062828310000 (ՀՀ դրամով արտահայտված պարտատոմսերի համար) տարանցիկ հաշվեհամարներին կամ ներդրողների՝ Թողարկողի մոտ բացված համապատասխան հաշվեհամարներին՝ պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականում նշված քանակի պարտատոմսեր ձեռք բերելու համար: Թողարկողի պարտատոմսերի նկատմամբ իրավունքների և պարտավորությունների հաշվառումն ու (կամ) գրանցումն (սեփականատերերի/անվանատերերի ռեեստրի վարում) իրականացվելու է

Դեպոզիտարիայի միջոցով, որը հանդես է գալու որպես Գլխավոր պահառու համաձայն ՀՀ օրենսդրության և կազմակերպության գործունեությունը կարգավորող կանոնների: Պարտատոմսերը կարող են հաշվառվել նաև ՀՀ ԿԲ կողմից լիցենզավորված որևէ պահառուի կողմից (դեպոզիտարիայի ենթապահառու)՝ այդ պահառուի մոտ պարտատոմսերի սեփականատիրոջ/անվանատիրոջ համար արժեթղթերի հաշիվ բացելու և վարելու միջոցով: Դեպոզիտարիայի հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, Վազգեն Սարգսյան Էրեբունի պլազա բիզնես կենտրոն, 5-րդ հարկ (հեռ՝ +37460615555, +37410543321): Պարտատոմսերի ռեեստրի վարման Հաշվի Օպերատոր հանդիսանում է «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ն: Մինչև պարտատոմսերի ձեռքբերումը ներդրողները պարտավոր են Դեպոզիտարիայում կամ լիցենզավորված որևէ այլ ենթապահառուի մոտ բացել արժեթղթերի հաշվառման անձնական դեպո հաշիվ:

5) <u>Առևտրի թույլտվությունը և առևտրի կազմակերպումը</u>

5.1 Առևտրին թույլտվությունը. Սույն Ազդագիրը ՀՀ ԿԲ կողմից գրանցելուց և պարտատոմսերը տեղաբաշխելուց հետո կարգավորվող շուկայում պարտատոմսերը ցուցակելու և առևտրին թույլատրելու նպատակով Բանկը դիմելու է «Հայաստանի Ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ: Պարտատոմսերի առևտրի թույլտվություն չստանալու դեպքում, տեղաբաշխումը կհամարվի չեղյալ, իսկ վերադարձման ենթակա գումարները տեղաբաշխումը չեղյալ համարելու որոշումն ընդունելու օրվանից հետո 3 (երեք) աշխատանքային օրվա ընթացքում Թողարկողի կողմից ենթակա են վերադարձման, ինչն իրականացվում է անկանխիկ եղանակով՝ համապատասխան ներդրողի բանկային հաշվին փոխանցմանբ: Տեղաբաշխումը չեղյալ համարելու որոշման կայացման և տեղաբաշխման ընթացքում ստացված միջոցները ներդրողներին վերադարձվում են կուտակված արժեկտրոնային եկամուտների հետ միասին: Արժեկտրոնային եկամուտը նման դեպքում հաշվարկվում է տեղաբաշխման առաջին օրվա և տեղաբաշխումը չեղյալ համարելու մասին որոշման կայացման օրերի միջև ընկած ժամանակահատվածի համար:

5.2 Առևտրի շուկաները.

Այս պահին Թողարկողի կողմից սույն ազդագրով գրանցվող պարտատոմսերը թույլատրված չեն հրապարակային առևտրի ոչ մի շուկայում:

5.3 Շուկա ստեղծողները.

Բանկը պարտատոմսերի տեղաբաշխումն ավարտելուց հետո կնքելու է համապատասխան պայմանագիր երկրորդային շուկայում վաճառքի ակտիվացման գործառույթներ իրականացնողի հետ (շուկա ստեղծող)՝ Բանկի պարտատոմսերի շուկան ձևավորելու նպատակով: Շուկա ստեղծողը «Հայաստանի ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ-ում իրականացնում է պարտատոմսերի առքի և վաճառքի գնանշումներ: Շուկա ստեղծողի պարտավորության հիմնական պայմանները սահմանվում են վերջինիս և Թողարկողի միջև կնքվելիք ծառայությունների մատուցման պայմանագրում և «Հայաստանի Հանրապետության ֆոնդային բորսա» ԲԲԸ-ի «Շուկա ստեղծողի կանոններ»-ով:

6) Լրացուցիչ տեղեկատվություն

6.1 Ներգրավված խորհրդատուներ. Սույն ազդագրի պատրաստման ընթացքում Բանկը չի օգտվել այլ խորհրդատուների ծառայություններից:

6.2 Աուդիտորական եզրակացություն. Բացի սույն ազդագրում ներկայացված Թողարկողի պատմական ֆինանսական հաշվետվություններից, որոնք ենթարկվել են աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից, սույն ազդագրում ներկայացված այլ տեղեկատվություն չի ենթարկվել աուդիտի անկախ աուդիտորական ընկերությունների կողմից :

6.3 Երրորդ անձանցից ստացված տեղեկատվություն. որպես սույն բաժնում ներկայացված տեղեկատվության ստացման աղբյուր, երրորդ անձինք ներգրավված չեն:

6.4 Շնորհված վարկանիշներ. Թողարկվող պարտատոմսերին վարկանիշ չի շնորհվել:

Թողարկողն ունի միջազգային վարկանշային երկու գործակալությունների կողմից (Moody's և Fitch) ստացված վարկանիշներ: Մասնավորապես "Fitch" միջազգային վարկանշային կազմակերպության կողմից տրված "արտարժույթով երկարաժամկետ պարտավորություններ թողարկողի" վարկանիշը B+ է, իսկ կայունության վարկանիշը՝ b+: "Moody's" միջազգային վարկանշային կազմակերպության կողմից տրված "Ոչ ստորադաս, չապահովված պարտատոմսերի (արտարժույթ)" վարկանիշը Ba3 է, իսկ "ելակետային վարկային գնահատականը" ՝ ba3:

Վարկանիշները տրվել են հաշվի առնելով տարածաշրջանի տնտեսական զարգացումները, ընկերության դիրքը մրցակցային պայմաններում ինչպես նաև վարկային պորտֆելի, հաճախորդների նկատմամբ ունեցած պարտավորությունների, ավանդների ցուցանիշների, ակտիվների որակի և շահութաբերության մակարդակի ու մի շարք այլ ցուցանիշների հիման վրա:

Վարկանիշային սանդղակում B+(B1) վարկանիշը համարվում է բարձր ներդրումային ռիսկ ունեցող վարկանիշ, որը համեմատական կարգով նշանակում է վարկային բեռի սպասարկման ավելի մեծ ռիսկայնություն, քան այդ սանդղակի B+(B1) վարկանիշից բարձր վարկանիշ ունեցող թողարկողները:

ԲԱԺԻՆ 3. ԲԱՆԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

1) *Անկախ աուդիտորները*

Բանկը ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված կարգով յուրաքանչյուր տարի «Արդշինբանկ» ՓԲԸ ֆինանսական հաշվետվություններն աուդիտի ենթարկելու նպատակով հրավիրում է արտաքին աուդիտ: Աուդիտի նպատակն է ձեռք բերել բավարար երաշխիքներ՝ համոզվելու համար, որ ֆինանսական հաշվետվությունները զերծ են էական անճշտություններից:

2015 - 2020թթ.-ին Բանկի անկախ աուդիտորական ստուգումներն իրականացվել է «ՔԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ Արմենիա» ՓԲԸ աուդիտորական կազմակերպության կողմից: «ՔԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ Արմենիա» ՓԲԸ հասցեն է՝ ՀՀ, ք. Երևան, 0010, Վազգեն Սարգսյան փող. 26/1 շենք, «Էրեբունի-Պլազա» Բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ, հեռ. + 374 (10) 566 762, ֆաքս + 374 (10) 566 762, www.kpmg.am:

2) *Ռիսկային գործոններ*

Ռիսկերի կառավարման գործընթացը կազմակերպվում է Բանկի առաքելությանը, ռազմավարական ու միջանկյալ նպատակներին համահունչ և ուղղված է Բանկի ֆինանսական կայունության ապահովմանն ու հեղինակության ամրապնդմանը:

Բանկը հատկապես կարևորում է ներքոնշյալ ռիսկերի կառավարումը, սակայն ներդրող պետք է գիտակցի, որ նշված ռիսկերից բացի հնարավոր է նաև այլ ոչ բարենպաստ դեպքերի զարգացումներ, որոնք հետագայում կարող են անցանկանալի հետևանք ունենալ Բանկի ֆինանսական վիճակի, արդյունքների, հեղինակության վրա, ինչպես նաև պարտատոմսերի ներդրումային որակների վրա:

Վարկային ռիսկն ի հայտ է գալիս վարկերի, դեբիտորական պարտավորությունների տրամադրման և սպասարկման ժամանակ, ինչպես նաև բոլոր այն դեպքերում, երբ գործարքի երկրորդ կողմը ֆինանսական դժվարությունների և (կամ) այլ պատճառներով

կարող է հրաժարվել Բանկի հանդեպ ունեցած պայմանագրային պարտավորությունների կատարումից, որի պատճառով Բանկը կարող է կրել ֆինանսական կորուստներ:

Արդշինբանկը կրում է վարկային ռիսկ, երբ կոնտրագենտն իր վարկային գործառնությունների արդյունքում ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները Բանկի նկատմամբ: Վարկային ռիսկը ծագում է Բանկի վարկային գործունեության, միջբանկային գործառնությունների, ինչպես նաև ռեպո գործարքների և երրորդ անձանց ակրեդիտիվների կամ բանկային երաշխիքների տրամադրման արդյունքում: Արդշինբանկի վարկային ռիսկի բեռը հաճախորդներին տրամադրվող վարկերի գծով ամբողջովին կենտրոնացած է Հայաստանում:

Բանկը որդեգրել է վարկային ռիսկի կառավարման համապատասխան քաղաքականություն և ընթացակարգեր (ինչպես ճանաչված, այնպես էլ չճանաչված պայմանագրային պարտավորությունների մասով), ներառյալ պորտֆելի կենտրոնացվածության սահմանաչափին վերաբերող ուղեցույցներ: Արդշինբանկը պարբերաբար վերահսկում է անհատական վարկային ռիսկերը և պարբերաբար իրականացնում է իր հաճախորդների վարկունակության գնահատում: Կախված նրանից՝ տվյալ հաճախորդը հանդիսանում է կորպորատիվ, թե ֆիզիկական անձ հաճախորդ, վերանայումն իրականացվում է հանրամատչելի տեղեկատվության, հաճախորդների ֆինանսական հաշվետվությունների, ինչպես նաև ՀՀ վարկային բյուրոների և այլ տվյալների բազաներից ստացված տեղեկատվության հիման վրա: Արդշինբանկը սահմանում է իր վարկերի ապահովվածության համապատասխան քաղաքականություն. կորպորատիվ և մանրածախ վարկերի մեծ մասը հանդիսանում են գրավով ապահովված վարկեր՝ դրանց տրամադրման պահին: Գրավի ընթացիկ արժեքը պարբերաբար գնահատվում է անկախ գնահատողների կամ ներքին մասնագետների կողմից, և շուկայական գների բացասական փոփոխությունների դեպքում վարկառուից կարող է պահանջվել տրամադրել լրացուցիչ ապահովվածություն:

Վարկային ռիսկերի կառավարումն ու մոնիթորինգն իրականացվում է Վարկային կոմիտեների և Վարչության կողմից՝ իրենց լիազորությունների շրջանակներում: Վարկային գործընթացների վերաբերյալ բոլոր առաջարկությունները դիտարկվում և հաստատվում են Վարչության կողմից: Ամենօրյա ռիսկերի կառավարումն իրականացնում է Ռիսկերի կառավարման տնօրինությունը:

Արդշինբանկը մշտապես հսկում է մեկ փոխառուի կամ փոխառուների խմբի գծով, ինչպես նաև ըստ տնտեսության ոլորտների առկա վարկային ռիսկի մակարդակը՝ կիրառելով համապատասխան սահմանաչափեր: Նշված սահմանաչափերը յուրաքանչյուր տարի հաստատվում են Վարչության կողմից: Սահմանափակումների գծով գերազանցումները ստուգվում են օրական կտրվածքով:

Վարկերի և չօգտագործված վարկային գծերի գծով արտահաշվեկշռային պարտավորությունները իրենցից ներկայացնում են չօգտագործված վարկեր, երաշխիքներ կամ ակրեդիտիվներ: Արտահաշվեկշռային ֆինանսական գործիքների մասով վարկային ռիսկը սահմանվում է որպես կորուստների հավանականություն՝ կապված կոնտրագենտի կողմից պայմանագրի պայմանների չկատարման հետ: Ինչ վերաբերում է վարկերի և չօգտագործված վարկային գծերի գծով ստանձնած վարկային ռիսկին, ապա Արդշինբանկը կարող է կրել կորուստներ չօգտագործված վարկային միջոցների ընդհանուր գումարի չափով: Այնուամենայնիվ, վնասի հավանական չափը պակաս է չօգտագործված վարկային միջոցների ընդհանուր գումարից, քանի որ վարկի տրամադրման համար նախատեսված միջոցների չափը կախված է հաճախորդների կողմից անհրաժեշտ պայմանների պահպանումից: Արդշինբանկը պայմանական պարտավորությունների նկատմամբ կիրառում է միևնույն վարկային քաղաքականությունը, ինչ հաշվեկշռային ֆինանսական գործիքների նկատմամբ՝ կիրառելով վարկի հաստատման միևնույն ընթացակարգերը, ռիսկերի նվազեցման համար սահմանված սահմանաչափերը և օպերատիվ մոնիթորինգի իրականացման գործընթացները:

Բանկն իրականացնում է կապիտալի բավարար մակարդակի ապահովման միջոցառումներ և մշտապես ապահովում է ԿԲ կողմից սահմանված համարժեքության նորմատիվից բարձր մակարդակ: 31.12.2020թ. դրությամբ ԿՀՆ նորմատիվի փաստացի արժեքը կազմել է 13.08% (31.12.2019թ. դրությամբ՝ 15.42%): Վարկային պորտֆելի որակական ցուցանիշները գտնվում են սահմանված միջակայքերում: Մասնավորապես 31.12.2020թ. դրությամբ չաշխատող վարկերի տեսակարար կշիռը կազմում է վարկային պորտֆելի 4.9%-ը, իսկ պորտֆելի ռիսկի արժեք կազմում է 1.9%:

Իրացվելիության ռիսկը պարտավորությունների կատարման համար բավարար ֆինանսական միջոցների բացակայության կամ այդ միջոցների ձեռքբերման բարձր արժեքի ռիսկն է: Իրացվելիության ռիսկը պայմանավորված է նաև ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների անհամապատասխանությամբ, ինչի հետևանքով ֆինանսական հաստատությունը հնարավորություն չի ունենում ժամանակին և ողջամիտ գնով իրացնել իր ակտիվները՝ պարտավորությունները կատարելու նպատակով:

Արդշինբանկի իրացվելիության կառավարման ռազմավարությունը միտված է ապահովելու դրամական միջոցների հասանելիությունը՝ ստանձնած պարտավորությունների ժամանակին կատարման համար: Այդ նպատակին հասնելու համար Արդշինբանկը պահում է դիվերսիֆիկացված ֆինանսավորման բազա՝ կազմված կորպորատիվ և մանրածախ հաճախորդների ավանդներից, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ և կարճաժամկետ վարկերից, պարտքային արժեթղթերից և բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելից: Արդշինբանկի ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է, որ իրացվելիության ռիսկերը կառավարվեն հետևյալ եղանակներով.

- Արդշինբանկի ակտիվների և պարտավորությունների ամենօրյա կառավարում և կանխիկ դրամական հոսքերի կանխատեսում,
- ֆինանսավորման տարբեր աղբյուրների պահպանում,

- ռիսկերի կենտրոնացումների կառավարում,
- պարտավորությունների ֆինանսավորման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի վարում, և
- ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված իրացվելիության նվազագույն գործակիցներին Արդշինբանկի համապատասխանության վերաբերյալ ամենօրյա մոնիթորինգ և ամսական հաշվետվությունների պատրաստում:

Օրենսդրական պահանջով Արդշինբանկը պարտավոր է յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակահատվածում բավարարել իրացվելիության որոշակի գործակիցների, ներառյալ բարձր իրացվելի ակտիվներ/ընդհանուր ակտիվներ, բարձր իրացվելի ակտիվներ/ցպահանջ պարտավորություններ և այլ գործակիցներ: Վերոնշյալ գործակիցները սահմանված են ՀՀ ԿԲ համապատասխան կանոնակարգերով:

Իրացվելիության ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը ձևավորում է ինչպես ոչ սթրեսային վիճակների համար նախատեսված պահուստներ, այնպես նաև սթրեսային վիճակներին դիմակայելու համար անհրաժեշտ պահուստների մակարդակ:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակով Բանկի իրացվելիությունը նկարագրող հիմնական ցուցանիշների գծով սահմանվում են ներքին սահմանաչափեր, որոնց գծով իրականացնում է մոնիթորինգ՝ հնարավոր ռիսկերը բացահայտելու և կառավարելու նպատակով:

Իրացվելիության կառավարման նպատակով Բանկը նաև համապատասխան միջոցառումներ է ձեռնարկում ՀՀ ԿԲ կողմից սահմանված իրացվելիության նորմատիվների պահպանման համար: Մասնավորապես 31.12.2020թ-ին Ն21 - ընդհանուր իրացվելիության (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/Ընդհանուր ակտիվներ) նորմատիվի փաստացի արժեքը կազմել է 17.22%, թույլատրելի 15% նվազագույնըի դիմաց, իսկ Ն22 - ընթացիկ իրացվելիության (Բարձր իրացվելի ակտիվներ/Ցպահանջ պարտավորություններ) նորմատիվի արժեքը՝ 128.17% թույլատրելի 60% նվազագույնի դիմաց:

Գործառնական ռիսկն անհամապատասխան կամ ձախողված ներքին գործընթացների, մարդկային գործոնի, համակարգերի խափանման կամ արտաքին իրադարձությունների արդյունքում կորուստների ռիսկ է: Արդշինբանկը ենթարկվում է գործառնական ռիսկի մի քանի տեսակների, ներառյալ աշխատակիցների կողմից չարտոնված գործարքների կատարումը կամ գործառնական սխալների, վարչարարական կամ հաշվառման սխալների թույլ տալը, որոնք կարող են առաջանալ համակարգչային կամ հեռահաղորդակցման համակարգերից բխող սխալներից, ինչպես նաև Արդշինբանկի միջոցով փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման ռիսկը:

Արդշինբանկն ունի գործառնական ռիսկերի կառավարման հատուկ ստորաբաժանում, որտեղ երեք տարուց ավելի է ներդրված է գործառնական ռիսկերի տվյալների հենք, և որը ներառում է կանխարգելման համակարգ՝ սահմանված սահմանաչափերի և «չորս աչքի» սկզբունքի կիրառմամբ: Ստորաբաժանումն իրականացնում է SS համակարգերի ամենօրյա մոնիթորինգ և SS համակարգերի խափանումների դեպքերի վերաբերյալ ղեկավարությանը ներկայացնում է ամսական հաշվետվություն, օրական կտրվածքով վերահսկում է փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման գործառնությունները: Արդշինբանկի այլ ստորաբաժանումների կողմից պարբերաբար իրականացվում են աշխատակազմի վերապատրաստման դասընթացներ, որոնք ուղղված են Արդշինբանկի ներքին ընթացակարգերի վերաբերյալ աշխատակիցների իրազեկմանը և Արդշինբանկի ընդհանուր գործառնական ռիսկի նվազեցմանը: Արդշինբանկն ունի նաև բանկային ռիսկերի համապարփակ ապահովագրություն (BBB) Brit Insurance ընկերության կողմից:

Ներքին աուդիտի ստորաբաժանումն իրականացնում է Արդշինբանկի գործունեության ֆինանսական և գործառնական վերահսկողություն: Արդշինբանկում Ներքին աուդիտի ծառայությունը հանդիսանում է անկախ ստորաբաժանում և համապատասխան հաշվետվություններ է ներկայացնում Վարչության նախագահին շաբաթական և Տնօրենների Խորհրդին՝ եռամսյակային պարբերականությամբ: Ներքին

աուդիտի ծառայությունը կազմված է ութ անդամներից, և բոլորը, ներառյալ ծառայության ղեկավարը, նշանակվում են Տնօրենների Խորհրդի կողմից:

Բանկում Գործառնական ռիսկի կառավարման հիմնական սկզբունքներն են.

- ✓ պարտականությունների և պատասխանատվության հստակ տարանջատում
- ✓ իրավասությունների տարանջատում
- ✓ հաշվետվողականություն
- ✓ աշխատակիցների արդյունավետ մոտիվացիոն համակարգի առկայություն,
- ✓ գործընթացներում մարդկային գործոնի նվազեցման համար դրանց հնարավորինս ավտոմատացում,
- ✓ առավել մեծ կորուստ պարունակող գործառնական ռիսկերից բխող պատահարների ապահովագրություն:

Գործառնական ռիսկի կառավարման համար Բանկը կիրառում հետևյալ գործիքները.

- ✓ Բանկում առկա գործընթացների հստակ կանոնակարգում,
- ✓ գործարքների իրականացման գործընթացի, պայմանագրերի կնքման, գործողությունների (գործառնությունների) ձևակերպման տեխնոլոգիաների ստանդարտացում,
- ✓ գործառնական ռիսկ պարունակող պատահարների հավաքագրում միասնական տվյալների բազայում,
- ✓ գործառնական ռիսկի չափում՝ օգտագործելով OPVaR վիճակագրական մեթոդը,
- ✓ գործառնական ռիսկի ցուցանիշների սցենարային վերլուծություն և սթրես-թեսթավորում,
- ✓ գործառնական ռիսկի սահմանաչափերի սահմանում և հսկողություն,

Գործառնական ռիսկի հսկման նպատակով՝ Բանկը կիրառում է սահմանաչափերի հետևյալ կառուցվածքը.

- ✓ վարկային գործարքների հաստատման սահմանաչափեր,
- ✓ դրամարկղային գործառնությունների իրականցման սահմանաչափեր,

- ✓ ֆինանսական շուկաներում գործառնությունների սահմանաչափեր,
- ✓ վճարային գործիքներով իրականացվող գործառնությունների սահմանաչափեր,
- ✓ Մասնաճյուղերում կամ այլ սպասարկման կետերում կանխիկի սահմանաչափեր:

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ռիսկը - Բանկի տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ռիսկերի զսպմանը և չեզոքացմանն ուղղված միջոցառումները ներառում են տեղեկատվության գաղտնիության, անընդհատության և ամբողջականության պահպանման նպատակով իրականացվող աշխատանքներ, տեղեկատվության կրկնօրինակում և պահուստավորում, պահուստավորման լրացուցիչ անվտանգություն: Բանկի ներքին ցանցը և ծրագրային համակարգերը հուսալի պաշտպանված են արտաքին վտանգներից, միևնույն ժամանակ գործում է ներքին վերստուգման համակարգ՝ ապահովելով պաշտպանություն ներքին զեղծարարություններից:

Շուկայական ռիսկը բանկի շահույթի կամ կապիտալի արժեքի փոփոխության ռիսկն է, կապված ֆինանսական գործիքների շուկայական գների՝ այդ թվում տոկոսադրույքների, արտարժութային փոխարժեքների և ֆինանսական գործիքների գնային փոփոխությունների հետ: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակով, բանկն առանձնացնում է տոկոսադրույքի ռիսկը, արտարժութային ռիսկը և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկերի կառավարումն ենթադրում է Բանկի՝ այդ ռիսկին ենթարկվածության աստիճանի այնպիսի սահմաններում պահելը, որը հնարավորություն կտա Բանկին ստանալ ակնկալվող եկամտաբերության արդյունավետ մակարդակը:

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որը կարող է առաջանալ շուկայական գների, ներառյալ արտարժույթի փոխարժեքի, տոկոսադրույքների, վարկային ռիսկի մարժայի և արժեթղթերի գների տատանումների հետևանքով և ազդեցություն ունենալ եկամտի կամ պորտֆելների արժեքի վրա: Արդշինբանկի շուկայական ռիսկը ներառում է տոկոսադրույքի և արտարժութային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկը ծագում է տոկոսադրույքի և արտարժույթի բաց դիրքերից, որոնք կախված են ընդհանուր և

առանձին շուկայական տատանումներից, շուկայի գների անկայունության մակարդակից և արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունից:

Տոկոսադրույքի ռիսկը կապված է տոկոսադրույքների մակարդակի փոփոխության արդյունքում Բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա բացասական ազդեցություն հետ: Այս ռիսկի զսպման նպատակով Բանկը կառավարում է տոկոսային ճեղքվածքները, սահմանում է ռիսկի հակվածության թույլատրելի մեծություններ և կիրառում է զսպման այլ գործիքներ:

31.12.2020թ.-ի դրությամբ տոկոսային ճեղքվածքի հիման վրա կատարված վերլուծությունը ցույց է տալիս, որ 100 բազիսային կետով տոկոսադրույքների մակարդակի փոփոխության բացասական ազդեցությունը բանկի շահույթի վրա չի գերազանցի Բանկի կապիտալի 1%-ը:

Տոկոսադրույքի ռիսկը ծագում է շուկայական տոկոսադրույքների հնարավոր փոփոխություններից, որոնք կարող են բացասաբար անդրադառնալ Արդշինբանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների արժեքի վրա: Այս ռիսկը կարող է առաջանալ ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների անհամապատասխանությունից, ինչպես նաև այդ ակտիվների և պարտավորությունների վերաարժևորման առանձնահատկություններից: Արդշինբանկն իրականացնում է պորտֆելի և ենթապորտֆելի «value at risk» («VaR») գնահատում, ինչպես նաև տոկոսադրույքի և իրացվելիության ռիսկերի պարբերական սթրես-թեստեր:

Արդշինբանկը կառավարում է տոկոսադրույքի ռիսկը՝ պահպանելով ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների մարման ժամկետների և ֆիքսված ու լողացող տոկոսադրույքով վարկերի միջև համապատասխան հարաբերակցության պահանջը: Ռիսկերի կառավարման տնօրինությունն իրականացնում է Արդշինբանկի ընթացիկ ֆինանսական ցուցանիշների մոնիթորինգ, գնահատում է Արդշինբանկի զգայունությունը տոկոսադրույքների փոփոխություններին և դրանց ազդեցությունը Արդշինբանկի շահութաբերության վրա:

Արդշինբանկի հաճախորդներին տրամադրվող վարկատեսակների որոշակի մասը պարունակում է դրույթ, որը հնարավորություն է տալիս Արդշինբանկին վերանայել վարկի տոկոսադրույքը տոկոսադրույքների անբարենպաստ տատանումների դեպքում՝ դրանով իսկ նվազեցնելով Արդշինբանկի ենթարկվածությունը տոկոսադրույքի ռիսկին:

Բանկի ղեկավարությունը գնահատում է, որ Արդշինբանկի տոկոսադրույքների մարժաները ապահովում են ողջամիտ միջակայք՝ տոկոսադրույքի հնարավոր բացասական տատանումների ազդեցությունը մեղմելու համար:

Գնային ռիսկը կապված է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների՝ գնային ռիսկ պարունակող գործիքների գնային փոփոխության և դրանց հետևանքով Բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա բացասական ազդեցություն հետ: Այս ռիսկի զսպման նպատակով, բանկը կառավարում է ռիսկի հակվածության թույլատրելի մեծությունը, կիրառում է ռիսկերի զսպման համապատասխան գործիքակազմ, այդ թվում սահմանելով ծավալային ու որակական սահմանափակումներ:

31.12.2020թ.-ի դրությամբ շուկայական տոկոսադրույքների՝ 100 բազիսային կետով փոփոխվելու դեպքում, իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական գործիքներից ակնկալվող գնային կորուստները չեն գերազանցի կապիտալի 0.9%-ը:

Իրավական ռիսկ՝ կորուստներ կրելու հավանականություն՝ Բանկի կողմից օրենսդրության պահանջների չպահպանման, Բանկի գործունեության ընթացքում իրավական բնույթի սխալների առաջացման, իրավական համակարգի անկատարության պատճառով:

Համբավի ռիսկ՝ Բանկի վստահության պահպանման և մասնակիցների, վարկառուների, ներդրողների և այլ հաճախորդների, ինչպես նաև այլ հետաքրքրված անձանց հետ փոխհարաբերություններում հեղինակության նվազման հետևանքով՝ կորուստների առաջացման ռիսկ:

Անհամապատասխանության (non-compliance) ռիսկ՝ Օրենքների, կանոնակարգերի, համաձայնագրերի, ներքին կանոնների խախտման կամ դրանց անհամապատասխանության արդյունքում կորուստ կրելու հավանականություն: Բանկը ստանձնում է համապատասխանության ապահովման բարձր մակարդակի պատասխանատվություն կապված իրավական և վերահսկողական, ներքին իրավական ակտերի պարտավորությունների, էթիկական և կորպորատիվ կառավարման սկզբունքների հետ և սահմանում է անհամապատասխանության զրոյական սկզբունք կոռուպցիայի, շահերի բախման, փողերի լվացման և ահաբեկչության ֆինանսավորման դեմ պայքարին ուղղված պահանջների էական խախտումների դեպքերի նկատմամբ:

Արտարժութային ռիսկ - կապված է արժութային փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում Բանկի կապիտալի և/կամ շահույթի վրա բացասական ազդեցություն հետ: Հաշվի առնելով Հայաստանի տնտեսության դոլարիզացիայի մակարդակը՝ Արդշինբանկի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների մեծ մասը արտահայտված է ԱՄՆ դոլարով, ինչի հետևանքով Արդշինբանկը ենթարկվում է արտարժութային ռիսկի, երբ արտարժույթի փոխարժեքների տատանումները ազդում են վերջինիս ֆինանսական դիրքի և դրամական հոսքերի վրա: Բանկն այս ռիսկը զսպելու համար իրականացնում է ակտիվների, պարտավորությունների և այլ արտահաշվեկշռային հոդվածների գծով արժութային ճեղքվածքի կառավարման հավասարակշռված և ցածր ռիսկային քաղաքականություն:

Համաձայն 2020թ.-ի տարեկան հաշվետվության տվյալների, 31.12.2020թ.-ի դրությամբ ՀՀ դրամի արժեզրկումը արտարժույթների նկատմամբ նույնիսկ 10%-ի չափով, չի կարող Բանկի կապիտալի վրա 0.5%-ից ավել բացասական ազդեցություն ունենալ:

Այլ ռիսկեր՝ բացի վերոնշյալ ռիսկերից կան նաև այլ ռիսկեր, որոնց առնչվում է Բանկը՝ շրջակա միջավայրի և սոցիալական ռիսկերը, աշխարհաքաղաքական ռիսկը և այլն:

3) Տեղեկատվություն բանկի մասին

3.1 Բանկի պատմությունը և զարգացումը

3.1.1 Բանկի անվանումը և կազմակերպաիրավական ձևը

Բանկի լրիվ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «Արդյունաբերաշինարարական բանկ» փակ բաժնետիրական ընկերություն

ռուսերեն՝ Закрытое акционерное общество “Промышленно-строительный банк”

անգլերեն՝ “Industrial Construction Bank” closed joint stock company

Բանկի կրճատ ֆիրմային անվանումն է՝

հայերեն՝ «Արդշինբանկ» ՓԲԸ

ռուսերեն՝ ЗАО “Ардшинбанк”

անգլերեն՝ “Ardshinbank” CJSC

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ն գործում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն և վերջինիս գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ ԿԲ կողմից:

Բանկի ապրանքային նշանն է՝ Արդշինբանկ

3.1.2 Բանկի պետական գրանցումը և գործունեության վայրը.

Բանկի պետական գրանցման վայրն է Գրիգոր Լուսավորչի 13 և 13/1, Երևան 0015, ՀՀ:

Բանկի պետական գրանցման համարն է՝ 83:

3.1.3 Ստեղծման փվյալներ.

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ն (նախկինում՝ «Արդշինինվեսբանկ» ՓԲԸ) հիմնադրվել է 2002թ. դեկտեմբերի 28-ին ՀՀ օրենսդրության համաձայն: 2003թ. ձեռք է բերել 80 տարվա պատմություն ունեցող և տնտեսության ճյուղերի վարկավորման ուղղությամբ մասնագիտացած «Արդշինբանկ» ԲԲԸ ակտիվների և պարտավորությունների զգալի մասը և մասնաճյուղային ցանցը (24 մասնաճյուղ): 2003թ. նոյեմբերին ձեռք է բերել «Հայագրոբանկ» ԲԲԸ բիզնեսի հիմնական մասն իր ենթակառուցվածքների հետ միասին

(35 մասնաճյուղ): 2017 թվականի հունվարի 13-ին օրենսդրությամբ սահմանված կարգով իրականացվել է «Արդշինբանկ» ՓԲԸ և «Առէկսիմբանկ-Գազպրոմբանկի խումբ» ՓԲԸ վերակազմակերպում՝ «Առէկսիմբանկ-Գազպրոմբանկի խումբ» ՓԲԸ-ն «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-նը միացնելու միջոցով, որի արդյունքում «Առէկսիմբանկ-Գազպրոմբանկի խումբ» ՓԲԸ-ի գործունեությունը դադարել է, իսկ «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ն պահպանել է իր գործունեությունը՝ նաև որպես «Առէկսիմբանկ-Գազպրոմբանկի խումբ» ՓԲԸ-ի իրավահաջորդ: Բանկի հիմնական բաժնետերերն են «Արինս Գրուպ» ՓԲԸ-ն և «ՌԵԳԻՈՆ» Ֆինանսական արդյունաբերական կորպորացիա ՓԲԸ-ն, որոնց պատկանում են Բանկի ձայնի իրավունք տվող բաժնետոմսերի համապատասխանաբար 67.966958%-ը և 29.516477%-ը:

Բանկը գրանցվել է ՀՀ ԿԲ-ում 2003թ.-ի փետրվարի 25-ին: Բանկի պետական գրանցման վկայականի համարն է 0394: Նույն թվականի փետրվարի 27-ին Բանկին տրամադրվել է բանկային գործունեության թիվ 83 լիցենզիան:

2014 թվականին «Արդշինինվեստբանկ» ՓԲԸ-ն վերանվանվել է «Արդշինբանկ» ՓԲԸ:

3.1.4 Բանկի գտնվելու վայրը, կապի միջոցները.

Բանկի գտնվելու վայրն է՝ Գրիգոր Լուսավորչի 13 և 13/1, Երևան, 0015, ՀՀ

Կապի միջոցները՝

Հեռ.՝ (+37412) 22 22 22
ֆաքս.՝ (+37410) 59 05 82
Էլ. Փոստ՝ **ashb@ardshinbank.am**
Կայք՝ www.ardshinbank.am

3.1.5 Բանկի մասնաճյուղերը.

	Մասնաճյուղի անվանումը	*Հասցե*
1	Աղասյան	ք. Երևան, Աբովյան 27
2	Արաբկիր	ք. Երևան, Կոմիտասի պող. 41
3	Դավթաշեն	ք. Երևան, Դավթաշեն, Տիգրան Պետրոսյան 51/1
4	Զվարթնոց	ք. Երևան , 'Զվարթնոց' Մ/Օ ԿՀ 42
5	Էրեբունի	ք. Երևան, Տիգրանի Մեծի 24
6	Կասկադ	ք. Երևան, Թամանյան 1, տարածք 70

7	Կենտրոն	ք. Երևան, Պուշկինի 21/1
8	Կոմիտաս	ք. Երևան, Կոմիտաս 30
9	Մալաթիա	ք. Երևան, Սեբաստիայի 32
10	Մաշտոց	ք. Երևան, Շիրազի 38/1
11	Նոր Նորք	ք. Երևան, Նոր Նորք, Գայի պողոտա 12/10
12	Շենգավիթ	ք. Երևան, Գ.Նժդեհի 32
13	Ուրարտու	ք. Երևան, Խորենացի 26 Ա
14	Նալբանդյան	ք. Երեւան, Նալբանդյան փող. 116, 51-41
15	Քանաքեռ	ք.Երեւան, Թբիլիսյան խճ., 43
16	Երազ	ք. Երևան, Ադոնցի 6, շինություն 334
17	Չարենց	ք.Երևան, Չարենց փ.141/3
18	Աբովյան	ք.Աբովյան, Օգոստոսի 23 փողոց 1/2
19	Ալավերդի	ք.Ալավերդի, Ջրավազանի 3ա
20	Ախուրյան	գ.Ախուրյան, Շիրակի խճուղի 1
21	Աշտարակ	ք.Աշտարակ, Ն. Սիսակյան 25/33
22	Ապարան	ք.Ապարան, Բաղրամյան 28
23	Արարատ	ք.Արարատ, Աղբյուր Սերոբի 8
24	Արթիկ	ք.Արթիկ, Ազատության Հրապարակ 1
25	Արմավիր	ք.Արմավիր, Հանրապետության 3
26	Արտաշատ	ք.Արտաշատ, Մարքսի 15
27	Գյումրի	ք.Գյումրի, Գայի 7
28	Գորիս	ք.Գորիս, Գ. Տաթևացու 9
29	Դիլիջան	ք.Դիլիջան, Ա. Մյասնիկյանի 60
30	Եղեգնաձոր	ք.Եղեգնաձոր, Մոմիկի 3
31	Էջմիածին	ք.Էջմիածին, Նար-Դոսի 1
32	Թալին	ք.Թալին, Խանջյան 12
33	Իջևան	ք.Իջևան, Ա. Մելիքբեկյան 10
34	Կամո	ք.Գավառ, Զ. Անդրանիկի 30
35	Կապան	ք.Կապան, Մ. Ստեփանյան 3
36	Հրազդան	ք. Հրազդան, Սպանդարյանի 5/1
37	Մասիս	ք.Մասիս, Կենտրոնական հրապարակ 12
38	Մարտունի	ք.Մարտունի, Շահումյանի 5
39	Մեղրի	ք. Մեղրի, Գործարանային 1
40	Նաիրի	ք. Եղվարդ, Երևանյան 5
41	Նոյեմբերյան	ք.Նոյեմբերյան, Նոյեմբերի 29 1/1
42	Չարենցավան	ք.Չարենցավան, Հ. Պարոնյանի 1
43	Ջերմուկ	ք.Ջերմուկ, Գործարանային1/2

44	Սևան	ք.Սևան, Խաղաղության 1
45	Սիսիան	ք.Սիսիան, Սիսական 21
46	Սպիտակ	ք.Սպիտակ, Ս. Ավետիսյան 6
47	Ստեփանավան	ք.Ստեփանավան, Սոս Սարգսյան 26
48	Վանաձոր	ք.Վանաձոր,Գ.Լուսավորչի 38
49	Վարդենիս	ք.Վարդենիս, Ռոմանի 65
50	Վեդի	ք. Վեդի, Արարատյան 61
51	Տաշիր	ք. Տաշիր, Երևանյան փող. Թաղ. 5, 194շ.
52	Տավուշ	ք. Բերդ, Այգեստան 2
53	Քաջարան	ք. Քաջարան, Լեռնագործների 4
54	Շիրակ	ք. Գյումրի, Սպանդարյան փողոց, թիվ 23
55	Լոռի	ք.Վանաձոր, Գրիգոր Լուսավորիչ փող. 54 բ
56	Հրազդան 2	ք. Հրազդան, Մ. Բաղրամյան թաղ., Զորավար Անդրանիկի պող. թիվ 130
57	Վաղարշապատ	ք. Էջմիածին, Մ.Մաշտոցի 28
58	Կոտայք	ք.Աբովյան, Հատիսի փ.1/31
59	Արտաշատ 2	ք.Արտաշատ, Օգոստոսի 23 փ.89
60	Ստեփանակերտ	ԱՀ, ք. Ստեփանակերտ, Ազատամարտիկների 26
61	Վարանդա	ԱՀ, ք. Մարտունի, Ազատամարտիկների 16

Բանկն ունի մեկ ներկայացուցչություն Փարիզում:

3.1.6 Նշանակալի դեպքեր.

Ստորև ներկայացված են մի քանի փաստեր Բանկի զարգացման ժամանակագրական կարևոր նշումներով՝

2007 թվական	Կանոնադրական կապիտալի նշանակալից մասնակից դարձավ Համաշխարհային բանկի խմբի անդամ Միջազգային ֆինանսական կորպորացիան
2008 թվական	Դարձավ ՀՀ պետական միջին ժամկետայնության և երկարաժամկետ արժեկտրոնային պարտատոմսերի շուկայում գործակալ Բանկին **Moody's** միջազգային վարկանշային գործակալության կողմից շնորհվել է տեղական արժութային ավանդների չափանիշով տրվեց **Ba1** երկարաժամկետ և **Not Prime** կարճաժամկետ, իսկ արտարժութային ավանդների չափանիշով

	Ba3 երկարաժամկետ և **Not Prime** կարճաժամկետ վարկանիշերը: Ֆինանսական կայունությունը (“**BFSR**”) գնահատվել է “**D-**”: Բոլոր վարկանիշերի հեռանկարները կայուն են
2009 թվական	**Moody’s** վարկանիշային գործակալության կողմից վերանայվեց Բանկի վարկանիշը. տեղական արժութային ավանդների չափանիշով տրվեց **Ba2** երկարաժամկետ և **Not Prime** կարճաժամկետ, իսկ արտարժութային ավանդների չափանիշով **Ba3** երկարաժամկետ և **Not Prime** կարճաժամկետ վարկանիշերը: Ֆինանսական կայունությունը (“**BFSR**”) գնահատվել է “**D-**”: Բոլոր վարկանիշերի հեռանկարները կայուն են
2010 թվական	Moody’s միջազգային վարկանիշային գործակալությունը անփոփոխ թողեց Բանկի վարկանիշը. տեղական արժութային ավանդների չափանիշով պահպանվեց Ba2 երկարաժամկետ և Not Prime կարճաժամկետ, իսկ արտարժութային ավանդների չափանիշով Ba3 երկարաժամկետ և Not Prime կարճաժամկետ վարկանիշերը: Ֆինանսական կայունությունը (“BFSR”) գնահատվել է “D-”: Բոլոր վարկանիշերի հեռանկարները կայուն են
2011-2012 թվականներ	Moody’s միջազգային վարկանիշային գործակալությունը անփոփոխ թողեց Բանկի վարկանիշը. տեղական արժութային ավանդների չափանիշով պահպանվեց Ba2 երկարաժամկետ և Not Prime կարճաժամկետ, իսկ արտարժութային ավանդների չափանիշով Ba3 երկարաժամկետ և Not Prime կարճաժամկետ վարկանիշերը: Ֆինանսական կայունությունը (“BFSR”) գնահատվել է “D-”: Բանկի վարկանիշերի հեռանկարները վերանայվեցին “բացասական”՝ պայմանավորված Հայաստանի հանրապետությանը շնորհված վարկանիշերի նվազման հետ
2013 թվական	Moody’s միջազգային վարկանիշային գործակալությունը անփոփոխ թողեց Բանկի վարկանիշը. տեղական արժութային ավանդների չափանիշով պահպանվեց Ba2 երկարաժամկետ և Not Prime կարճաժամկետ, իսկ արտարժութային ավանդների չափանիշով Ba3 երկարաժամկետ և Not Prime կարճաժամկետ վարկանիշերը: Ֆինանսական կայունությունը (“BFSR”)

	գնահատվել է “D-”: Բանկի հեռանկարի գնահատականը բարելավվել է, գնահատվելով «կայուն»՝ նախկինում սահմանված «բացասական» գնահատականի փոխարեն
2014 թվական	Moody's միջազգային վարկանիշային գործակալությունը անփոփոխ թողեց Բանկի վարկանիշը. տեղական արժութային ավանդների չափանիշով պահպանվեց Ba2 երկարաժամկետ և Not Prime կարճաժամկետ, իսկ արտարժութային ավանդների չափանիշով Ba3 երկարաժամկետ և Not Prime կարճաժամկետ վարկանիշերը: Ֆինանսական կայունությունը ("BFSR") գնահատվել է "D-"
2015 թվական	Moody's միջազգային վարկանիշային գործակալության կողմից Բանկին շնորհվեց հետևյալ վարկանիշերը. տեղական արժութային ավանդների չափանիշով Ba3 երկարաժամկետ և Not Prime կարճաժամկետ, արտարժութային ավանդների չափանիշով B1 երկարաժամկետ և Not Prime կարճաժամկետ, ոչ ստորադաս, չապահովված պարտատոմսերի գծով (արտարժույթ) Ba3, ելակետային վարկային գնահատման գծով Ba3, կոնտրագենտի ռիսկի գնահատման գծով Ba2(cr) վարկանիշերը: Ֆինանսական կայունությունը ("BFSR") գնահատվել է "D-": Fitch միջազգային վարկանշային կազմակերպությունը Բանկին շնորհեց արտարժույթով երկարաժամկետ պարտավորություններ թողարկողի «B+» վարկանիշ՝ բացասական հեռանկարով, որը Հայաստանի Հանրապետության վարկանշային մակարդակին հավասար վարկանիշ է և հանդիսանում է մասնավոր կազմակերպության վարկանիշի գնահատման հնարավոր լավագույն ցուցանիշ:
2016 թվական	«Ռեգիոն» Ֆինանսական Արդյունաբերական Կորպորացիան ձեռք բերեց «Առէկսիմբանկ-Գազպրոմբանկի խումբ» ՓԲԸ 100% բաժնետոմսերը՝ վերջինիս միակ բաժնետեր ռուսաստանյան Գազպրոմբանկից, որից հետո Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն սկսվեց Առէկսիմբանկի՝ Արդշինբանկին միացման գործընթացը
2017 թվական	Fitch միջազգային վարկանիշային գործակալությունը վերահաստատեց Արդշինբանկի արտարժույթով

	երկարաժամկետ պարտավորություններ թողարկողի (Long-term Issuer Default Rating (IDR)) "B+" վարկանիշը: Միաժամանակ Բացասական կանխատեսումը վերանայվել է Կայունի:
2018 թվական	Fitch միջազգային վարկանիշային գործակալությունը վերահաստատեց Արդշինբանկի արտարժույթով երկարաժամկետ պարտավորություններ թողարկողի (Long-term Issuer Default Rating (IDR)) "B+" վարկանիշը:
2019 թվական	Fitch միջազգային վարկանիշային գործակալությունը վերահաստատեց Արդշինբանկի արտարժույթով երկարաժամկետ պարտավորություններ թողարկողի (Long-term Issuer Default Rating (IDR)) "B+" վարկանիշը:
2020 թվական	Fitch միջազգային վարկանիշային գործակալությունը վերահաստատեց Արդշինբանկի արտարժույթով երկարաժամկետ պարտավորություններ թողարկողի (Long-term Issuer Default Rating (IDR)) "B+" վարկանիշը:
2021 թվական	Fitch միջազգային վարկանիշային գործակալությունը վերահաստատեց Արդշինբանկի արտարժույթով երկարաժամկետ պարտավորություններ թողարկողի (Long-term Issuer Default Rating (IDR)) "B+" վարկանիշը:

3.1.7 Բանկի տնտեսական նորմատիվներ.

Բանկային գործունեության վերահսկման նպատակով՝ սահմանված են տնտեսական նորմատիվներ, որոնցով կարևորվում է նաև բանկերի իրացվելիությունը: Ստորև ներկայացվում են հիմնական տնտեսական նորմատիվները 2018-2020 թվականների համար:

Նորմատիվներ	ՀՀ ԿԲ սահմանած նորմատիվի թույլատրելի մեծություն	Նորմատիվի փաստացի մեծություն 30.12.2020	Նորմատիվի փաստացի մեծություն 31.12.2019	Նորմատիվի փաստացի մեծություն 31.12.2018
Ն1 (Ընդհանուր կապիտալի և ռոիսկով կշռված ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցություն)	*Նվազագույնը 12%*	*13.08%*	*15.42%*	*13%*
Ն2.1 (Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ընդհանուր ակտիվների գումարների միջև նվազագույն հարաբերակցություն)	*Նվազագույնը 15%*	*17.22%*	*21.24%*	*18.75%*
Ն2.2 (Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների և ցպահանջ պարտավորությունների միջև նվազագույն հարաբերակցություն)	*Նվազագույնը 60%*	*128.17%*	*114.23%*	*106.06%*
Ն3.1 (մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը)	*Առավելագույնը 20%*	*18.51%*	*17.37%*	*17.86%*
Ն3.2 (խոշոր փոխառուների գծով ռիսկի առավելագույն չափը)	*Առավելագույնը 500%*	*319.76%*	*265.55%*	*350.02%*
Ն4.1 (բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը)	*Առավելագույնը 5%*	*1.02%*	*3.27%*	*3.85%*

4) Բիզնեսի նկարագիրը

4.1 Հիմնական գործունեությունը.

Իր քաղաքականությունն իրականացնելիս Բանկն առաջնորդվում է գործադիր կառավարման կոլեգիալ սկզբունքներով: Հաճախորդների և գործընկերների, ինչպես նաև ղեկավարների և աշխատակիցների հետ հարաբերություններում Բանկն առաջնորդվում է իր կարգախոսով. «Մենք ուժեղ ենք միասին»: Բանկի գործունեության հիմնական սկզբունքն է փոխշահավետ և կայուն գործնական կապեր հաստատել հաճախորդների և

գործընկերների հետ, մատուցել բանկային ծառայություններ, որոնք ուղղված են հաճախորդների պահանջմունքների առավելագույն բավարարմանը:

Բանկի առաքելությունն է՝

- ✓ Նպաստել ազգային տնտեսության զարգացմանը, հանդիսանալ առաջին ընտրության բանկ և գործատու:

Բանկի տեսլականն է՝

- ✓ լինել ֆինանսական շուկայում առաջատար և արդիական բանկ, բիզնեսի և անհատների հետ կառուցելով կայուն երկարաժամկետ հարաբերություններ, բարձրորակ և համալիր ծառայությունների մատուցման միջոցով:

Բանկի արժեքներն են՝

- ✓ Վստահելիություն
- ✓ Որակ
- ✓ Հասանելիություն
- ✓ Արդիականություն
- ✓ Արդյունավետություն
- ✓ Պատասխանատվություն

Բանկի հիմնական նպատակներից է նոր բանկային տեխնոլոգիաների կիրառումը, ինչպես նաև հաճախորդներին բանկային ծառայությունների ամբողջական փաթեթի առաջարկումը: Բացի այդ, հաշվի առնելով Բանկի առաքելությունը և նպատակները, բաժնետերերի դիրքորոշումը, հնարավորությունները և սպառնալիքները՝ Բանկը 2020 թվականին իր առջև դրել է նաև հետևյալ նպատակները.

- ✓ Մանրածախ բիզնես

  Դառնալ ընտրված սեգմենտի հաճախորդների #1 ընտրության բանկը:

- ✓ Կորպորատիվ բիզնես

  Դառնալ ՀՀ խոշոր հարկատուների #1 ընտրության բանկը:

4.2 Հիմնական շուկաները.

Բանկն, իրականացնելով օրենքով և այլ իրավական ակտերով բանկերին թույլատրված ֆինանսական գործառնություններ, իրագործում է իր առջև դրված խնդիրները, որոնք ուղղված են կորպորատիվ բիզնեսի գծով շուկայական դիրքերի պահպանմանը և մանրածախ բիզնեսի գծով շուկայական դիրքերի բարելավմանը:

Բանկի գործունեության հիմնական բիզնես ուղղություններն են՝

- ✓ Մանրածախ բիզնեսը (այդ թվում միկրո բիզնես),
- ✓ Կորպորատիվ բիզնես (այդ թվում խոշոր, միջին, փոքր բիզնես) Նշված ուղղություններով Բանկի կողմից առաջարկվող հիմնական ծառայություններն են՝
- ✓ Հաշիվների բացում և սպասարկում,
- ✓ Ցպահանջ և ժամկետային ավանդների ներգրավում,
- ✓ Վճարային քարտերի թողարկումը և սպասարկումը,
- ✓ Արտարժութային գործառնությունները,
- ✓ Ներբանկային, միջբանկային և միջազգային, այդ թվում նաև արագ համակարգերով փոխանցումները,
- ✓ Հեռահար բանկային ծառայությունները,
- ✓ Մանրածախ (Հիփոթեքային և սպառողական), ՄՓՄՁ և խոշոր կորպորատիվ բիզնեսի վարկավորում
- ✓ Միջազգային առևտրային գործարքների ֆինանսավորումը (ակրեդիտիվ, երաշխիք):

Բանկի ակտիվների և պասիվների, իրացվելության կառավարման, ինչպես նաև ՀՀ ԿԲ նորմատիվային պահանջների ապահովման նպատակով Բանկն իրականացնում է նաև՝

- ✓ Ներդրումներ պարտատոմսերում
- ✓ Այլ կարճաժամկետ ներդրումներ (միջբանկային վարկեր, ավանդներ, ռեպո):

Բանկի կողմից նոր ծառայությունների առաջարկը և մատուցումն իրականացվում է շուկայում սպառողների կողմից ներկայացված պահանջմունքի ուսումնասիրության հիման վրա: Հաճախորդների պահանաջմունքները, սպառողական վարքագիծն ու նախասիրությունները բացահայտող ուսումնասիրությունները հիմք ընդունելով Բանկը փորձում է յուրաքանչյուր թիրախային խմբի առաջարկել պրոդուկտներ և ծառայություններ՝ օժտված վերջինիս պահանաջներին համապատասխանող հատկանիշներով:

Բանկի նոր առաջարկների վերաբերյալ տեղեկատվությունը հասանելի է Բանկի պաշտոնական կայք էջում, ինչպես նաև գլխավոր գրասենյակի և լայն մասնաճյուղային ցանցի սպասարկման սրահներում:

4.3 Մրցակցային դիրքը.

Հաջողությամբ իրագործելով իր հեռանկարային զարգացման ծրագրով նախատեսված նպատակները՝ նախորդ տարվա արդյունքներով Բանկն ամրապնդել է իր դիրքերը ՀՀ բանկային համակարգի առաջատար եռյակում:

2020թ.-ի ընթացքում Բանկի ընդհանուր ակտիվներն ավելացել են 195,912.3 մլն դրամով՝ 31.12.20թ. դրությամբ կազմելով 917,050.2 մլն դրամ: 31.12.20թ. դրությամբ ընդհանուր պարտավորությունները կազմել են 830,160.5 մլն դրամ՝ տարվա կտրվածքով աճելով 186,565.6 մլն դրամով: Ընդհանուր ակտիվների 64.2%-ը կամ 589,146.4 մլն դրամը կազմել են հաճախորդներին տրված վարկերը:

31.12.20թ. դրությամբ պարտավորությունների խոշոր տարրը իրավաբանական և ֆիզիկական անձանցից ներգրավված ժամկետային ավանդներն են՝ 28.5%: Վերջինս 31.12.2019թ. համեմատ նվազել է 15.6%-ով՝ կազմելով 236,717.6 մլն դրամ: Ընդ որում, իրավաբանական անձանցից ներգրավված ժամկետային ավանդներն նվազել են 5,239.6 մլն դրամով, իսկ ֆիզիկական անձանցից ներգրավված ժամկետային ավանդները նվազել են 38,404.1 մլն դրամով:

2020թ.-ի արդյունքներով Բանկի զուտ շահույթը կազմել է 10,178.4 մլն դրամ, տոկոսային եկամուտները, նախորդ տարվա համեմատ աճել են 17.7%-ով՝ կազմելով 69,122.3 մլն դրամ, տոկոսային ծախսերը՝ 8.9%-ով՝ կազմելով 38,515.8 մլն դրամ: 2020թ.-ի զուտ կոմիսիոն եկամուտները, նախորդ տարվա համեմատ, աճել են 19.8%-ով՝ կազմելով 4,714.1 մլն դրամ:

Բանկի հիմնական մրցակցային առավելություններն են՝

Ֆինանսներ

- ✓ նշանակալի կապիտալ, որը թույլ է տալիս դիմակայել ներքին և արտաքին ռիսկերին,
- ✓ ռեսուրսների աղբյուրների դիվերսիֆիկացման բավարար մակարդակ,
- ✓ Բիզնեսի հիմնական ցուցանիշների (ակտիվներ, պորտֆելներ, ROE, CIR) դինամիկ աճ, հաստատուն դիրքեր առաջին եռյակում,
- ✓ իրացվելիության բարձր մակարդակ,
- ✓ Միջազգային ֆինանսական կառույցների հետ արդյունավետ համագործակցություն և համագործակցության շրջանակներում ծրագրերի հետևողական իրականացում:

Բանկն ակտիվորեն համագործակցում է Վերակառուցման և Զարգացման Եվրոպական Բանկի (EBRD), Եվրասիական Զարգացման Բանկի (EDB), Սևծովյան Առևտրի և Զարգացման Բանկի (BSTDB), Ասիական Զարգացման Բանկի (ADB), Գերմանահայկական հիմնադրամի (KfW, ADB, WB), ինչպես նաև այլ միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններ հետ:

Հաճախորդներ, մարքեթինգ, պրոդուկտներ

- ✓ հուսալի, կայուն բրենդի առկայություն,
- ✓ հաճախորդների ձևավորված հաստատուն բազա, որտեղ կան ինչպես խոշոր, այնպես էլ փոքր, միջին ևմանրածախ հաճախորդներ,

- ✓ պրոդուկտների լայն ընտրանի, ինչը թույլ է տալիս հաճախորդների համալիր սպասարկում:

Բիզնես գործընթացներ

- ✓ բիզնես գործընթացների կանոնակարգման բարձր մակարդակ և դրա մշտական լավարկում:

Անձնակազմ, IT, ենթակառուցվածք

- ✓ մենեջերների մասնագիտացված թիմ,
- ✓ զարգացած մոբայլ վաճառքի և սպասարկման ուղի,
- ✓ մարդկային ռեսուրսների օգտագործման արդյունավետության աճ,
- ✓ լայն մասնաճյուղային ցանց:

Բանկի համար առաջնային է հաճախորդների և գործընկերների հետ փոխհարաբերություններում անհատական մոտեցման ապահովումը: Հարաբերությունները բացառապես կառուցվում են փոխշահավետության, փոխվստահության և բիզնես էթիկայի նորմերի հիման վրա: Նման մոդելում փոխհարաբերությունները դրված են շուկայական հիմքի վրա, կրում են պայմանագրային բնույթ, ինչպես նաև ենթադրում են հաճախորդի ժամանակի խնայում, սպասարկման չափանիշների և որակի բարձրացում, բանկ-հաճախորդ բիզնեսի զարգացում: Բանկի գործունեության կարևորագույն սկզբունքներից է Բանկի աշխատակիցների նկատմամբ ղեկավարների կողմից արդարացի և հետևողական վերաբերմունքի ապահովումը: Կարևորելով համախմբված թիմային աշխատանքը՝ որպես առաջընթացի և զարգացման հիմնական գործոն, Բանկը միշտ գնահատում է իր յուրաքանչյուր աշխատակցի պոտենցիալը և կարողությունները, ստեղծում է խթանող և խաղաղ աշխատանքային պայմաններ, ներգրավում նոր, հեռանկարային կադրեր՝ օգտվելով մրցութային ընտրությունից: Աշխատանքի արդյունավետ կազմակերպման գործում Բանկն առաջնորդվում է նաև դինամիկ զարգացող տեղեկատվական տեխնոլոգիաների

քաղաքականության իրականացման սկզբունքով: Վերջինս ենթադրում է առաջավոր համակարգչային տեխնիկայի, ժամանակակից տեխնոլոգիաների, ներբանկային և միջբանկային ավտոմատացված համակարգերի, միջազգային վճարային ու ֆինանսական համակարգերի արդյունավետ և նպատակային կիրառում, գործընթացների աշխատատարության, ծախսատարության և գործառնական ռիսկերի նվազեցում:

Իր կողմից առաջարկվող ապրանքներն ու ծառայությունները բնակչության լայն զանգվածներին հասցնելու նպատակով՝ Բանկը կարևորում է մասնաճյուղային լայն ցանցի առկայությունը և 31.12.20թ. դրությամբ ունի վաթսուներկու մասնաճյուղ:

Տնտեսության գլոբալացման և տեխնոլոգիական առաջընթացի հետ կապված առավել կարևորվում է գործուն ներքին ներահսկողության համակարգի ներդրումը՝ զեղծարարություններից և անփութություններից խուսաթելու համար: Հուսալի ներքին հսկողության համակարգը հանդիսանում է Բանկի առողջ և ապահով գործունեության երաշխիքը: Ներքին վերահսկողության համակարգը կոչված է վերահսկելու՝ արդյոք ֆինանսական և գործառնական տեղեկատվությունը ճշգրիտ է և հուսալի, արդյոք հնարավոր ռիսկերը բացահայտված և հասցված են նվազագույնի, արդյոք Բանկը հետևողական է ՀՀ ԿԲ՝ բանկային գործունեությունը կանոնակարգող ընթացակարգերի, այլ ներքին իրավական ակտերի պահանջներին, արդյոք ապահովված է Բանկի կառուցվածքային ստորաբաժանումների կողմից իրականացվող աշխատանքների բավարար մակարդակ, արդյոք ռեսուրսներն օգտագործվում են արդյունավետ և արդյոք Բանկի կողմից սահմանված խնդիրները ստանում են արդյունավետ լուծումներ: Ներքին վերահսկողության համակարգը գործում է անկախ և օբյեկտիվության սկզբունքի հիման վրա:

Բանկի ղեկավարությունը մշտապես մեծ ուշադրություն է դարձնում առկա խնդիրների լուծման որոշումների կայացման կոլեգիալության սկզբունքին, որի իրագործման համար Բանկում գործում են հատուկ մասնագիտացված կոմիտեներ և հանձնաժողովներ, որոնց գործունեությունը նպատակաուղղված է Բանկի գործունեության արդյունավետության

բարձրացմանը, ընթացիկ և ռազմավարական նպատակների իրագործման ապահովմանն ու Բանկի գործունեության հետ առնչվող ռիսկերի արդյունավետ կառավարմանը: Բանկի հեռանկարային զարգացման առաջանցիկ տեմպերի ապահովման, ներդրումային ծրագրերի գնահատման առումով իր ուրույն տեղն ունի ռիսկերի արդյունավետ կառավարման համակարգը, որը պարբերաբար վերանայվում է՝ ելնելով արտաքին և ներքին միջավայրում տեղի ունեցող փոփոխություններից, շուկայում առկա միտումներից և մրցակցության մակարդակից: Ռիսկերի կառավարման համակարգի արդյունավետությունն ապահովելու նպատակով Բանկում իրականացվում է հնարավոր ռիսկերի բացահայտում, քանակական գնահատում, մշակվում են համապատասխան միջոցառումներ՝ կանխելու կամ նվազագույնի հասցնելու հնարավոր ռիսկերի ազդեցությունը Բանկի ընթացիկ գործունեության վրա՝ ապահովելով Բանկի բնականոն գործունեությունն ու ֆինանսական կայունությունը:

4.4 Բանկի կառուցվածքը

4.4.1 Բանկի կազմակերպական կառուցվածքը

Բանկի կազմակերպական կառուցվածքը ներկայացված է սույն ծրագրային ազդագրի Հավելված 1-ում:

4.4.2 Բանկի խմբի կառուցվածքը

Բանկի նշանակալից /ձայնի իրավունքով բաժնետոմսերի տիրապետող/ բաժնետերերն են «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ-ն և «ՌԵԳԻՈՆ» ՖԻՆԱՍՆԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ԿՈՐՊՈՐԱՑԻԱ ՓԲԸ-ն, վերջիններս մասնակցություն ունեն նաև հետևյալ ընկերություններում:

3. **«Արինս Գրուպ» ՍՊԸ** - հանդիսանում է «Պրեմիում Պլազա» ՓԲԸ բաժնետեր,
4. **«ՌԵԳԻՈՆ» ՖԻՆԱՍՆԱԿԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱԲԵՐԱԿԱՆ ԿՈՐՊՈՐԱՑԻԱ ՓԲԸ** - հանդիսանում է «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ մասնակից, «Արմենիա Ինշուրանս» ապահովագրական ՍՊԸ մասնակից, «ԱՐԴՇԻՆ ԻՆԴԱՍՏՐԻ» ՍՊԸ մասնակից, «ՄԲՑ» ՓԲԸ բաժնետեր, «ՓՐԱՅՄ

ԳՐՈՒՊ» ՍՊԸ մասնակից, «Արդշին Դեվելոփմենթ» ՍՊԸ մասնակից, «Ռեգիոն Ինվեստ» ՍՊԸ մասնակից:

4.5 Զարգացման վերջին միտումները

Մոտակա տարիների ընթացքում՝ ռիսկերի արդյունավետ կառավարման պայմաններում, Բանկը նախատեսում է ձևավորել բարձրորակ և եկամտաբեր վարկային ակտիվներ, ապահովելով հեռանկարային զարգացման ծրագրով նախատեսված նպատակային ցուցանիշները, աշխատանքներ տանելով առաջարկվող վարկատեսակների հետագա ընդլայնման և մրցունակության ապահովման ուղղությամբ, ներգրավել տնտեսության հեռանկարային և շահութաբեր ճյուղերում գործող նոր հաճախորդներ, ապահովել վարկավորման ողջ գործընթացի արդյունավետ կառավարումը: Պահպանելով կորպորատիվ վարկավորման շուկայում ձեռք բերված դիրքերը՝ Բանկը կմեծացնի նաև փոքր և միջին բիզնեսի վարկավորման մեջ մասնակցության չափերը՝ շեշտը դնելով դեպի տնտեսության առաջնային և շահութաբեր ճյուղեր վարկային ակտիվների ուղղորդման և վարկավորման կանոնակարգման ու սպասարկման որակի անընդհատ բարելավման վրա:

Բանկի ռազմավարական խնդիրներից է միջազգային ծրագրերով վարկավորման ծավալների ավելացումը՝ ինչպես գործող, այնպես էլ ֆինանսական կազմակերպությունների վարկավորման ծրագրերին մասնակցությամբ նոր ծրագրերի հաշվին:

Բանկի գործունեության թիրախային ուղղություն է հանդիսանում նաև ներդրումային քաղաքականությունը: Բանկի ներդրումային պորտֆելն առաջիկա տարիներին հանդիսանալու է ինչպես իրացվելիության ապահովման միջոց, այնպես էլ եկամուտների աղբյուրների դիվերսիֆիկացման աղբյուր: Բանկը կշարունակի ներդումներ

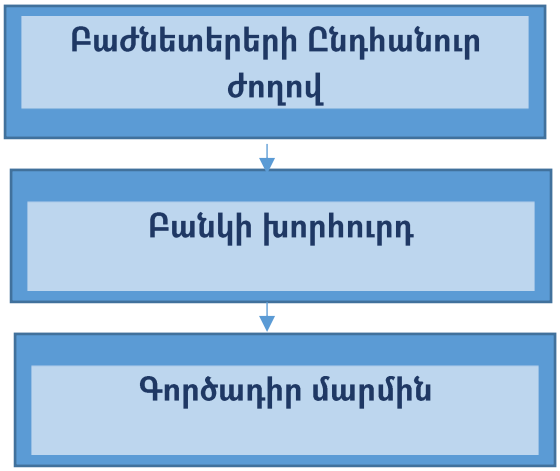
իրականացնել պետական պարտատոմսերում, ինչպես նաև կարճաժամկետ միջոցների տեղաբաշխում և ներգրավում կարճաժամկետ գործիքների միջոցով:

5) Բանկի կառավարման մարմինները և կառավարման մարմինների անդամները

5.1 Բանկի կանոնադրությամբ սահմանված են Բանկի կառավարման հետևյալ մարմինները՝

- ✓ Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը /այսուհետ՝ Ժողով/,
- ✓ Բանկի խորհուրդը /այսուհետ՝ Խորհուրդ/,
- ✓ Բանկի գործադիր մարմինները՝ Բանկի վարչության նախագահ (այսուհետ՝
- ✓ Վարչության նախագահ) և Բանկի վարչությունը (այսուհետ՝ Վարչություն):

Կառավարման մարմինների սխեմատիկ կառուցվածքը ներկայացված է ստորև.

Բանկի կանոնադրությամբ Բանկի կառավարման մարմիններին վերապահված իրավասությունները

Բանկի ժողովը

Ժողովը Բանկի կառավարման բարձրագույն մարմինն է

Ժողովի իրավասություններն են՝

1. Բանկի կանոնադրության հաստատումը, դրանում փոփոխությունների և լրացումների կատարումը,
2. Բանկի վերակազմակերպումը.
3. Բանկի լուծարումը.
4. ամփոփ, միջանկյալ և լուծարման հաշվեկշիռների հաստատումը, լուծարային հանձնաժողովի նշանակումը
5. խորհրդի քանակական կազմի հաստատումը, դրա անդամների ընտրությունը և նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը: Խորհրդի քանակական կազմի հաստատման և դրա անդամների ընտրության հարցերը քննարկվում են բացառապես տարեկան ընդհանուր ժողովներում: Խորհրդի անդամների ընտրության հարցն արտահերթ ընդհանուր ժողովում կարող է քննարկվել, եթե վերջինս որոշում է ընդունել Խորհրդի կամ նրա առանձին անդամների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման մասին.
6. հայտարարված բաժնետոմսերի ծավալի առավելագույն չափի սահմանումը.
7. Բանկի կանոնադրական հիմնադրամի ավելացումը՝ տեղաբաշխված բաժնետոմսերի անվանական արժեքի ավելացման կամ լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման միջոցով, լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման արդյունքների հաստատումը.
8. Բանկի կողմից հետ գնված բաժնետոմսերի մարման միջոցով կանոնադրական հիմնադրամի նվազեցման կամ տվյալ բաժնետոմսերի իրացման մասին որոշման ընդունումը.

9. Խորհրդի ներկայացմամբ Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի հաստատումը.
10. Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների, շահույթների և վնասների բաշխման հաստատումը: Տարեկան շահութաբաժինների վճարման մասին որոշման ընդունումը և տարեկան շահութաբաժինների չափի հաստատումը.
11. Կանոնադրությամբ և ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված դեպքերում բաժնետոմսերի ձեռքբերման նախապատվության իրավունքը չկիրառելու մասին որոշման ընդունումը.
12. Ընդհանուր ժողովի վարման կարգի հաստատումը.
13. Հաշվիչ հանձնաժողովի ձևավորումը.
14. Ընդհանուր ժողովի վարման կարգի հաստատումը.
15. Բաժնետոմսերի համախումբն ու բաժանումը.
16. Կանոնադրության 16.5 կետով նախատեսված՝ շահագրգռվածության առկայությամբ գործարքների կատարման մասին որոշումների ընդունումը.
17. Կանոնադրության 15.3 կետով նախատեսված խոշոր գործարքների կատարման մասին որոշումների ընդունումը.
18. Կանոնադրությամբ սահմանված դեպքերում Բանկի բաժնետոմսերի ձեռքբերումը և հետգնումը.
19. Խորհրդի անդամների վարձատրության չափի սահմանումը.
20. Դուստր և կախյալ ընկերությունների ստեղծման և կամ դուստր և կախյալ ընկերություններին մասնակցության մասին որոշումների հաստատումը,եթե տվյալ ֆինանսական տարում կնքված նման գործարքի կամ գործարքների ընդհանուր գինը գերազանցում է Բնակի ընդհանուր կապտալի 10 տոկոսը.
21. Բանկի խորհրդի գործունեությունը կարգավորող ներքին իրավական ակտերի հաստատումը.
22. Զուտ շահույթից ձևավորված հիմնադրամների միջև միջոցների վերաբաշխումը.
23. Արժեթղթերի շուկայի մասին ՀՀ օրենքով սահմանած որոշումների ընդունումը.

24. ՀՀ օրենսդրությամբ և Կանոնանդրությամբ նախատեսված այլ որոշումների ընդունումը.

Վերը նշված հարցերով որոշումների ընդունումը վերապահվում է բանկի ընդհանուր ժողովի բացառիկ իրավասությանը և չի կարող փոխանցվել Բանկի կառավարման այլ մարմնին կամ ղեկավարին բացառությամբ սույն կետի 20) ենթակետում նշված հարցի, որով որոշումների ընդունումն Ընդհանուր ժողովի որոշմամբ կամ Ընդհանուր ժողովի որոշմամբ հաստատված ներքին իրավական ակտով կարող է փոխանցվել Խորհրդին:

Բանկի Խորհուրդը.

Խորհուրդն իրականացնում է Բանկի գործունեության ընդհանուր ղեկավարումը օրենքով և Բանկի կանոնադրությամբ խորհրդի իրավասությանը վերապահված հարցերի սահմաններում:

Խորհրդի իրավասություններն են՝

1. Բանկի գործունեության հիմնական ուղղությունների որոշումը, ներառյալ Բանկի հեռանկարային ծրագրի հաստատումը
2. Ընդհանուր ժողովի տարեկան և արտահերթ նիստերի գումարումը, օրակարգի հաստատումը, ինչպես նաև դրանց գումարման և անցկացման կազմակերպման հետ կապված նախապատրաստական աշխատանքների իրականացման ապահովումը.
3. Վարչության նախագահի,նրա տեղակալների,գլխավոր հաշվապահի և Վարչության այլ անդամների նշանակումը և նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը և վարձատրության պայմանների հաստատումը,
4. Բանկում ներքին հսկողության ստանդարտների սահմանումը, Բանկի ներքին աուդիտի ստորաբաժանման ղեկավարի և անդամների նշանակումը և նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը և վարձատրության պայմանների հաստատումը.

5. Բանկի տարեկան ծախսերի նախահաշվի ու կատարողականի հաստատումը.
6. Բանկի ներքին վարչակազմակերպական կառուցվածքի հաստատումը.
7. Բանկի ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների միջև գործառութային պարտականությունների բաշխումը.
8. Շահութաբաժինների յուրաքանչյուր վճարման համար շահութաբաժինների ստանալու իրավունք ունեցող Բանկի բաժնետերերի ցուցակի կազմումը,ինչպես նաև բանկի բաժնեմասով միջանկյալ շահութաբաժինների չափի և վճարման կարգի սահմանումը.
9. Շահութաբաժինների վճարման վերաբերյալ Ընդհանուր ժողովին առաջարկությունների ներկայացումը.
10. Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների նախնական հաստատումը և Ընդհանուր ժողովին ներկայացումը.
11. Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի ներկայացումը Ընդհանուր ժողեվի հաստատմանը.
12. Բանկի արտաքին աուդիտն իրականցնող անձի վճարման չափի սահմանումը.
13. Անհրաժեշտության դեպքում՝ բանկում իրականացված աուդիտորական կամ այլ ստուգումների արդյունքում բացահայտված թերությունների վերաացմանն ուղղված միյոցառումների նախաձեռնումն ու դրանց իրականացման վերահսկումը.
14. Բանկի կողմից օրենքով սահմանված ֆինանսական գործառնությունների իրականացման կարգը սահմանող, ինչպես նաև բանկի կառավարման և ներքին հսկողության մարմիններիգործունեությունը կարգավորող ներքին իրավական ակտերի ընդունումը.
15. Բանկի մասնաճյուղերի,ներկայացուցչությունների ու հիմնարկների և ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների ստեղծման (գործունեության դադարեցման) մասին որոշումների ընդունումը.

16. Բանկի մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների ու հիմնարկների և ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների կանոնադրությունների հաստատումը,դրանցում փոփոխությունների և լրացումների կատարումը
17. Ընդհանուր ժողովին Կանոնադրության 25.1 2), 9), 19),և 20) ենթակետերում թվարկված հարցերի ներկայացումը.
18. Բանկի պարտատոմսերի և այլ արժեթղթերի տեղաբաշխման մասին որոշման մասին որոշման ընդունումը
19. Բանկի պահուստային և այլ հիմնադրամների օգտագործումը.
20. Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հաշվապահական հաշվառում վարելու և ֆինանսական հաշվետվություններ կազմելու նպատակով կիրառվող սկզբունքների, հիմունքների, եղանակների, կանոնների, ձևերի և կարգերի սահմանումը.
21. Դուստր կամ կախյալ ընկերությունների ստեղծման կամ դուստր և կախյալ ընկերություններին մասնակցության մասին որոշումների հաստատումը, եթե տվյալ ֆինանսական տարում կնքված նման գործարքի կամ գործարքների ընդհանուր գինը չի գերազանցում Բնակի Ընդհանուր կապիտալի 10%.
22. Առևտրային կազմակերպությունների միությունների հիմնադրումը կամ դրանցում մասնակցությունը.
23. Խորհրդին կից ժամանակավոր և մշտական կոմիտեների ստեղծումը և նադամների նշանակումը,դրանց ձևավորումը և գործունեությունը կարգավորող ներքին իրավական ակտերի ընդունումը.
24. Կենտրոնական բանկի հետ բանկային օրենսդրության, տնտեսական նորմատիվների խախտումների վերացման վերաբերյալ պայմանգրերի կնքումը.
25. Կենտրոնական բանկի կողմից Բանկին արված հանձնարարականների կատարման ուղղությամբ որոշումների ընդունումը.

26. Կանոնադրությամբ սահմանված կարգով և դեպքերում՝ գույքի,աըդ թվում բաժնետոմսերի և այլ արժեթղթերի, շուկայական արժեքի որոշումը
27. Գործարքներով Բանկի օգտին սահմանած տոկոսների և (կամ) տուժանքի (տույժ և տուգանք) հաշվեգրումը կասեցնելու և դադարեցնելու, դրանք ներելու (զիջելու) մասին որոշումների ընդունման կարգի հաստատումը.
28. Կանոնադրության 14.2 կետով նախատեսված՝ Բանկի և նրա հետ կապված անձի միջև գործարքների կնքման հաստատումը ՝ Վարչության նախագահի ներկայացմամբ.
29. Կանոնադրության 16.3 կետով նախատեսված՝ շահագրգռվածության առկայությամբ գործարքների կատարման մասին որոշումների ընդունումը.
30. Կանոնադրության 16.3 կետով նախատեսված՝ խոշոր գործարքների կատարման մասին որոշումների ընդունումը.
31. Բանկի առևտրային գաղտնիք կազմող փաստաթղթերի և տեղեկությունների ցանկի հաստատումը.
32. Խորհրդի նախագահի ընտրությունը.
33. ՀՀ օրենսդրությամբ և Կանոնադրությամբ, Խորհրդի կանոնակարգով և այլ ներքին իրավական ակտերով նախատեսված այլ որոշումնորի ընդունումը:

Եթե խորհրդին ներկայացվող հաշվետվություններում բացահայտվում են ՀՀ օրենսդրության և Բանկի ներքին իրավական ակտերի խախտումներ,ապա խորհուրդը պարտավոր է ձեռնարկել այդ խախտումների վերացման և հետագայում չկրկնման ուղղությամբ:

Առնվազն տարին մեկ անգամ Խորհուրդը պետք է քննարկի Բանկի արտաքին աուդիտն իրականացնող անձի հաշվետվությունը նամակ ղեկավարությանը, ինչպես նաև քննարկի և անհրաժեշտության դեպքում վերանայի Բանկի գործունեության հիմնական ուղղությունները,ռազմավարությունը,կարգերն ու ներքին իրավական այլ ակտեր:

Առնվազն եռամսյակը մեկ անգամ Խորհուրդը պետք է քննարկի Բանկի ներքին աուդիտի ստորաբաժանման, Վարչության նախագահի և գլխավոր հաշվապահի հաշվետվությունները՝ իր սահմանած կարգով և ձևով:

Գործադիր մարմինը

1. Բանկի ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է վարչության նախագահը և վարչությունը: Վարչության նախագահը (վարչության անդամները) նշանակվում է (են) խոհրդի կողմից, իսկ վարչության նախագահի տեղակալները խորհրդի կողմից վարչության նախագահի ներկայացմամբ: Վարչության կառուցվածքում պարտադիր ընդգրկվում են Բանկի վարչության նախագահը, նրա տեղակալը (տեղակալները), գլխավոր հաշվապահը:
2. Վարչությունը գործում է կանոնադրության, ինչպես նաև Խորհրդի կողմից հաստատված Բանկի ներքին իրավական ակտերի հիման վրա, որոնք պետք է սահմանեն Վարչության նիստերի հրավիրման ու անցկացման ժամկետներն ու կարգը, ինչպես նաև նրա կողմից որոշումների ընդունման,այդ թվում նաև՝ իր լիազորությունների սահմաններում ներքին իրավական ակտերի հաստատման կարգը:

Բանկի վարչությունը

ա) կազմակերպում և իրականացնում է Բանկի օպերատիվ գործունեության ղեկավարումը և ապահովում է Ժողովի և Խորհրդի որոշումների կատարումը.

բ) սահմանում է Բանկի կողմից մատուցվող ծառայությունների միջնորդավճարների չափերը, ներգրավող ավանդների և տրամադրվող վարկերի տոկոսադրույքները.

գ) քննարկում է վերստուգումների, ստուգումների նյութերը, տարածքային և կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարների հաշվետվությունները.

Վարչության իրավասությունները

Վարչությունը՝

1. Նախապես քննարկում է և Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Խորհրդի կողմից հատատվող ներքին իրավական ակտերը,մասնաճյուղերի, ներկայացուցչությունների,հիմնարկների և ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների կանոնադրությունը ,Բանկի վարչակազմակերպական կառուցվածքը.
2. տնօրինում է Բանկի գույքը, այդ թվում ֆինանսական միջոցները, իր իրավասության սահմաններում արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, տալիս է կատարման համար պարտադիր ցուցումներ և վերահսկում դրանց կատարումը.
3. Իր իրավասությունների սահմաններում ընդունում է որոշումներ, տալիս է հանձնարարություններ և հսկում դրանց կատարումը.
4. Լուծում Բանկի ներքին աշխատանքային կանոնակարգերով իրեն վերապահված հարցերը.
5. Սահմանում է Բանկի կողմից մատուցվող ծառայությունների սակագները, վարկերի, ավանդների և այլ տոկոսադրույքները, բացառությամբ անհատական սակագների և պայմանագրային բնույթ կրող տոկոսադրույքները.
6. Նախապես քննարկում է բանկի հեռանկարային զարգացման ծրագիրը.
7. Իր իրավասությունների սահմաններում կազմավորում է մշտապես գործող աշխատանքային,խորհրդակցական և այլ տիպի մարմիններ.
8. Բանկի ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով քննարկում է վարկերի տրամադրման հարցերը.
9. Քննարկում է մասնաճյուղեր, ներկայացուցչություններ և հիմնարկներ ստեղծելու,դրանց գործունեությունը դադարեցնելուևպատակահարմարության հարցերը.

10. Բանկի տարեկան ծախսերի նախահաշվի շրջանակներում հաստատում է մասնաճյուղեր, ներկայացուցչություններ և հիմնարկների գործունեության եռամսյակային, տարեկան ծախսերի նախահաշիվներն ու դրանց կատարողականները.
11. Հաստատում է Բանկի ընթացիկ գործունեությունը կանոնակարգող կարգերի, կանոնակարգերի, ընթացակարգերի, մեթոդական ցուցումների և այլ աշխատանքային փաստաթղթերը, բացառությամբ այն փաստաթղթերի, որոնք համաձայն Կանոնադրության, ենթակա են Խորհրդի հաստատմանը.
12. Ապահովում է Ընդհանուր ժողովի և Խորհրդի որոշումների կատարումը.
13. Լուծում է օրենքով, այլ իրավական ակտերով, Կանոնադրությամբ և Բանկի ներքին իրավական ակտերով նախատեսված այլ հարցեր.

Վարչության նախագահի իրավասությունները

Վարչության նախագահը՝

1. Իր իրավասության սահմաններում արձակում է հրամաններ, հրահանգներ, կարգադրություններ, տալիս է կատարման համար պարտադիր ցուցումներ և վերահսկում դրանց կատարումը.
2. Բանկի աշխատակիցների, բացառությամբ Խորհրդի կողմից նշանակվող ղեկավարների հետ կնքում է աշխատանքային պայմանագրեր կամ լիազորում է դրանց մի մասի կնքումը Բանկի այլ ղեկավարներին ու ՀՀ աշխատանքային օրենսգրքի իմաստով հանդես է գալիս որպես գործատուի ներկայացուցիչ.
3. Լուծում է բանկի աշխատակիցների,բացառությամբ Խորհրդի կողմից նշանակվող ղեկավարների հետ կնքված աշխատանքային պայմանգրերը կան լիազորում է դրանց մի մասի լուծումը Բանկի այլ ղեկավարներին.
4. Խորհրդի նշանակմանն է ներկայացնում Վարչության նախագահի տեղակալների,գլխավոր հաշվապահի և Վարչության անդամների այլ թեկնածուներին.

5. Բանկի ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով այլ բանկերում բացում է դրամային և արտարժույթային թղթակցային և (կամ) այլ հաշիվներ.
6. Ստորագրում և իրավասու մարմիններին է ներկայացնում Բնակի ֆինանսական, վիճակագրական, հարկային և այլ բնույթի հաշվետվություններ, իրավաբանական նշանակություն ունեցող փաստաթղթեր.
7. Ստորագրում է Վարչության որոշումները.
8. Կազմակերպում և հսկում է Վարչության որոշումների կատարումը.
9. Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Բանկի ինքնուրույն Կանոնադրության 14.2 կետով սահմանված՝ Բանկի և նրա հետ կապված անձանց միջև գործարքները.
10. Խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում Բանկի ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների ղեկավարների վարձատրության պայմանները.
11. Բանկի աշխատակիցների, բացառությամբ Խորհրդի կողմից նշանակվող ղեկավարների նկատմամբ կիրառում է խրախուսման և կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ.
12. Բանկի ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով նշանակում է Բանկի մասնաճյուղերի կառավարիչներին, ներկայացուցչությունների, հիմնարկների, Բանկի ինքնուրույն կառուցվածքային ստորաբաժանումների և անմիջական իր ենթակայության տակ աշխատող ղեկավարներին և վաղաժամկետ դադարեցնում է նրանց լիազորությունները.
13. Իր իրավասության սահմաններում կազմավորում է ժամանակավորապես գործող հանձնաժողովներ,աշխատանքային խմբեր, խորհրդակցական և այլ տիպի մարմիններ.
14. Բանկի համապատասխան ստորաբաժանման կամ կոլեգյալ մարմնի հիմնավոր առաջարկությամբ սահմանում է ծառայությունների անհատական սակագները և պայմանագրային բնույթ կրող տոկոսադրույքները.

15. Բանկի ներքին իրավական ակտերով սահմանված կարգով Խորհրդի հաստատած Բանկի տարեկան ծախսերի նախահաշվի շրջանակներում հաստատում է Բանկի աշխատատեղերը.
16. Բանկի ներքին իրավական ակտերով սահմանված դեպքերում և կարգով տրամադրում է վարկեր.
17. Խորհրդի կողմից նշանակված ղեկավարներին ու այլ աշխատակիցներին ժամանակավորապես արգելում է կատարել իրենց աշխատանքային պարտականությունները՝ այդ մասին անհապաղ տեղեկացնելով Խորհրդին.
18. Իրականացնում է Կանոնադրությամբ, ինչպես նաև Բանկի ներքին արավական ակտերով նախատեսված՝ Բանկի ընթացիկ գործունեության ղեկավարման հետ կապված այլ իրավասություններ:

Վարչության նախագահը,որպես իր բացառիկ իրավասություն,ներկայացնում է Բանկը ՀՀ-ում և օտարերկրյա պետություններում, Բանկի անունից կնքում է գործարքներ, գործում է բանկի անունից առանց լիազորագրի, տալիս է լիազորագրեր:

Վարչության նախագահը հաշվետու է Ընդհանուր ժողովին և Խորհուրդին:

Վարչության նախագահի լիազորությունները պատշաճ կերպով ժամանակավորապես կարող են փոխանցվել նրան փոխարինող անձին, եթե վերջինս համապատասխանում է Կենտրոնական բանկի սահմանած որակավորման և մանսագիտական համապատասխանության չափանիշներին:

6.2 Տեղեկություններ Բանկի կառավարման մարմինների անդամների վերաբերյալ

Բանկի Խորհրդի անդամները

1. Բանկի Խորհրդի նախագահ՝ Կարեն Սաֆարյան

Բնակության վայրը	*ՀՀ, ք. Երևան*
Իրավասությունները և պարտականությունները	*Սահմանվում են ՀՀ օրենսդրությամբ, «Արդշինբանկ» ՓԲԸ կանոնադրությամբ և Խորհրդի կանոնակարգով*

Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	*«Միջազգային Բիզնես Կենտրոն» ՀՁ ՓԲԸ տնօրենների խորհրդի և «Ռասկո» կոնցեռն գլխադասային ընկերության նախագահ*

2. Խորհրդի անդամ՝ Աբել Ագանբեգյան

Բնակության վայրը	*ՀՀ, ք. Երևան*
Իրավասությունները և պարտականությունները	*Սահմանվում են ՀՀ օրենսդրությամբ, «Արդշինբանկ» ՓԲԸ կանոնադրությամբ և Խորհրդի կանոնակարգով*
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	*Ռուսաստանի Ժողովրդական տնտեսության ակադեմիայի Տնտեսագիտության տեսություն և քաղաքականություն ամբիոնի ղեկավար*

3. Խորհրդի անդամ՝ Արամ Անդրեասյան

Բնակության վայրը	*ՀՀ, ք. Երևան*
Իրավասությունները և պարտականությունները	*Սահմանվում են ՀՀ օրենսդրությամբ, «Արդշինբանկ» ՓԲԸ կանոնադրությամբ և Խորհրդի կանոնակարգով*
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	*«Միջազգային Բիզնես Կենտրոն» ՀՁ ՓԲԸ տնօրենների խորհրդի նախագահի տեղակալ, խորհրդի անդամ*

4. Խորհրդի անդամ՝ Գարեգին Թոսունյան

Բնակության վայրը	*ՌԴ, ք. Մոսկվա*
Իրավասությունները և պարտականությունները	*Սահմանվում են ՀՀ օրենսդրությամբ, «Արդշինբանկ» ՓԲԸ կանոնադրությամբ և Խորհրդի կանոնակարգով*
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	*Ռուսաստանյան Բանկերի Ասոցիացիայի նախագահ*

5. Խորհրդի անդամ՝ Վաչե Գաբրիելյան

Բնակության վայրը	*ՀՀ, ք. Երևան*
Իրավասությունները և պարտականությունները	*Սահմանվում են ՀՀ օրենսդրությամբ, «Արդշինբանկ» ՓԲԸ կանոնադրությամբ և Խորհրդի կանոնակարգով*
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	*Հայաստանի Ամերիկյան համալսարան – դասախոս,* *Արմենիա Ինշուրանս ԱՍՊԸ – Խորհրդի նախագահ*

6. Խորհրդի անդամ՝ Դմիտրի Լադիկով-Ռոև

Բնակության վայրը	*ՌԴ, ք.Մոսկվա*

Իրավասությունները և պարտականությունները	*Սահմանվում են ՀՀ օրենսդրությամբ, «Արդշինբանկ» ՓԲԸ կանոնադրությամբ և Խորհրդի կանոնակարգով*
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	*Զարգացման Եվրոպական բանկ – Ակտիվների և պասիվների գծով կառավարող տնօրեն*

Ժողովի կողմից Խորհրդի անդամի լիազորությունները վաղաժամկետ դադարեցվում են իր դիմումի համաձայն կամ եթե՝

ա) նա դատարանի օրինական ուժի մեջ մտած վճռով ճանաչվել է անգործունակ կամ սահմանափակ գործունակ,

բ) նրա պաշտոնավարման ընթացքում ի հայտ են եկել այնպիսի հանգամանքներ, որոնց ուժով նրան արգելվում է լինել բանկի խորհրդի անդամ (բանկի ղեկավար),

գ) մեկ տարվա ընթացքում բացակայել է Խորհրդի նիստերի առնվազն 1/4-ից անհարգելի պատճառներով կամ ընդհանուր առմամբ (ներառյալ հարգելի և անհարգելի բացակայությունները) նիստերի առնվազն կեսից (իրական ժամանակի ռեժիմով և հեռակա քվեարկությամբ համարվում է լիարժեք մասնակցություն),

դ) օրենքով սահմանված կարգով որակազրկվել է կամ զրկվել է որոշակի պաշտոն վարելու իրավունքից:

ե) Խորհրդի անդամի հետ կնքված պայմանագրով սահմանված այլ հիմքերով.

Բանկի Վարչության անդամները

1. Բանկի Վարչության նախագահ՝ Արտակ Անանյան

Բնակության վայրը	*ՀՀ, ք. Երևան*
Իրավասությունները և պարտականությունները	*Սահմանվում են ՀՀ օրենսդրությամբ, «Արդշինբանկ» ՓԲԸ կանոնադրությամբ*
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	*«ՄԲՅ» ՓԲԸ գլխավոր տնօրեն, «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ գլխավոր տնօրենի տեղակալ*

2. Վարչության անդամ, Ռիսկերի կառավարման դեպարտամենտի տնօրեն՝ Արտակ Արզոյանը

Բնակության վայրը	*ՀՀ, ք. Երևան*

Իրավասությունները և պարտականությունները	*Ռիսկերի կառավարման դեպարտամենտի տնօրենը ղեկավարում է Բանկի ռիսկերի ուղղությունը*
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	*«Արմենիա Ինշուրանս» Ապահովագրական ՍՊԸ, խորհրդի անդամ, «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ վարչության անդամ*

3. Վարչության անդամ, Ֆինանսական տնօրեն՝ Դավիթ Սարգսյան

Բնակության վայրը	*ՀՀ, ք. Երևան*
Իրավասությունները և պարտականությունները	*Ֆինանսական տնօրենը ղեկավարում է Բանկի ֆինանսական ուղղությունը*
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	*«Արմենիա Ինշուրանս» Ապահովագրական ՍՊԸ, խորհրդի անդամ*

4. Վարչության անդամ, Կորպորատիվ բիզնեսի տնօրեն՝ Արթուր Գյուլազյան

Բնակության վայրը	*ՀՀ, ք. Երևան*
Իրավասությունները և պարտականությունները	*Կորպորատիվ բիզնեսի տնօրենը ղեկավարում է Բանկի կորպորատիվ բիզնեսի ուղղությունը*
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	*«Արմենիա Ինշուրանս» Ապահովագրական ՍՊԸ, խորհրդի անդամ, «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ վարչության անդամ*

5. Վարչության անդամ, Ոչ պրոֆիլային ակտիվների կառավարման տնօրեն՝ Արմեն Գասպարյան

Բնակության վայրը	*ՀՀ, ք. Երևան*
Իրավասությունները և պարտականությունները	*Ոչ պրոֆիլային ակտիվների կառավարման տնօրեն ղեկավարում է Բանկի ոչ պրոֆիլային ակտիվների կառավարման ուղղությունը*
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	-

6.Վարչության անդամ, Գործառնական տնօրեն՝ Հարություն Իսպիրյան

Բնակության վայրը	*ՀՀ, ք. Երևան*
Իրավասությունները և պարտականությունները	*Գործառնական տնօրենը ղեկավարում է Բանկի գործառնական ուղղությունը*
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	*Գիտամանկավարժական գործունեություն*

7. Վարչության անդամ, Մանրածախ բիզնեսի տնօրեն՝ Արտակ Խաչատրյան

Բնակության վայրը	*ՀՀ, ք. Երևան*

Իրավասությունները և պարտականությունները	*Մանրածախ բիզնեսի տնօրենը ղեկավարում է Բանկի Մանրածախ բիզնեսի ուղղությունը*
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	*«Արմենիա Ինշուրանս» Ապահովագրական ՍՊԸ, խորհրդի անդամ, «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ վարչության անդամ*

8. Վարչության անդամ, Կազմակերպչական զարգացման և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների գծով տնօրեն՝ Արմեն Սարգսյան

Բնակության վայրը	*ՀՀ, ք. Երևան*
Իրավասությունները և պարտականությունները	*Կազմակերպչական զարգացման և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների գծով տնօրենը ղեկավարում է Բանկի Կազմակերպչական զարգացման և տեղեկատվական տեխնոլոգիաների ուղղությունը*
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	*«Արմենիա Ինշուրանս» Ապահովագրական ՍՊԸ, խորհրդի անդամ*

9. Վարչության անդամ, Գլխավոր հաշվապահ՝ Հովհաննես Մկրտիչյան

Բնակության վայրը	*ՀՀ, ք. Երևան*
Իրավասությունները և պարտականությունները	*Բանկի գլխավոր հաշվապահը կառավարում է և վերահսկում է Բանկի հաշվապահական ուղղությունը*
Բանկից դուրս կառավարման մարմնի անդամի ծավալած գործունեությունը	-

3) Ազդագրի ներկայացման պահին բանկի ակտիվների 10 և ավելի տոկոսը որևիցե մասնաճյուղում կենտրոնացված չի:

4) Բանկի և նրա կառավարմանը մասնակցող անձանց միջև ազդագրի ներկայացման պահի դրությամբ շահերի բախում չկա:

6) Հսկող անձինք

«Արժեթղթերի շուկայի մասին» ՀՀ օրենքի իմաստով Բանկը գտնվում է ներքոնշյալ անձանց ուղղակի և անուղղակի հսկողության տակ՝

1. ***Ուղղակի հսկողություն իրականացնող անձինք են՝***

- ✓ «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ – ունի ուղղակի նշանակալից մասնակցություն Բանկի կապիտալում 67.966958% (341,379 բաժնետոմս),
- ✓ «ՌԵԳԻՈՆ» ֆինանսական արդյունաբերական կորպորացիա ՓԲԸ – ունի ուղղակի նշանակալից մասնակցություն Բանկի կապիտալում 29.516477% (148,253 բաժնետոմս),

2. ***Անուղղակի հսկողություն իրականացնող անձինք են՝***

- ✓ «ՌԵԳԻՈՆ» ֆինանսական արդյունաբերական կորպորացիա ՓԲԸ – ունի անուղղակի նշանակալից մասնակցություն (“Արինս Գրուպ” սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության 100 % մասնակիցն է),
- ✓ Սաֆարյան Կարեն Սուրենի - ունի անուղղակի նշանակալից մասնակցություն («ՌԵԳԻՈՆ» ֆինանսական արդյունաբերական կորպորացիա ՓԲԸ 100 % մասնակիցն է):
- ✓ Անդրեասյան Արամ Հուսիկի - ունի ուղղակի մասնակցություն Բանկի կապիտալում 1.13% (5,681 բաժնետոմս),
- ✓ Գրիգորյան Միեր Հերբերտի - ունի ուղղակի մասնակցություն Բանկի կապիտալում 1.00% (5,023 բաժնետոմս),
- ✓ Զաքարյան Խաչիկ Հակոբի - ունի ուղղակի մասնակցություն Բանկի կապիտալում 0.19% (967 բաժնետոմս),
- ✓ Մկրտումյան Ռուդիկ Արմենի - ունի ուղղակի մասնակցություն Բանկի կապիտալում 0.19% (967 բաժնետոմս),
- ✓ ՄԲՑ ՓԲԸ- ունի ուղղակի մասնակցություն Բանկի կապիտալում 0.0003% (2 բաժնետոմս) և տիրապետում է 2 մլրդ արտոնյալ բաժնետոմսերի(2019թ փետրվարի 13-ից):

7) Տեղեկատվություն Բանկի ակտիվների, պարտավորությունների, ֆինանսական վիճակի, եկամուտների և ծախսերի մասին

1) Պատմական ֆինանսական տեղեկատվություն

Բանկի 2019-2020թթ. տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները անկախ աուդիտորական եզրակացություններով ներառված են Ազդագրում:

Ցանկության դեպքում ներդրողները Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունները կարող են ստանալ նաև Բանկի գլխավոր գրասենյակից և մասնաճյուղերից, ինչպես նաև ծանոթանալ Ինտերնետի Բանկի տնային էջում:

2) Բանկի ֆինանսական վիճակի էական փոփոխությունները

Արդշինբանկը ամփոփել և հրապարակել է 2020 թվականի ֆինանսական հաշվետվությունները՝ արձանագրելով կայուն աճ:

Տարեկան արդյունքներով Բանկն իր հիմնական ցուցանիշներով պահպանել է դիրքերն առաջատար եռյակում: 2020 թվականի արդյունքներով Բանկի զուտ շահույթը կազմել է 9.6 միլիարդ ՀՀ դրամ:

31.12.20 թվականի դրությամբ 31.12.19թ.-ի հետ համեմատ Բանկը հիմնական ցուցանիշների գծով արձանագրել է կայուն աճ: 31.12.20 թվականի վերջի դրությամբ հիմնական ցուցանիշների համեմատական դինամիկան 31.12.19 թվականի տարեվերջի հետ հետևյալն է.

Ցուցանիշ	*Բացարձակ մեծություն 31.12.20թ. դրությամբ (միլիարդ ՀՀ դրամ)*	*Աճը %-ային հարաբերակցությամբ*
Ակտիվներ	*917.1*	*27.2*
Վարկային պորտֆել	*589.1*	*26.1*

Հաճախորդների միջոցներ	*339.8*	*-14.4*

3) Դատական, արբիտրաժային և վարչական վարույթների մասին տեղեկատվություն

Սույն Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող 12 ամսվա ընթացքում Բանկը ներգրավված չէ դատական, արբիտրաժային և (կամ) վարչական իրավական վարույթներում, որոնք կարող են էական ազդել Բանկի ֆինանսական վիճակի կամ շահութաբերության վրա և/կամ կարող են ունենալ կամ վերջերս ունեցել են էական ազդեցություն:

4) Էական պայմանագրերը

Բանկում առկա չեն Ազդագրի գրանցման ներկայացմանը նախորդող 12 ամսվա ընթացքում Բանկի կողմից բնականոն գործունեության շրջանակներից դուրս կնքված և գործողության մեջ գտնվող պայմանագրեր, որոնց գինը գերազանցում է Բանկի վերջին հաշվետու ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվություններում նշված սեփական կապիտալի արժեքի հինգ տոկոսը:

5) Փորձագետի, գնահատողի, խորհրդատուի կամ հաշվապահի մասնագիտական կարծիքը և երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվությունը

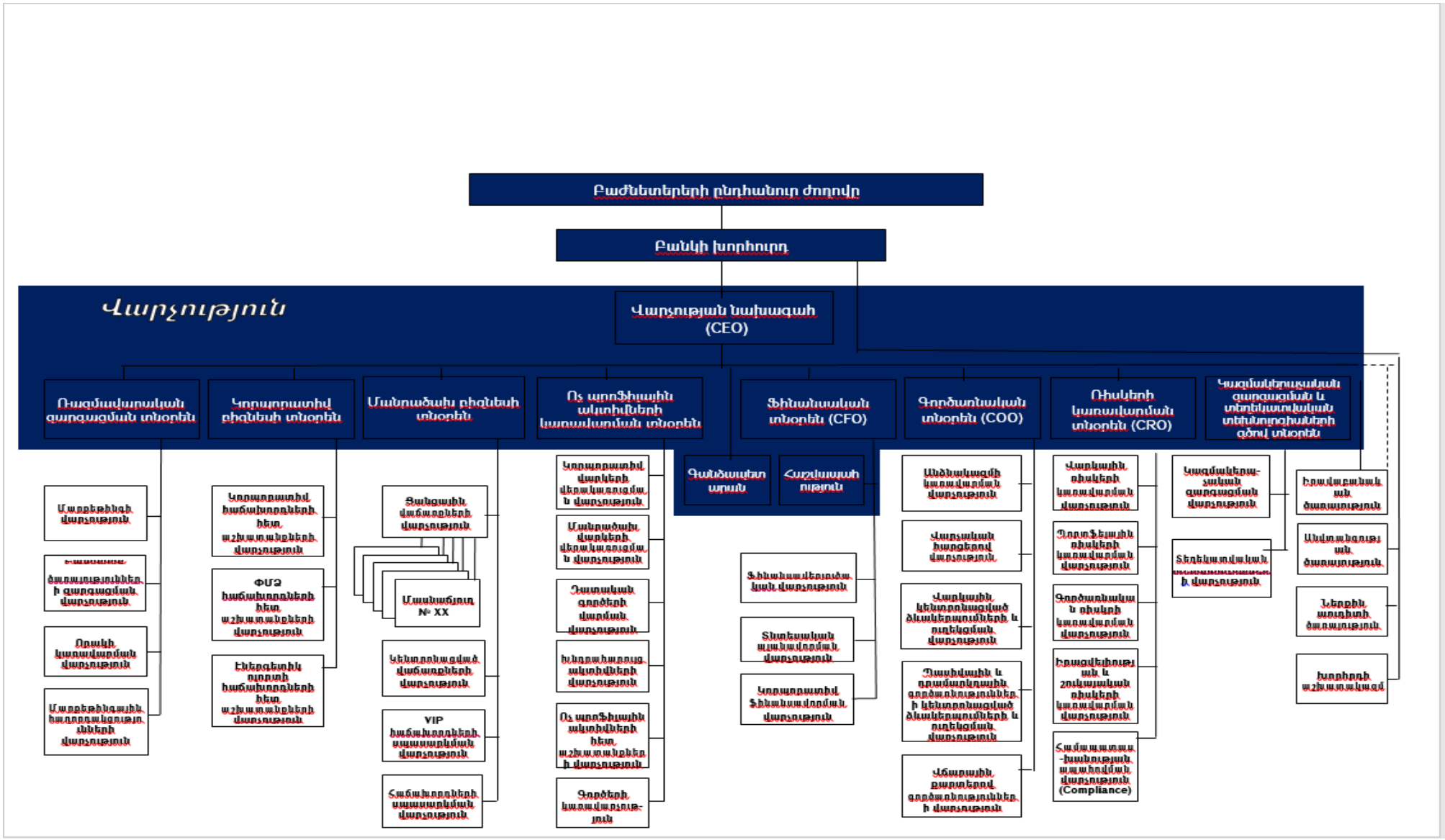
Բացի Ֆինանսական աուդիտի ենթարկված և Ազդագրում ներկայացված Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններից, Ազդագրի որևէ մասում այլ անձանց մասնագիտական կարծիք կամ երրորդ անձանցից վերցված տեղեկատվություն չի օգտագործվել:

6) Այլ տեղեկատվություն

Ազդագրի կիրառության ժամկետը 12 (տասներկու) ամիս է՝ ազդագրի հրապարակման պահից: Ազդագրի կիրառության ողջ ժամկետի ընթացքում Բանկի կանոնադրությունը, միջանկյալ և տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունները, տարեկան անկախ աուդիտորական եզրակացությունները, ինչպես նաև որպես հաշվետու թողարկող, ներդրումների համար պատրաստվող տարեկան և միջանկյալ հաշվետվություն – վերլուծությունները մշտապես մատչելի են հանրությանն ինչպես էլեկտրոնային, այնպես էլ թղթային ձևով: Նշված փաստաթղթերի էլեկտրոնային տարբերակները տեղադրված են ինտերնետի Բանկի տնային էջում, իսկ թղթային տարբերակով ստանալու համար ներդրողները կարող են դիմել Բանկի գլխամասային գրասենյակ:

Հավելվածներ

Հավելված 1. «Արդշինբանկ» ՓԲԸ կազմակերպական կառուցվածքը

Հավելված 2. Ֆինանսական գործիքների հաշվարկման բանաձևեր

Սեփական կապիտալի շահութաբերություն (ROE) =
(Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Սեփական կապիտալի մեծություն) x 100

Ակտիվների շահութաբերություն (ROA) =
(Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն) x 100

Զուտ շահույթի մարժա (NPM) =
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / Գործառնական եկամուտ

Ակտիվների օգտագործման գործակից (AU) =
Գործառնական եկամուտ / Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն

Սեփական կապիտալի մուլտիպլիկատոր (EM) =
Ընդհանուր ակտիվների միջին մեծություն / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն

Զուտ տոկոսային մարժա (NIM) =
Զուտ տոկոսային եկամուտ / Սեփական կապիտալի միջին մեծություն

Ծախսատարություն այն պարտավորությունների, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր =
Տոկոսային ծախսեր / պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր

Զուտ շահույթ մեկ բաժնետոմսի հաշվով (EPS) =
Զուտ շահույթ շահութահարկի գծով ծախսի նվազեցումից հետո / բաժնետոմսերի միջին կշռված թիվ

Սպրեդ = (Տոկոսային եկամուտներ / Եկամտաբեր ակտիվների միջին մեծություն) – (Տոկոսային ծախսեր / Պարտավորություններ, որոնց գծով կատարվում են տոկոսային ծախսեր)

Հավելված 3. Հայտ-հանձնարարականի օրինակելի ձև (իրավաբանական անձ) «Արդշինբանկ» ՓԲԸ թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի

Հայտը բանկ ներկայացնելու ամսաթիվ և ժամ	**«__» __ ____թ.**		ժամը _____	
Հայտը ներկայացնող Հաճախորդ			Պետական գրանում	
_____ *(անվանումը)*	_____ *(վկայականի և համարը)*	**«__» __ ____թ.** *(գրնացման ամսաթիվ)*	_____ *(ՀՎՀՀ)*	**Այո/Ոչ** *(ռեզիդենտություն)*

Հաճախորդ գրանցման հասցեն _____

Հաճախորդ գտնվելու վայրի հասցե _____

Սույե հայտ-հանձնարարականի ներկայացմամբ ընդունում եմ(ենք) «Արդշինբանկ» ՓԲԸ (այսուհետ նաև՝ Բանկ) առաջարկը, որով և ցանկություն եմ(ենք) հայտնում ձեռք բերել թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերը հետևյալ պայմաններով՝

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակը (հատ)	_____ *(քանակը թվերով)*		_____ *(քանակը տառերով)*
Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման գինը	_____ *(գինը թվերով)*	☐ ՀՀ դրամ ☐ ԱՄՆ դոլար ☐ Եվրո	_____ *(գինը տառերով)*
Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման դիմաց վճարված ընդհանուր գումարը	_____ *(գումար թվերով)*	☐ ՀՀ դրամ ☐ ԱՄՆ դոլար ☐ Եվրո	_____ *(գումար տառերով)*

Անձի բանկային վավերապայմանները

Բանկային հաշիվներ	ՀՀ դրամ	_____
	ԱՄՆ դոլար	_____
	Եվրո	_____
Բանկի անվանումը	_____	
Արժեթղթերի հաշիվը հաշվառող անձի անունը	**«Արդշինբանկ» ՓԲԸ**	
Արժեթղթերի հաշվի համարը	_____	

Սույնով, հավլսստում եմ(ենք), որ հայտ-հանձնարարականը ներկայացնելուց առաջ, ըստ էության, ծանոթացել եմ(ենք) վերջինիս անբաժանելի մասը հանդիսացող Բանկի պարտատոմսերի հրապարակային առաջարկի Ազդագրին, ընդունում և համաձայն եմ(ենք) դրանում նշված պայմաններին, ստանձնում եմ(ենք) այդ պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված պարտականությունները և հնարավոր ռիսկերը:

Հաստատում եմ(ենք), որ ֆինանսական միջոցները, որոնք փոխանցվում են Բանկ ստացված են օրինական ճանապարհով և ոչ մի կերպ կապված չեն ահաբեկչության ֆինանսավորման, թմրանյութերի վաճառքի, մարդկանց վաճառքի, հարկերի վճարումից խուսափելու և այլ հանցավոր գործունեության հետ:

Հաստատում ենք, որ սույն հայտ-հանձնարարականը Բանկի կողմից ընդունվելու/ակցեպտավորվելու պահից, այն կհանդիսանա Կողմերիս միջև կնքված և ուժի մեջ մտած պայմանագիր[1]:

[1] ՀՀ օրենսդրության համաձայն, անհատ ձեռնարկատերը չի օգտվում իր պահանջները Ֆինանսական համակարգի հաշտարարին ներկայացնելու հնարավորությունից

Հաճախորդ կամ Հաճախորդի իրավասու անձ՝	_____ *(անուն, ազգանուն)*	_____ *(սփորագրություն)*	Ամսաթիվ՝	«_ » ___ ____թ. *(օր-ամիս-տարի ժամ-րոպե)*
ԼՐԱՑՎՈՒՄ Է ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ				
Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ԱՄՏԾ				_____
Թողարկվող պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը (հատ)	_____ *(քանակը թվերով)*			_____ *(քանակը տառերով)*
Դրամական միջոցների փոխանցման/մուտքագրման ամսաթիվը				«_ » ___ ____թ.
Սպասարկող՝ պաշտոն	_____ անուն, ազգանուն	_____ ստորագրություն	Ամսաթիվ՝	«_ » ___ ____թ.
ՀՍԲ պետ՝ պաշտոն	_____ անուն, ազգանուն	_____ ստորագրություն	Ամսաթիվ՝	«_ » ___ ____թ.
Մասնաճյուղի կառավարիչ (ՀՍՎ պետ) պաշտոն	_____ անուն, ազգանուն	_____ ստորագրություն	Ամսաթիվ՝	«_ » ___ ____թ.
Բանկի Մասնաճյուղի (ՀՍՎ) Կ.Տ.	_____	էլ. փոստի հասցե		_____

Հիշեցում. Եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման համար դրամական միջոցները համապատասխան հ/հ-երին են փոխանցվում մինչև տվյալ աշխատանքային օրվա ժամը 16:30-ը, ապա այդ դրամական միջոցները ստացված են համարվում այդ օրը, իսկ եթե համապատասխան գումարները վճարվում են տվյալ աշխատանքային օրվա 16:30-ից հետո, ապա դրանք ստացված են համարվում վճարման օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

Հավելված 4 . Հայտ-հանձնարարականի օրինակելի ձև (ֆիզիկական անձ կամ ԱՁ)
«Արդշինբանկ» ՓԲԸ թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերի ձեռքբերման հայտ-հանձնարարականի

Հայտը բանկ ներկայացնելու ամսաթիվ և ժամ	**«_»** __ ____թ.		ժամը _____
Հայտը ներկայացնող Հաճախորդ անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալներ			
_____ *(անուն, ազգանուն)*	_____ *(սերիա և համարը)*	_____ *(երբ և ում կողմից է տրվել)*	**Այո/Ոչ** *(ռեզիդենտություն)*

Հաճախորդ գրանցման հասցեն _____

Սույն հայտ-հանձնարարականի ներկայացմամբ ընդունում եմ(ենք) «Արդշինբանկ» ՓԲԸ (այսուհետ նաև՝ Բանկ) առաջարկը, որով և ցանկություն եմ(ենք) հայտնում ձեռք բերել թողարկած արժեկտրոնային պարտատոմսերը հետևյալ պայմաններով՝

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի քանակը (հատ)	_____ *(քանակը թվերով)*		_____ *(քանակը գրերով)*
Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման գինը	_____ *(գինը թվերով)*	☐ ՀՀ դրամ ☐ ԱՄՆ դոլար ☐ Եվրո	_____ *(գինը գրերով)*
Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ձեռքբերման ղիմաց վճարված ընդհանուր գումարը	_____ *(գումար թվերով)*	☐ ՀՀ դրամ ☐ ԱՄՆ դոլար ☐ Եվրո	_____ *(գումար գրերով)*

Անձի բանկային վավերապայմանները

Բանկային հաշիվներ	ՀՀ դրամ	_____
	ԱՄՆ դոլար	_____
	Եվրո	_____
Բանկի անվանումը	_____	
Արժեթղթերի հաշիվը հաշվառող անձի անունը	**«Արդշինբանկ» ՓԲԸ**	
Արժեթղթերի հաշվի համարը	_____	

Հավաստում եմ(ենք), որ հայտ-հանձնարարականը ներկայացնելուց առաջ, ըստ էության, ծանոթացել եմ(ենք) վերջինիս անբաժանելի մասը հանդիսացող Բանկի պարտատոմսերի հրապարակային առաջարկի Ազդագրին, ընդունում և համաձայն եմ(ենք) դրանում նշված պայմաններին, ստանձնում եմ(ենք) այդ պարտատոմսերում ներդրումների հետ կապված պարտականությունները և հնարավոր ռիսկերը:

Տեղյակ եմ(ենք), որ արժեթղթերում կատարվող ներդրումները ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված չափերով երաշխավորված են ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամի միջոցներով, ծանուցվել, ստացել և համաձայն եմ(ենք) Ավանդների հատուցման երաշխավորման պայմաններին ու կարգին:

Հաստատում եմ(ենք), որ Ֆինանսական միջոցները, որոնք փոխանցվում են Բանկ ստացված են օրինական ճանապարհով և ոչ մի կերպ կապված չեն ահաբեկչության ֆինանսավորման, թմրանյութերի վաճառքի, մարդկանց վաճառքի, հարկերի վճարումից խուսափելու և այլ հանցավոր գործունեության հետ:

Կողմերի միջև ծագած վեճերն ու տարաձայնությունները լուծվում են Կողմերի փոխադարձ բանակցությունների միջոցով, իսկ համաձայնության չգալու դեպքում՝ ՀՀ օրենսդրությամբ:

Տեղեկացված եմ(ենք), որ տասը միլիոն ՀՀ դրամը կամ դրան համարժեք արտարժույթով գումարը չգերազանցող գույքային պահանջի դեպքում ծագած վեճերն ու տարաձայնությունները կարող են լուծվել Ֆինանսական համակարգի հաշտարարի միջոցով[2]:

Սույն հայտ-հանձնարարականը Բանկի կողմից ընդունվելու պահից, այն կհանդիսանա մեր Կողմերիս միջև կնքված և ուժի մեջ մտած պայմանագիր:

Հաճախորդ կամ Հաճախորդի իրավասու անձ՝	_____ *(անուն, ազգանուն)*	_____ *(ստորագրություն)*	Ամսաթիվ՝	**«__» ___ ____թ.** *(օր-ամիս-տարի ժամ-րոպե)*

ԼՐԱՑՎՈՒՄ Է ԲԱՆԿԻ ԿՈՂՄԻՑ

Ձեռք բերվող պարտատոմսերի ԱՄՏԾ				_____
Թողարկվող պարտատոմսերի ընդհանուր քանակը (հատ)		_____ *(քանակը թվերով)*		_____ *(քանակը տառերով)*
Դրամական միջոցների փոխանցման/մուտքագրման ամսաթիվը				**«__» ___ ____թ.**
Սպասարկող՝ պաշտոն	_____ անուն, ազգանուն	_____ ստորագրություն	Ամսաթիվ՝	**«__» ___ ____թ.**
ՀՍԲ պետ՝ պաշտոն	_____ անուն, ազգանուն	_____ ստորագրություն	Ամսաթիվ՝	**«__» ___ ____թ.**
Մասնաճյուղի կառավարիչ (ՀՍՎ պետ) պաշտոն	_____ անուն, ազգանուն	_____ ստորագրություն	Ամսաթիվ՝	**«__» ___ ____թ.**
Բանկի Մասնաճյուղի (ՀՍՎ) Կ.Տ.	_____	էլ. փոստի հասցե		_____

Հիշեցում. Եթե ներդրողի կողմից պարտատոմսերի ձեռքբերման համար դրամական միջոցները համապատասխան հ/հ-երին են փոխանցվում մինչև տվյալ աշխատանքային օրվա ժամը 16:30-ը, ապա այդ դրամական միջոցները ստացված են համարվում այդ օրը, իսկ եթե համապատասխան գումարները վճարվում են տվյալ աշխատանքային օրվա 16:30-ից հետո, ապա դրանք ստացված են համարվում վճարման օրվան հաջորդող առաջին աշխատանքային օրը:

[2] ՀՀ օրենսդրության համաձայն, անհատ ձեռնարկատերը չի օգտվում իր պահանջները Ֆինանսական համակարգի հաշտարարին ներկայացնելու հնարավորությունից

Հավելված 5 Թողարկման վերջնական պայմաններ
… …… 202..թ.

Արդշինբանկ ՓԲԸ
Անվանական, արժեկտրոնային, ոչ փաստաթղթային, ոչ փոխարկելի պարտատոմս

Թողարկողի և թողարկվող արժեթղթերի վերաբերյալ ամբողջական տեղեկատվության ձեռքբերման համար անհրաժեշտ է համատեղ դիտարկել ծրագրային ազդագիրը (գրանցված է ……. …… 2019թ.), դրա լրացումները և սույն թողարկման վերջնական պայմանները: Ծրագրային ազդագիրը, դրա լրացումները գտնվում են Արդշինբանկ ՓԲԸ-ում ՀՀ, ք. Երևան, 0010, Գիրգոր Լուսավորչի 13, 13/1 հասցեում:

1.	**ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ** (Այն տեղեկությունները, որոնք կիրառելի չեն, նշվում է «ոչ կիրառելի»: Եթե միևնույն սերիայի ներքո տարբեր հիմնական պայմաններով (թողարկման արժույթ, առաջարկի գին, անվանական արժեք և այլն) արժեթղթեր են թողարկվում, ապա յուրաքանչյուր պայմանին բավարարող արժեթղթերի խմբի համար տարբերվող պայմանները ներկայացվում են տարանջատված:)	
1.1	Թողարկողը (թողարկողի անվանումը)	«Արդշինբանկ» ՓԲԸ
1.2	Երաշխավորողը	Թողարկողը չի նախատեսում ներգրավել երաշխավոր
1.3	Սերիան (տվյալ ծրագրային ազդագրի հիման վրա իրականացվող հերթական թողարկման համարը և տարեթիվը)	
1.4	Տվյալ սերիայի թողարկման ընդհանուր ծավալը	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
1.5	Արժեթղթերի դասակարգման մասին տեղեկատվություն՝ թողարկողի պարտավորությունների մարման հերթականության տեսանկյունից (ստորադասությունը), ներառյալ՝ տվյալ սերիայի ներքո յուրաքանչյուր թողարկման ծավալը՝ ըստ ստորադասության	Ամենայն մանրամասնությամբ ներկայացված է Ծրագրային Ազդագրի 3.7 մասում
1.6	Թողարկման արժույթը	ՀՀ դրամ/ ԱՄՆ դոլար/ Եվրո
1.7	Առաջարկի գինը	*Պարտատոմսերի լրիվ գինը յուրաքանչյուր 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց, տեղաբաշխման առաջին օրվանից սկսած հաշվարկվում է հետևյալ կերպ՝* $DP = \frac{c}{f}\sum_{i=1}^{N}\left(\frac{1}{\left(1+\frac{y}{100*f}\right)^{i-1+t}}\right) + \left(\frac{100}{\left(1+\frac{y}{100*f}\right)^{N-1+t}}\right)$

		$t = \frac{DSN}{DCC}$ DP – Պարտատոմսի գինն է DSN - Գործարքի կատարման օրվան հաջորդող արժեկտրոնի մարման ամսաթվի և գործարքի կատարման օրվա մեջ եղած օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում DCC – գործարքին նախորդող արժեկտրոնի վճարման օրից մինչև գործարքի հաջորդող արժեկտրոնի վճարման օրերի քանակն է համապատասխան պայմանականության դեպքում f - արժեկտրոնի վճարման հաճախականությունն է (f=4 եռամսյակային վճարումների դեպքում) N - գործարքի կատարման օրվանից հետո արժեկտրոնների մնացած վճարումների քանակն է Y – մինչև մարում եկամտաբերությունն է C – տարեկան արժեկտրոնն է 100 միավոր անվանական արժեքի դիմաց: Տեղաբաշխման ընթացքում պարտատոմսի լրիվ գինը յուրաքանչյուր օրվա համար հրապարակվում է Թողարկողի կայքում:
1.8	Անվանական արժեքը	10,000 (տասը հազար) ՀՀ դրամ/ 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար/ 100 (մեկ հարյուր) Եվրո
1.9	Քանակը	համապատասխան Թողարկման ծավալի ու անվանական արժեքի, այսինքն Թողարկման ծավալի հարաբերությունը անվանական արժեքին
1.10	Առաջարկի իրականացման սկիզբը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխությունները)	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
1.11	Առաջարկի իրականացման ավարտը (ներառյալ՝ ժամկետի ցանկացած հնարավոր փոփոխությունները)	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ

		Եթե պարտատոմսերն ամբողջությամբ տեղաբաշխվում են մինչև այդ ամսաթիվը, ապա առաջարկի իրականացման ավարտի օր է համարվում այն օրը, երբ վաճառվել է վերջին պարտատոմսը:
1.12	Արժեթղթի տարբերակիչ ծածկագիրը (ISIN) կամ այլ նմանատիպ տարբերակիչ ծածկագիր	
1.13	Թողարկման և տեղաբաշխման վերաբերյալ որոշում ընդունած իրավասու մարմինը և որոշման ամսաթիվը (լրացվում է այն դեպքում, եթե տվյալ հրապարակային առաջարկի համար առանձին որոշում է ընդունվել, հակառակ դեպքում նշվում է «ոչ կիրառելի»)	«Արդշինբանկ» ՓԲԸ Խորհրդի 2020թ մայիսի 20-ի նիստի թիվ 03/20-01 Լ որոշում «Արդշինբանկ» ՓԲԸ Վարչության 202--թ. -----ի թիվ ------ որոշում
2.	**Արժեկտրոնի վերաբերյալ տեղեկություններ**	
2.1	Արժեկտրոնի հաշվարկման առաջին օրը	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
2.2	Արժեկտրոնի տոկոսադրույքը և վճարման պարբերականությունը, եթե արժեկտրոնի տոկոսադրույքը լողացող է, ապա ներկայացնել տեղեկատվություն, թե ինչ ցուցանիշից (դրա փոփոխությունից) է կախված տոկոսադրույքի մեծությունը, և որտեղ կարելի է ստանալ այդ ցուցանիշի/դրա փոփոխության մասին տեղեկատվություն	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
2.3	Արժեկտրոնի վճարման հստակ օրերը (օր, ամիս, տարի)	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
2.4	Արժեկտրոնի օրերի հաշվարկման կարգը (օրինակ 30/360, Act/Act, Act/360 և այլն)	Փաստացի օրեր արժեկտրոնի փուլի ընթացքում/Փաստացի օրեր տարվա ընթացքում (Actual/Actual)
2.5	Լողացող արժեկտրոնի հաշվարկն իրականացնողը	Չի նախատեսվում
2.6	Արժեկտրոնի հաշվարկման այլ էական պայմաններ	
2.7	Զրոյական արժեկտրոնով (զեղչատոկոսային) արժեթղթերի վերաբերյալ դրույթ (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	Չի նախատեսվում
3.	**Մայր գումարի մարման վերաբերյալ տեղեկություններ**	
3.1	Մարման ժամկետը	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային

		օր առաջ
3.2	Մարման արժեքը, եթե հնարավոր չէ, ապա նշվում է հաշվարկման մեթոդաբանությունը	10,000 (տասը հազար) / 100 (մեկ հարյուր) ԱՄՆ դոլար/ 100 (մեկ հարյուր) Եվրո
3.3	Մարման արժեքի փոփոխությունը (լրացվում է այն բոլոր պայմանները, որոնց դեպքում հնարավոր է մարման արժեքի փոփոխություն)	Չի նախատեսվում
3.4	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն թողարկողի նախաձեռնությամբ/քոլ օպցիոն (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	Չի նախատեսվում
3.4.1	Ժամկետ(ներ)ը	
3.4.2	Օպցիոնի իրականցման գինը, դրա հաշվարկման մեթոդը (առկայության դեպքում),	
3.4.3	Մասնակի մարման հնարավորության դեպքում՝ նվազագույն և առավելագույն մարման արժեքը	
3.4.4	Այլ տեղեկություններ	
3.5	Վաղաժամկետ մարման հնարավորություն ներդրողի նախաձեռնությամբ/փութ օպցիոն (նշվում է «կիրառելի» կամ «ոչ կիրառելի»)	Չի նախատեսվում
3.5.1	Ժամկետ(ներ)ը	
3.5.2	Օպցիոնի իրականացման գինը, դրա հաշվարկման մեթոդը (առկայության դեպքում),	
3.5.3	Այլ տեղեկություններ (տեղեկացման ժամանակաշրջանը)	
4	**Տեղաբաշխման վերաբերյալ տեղեկություններ**	
4.1	Տեղաբաշխողի անվանումը, գտնվելու վայրը	Արդշինբանկ ՓԲԸ, ՀՀ, ք. Երևան, Գրիգոր Լուսավորչի 13 և 13/1
4.2	Տեղաբաշխման այլ պայմաններ (որոնք ներառված չեն ազդագրում)	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ
5.	**Այլ տեղեկություններ**	
5.1	Տվյալ դասի արժեթղթերի կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվության առկայություն (նշվում է համապատասխան կարգավորվող շուկաների անվանումները, թույլտվության ամսաթիվը)	Արժեթղթերը դեռ չեն թույլատրված կարգավորվող շուկայում առևտրի
5.2	Եթե առաջարկվող արժեթղթերի մասով հետագայում հայցվելու է կարգավորվող շուկայում առևտրին թույլտվություն, ապա նշվում է տեղեկություններ այդ մասին (շուկայի անվանումը, նաև դրույթ, որ առևտրին թույլտվության հայցը կարող է չբավարարվել, առևտրին թույլտվության սպասվող ամսաթիվը (հնարավորության դեպքում))	Թողարկողը պարտադիր դիմելու է պարտատոմսերը կարգավորվող շուկայում ցուցակելու և առևտրի թույլատրման համար, և համաձայն ՀՀ գործող օրենսդրության պարտատոմսերի ցուցակման դեպքում վերջիններիս հետագա շրջանառությունը կարող է

		իրականացվել միայն կարգավորվող շուկայում: Կարգավորվող շուկա ասելով Թողարկողը նկատի ունի “Հայաստանի Ֆոնդային բորսա” ԲԲ ընկերությունը:
5.3	Արժեթղթի վարկանիշը	Արժեթղթերը վարկանշված չեն
5.4	Արժեթղթերի դիմաց վճարներ կատարելու մեթոդները (պարբերականությունը, բանկային հաշիվները և այլն) և ժամկետները, ինչպես նաև արժեթղթերը ստանալու մեթոդները և ժամկետները, արժեթղթերի սեփականության վերաբերյալ քաղվածք ստանալու ձևը	Ենթակա է որոշման Բանկի Վարչության կողմից պարտատոմսերի տեղաբաշխման սկիզբը որոշող ամսաթվից առնվազն 5 (հինգ) աշխատանքային օր առաջ

Թողարկողը պատասխանատու է սույն «Թողարկման վերջնական պայմաններում» ներառված տեղեկությունների համար: Թողարկողը հավաստիացնում է, որ սույն փաստաթղթում ներառված տեղեկությունները համապատասխանում են այն տեղեկություններին (ներկայացված ընդհանուր մեթոդաբանությանը), որոնք ներառված են ծրագրային ազդագրում, դրա լրացումներում, ինչպես նաև ճշգրիտ են (այնքանով, որքանով հայտնի են), և որևէ փաստ բաց չի թողնվել կամ խեղաթյուրվել:

Արտակ Անանյան	**Վարչության նախագահ**		
անուն ազգանուն	պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
Արտակ Արզոյան	**Վարչության անդամ, Ռիսկերի կառավարման գծով տնօրեն**		
անուն ազգանուն	պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
Արմեն Գասպարյան	**Վարչության անդամ, Ոչ պրոֆիլային ակտիվների կառավարման տնօրեն**		
անուն ազգանուն	պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
Արթուր Գյուլազյան	**Վարչության անդամ, Կորպորատիվ բիզնեսի տնօրեն**		
անուն ազգանուն	պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
Դավիթ Սարգսյան	**Վարչության անդամ, Ֆինանսական տնօրեն**		
անուն ազգանուն	պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
Հարություն Իսպիրյան	**Վարչության անդամ, Գործառնական տնօրեն**		
անուն ազգանուն	պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ
Արտակ Խաչատրյան	**Վարչության անդամ, Մանրածախ բիզնեսի տնօրեն**		

անուն ազգանուն	պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ

Վարչության անդամ,
Կազմակերպչական զարգացման
և տեղեկատվական
տեխնոլոգիաների գծով տնօրեն

Արմեն Սարգսյան

անուն ազգանուն	պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ

Վարչության անդամ, Գլխավոր
հաշվապահ

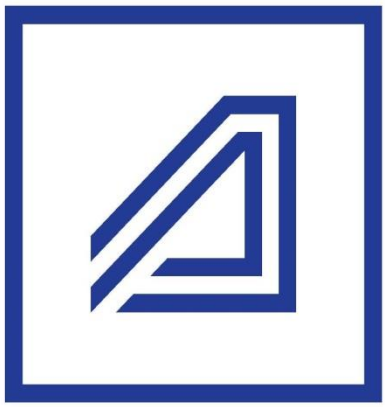
Հովհաննես Մկրտիչյան

անուն ազգանուն	պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ

Ստորագրությունները վավերացնում եմ՝

Արտակ Անանյան	**Վարչության նախագահ**		
անուն ազգանուն	պաշտոն	ստորագրություն	ամսաթիվ

Հավելված 6 «ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ» ՓԲԸ ֆինանսական հաշվետվություններ

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ

Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններ

2021թ մարտի 31-ին ավարտված
ժամանակաշրջանի համար

Բովանդակություն

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվություն 3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն 4
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն 5
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն 6
Միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 9

	Ծնթգ.	01.01.2021թ.-31.03.2021թ. հազ. դրամ (չստուգված)	01.01.2020թ. -31.03.2020թ. հազ. դրամ (չստուգված)
Տոկոսային եկամուտ	4	18,404,035	15,644,768
Տոկոսային ծախս	4	(10,322,676)	(9,323,574)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		**8,081,359**	**6,321,194**
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	5	1,617,968	1,831,722
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս		(552,036)	(510,003)
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ		**1,065,932**	**1,321,719**
Զուտ օգուտ (վնաս) իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկերից		(180,084)	(2,072)
Զուտ օգուտ (վնաս) իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներից		72,389	49,124
Զուտ եկամուտ փոխարժեքային տարբերություններից	6	1,123,422	1,543,282
Զուտ օգուտ (վնաս) ներդրումային արժեթղթերից		53,055	(66,746)
Այլ գործառնական եկամուտ		441,265	597,919
Գործառնական եկամուտ		**10,657,339**	**9,764,420**
Արժեզրկումից կորուստներ	7	(4,282,264)	(2,920,619)
Աշխատակազմի գծով ծախսեր		(1,561,910)	(1,575,489)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	8	(1,541,457)	(1,642,065)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		**3,271,708**	**3,626,247**
Շահութահարկի գծով ծախս	9	(570,591)	(668,999)
Շահույթ ժամանակաշրջանի համար		**2,701,117**	**2,957,248**
Այլ համապարփակ եկամուտ՝ առանց շահութահարկի			
Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս			
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ			
- Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		(37,360)	39,558
- Շահույթ կամ վնաս փոխանցված իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		(43,505)	(301,113)
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս		**(80,865)**	**(261,555)**
Շենքերի վերագնահատում			
Այլ համապարփակ եկամուտ ժամանակաշրջանի համար՝ առանց շահութահարկի		**(80,865)**	**(261,555)**
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ ժամանակաշրջանի համա		**2,620,251**	**2,695,694**

Անանյան Արտակ
Վարչության նախագահ

Մկրտիչյան Հովհաննես
Գլխավոր հաշվապահ

Հաստատված է 15.04.2021թ.

	Ծնթգ.	31.03.2021թ. հազ. դրամ (չստուգված)	31.12.2020թ.. հազ. դրամ (չստուգված)
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10	170,644,933	135,389,985
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ			
- Բանկի կողմից պահվող		841,789	769,660
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	11		
- Բանկի կողմից պահվող		5,424,084	1,154,303
-Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		8,176,260	12,659,884
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր ու փոխատվություններ	12	49,319,942	49,577,400
Վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ակտիվներ		36,753,012	46,399,585
Հաճախորդներին տրված վարկեր	13	592,562,076	591,662,800
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	14		
- Բանկի կողմից պահվող		13,415,877	1,850,839
-Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		54,157,024	56,044,637
Բռնագանձված գույք		5,087,655	5,042,755
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	15	13,722,566	13,886,067
Ընթացիկ հարկային ակտիվ		369,402	569,673
Հետաձգված հարկային ակտիվներ		0	(0)
Այլ ակտիվներ	16	5,436,240	5,831,794
Ընդամենը ակտիվներ		**955,910,861**	**920,839,381**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Փոխառություններ և պարտավորություններ բանկերի և այլ ֆինանսական կազմակերպությունների նկատմամբ	17	293,720,201	304,931,414
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	18	183,881,617	176,979,210
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	19	373,902,093	339,772,972
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		-	-
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ		930,920	771,537
Այլ պարտավորություններ	20	11,076,867	8,565,887
Ընդամենը պարտավորություններ		**863,511,700**	**831,021,020**
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	21	52,227,200	52,227,200
Էմիսիոն եկամուտ		51	51
Հողի և շենքերի վերագնահատումից աճ		4,602,542	4,602,542
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ		(32,442)	48,423
Գլխավոր պահուստ		3,223,600	3,223,600
Չբաշխված շահույթ		32,378,212	29,716,545
Ընդամենը սեփական կապիտալ		**92,399,163**	**89,818,361**
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		**955,910,861**	**920,839,381**

Անանյան Արտակ
Վարչության նախագահ
Հաստատված է 15.04.2021թ.

Մկրտիչյան Հովհաննես
Գլխավոր հաշվապահ

	01.01.2021-31.03.2021 հազ. դրամ	01.01.2020-31.03.2020 հազ. դրամ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Ստացված տոկոսներ	18,457,527	14,612,640
Վճարված տոկոսներ	(12,534,811)	(6,363,353)
Ստացված կոմիսիոն և այլ վճարներ	1,617,968	1,831,722
Վճարված կոմիսիոն և այլ վճարներ	(552,036)	(510,003)
Զուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից	3,354,214	1,389,687
Այլ ստացված եկամուտ	441,265	721,834
Այլ ընդհանուր վարչական և աշխատակազմի ծախսերի գծով վճարումներ	(405,316)	(2,485,261)
Գործառնական ակտիվների (աճ) նվազում		
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր ու փոխատվություններ	414,143	(25,544,664)
Հաճախորդներին տրված վարկեր	7,309,582	(44,566,248)
Բռնագանձված գույք	646,772	339,834
Այլ ակտիվներ	(357,880)	311,382
Գործառնական պարտավորությունների աճ (նվազում)		
Բանկերի կարճաժամկետ ավանդներ և մնացորդներ	(2,170,273)	(1,947,046)
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(14,689,942)	(1,418,577)
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	33,591,412	(26,114,739)
Այլ պարտավորություններ	(118,347)	(123,861)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/ գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) զուտ դրամական միջոցներ՝ նախքան շահութահարկի վճարումը	**35,004,277**	**(89,866,653)**
Վճարված շահութահարկ	(193,186)	(213,652)
Գործառնական գործունեությունից ստացված/ գործառնական գործունեության համար (օգտագործված) զուտ դրամական միջոցների հոսքեր	**34,811,091**	**(90,080,305)**
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Ներդրումային արժեթղթեր	(9,484,317)	(6,975,693)
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում	(123,567)	(277,083)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական միջոցների հոսքեր	**(9,607,885)**	**(7,252,776)**
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀՈՍՔԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ		
Բաժնետիրական կապիտալի ավելացում	-	-
Վճարված շահաբաժիններ	-	(81,917)
Վճարում վարձակալության գծով	(125,704)	(129,086)
Փոխառությունների ստացում	18,508,215	65,624,925
Փոխառությունների մարում	(14,622,636)	(83,715,223)
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի վաճառք	6,362,738	146,741,839
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր մարում	-	-
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական միջոցների հոսքեր	**10,122,613**	**128,440,538**
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ (նվազում)	**35,325,819**	**31,107,457**
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(70,775)	6,231,266
Սպասվող պարտքային վնասի փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա	(97)	(8,688)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	135,389,985	133,467,929
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	**170,644,933**	**170,797,964**

Անանյան Արտակ
Վարչության նախագահ

Մկրտիչյան Հովհաննես
Գլխավոր հաշվապահ

Հաստատված է 15.04.2021թ.

	Բաժնետիրակ. կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Հողի և շենքերի վերագնահատումից աճ	Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատմ. պահուստ	Գլխավոր պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ. (ստուգված)	50,227,200	51	4,727,194	720,128	2,743,542	17,124,995	77,543,110
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ							
Շահույթ ժամանակաշրջանի համար						2,957,248	2,957,248
Հատկացում գլխավոր պահուստին							
Այլ համապարփակ եկամուտ							
Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս							
իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի				39,558			39,558
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի				(301,113)			(301,113)
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս				(261,555)			(261,555)
Հոդվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս							
Փոխացում վերագնահատման պահուստներից դեպի չբաշխված շահույթ			(9,426)			9,426	
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս							
Ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ			(9,426)	(261,555)		9,426	(261,555)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ ժամանակաշրջանի համար			(9,426)	(261,555)		2,966,674	2,695,694
Գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ							
Սովորական բաժնետոմսերի թողարկում							
Արտոնյալ բաժնետոմսերի թողարկում							
Հայտարարված շահաբաժիններ						(39,781)	(39,781)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ						(39,781)	(39,781)
Մնացորդը առ 31 մարտի 2020թ. (չստուգված)	52,227,200	51	4,717,768	458,573	2,743,542	20,051,888	80,199,023

Անանյան Արտակ
Վարչության նախագահ
Հաստատված է 15.04.2021թ.

Մկրտիչյան Հովհաննես
Գլխավոր հաշվապահ

	Բաժնետիրակ. կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Հողի և շենքերի վերագնահատումից աճ	Ներդրումային արժեթղթերի վերագնահատմ. պահուստ	Գլխավոր պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2021թ. (չստուգված)	52,227,200	51	4,602,542	48,423	3,223,600	29,716,544	89,818,361
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ							
Շահույթ ժամանակաշրջանի համար						2,701,117	2,701,117
Հատկացում գլխավոր պահուստին							
Այլ համապարփակ եկամուտ							
Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս							
իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի				(37,360)			(37,360)
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկի				(43,505)			(43,505)
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս				(80,865)			(80,865)
Հոդվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս							
Փոխացում վերագնահատման պահուստներից դեպի չբաշխված շահույթ							
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս							
Ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ				(80,865)			(80,865)
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ ժամանակաշրջանի համար				(80,865)		2,701,117	2,620,252
Գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ							
Սովորական բաժնետոմսերի թողարկում							
Արտոնյալ բաժնետոմսերի թողարկում							
Հայտարարված շահաբաժիններ						(39,452)	(39,452)
Ընդամենը գործառնություններ սեփականատերերի հետ						(39,452)	(39,452)
Մնացորդը առ 31 մարտի 2021թ. (չստուգված)	52,227,200	51	4,602,542	(32,442)	3,223,600	32,378,209	92,399,160

Անանյան Արտակ
Վարչության նախագահ
Հաստատված է 15.04.2021թ.

Մկրտիչյան Հովհաննես
Գլխավոր հաշվապահ

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ն («Բանկ») հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն 2003թ-ին: Բանկի հիմնական գործունեությունն է հանդիսանում ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկային գործառնությունների իրականացումը, երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով ու արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի («ՀՀ ԿԲ») կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական համակարգի անդամ:

Բանկն ունի 62 մասնաճյուղ, որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, Գրիգոր Լուսավորչի փ. 13 և 13/1: Բանկի աշխատողների միջին քանակը 2021թ. առաջին եռամսյակի դրությամբ 1,304 է (2020 թ. չորրորդ եռամսյակ՝ 1,307):
Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկի մայր կազմակերպությունն է «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ-ն (նախկինում «Բիզնես ներդրումների կենտրոն» ՍՊԸ-ն): Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է հանդիսանում պրն. Կարեն Սաֆարյանը, ով մասնակցություններ ունի Բանկի հետ չառնչվող այլ կազմակերպություններում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար: Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Պատրաստման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների («ՖՀՄՍ») պահանջների համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով ու վերագնահատված արժեքով հաշվառվող հողի և շենքերի:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի և վերջինիս դուստր կազմակերպության ֆունկցիոնալ արժույթն է հանդիսանում ՀՀ դրամը («դրամ»), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը հանդիսանում է նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթը:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և համապատասխան ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են և այն ապագա ժամանակշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Էական անորոշ գնահատումների և հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ժամանակ կատարած կարևոր դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- վարկերի արժեզրկման գնահատում – ծանոթագրություն 13,
- բռնագանձված ակտիվների արժեզրկման գնահատում – ծանոթագրություն 13,
- շենքերի վերագնահատում – ծանոթագրություն 15

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականություն

Ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվում է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ կատարվում են այլ նշումներ:

(ա) Արտարժույթ

(i) Արտարժույթով գործարքներ

Արտարժույթով իրականացված գործարքները փոխարկվում են դրամի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Դրամային հոդվածների գծով արտարժույթով իրականացված գործառնություններից առաջացած օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբում ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, արդյունավետ տոկոսադրույքի ու ժամանակաշրջանի վճարումների ճշգրտումով ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով փոխարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերափոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող, արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի գործարքի օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով:

Վերափոխարկման արդյունքում առաջացող արտարժութային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերափոխարկման արդյունքում առաջացող տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված արտարժութային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս :

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ են համարվում կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պահվող պարտադիր պահուստային ավանդը չի համարվում դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ դրանից միջոցների ելքագրումը սահմանափակված է: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում ենք ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) ՖՀՄՍ 9 *«Ֆինանսական գործիքներ»*

2014թ. հուլիսին ՀՀՍՄԽ-ն հրապարակել է ՖՀՄՍ 9 «Ֆինանսական գործիքներ» ստանդարտի վերջնական տարբերակը: ՖՀՄՍ 9-ը գործում է 2018թ. հունվարի 1-ից:
Այն փոխարինում է ՀՀՄՍ 39 «Ֆինանսական գործիքներ. Ճանաչում և չափում» ստանդարտը:
Բանկը կիրառել է նոր ստանդարտը 2018թ. հունվարի 1-ից
ՖՀՄՍ 9-ի կիրառման արդյունքում առաջացող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունները ճանաչվել են չբաշխված շահույթի և պահուստների կազմում 2018թ. հունվարի 1-ի դրությամբ:

Դասակարգում – Ֆինանսական ակտիվներ

ՖՀՄՍ 9-ը նախատեսում է նոր մոտեցում ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման համար, որն արտացոլում է այն բիզնես մոդելը, որի շրջանակներում կառավարվում են ակտիվները և դրանց հետ կապված դրամական միջոցների հոսքերի բնութագրերը: ՖՀՄՍ 9-ը ներառում է ֆինանսական ակտիվների երեք հիմնական դաս՝

ա) ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ,
բ) այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ,
գ) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ:

Ստանդարտի համաձայն՝ ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվների, փոխառությունների և դեբիտորական պարտքերի և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների դասերն այլևս չեն գործում: Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասվում է նշված դասերից որևէ մեկին:

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» այն դեպքում, երբ այն չի դասակարգվում որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող (ինչպես նկարագրված է ստորև) և ոչ էլ որպես ԻԱԱՀՖԱ չափվող (ինչպես նկարագրված է ստորև): Բացի այդ, սկզբնական ճանաճչման ժամանակ Ընկերությունը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել որպես ԻԱՇԿՎ չափվող ցանկացած ֆինանսական ակտիվ, որը բավարարում է ամորտիզացված արժեքով չափվելու կամ ԻԱԱՀՖԱ չափվելու համար ներկայացվող պահանջները, եթե այդպես անելը վերացնում կամ նաշանակալիորեն նվազեցնում է հաշվապահական անհամապատասխանությունը, որն այլապես կարող էր առաջանալ:

Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես «իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող» (ԻԱԱՀՖԱ), եթե այն բավարարում է հետևյալ երկու պայմաններին և նախորոշված չէ որպես ԻԱՇԿՎ չափվող՝

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի ներքո, որի նպատակն ապահովվում է ինչպես պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելով, այնպես էլ ֆինանսական ակտիվները վաճառելով, և
- դրա պայմանագրային պայմանները սահմանված ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի նկատմամբ տոկոսների վճարումներ են, և
- սկզբնական ճանաչման պահին բաժնային գործիքը, որը չի պահվում առևտրական նպատակներով, կարող է անդառնալիորեն նախորոշվել որպես ԻԱԱՀՖԱ չափվող: Այդպիսի ընտրությունը կատարվում է գործիք առ գործիք հիմունքով:

Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես «ամորտիզացված արժեքով չափվող», եթե այն բավարարում է հետևյալ երկու պայմաններին և նախորոշված չէ որպես ԻԱՇԿՎ չափվող՝

- այն պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի ներքո, որի նպատակն է պահել ակտիվները պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելո համար, և
- դրա պայմանագրային պայմանները սահմանված ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք բացառապես մայր գումարի և չմարված մայր գումարի նկատմամբ տոկոսների վճարումներ են:

Դասակարգում – Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես «իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով» (ԻԱՇԿՎ) չափվող կամ որպես այլ ֆինանսական պարտավորություններ:

ԻԱՇԿՎ ֆինանսական պարտավորություններ. Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես ԻԱՇԿՎ չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական պարտավորությունը պահվում է առևտրական նպատակներով կամ դասակարգվում է որպես ԻԱՇԿՎ չափվող:

Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում կարճաժամկետ կտրվածքով հետգնման նպատակով, կամ

- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է Ընկերության կողմից համատեղ ղեկավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը չի նախատեսված կամ օգտագործվում որպես հեղջավորման գործիք:

Առևտրական նպատակներով չպահվող ֆինանսական պարտավորությունը կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես ԻԱՇԿՎ չափվող, եթե՝

- նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ՝
- ֆինանսական պարտավորությունը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, ընկերության փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ
- Այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսը և ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգվում է որպես ԻԱՇԿՎ չափվող:

ԻԱՇԿՎ չափվող ֆինանսական պարտավորությունները ներկայացվում են իրական արժեքով, իսկ դրանց վերաչափումից առաջացող օգուտները կամ կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ իրական արժեքի փոփոխության՝ պարտավորության պարտքային ռիսկին վերագրելի մասից, որը ներկայացվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

Այլ ֆինանսական պարտավորություններ. այլ ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, առանց գործարքի ծախսերի:

Այլ ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ տոկոսային ծախսը ճանաչելով արդյունավետության հիմունքով:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի հաշվարկի մեթոդ: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն տոկոսադրույքն է, որը ճշգրտորեն զեղչում է ապագա գնահատված կանխիկ վճարումները (ներառյալ բոլոր տեսակի միջնորդավճարները և ստացված կամ վճարված գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, գործարքի հետ կապված ծախսերը և այլ պարգևավճարներ կամ զեղչեր) ֆինանսական պարտավորության ակնկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ (ըստ անհրաժեշտության) ավելի կարճ ժամանակահատվածում՝ հասցնելով սկզբնական ճանաչման պահին առկա զուտ հաշվեկշռային արժեքին:

(i) Ճանաչում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ Բանկը դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների կանոնավոր կերպով գնումները հաշվառվում են առք ու վաճառքի ամսաթվի դրությամբ:

(iv) Ամորտիզացված արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքն իրենից ներկայացնում է այն գումարը, որով ֆինանսական ակտիվը կամ պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած սկզբնապես ճանաչված գումարի և մարման պահին գումարի տարբերության կուտակված ամորտիզացիան, որը հաշվարկվել է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումից կորուստը: Հավելավճարները և զեղչերը, ներառյալ գործարքի հետ կապված սկզբնական ծախսումները, ընդգրկված են համապատասխան գործիքի հաշվեկշռային արժեքում և ամորտիզացվում են՝ կիրառելով գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

(v) Իրական արժեքի չափման սկզբունքներ

Իրական արժեքն այն գինն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ հիմնական շուկայում կամ, վերջինիսի բացակայության դեպքում, ամենաբարենպաստ շուկայում, որին մուտքի հնարավորություն ունի Բանկը նշված ամսաթվի դրությամբ: Պարտավորության իրական արժեքն արտացոլում է վերջինիս չկատարման ռիսկը:

Հնարավորության դեպքում, Բանկը չափում է գործիքի իրական արժեքը՝ կիրառելով այդ գործիքի համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները: Շուկան համարվում է ակտիվ, եթե ակտիվի կամ պարտավորության գծով գործարքները տեղի են ունենում բավարար հաճախականությամբ և բավարար ծավալով՝ շարունակական հիմունքով գնային տեղեկատվություն տրամադրելու համար:

Ակտիվ շուկայում գնանշվող գնի բացակայության դեպքում, Բանկը կիրառում է գնահատման մեթոդներ՝ դիտարկելի տվյալների օգտագործումն առավելագույնի և ոչ դիտարկելի տվյալների օգտագործումը նվազագույնի հասցնելու նպատակով: Ընտրված գնահատման մեթոդը ներառում է բոլոր այն գործոնները, որոնք շուկայի մասնակիցները հաշվի կառնեին նման հանգամանքներում:

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի լավագույն ապացույցը սովորաբար գործարքի գինն է, այսինքն՝ տրված կամ ստացված հատուցման իրական արժեքը: Եթե Բանկը որոշում է, որ սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքը տարբերվում է գործարքի գնից, և իրական արժեքը չի հիմնավորվում է ակտիվ շուկայում նմանատիպ ակտիվի կամ պարտավորության համար գնանշվող գնով կամ հիմնված չէ գնահատման այնպիսի մեթոդի վրա, որն օգտագործում է միայն դիտարկելի տվյալները, ապա ֆինանսական գործիքի սկզբնական չափումն իրականացվում է իրական արժեքով՝ ճշգրտված սկզբնական ճանաչման պահին իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերության հետաձգումով: Հետագայում, տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում համապատասխան հիմունքով՝ գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում, սակայն ոչ ուշ այն պահից, երբ գնահատումն ամբողջովին հիմնավորվում է շուկայի դիտարկելի տվյալներով կամ գործարքն ավարտվում է:

Եթե իրական արժեքով չափվող ակտիվը կամ պարտավորությունն ունի պահանջարկի և առաջարկի գին, ապա Բանկը չափում է ակտիվները և երկար դիրքերը պահանջարկի գնով, իսկ պարտավորությունները և կարճ դիրքերը՝ առաջարկի գնով:

Բանկը ճանաչում է իրական արժեքի հիերարխիայի մակարդակների միջև տեղի ունեցող փոխանցումներն այն հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ, որի ընթացքում կատարվել են այդ փոփոխությունները:

(vi) Ապաճանաչում

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ պահպանում, ոչ էլ փոխանցում է սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը: Ապաճանաչման պայմանները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվի գծով տոկոսները, որոնք առաջացել կամ պահպանվել են Բանկի կողմից, ճանաչվում են որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

Բանկը կատարում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Եթե ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր կամ ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները պահպանվում են, ապա փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում:
Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ փոխանցում է, ոչ էլ պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, այն ապաճանաչում է ակտիվը, եթե կորցնում է դրա նկատմամբ վերահսկողությունը:

Փոխանցումների այն գործարքներում, որոնցում Բանկը պահպանում է ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի մեջ, որն այն չափն է, որով նա ենթարկված է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը: Եթե Բանկը ձեռք է բերում իր սեփական պարտքը, ապա այն դուրս է բերվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունից, և պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ու վճարված հատուցման տարբերությունը ներառվում է պարտքի ժամկետից շուտ մարման արդյունքում առաջացած շահույթում կամ վնասում:

Բանկը դուրս է գրում անհավաքագրելի համարվող ակտիվները:

(vii) Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում՝ «բանկերի ավանդներ և մնացորդներ» հոդվածում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Վերավաճառքի նպատակով հակադարձ հետգնման պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ՝ «բանկերին տրված վարկեր» հոդվածում: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունը դիտվում է որպես տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Եթե հետադարձ վաճառք նախատեսող պայմանագրի շրջանակներում գնված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակներով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

(vii) Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվելով զուտ գումարով, միայն այն դեպքում, երբ Բանկն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու ներկայումս իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, ինչպես նաև հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն: Բանկն ունի հաշվանցում կատարելու ներկայումս իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, եթե այդ իրավունքը կախված չէ ապագա դեպքերից և իրագործելի է թե՛ բնականոն գործունեության և թե՛ Բանկի ու բոլոր պայմանագրային կողմերի կողմից պարտականությունների չկատարման, վերջիններիս լուծարման կամ սնանկացման դեպքում:

(դ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով, ինչպես ներկայացված է ստորև: Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետ ունեցող խոշոր բաղկացուցիչներից, այդ բաղկացուցիչները հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Վերագնահատում

Շենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատման ենթակա հողի և շենքերի իրական արժեքների շարժից: Երբ շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք: Սակայն եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Երբ շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Սակայն եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, ապա այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(iii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռք բերման պահից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողի գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

– շենքեր	15-ից 50 տարի
– սարքավորումներ	5-ից 7 տարի
– տնտեսական գույք	5 տարի
– փոխադրամիջոցներ	5 տարի
– վարձակալված գույքի բարելավում	օգտակար ծառայության ժամկետից և վարձակալության ժամկետից նվազագույնը

(ե) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները: Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման ծախսերը կապիտալացվում են որպես առանձին ծրագրի ձեռքբերման և ներդրման ծախսեր:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կան վնասում՝ կիրառելով գծային մեթոդը ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետը կազմում է 1-ից 10 տարի:

(զ) Բռնագանձված գույք

Բռնագանձված գույքը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

(է) Արժեզրկում – *Ֆինանսական ակտիվներ, վարկային պարտավորվածություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*

ՖՀՄՍ 9-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 39-ով սահմանված «կրած վնասի» մոդելը «սպասվող պարտքային վնասի» մոդելով, որի համար պահանջվում են էական դատողություններ այն մասին, թե ինչպիսի ազդեցություն կունենան տնտեսական գործոնները սպասվող պարտքային վնասի վրա, որը կորոշվի հավանականության հիմունքով: Արժեզրկման նոր մոդելը կիրառելի է ամորտիզացված արժեքով չափվող և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների, վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների, որոշ վարկային պարտավորվածությունների և ֆինանսական երշախավորության պայմանագրերի նկատմամբ: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ արժեզրկման գծով պահուստը ճանաչվում է կամ հաջորդ 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին կամ ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար չափով: Ֆինանսական գործիքի գործողության ողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է այն սպասվող պարտքային վնասը, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման բոլոր հնարավոր դեպքերի արդյունքում ֆինանսական գործիքի ակնկալվող գործողության ողջ ժամկետի ընթացքում, մինչդեռ 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասն իրենից ներկայացնում է սպասվող պարտքային վնասի այն մասը, որն առաջանում է պարտավորությունների չկատարման այն դեպքերի արդյունքում, որոնք հնարավոր են հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսվա ընթացքում:

Ֆինանսական ակտիվի գծով ճանաչվող սպասվող պարտքային վնասի սկզբնական գումարը հավասար է 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին (բացառությամբ որոշ առևտրական դեբիտորական պարտքերի և վարձակալության գծով ստացվելիք գումարների, պայմանագրային ակտիվների, կամ ձեռքբերված կամ ստեղծած արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների): Եթե ֆինանսական գործիքի գծով վարկային ռիսկն էականորեն աճել է սկզբնական ճանաչման պահից, վնասի գծով պահուստը չափվում է գործիքի ողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասին հավասար չափով:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնց գծով ճանաչվում է 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնաս, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ակտիվներ, ֆինանսական ակտիվները, որոնց գծով վարկային ռիսկն էականորեն աճել է սկզբնական ճանաչման պահից, սակայն չի գրանցվել պարտավորությունների չկատարման դեպք, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ակտիվներ և ֆինանսական ակտիվները, որոնց գծով պարտավորությունները չեն կատարվել կամ գրանցվել է այլ հանգամանքներով պայմանավորված արժեզրկում, դիտարկվում են որպես 3-րդ փուլի ակտիվներ:

Սպասվող պարտքային վնասի չափումը պետք է լինի ակնողմնակալ և հիմնված լինի հավանականության գործոնի վրա, պետք է արտացոլի փողի ժամանակային արժեքը և ներառի ողջամիտ ու հիմնավորված տեղեկատվություն նախկինում տեղի ունեցած դեպքերի, ընթացիկ պայմանների և ապագա տնտեսական պայմանների կանխատեսումների վերաբերյալ, որը հասանելի է առանց անհարկի ծախսերի կամ ջանքերի: ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն՝ պարտքային վնասը ճանաչվում է ավելի վաղ, քան դա պահանջվում է ՀՀՄՍ 39-ով, որի արդյունքում մեծանում է շահույթի կամ վնասի փոփոխականությունը: Դա կարող է հանգեցնել նաև արժեզրկման գծով պահուստի աճին, քանի որ բոլոր ֆինանսական ակտիվները կգնահատվեն առնվազն 12 ամսվա ընթացքում սպասվող պարտքային վնասի տեսանկյունից, և ֆինանսական ակտիվների խումբը, որի համար կիրառելի կլինի գործիքի ողջ ժամկետի ընթացքում սպասվող պարտքային վնասը, հավանաբար ավելի մեծ կլինի այն խմբից, որի համար առկա կլինի արժեզրկման անկողմնակալ վկայություն՝ համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի:

Սպասվող պարտքային վնասի հաշվարկի համար կիրառվում է պարտավորությունների չկատարման հավանականություն x պարտավորությունների չկատարման արդյունքում առաջացող վնաս x պարտքի գումարը պարտավորությունների չկատարման պահին (PD x LGD x EAD) մոտեցումը (առնվազն որոշ պորտֆելների համար)՝ կախված ֆինանսական ակտիվի տեսակից, ֆինանսական ակտիվի

դասակարգման փուլից՝ ըստ ՖՀՄՍ 9-ի դասակարգման, առանձին կամ հավաքական հիմունքով գնահատումից և այլ գործոններից:

(ը) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկը որպես անցյալ դեպքերի արդյունք ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու նպատակով կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ օգտագործելով զեղչման մինչև հարկումը գործող այն դրույքը, որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի շուկայի ներկա գնահատականը և, անհրաժեշտության դեպքում՝ պարտավորությանը բնորոշ ռիսկերը:

(թ) Վարկային պարտավորվածություններ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը հանձն է առնում վարկային պարտավորվածություններ, որոնք ներառում են չօգտագործված վարկային պարտավորվածությունները, ակրեդիտիվները և երաշխիքները, ինչպես նաև տրամադրում է վարկային ապահովագրման այլ տեսակներ:

Ֆինանսական երաշխավորություններն իրենցից ներկայացնում են պայմանագրեր, որոնք պարտավորեցնում են Բանկին կատարել որոշակի վճարումներ, որոնք կփոխհատուցեն երաշխիքի սեփականատիրոջ այն վնասները, որոնք նա կկրեր, եթե առանձին պարտապանն ի վիճակի չլիներ կատարել վճարումները պարտքային գործիքի պայմաններով նախատեսված ժամկետներում:

Ֆինանսական երաշխավորության գծով պարտավորությունը սկզբնապես ճանաչվում է իրական արժեքով, հաշվի չառնելով գործարքի հետ կապված ծախսումները, և հետագայում չափվում է երկու մեծություններից առավելագույնով՝ սկզբնապես ճանաչված գումարը՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան կամ երաշխավորության գծով կորուստների պահուստը: Ֆինանսական երաշխավորությունների գծով կորուստների պահուստը և վարկային այլ պարտավորվածությունները ճանաչվում են, երբ գոյություն ունի վնաս կրելու հավանականություն և այդ վնասը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Ֆինանսական երաշխավորության գծով պարտավորությունները և վարկային այլ պարտավորվածությունների գծով պահուստները ներառվում են այլ պարտավորությունների կազմում: Վարկային պարտավորվածությունները չեն ճանաչվում, բացառությամբ հետևյալ պարտավորվածությունների.

- վարկավորման պարտավորվածություններ, որոնք Բանկը նախատեսում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ,
- եթե Բանկն ունի իր վարկավորման պարտավորվածություններից առաջացող ակտիվների՝ դրանց առաջացումից կարճ ժամանակ անց վաճառելու նախկին պրակտիկա, ապա նույն դասում գտնվող բոլոր վարկավորման պարտավորվածությունները դիտվում են որպես ածանցյալ գործիքներ,
- վարկային պարտավորվածություններ, որոնք կարող են մարվել զուտ հիմունքով՝ դրամական միջոցներով կամ մեկ այլ ֆինանսական գործիք մատակարարելով կամ թողարկելով,
- շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով վարկ տրամադրելու պարտավորվածություններ:

(ժ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսերը ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկային հետևանքների:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակահատվածում, երբ հայտարարվում են:

(h) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ իրականացված գործառնություններին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը տարվա հարկվող եկամտի գծով ակնկալվող վճարման ենթակա հարկի գումարն է, որը հաշվարկվում է՝ կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և նախորդ տարիների վճարման ենթակա հարկերի գծով կատարված ճշգրտումները: Ընթացիկ հարկի գծով վճարվելիք գումարները ներառում են նաև շահաբաժինների գծով առաջացող հարկային պարտավորությունները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները ճանաչվում են ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակների համար օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ չեն ճանաչվում հետևյալ ժամանակավոր տարբերությունների համար՝ հարկային նպատակների հետ չնվազեցվող գուդվիլ, ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչում ձեռնարկատիրական գործունեության միավորում չհանդիսացող գործարքում, որն ազդեցություն չունի հաշվապահական կամ հարկվող շահույթի վրա, ժամանակավոր տարբերություններ, որոնք վերաբերում են այն դուստր կազմակերպություններում, ասոցիացված կազմակերպությունում և համատեղ ձեռնարկություններում կատարված ներդրումներին, որտեղ մայր կազմակերպությունը հնարավորություն ունի վերահսկել ժամանակավոր տարբերության հակադարձման ժամկետները և հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի մոտ ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կարող են առաջանալ, եթե Բանկը կիրառի այն մոտեցումը, որով ակնկալում է վերականգնել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են, եթե Բանկն ունի ընթացիկ հարկային ակտիվներն ընթացիկ հարկային պարտավորությունների դիմաց հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հետաձգված հարկային ակտիվներն ու հետաձգված հարկային պարտավորությունները վերաբերում են շահութահարկին, որը գանձվում է նույն հարկային մարմնի կողմից նույն հարկատուից կամ տարբեր հարկատուներից, սակայն Բանկը մտադիր է հարկային պարտավորությունները մարել և հարկային ակտիվներն իրացնել զուտ հիմունքով կամ միաժամանակ իրացնել հարկային ակտիվներն ու մարել հարկային պարտավորությունները:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չափվում են կիրառելով հարկերի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքների դրույթները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն չափով, որքանով հավանական է, որ առկա կլինի ապագա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել ժամանակավոր տարբերությունները, չօգտագործված հարկային վնասները և արտոնությունները: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այնքանով, որքանով հավանական չէ, որ հարկի գծով համապատասխան օգուտը կարող է իրացվել:

Ընթացիկ և հետաձգված հարկի գումարը որոշելիս՝ Բանկը հաշվի է առնում անորոշ հարկային դիրքերի ազդեցությունը: Բանկը գտնում է, որ հարկային պարտավորությունների գծով հաշվեգրումները բավարար են բոլոր չստուգված հարկային տարիների համար, հիմք ընդունելով բազմաթիվ գործոնների իր գնահատականը, այդ թվում՝ հարկային օրենսդրության մեկնաբանությունները և նախկին տարիների փորձը: Այս գնահատականը հիմնված է գնահատումների և ենթադրությունների վրա և կարող է ներառել մի շարք դատողություններ ապագա իրադարձությունների վերաբերյալ: Կարող է ի հայտ գալ նոր տեղեկատվություն, որից ելնելով Բանկը կարող է փոխել իր դիրքորոշումը գոյություն ունեցող հարկային պարտավորությունների բավարար լինելու մասին: Հարկային պարտավորությունների նման փոփոխություններն ազդեցություն կունենան հարկային ծախսերի վրա այն ժամանակաշրջանում, որում կատարվել է նման գնահատումը:

(լ) Եկամտի և ծախսի ճանաչում

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Վարկերի տրամադրման, սպասարկման և այլ վճարները, որոնք գործարքի հետ կապված ծախսերի հետ միասին դիտարկվում են որպես վարկի ընդհանուր շահութաբերության անբաժան մաս, հետաձգվում են և ամորտիզացվում են տոկոսային եկամտի կազմում ֆինանսական գործիքի օգտակար ծառայության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այլ վճարները, կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունը տրամադրելիս: Գործառնական վարձակալության գծով վճարները ճանաչվում ենք շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով՝ վարձակալության գործողության ժամկետի ընթացքում:

(խ) Սեգմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեգմենտը Բանկը բաղադրիչն է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություն-ներում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ նույն Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններին վերաբերող հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեգմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և վերջինիս գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի համար առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն:

(ծ) Հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Մի շարք նոր ստանդարտներ, այդ ստանդարտների փոփոխություններ և մեկնաբանություններ չեն գործում 2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ և չեն կիրառվել այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս: Այդ ստանդարտներից և փոփոխություններից ստորև ներկայացվածները հնարավոր է, որ ազդեցություն

կունենան Բանկի ֆինանսական վիճակի և գործունեության վրա: Բանկը մտադիր է կիրառել նշված ստանդարտները և փոփոխությունները, երբ վերջիններս մտնեն ուժի մեջ:

ՖՀՄՍ 16 «Վարձակալություն»

ՖՀՄՍ 16 *«Վարձակալություն»* ստանդարտը (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ 16) սահմանում է մեկ՝ հաշվեկշռային հաշվառման մոդել վարձակալության համար: Վարձակալը ճանաչում օգտագործման իրավունք հանդիսացող ակտիվը, որն իրենից ներկայացնում է ելակետային ակտիվն օգտագործելու իրավունք, և վարձակալության գծով պարտավորությունը, որն իրենից ներկայացնում է վարձավճարների վճարման պարտականություն: Նախատեսված են բացառություններ կարճաժամկետ վարձակալության և ցածր արժեք ունեցող միավորների վարձակալության համար: Վարձատուի համար հաշվառման ներկայիս մոտեցումը չի փոփոխվում, վարձատուն շարունակում է դասակարգել վարձակալությունը ֆինանսական և գործառնական դասերի:

ՖՀՄՍ 16-ը փոխարինում է ՀՀՄՍ 17 *«Վարձակալություն»*, ՖՀՄՄԿ մեկնաբանություն 4 *«Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում»*, ՍՄԿ մեկնաբանություն 15 *«Գործառնական վարձակալություն. խրախուսող պայմաններ»* և ՍՄԿ մեկնաբանություն 27 *«Վարձակալության իրավական ձև ներառող գործարքների բովանդակության գնահատումը»* սահմանված վարձակալության հաշվառման ուղեցույցները:

ՖՀՄՍ 16-ը գործում է 2019թ. հունվարի 1-ից կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և կարող է կիրառվել ժամանակից շուտ՝ նաև ՖՀՄՍ 15 *«Հաճախորդների հետ պայմանագրերից հասույթ »* ստանդարտը ՖՀՄՍ 16-ի սկզբնական կիրառման ամսաթվին կամ դրանից առաջ կիրառելու պայմանով:

Բանկը արտացոլում է իր ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման հնարավոր ազդեցությունը : Ներկա պահին բացահայտված առավել էական ազդեցությունը կայանում է նրանում, որ Բանկը ճանաչում է ակտիվներ և պարտավորություններ տարածքների գործառնական վարձակալության պայմանագրերի գծով: Բացի այդ, փոխվել է վարձակալության այդ պայմանագրերի գծով ճանաչվող ծախսերի բնույթը, քանի որ ՖՀՄՍ 16-ի համաձայն, պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում վարձակալության ծախսերը գծային հիմունքով ճանաչելու փոխարեն, Բանկը արտացոլում է ակտիվից օգտվելու իրավունքի մաշվածության գծով ծախսերը և վարձակալության գծով պարտավորություններին վերաբերող տոկոսային ծախսերը: Բանկը դեռ չի որոշել, թե արդյոք այն կօգտվի ստանդարտով նախատեսված ոչ պարտադիր պարզեցումներից:

4 Զուտ տոկոսային եկամուտ

	01.01.2021թ.-31.03.2021թ. հազ. դրամ	01.01.2020թ.-31.03.2020թ. հազ. դրամ
Տոկոսային եկամուտ		
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15,659,611	14,216,075
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	264,740	258,945
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,199,275	864,419
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր ու փոխատվություններ	503,562	91,115
Այլ	776,848	214,214
	18,404,036	**15,644,768**
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	4,294,590	4,642,981
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ և այլ փոխառություններ	2,848,066	2,777,923
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	3,138,759	1,855,185
Տոկոսային ծախս վարձակալությունից (ՖՀՄՍ 16)	41,261	47,484
	10,322,676	**9,323,573**

5 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ

	01.01.2021թ.-31.03.2021թ. հազ. դրամ	01.01.2020թ.-31.03.2020թ. հազ. դրամ
Կանխիկացման, հաշիվների և հեռահար համակարգերի սպասարկման ծառայություններ	526,908	961,384
Դրամային փոխանցումներ	442,819	328,858
Պլաստիկ քարտերի սպասարկման ծառայություններ	208,364	204,017
Երաշխիքների և ակրեդիտիվների թողարկում	378,959	258,242
Այլ	60,918	79,222
	1,617,968	**1,831,722**

6 Զուտ եկամուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	01.01.2021թ.-31.03.2021թ. հազ. դրամ	01.01.2020թ.-31.03.2020թ. հազ. դրամ
Օգուտ սփոթ գործարքներից	850,741	719,250
Օգուտ (վնաս) ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	356,778	700,117
Օգուտ (վնաս) թանկարժեք մետաղների վերագնահատումից	(114,256)	112,269
Օգուտ (վնաս) թանկարժեք մետաղների վաճառքից	30,159	11,646
	1,123,422	**1,543,282**

7 Արժեզրկումից կորուստներ

	01.01.2021թ.-31.03.2021թ. հազ. դրամ	01.01.2020թ.-31.03.2020թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	4,288,276	2,943,464
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	20,825	(22,845)
Ոչ ֆինանսական ակտիվներ	(26,837)	-
Դուրս գրված ֆինանսական ակտիվներ	-	
	4,282,264	**2,920,619**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է հետևյալ երկու մեծությունների համադրումը սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի տարեսկզբի և տարեվերջի դրությամբ մնացորդներն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի և «ֆինասնական գործիքների արժեզրկումից կորուստ» հոդվածը շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում :

	31/03/2021			
հազ. դրամ	**Ամորտի-զացված արժեքով չափվող հաճախորդ-ներին տրված վարկեր – իրավաբա-նական անձիք**	**Ամորտի-զացված արժեքով չափվող հաճախորդ-ներին տրված վարկեր – անհատներ**	**Այլ**	**Ընդամենը**
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի զուտ վերաչափում	(901,295)	(3,664,619)	48,461	(4,517,453)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(111,657)	(262,514)	(42,449)	(416,620)
Հանրագումար	**(1,012,952)**	**(3,927,134)**	**6,012**	**(4,934,074)**
Նախկինում դուրսգրված գումարների վերականագնում		651,810		651,810
Ընդամենը	**(1,012,952)**	**(3,275,324)**	**6,012**	**(4,282,264)**

	31/12/2020			
հազ. դրամ	**Ամորտի-զացված արժեքով չափվող հաճախորդ-ներին տրված վարկեր – իրավաբա-նական անձիք**	**Ամորտի-զացված արժեքով չափվող հաճախորդ-ներին տրված վարկեր – անհատներ**	**Այլ**	**Ընդամենը**
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի զուտ վերաչափում	(2,603,587)	(5,488,918)	180,545	(7,911,959)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(1,312,305)	(3,982,989)	(213,618)	(5,508,912)
Հանրագումար	**(3,915,891)**	**(9,471,907)**	**(33,073)**	**(13,420,871)**
Նախկինում դուրսգրված գումարների վերականագնում		147,950		147,950
Ընդամենը	**(3,915,891)**	**(9,323,957)**	**(33,073)**	**(13,272,922)**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստի տարեսկզբի և տարեվերջի դրությամբ մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի:

	31.03.2021			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,760,730	3,104,741	1,471,575	6,337,046
Փոխանցում 1-ին փուլ	26,705	(12,896)	(13,808)	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(5,392)	11,579	(6,187)	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(2,761)	(203,949)	206,711	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	207,238	17,316	(276,564)	(52,009)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	111,657			111,657
Զուտ դուրսգրումներ *	-	(24)	(98,490)	(98,514)
Մնացորդը առ 31 մարտ	**2,098,176**	**2,916,767**	**1,283,237**	**6,298,180**

	31/03/2021			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – անհատներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	4,376,638	1,755,741	8,992,184	15,124,563
Փոխանցում 1-ին փուլ	1,058,914	(280,705)	(778,209)	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(236,431)	424,089	(187,658)	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(282,543)	(1,197,172)	1,479,715	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(1,099,555)	805,587	(1,900,882)	(2,194,850)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	236,345	8,716	17,453	262,514
Զուտ դուրսգրումներ *	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 մարտ	**4,053,366**	**1,755,741**	**8,992,184**	**13,192,228**

	31.12.2020			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,166,887	1,065,433	3,964,161	6,196,482
Փոխանցում 1-ին փուլ	10,281	(9,366)	(915)	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(100,633)	102,547	(1,914)	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(10,805)	(13,802)	24,607	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(469,555)	1,951,277	(598,206)	883,516
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,164,556	8,652	139,097	1,312,305
Զուտ դուրսգրումներ *	-	-	(2,055,256)	(2,055,256)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբեր	**1,760,730**	**3,104,741**	**1,471,575**	**6,337,046**

	31/12/2020			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – անհատներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,030,493	1,240,110	3,840,022	8,110,625
Փոխանցում 1-ին փուլ	173,084	(147,724)	(25,361)	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(122,851)	129,739	(6,888)	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(633,785)	(937,908)	1,571,694	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	160,894	807,771	1,951,161	2,919,826
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,768,692	663,208	1,551,089	3,982,989
Զ ո ւ տ դուրսգրումներ *	110	544	110,468	111,122
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբեր	**4,376,638**	**1,755,741**	**8,992,184**	**15,124,563**

* Աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական անձանց և անհատների համար նախատեսված որոշ գործիքների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

8 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	01.01.2021թ.-31.03.2021թ. հազ. դրամ	**01.01.2020թ.-31.03.2020թ. հազ. դրամ**
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	358,093	365,264
Լիզինգի գծով ծախս	2,968	204,175
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի	136,233	74,225
Գովազդի, շուկայավարման և գործակալական ծախսեր	98,480	107,723
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամ	113,410	124,214
Անվտանգության ծառայություն	96,424	96,060
Վարկերի հավաքագրման և տրամադրման ծախսեր	91,715	59,535
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	98,200	87,347
Վերանորոգման և պահպանման ծախսեր	64,485	65,635
Ծրագրային ապահովման ծախսեր	144,380	99,425
Կոմունալ և գրասենյակի պահպանման ծախսեր	59,569	50,401
Ապահովագրություն	104,131	102,458
Կանխիկի փոխադրման ծախսեր	32,087	36,171
Մասնագիտական ծառայություններ	51,282	52,767
Գործուղման ծախսեր	10,598	12,982
Գրասենյակային ծախսեր	24,007	25,281
Բարեգործություն և հովանավորություն	0	19,532
Այլ	55,395	58,870
	1,541,457	**1,642,065**

9 Շահութահարկի գծով ծախս

	01.01.2021թ.-31.03.2021թ. հազ. դրամ	01.01.2020թ.-31.03.2020թ. հազ. դրամ
Շահութահարկի գծով ծախս	(393,457)	-
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների շարժ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման արդյունքում	(177,134)	(668,999)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	**(570,591)**	**(668,999)**

2021թ. 1-ին եռամսյակի ընթացիկ հարկի գծով կիրառելի հարկային դրույքը կազմում է 18 % և հետաձգված հարկերի գծով կիրառելի հարկային դրույքը կազմում է 18% (2020թ 1-ին եռամսյակում՝ 18%):

Գործող հարկային դրույքի համադրում մարտի 31-ին ավարտված ժամանակաշրջանների համար

	01.01.2021թ.-31.03.2021թ. հազ. դրամ	%	01.01.2020թ.-31.03.2020թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ նախքան հարկումը	3,271,708		3,626,247	
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	(588,907)	(18.0)	(652,724)	(18.0)
Չհարկվող եկամուտ (չնվազեցվող ծախսեր)	18,316	0.6	(16,275)	(0.4)
	(570,591)	**(17.4)**	**(668,999)**	**(18.4)**

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման նպատակներով օգտագործվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ/(պարտավորություններ) 2021թ. մարտի 31-ի և 2020թ. մարտի 31-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն: Ստորև ներկայացված է ժամանակավոր տարբերությունների շարժը 2021թ. մարտի 31-ի և 2020թ. մարտի 31-ի ավարտված ժամակահատվածների ընթացքում:

հազ. դրամ	1 հունվարի 2021թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 մարտի 2021թ.
Ներդրումային արժեթղթեր	188,384	(141,660)	17,751	64,475
Հաճախորդներին տրված վարկեր	119,741	39,585	-	159,325
Հիմնական միջոցներ	(1,466,476)	10,612	-	(1,455,864)
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	(43,573)	13,542	-	(30,032)
Բռնագանձված գույք	712,273	(4,831)		707,442
Այլ ակտիվներ	(384,931)	(86,467)	-	(471,399)
Այլ պարտավորություններ	103,046	(7,915)	-	95,131
	(771,537)	**(177,134)**	**17,751**	**(930,920)**

հազ. դրամ	Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյուքնում ճանաչված	Մնացորդը առ 31 մարտի 2020թ.
Ներդրումային արժեթղթեր	49,468	(41,108)		96,980
Հաճախորդներին տրված վարկեր	2,307,102	(578,337)		1,728,765
Հիմնական միջոցներ	(113,285)	152,850		(1,427,188)
Բանկերում տեղաբաշխված միջոցներ	754,072	0	57,414	8,360
Բռնագանձված գույք	(1,188,621)	(238,567)		754,072
Այլ ակտիվներ	(213,885)	(140,942)		(354,827)
Այլ պարտավորություններ	(83,933)	177,106		93,173
	1,510,918	**(668,999)**	**57,414**	**899,334**

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահութահարկ

	01.01.2021-31.03.2021թ			01.01.2020 -31.03.2020թ..		
հազ. դրամ	Գումարը մինչև հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո	Գումարը մինչև հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը հարկումից հետո
Պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(45,561)	8,201	(37,360)	48,241	(8,683)	39,558
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(53,055)	9,550	(43,505)	(53,055)	66,098	(301,113)
Շենքերի վերագնահատում	-	-	-	-	-	-
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	**(98,616)**	**17,751**	**(80,865)**	**(318,969)**	**57,414**	**(261,555)**

10 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	31.03.2021թ. հազ. դրամ	31.12.2020թ. հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	16,969,471	12,549,525
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	143,843,196	83,821,509
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում	-	20,004,094
Ավանդներ բանկերում	-	-
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- Ա- -ից Ա+ վարկանիշով	9,460,518	17,605,688
- ԲԲԲ- -ից to ԲԲԲ+ վարկանիշով	35,601	1,166,685
- ԲԲ- -ից to ԲԲ+ վարկանիշով	111,085	30,144
- Բ- -ից Բ+ վարկանիշով	186,752	11,326
- առանց վարկանիշի	38,406	201,202
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	**9,832,363**	**19,015,045**
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ	(97)	(188)
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	**170,644,933**	**135,389,985**

Նոստրո հաշիվները ներառում են ոչ տոկոսակիր պարտադիր նվազագույն պահուստը, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն: Այս պահուստների ելքագրումը սահմանափակված չէ:

Վարկերի որակական ցուցանիշները բացահայտելիս՝ Բանկն օգտագործում է Standard&Poor's վարկանիշային գործակալության վարկանիշները:

2021թ-ի մարտի 31-ի դրությամբ Բանկը ոչ մի բանկում չունի (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ մեկ բանկ) տեղաբաշխված միջոցներ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ում պահվող միջոցների, որոնց մնացորդը գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020.թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ համախառն հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 15,248,472 հազար դրամ:

11 Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

	31.03.2021թ. հազ. դրամ	31.12.2020թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	4,035,586	249,262
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	1,178,252	694,623
Ընդամենը պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	**5,213,838**	**943,885**
Բաժնային ներդրումներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	210,246	210,418
	5,424,084	**1,154,303**
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	8,176,260	12,659,884
Ընդամենը պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	**8,176,260**	**12,659,884**

Բանկն իրականացնում է արժեթղթերի վաճառքի գործարքներ հետգնման պայմանագրերի շրջանակներում և արժեթղթերի ձեռքբերման գործարքներ՝ վերավաճառքի պայմանագրերի շրջանակներում:
Հետգնման պայմանագրերի շրջանակներում վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմերին, և Բանկը ստանում է դրամական միջոցներ դրանց դիմաց: Պայմանագրային կողմերը կարող են վերագրավադրվել կամ վերավաճառվել այս ֆինանսական ակտիվները, եթե նույնիսկ Բանկը կատարում է իր բոլոր պարտականությունները, սակայն պայմանագրային կողմը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի գործողության ավարտին: Բանկը որոշել է, որ պահպանում է այս արժեթղթերի հետ կապված բոլոր ռիսկերը և հատույցները, այդ իսկ պատճառով, չի ապաճանաչել դրանք: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ գրավի ձեռքբերման գինը մարելու պարտականության գծով ճանաչվում է ֆինանսական պարտավորություն և ներառվում է «Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ և այլ փոխառություններ» հոդվածի կազմում (ծանոթագրություն 17):

Այս գործարքներն իրականացվում են վարկավորման, արժեթղթերի որպես փոխատվություն ստանալու և տրամադրելու ստանդարտ գործառնությունների համար բնորոշ պայմաններով:

12 Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	31.03.2021թ. հազ. դրամ	31.12.2020թ. հազ. դրամ
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր միջին չափի հայկական ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	13,353,848	18,549,911
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր կապակցված կողմ հանդիսացող ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	12,357,315 *	11,736,208
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր ռեզիդենտ բանկերի հետ	1,629,899	-
Ավանդներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում՝ գրավադրված երաշխավորությունների համար	17,403,361	17,402,224
Վարկեր և ավանդներ հայկական բանկերի հետ	1,598,890	-
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	438,500	740,000
Բանկերից ստացվելիք այլ գումարներ	135,652	139,270
Այլ	2,523,980	1,131,697
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	**49,441,444**	**49,699,310**
Պարտքային կորստի պահուստ	(121,502)	(121,910)
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	**49,319,942**	**49,577,400**

*Որպես ռեպո գործարքի գրավ համարվում են միմիայն ՀՀ պետական պարտատոմսերը:

Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկը ունի մեկ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ մեկ) ֆինանսական կազմակերպությանը տրամադրած միջոցներ, որի մնացորդը գերազանցում է Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 16,724,123 հազար դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 16,118,063 հազար դրամ):

Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ֆինանսական ակտիվների (ՀՀ պետական արժեթղթեր) իրական արժեքը կազմում 28,844,850 հազար դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ է 32,114,772 հազար դրամ): Բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ վերագրավադրել հակադարձ հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ֆինանսական ակտիվները:

Այս գործարքներն իրականացվում են վարկավորման, արժեթղթերի որպես փոխատվություն ստանալու և տրամադրելու ստանդարտ գործառնությունների համար բնորոշ պայմաններով:

13 Հաճախորդներին տրված վարկեր

Ամորտիզացված արժեքով չափվող վարկեր	31.03.2021թ. հազ. դրամ	31.12.2020թ. հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	**354,621,932**	**368,391,200**
Անհատներին տրված վարկեր		
Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր	63,208,778	63,138,747
Վարկային քարտեր	35,996,420	39,515,780
Հիփոթեքային վարկեր	81,438,785	62,600,462
Սպառողական և այլ վարկեր	59,340,658	62,114,778
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	**239,984,640**	**227,369,767**
Հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	**594,606,572**	**595,760,967**
Սպասվող պարտքային վնասի գծով պահուստ	(19,490,407)	(21,461,609)
Հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	**575,116,165**	**574,299,357**
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր		
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	17,445,911	17,363,442
Ընդամենը հաճախորդներին տրված վարկեր՝ ամորտիզացված արժեքով և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող	**592,562,076**	**591,662,799**

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի որակական ցուցանիշներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն վարկերի որակական ցուցանիշների վերաբերյալ 2021թ մարտի 31-ի դրությամբ և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2021թ.**					
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ	Չեռքերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր						
Ներքին վարկանիշներ						
Մակարդակ 1. AAA-A	123,516,528	-	-	-	-	123,516,528
Մակարդակ 2. BBB-BB	115,195,365	-	-	-	-	115,195,365
Մակարդակ 3. B	64,455,735	6,451,619	-	-	16,978,899	87,886,252
Մակարդակ 4. CCC	985,321	26,039,820	1,830,404	-	165,991	29,021,536
Մակարդակ 5. D	-	-	7,640,464	8,506,676	301,021	16,448,161
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	**304,152,948**	**32,491,439**	**9,470,868**	**8,506,676**	**17,445,911**	**372,067,843**
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,098,176)	(2,916,767)	(1,283,237)			(6,298,180)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	**302,054,772**	**29,574,672**	**8,187,631**	**8,506,676**	**17,445,911**	**365,769,663**
Անհատներին տրված վարկեր						
ոսկու գրավով համախառն վարկեր	52,386,624	4,829,549	5,992,605			63,208,778
Պարտքային կորստի պահուստ	(617,513)	(470,798)	(1,564,760)	-		(2,653,071)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	**51,769,111**	**4,358,751**	**4,427,845**		**-**	**60,555,706**
համախառն վարկային քարտեր	27,755,256	1,045,458	6,907,681	288,025		35,996,420
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,357,484)	(325,853)	(2,420,125)	-		(4,103,462)
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր	**26,397,772**	**719,605**	**4,487,556**	**288,025**	**-**	**31,892,958**
համախառն հիփոթեքային վարկեր	77,800,307	848,912	2,789,565			81,438,785
Պարտքային կորստի պահուստ	(209,737)	(57,540)	(165,070)	-		(432,346)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	**77,590,570**	**791,373**	**2,624,495**	**-**		**81,006,438**

	2021թ.**					
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ	Չեռքերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
համախառն սպառողական և այլ վարկեր անհատներին	42,851,039	3,985,166	12,483,317	21,137		59,340,658
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,868,632)	(662,067)	(3,472,649)	-		(6,003,348)
Ընդամենը զուտ սպառողական և այլ վարկեր անհատներին	**40,982,407**	**3,323,099**	**9,010,667**	**21,137**	**-**	**53,337,310**
Ընդամենը անհատներին տրված համախառն վարկեր	200,793,226	10,709,085	28,173,167	309,162		239,984,640
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,053,366)	(1,516,258)	(7,622,604)	-	-	(13,192,228)
Ընդամենը անհատներին տրված զուտ վարկեր	**196,739,860**	**9,192,827**	**20,550,564**	**309,162**	**-**	**226,792,413**
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	504,946,174	43,200,524	37,644,036	8,815,838	17,445,911	612,052,483
Պարտքային կորստի պահուստ	(6,151,542)	(4,433,025)	(8,905,841)			(19,490,407)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	**498,794,632**	**38,767,499**	**28,738,195**	**8,815,838**	**17,445,911**	**592,562,076**

	2020թ.**					
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ	Չեռքերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր						
Ներքին վարկանիշներ						
Մակարդակ 1. AAA-A	133,741,114	-	-	-	-	133,741,114
Մակարդակ 2. BBB-BB	117,829,389	-	-	-	-	117,829,389
Մակարդակ 3. B	65,274,494	7,241,127	-	-	16,252,790	88,768,410
Մակարդակ 4. CCC	845,120	25,904,555	1,147,203	-	840,966	28,737,844
Մակարդակ 5. D			7,925,574	8,482,625	269,687	16,677,885
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	**317,690,117**	**33,145,681**	**9,072,777**	**8,482,625**	**17,363,442**	**385,754,642**
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,760,730)	(3,104,741)	(1,471,575)			(6,337,046)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	**315,929,387**	**30,040,940**	**7,601,201**	**8,482,625**	**17,363,442**	**379,417,595**
Անհատներին տրված վարկեր						
ոսկու գրավով համախառն վարկեր	55,110,683	3,433,444	4,594,620	-	-	63,138,747
Պարտքային կորստի պահուստ	(725,712)	(307,114)	(1,414,356)	-		(2,447,181)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	**54,384,971**	**3,126,330**	**3,180,264**		-	**60,691,565**
համախառն վարկային քարտեր	29,041,245	1,362,093	8,824,417	288,025	-	39,515,780
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,545,643)	(434,399)	(2,734,050)	-		(4,714,091)
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր	**27,495,602**	**927,695**	**6,090,367**	**288,025**	-	**34,801,689**
համախառն հիփոթեքային վարկեր	58,942,837	1,018,921	2,638,703		-	62,600,462
Պարտքային կորստի պահուստ	(114,520)	(52,022)	(405,260)	-		(571,803)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	**58,828,317**	**966,899**	**2,233,443**	-		**62,028,659**
համախառն սպառողական և այլ վարկեր անհատներին	44,287,223	4,897,795	12,908,624	21,137	-	62,114,778
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,990,763)	(962,206)	(4,438,518)	-		(7,391,487)

	2020թ.**					
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ	Ձեռքերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ընդամենը զուտ սպառողական և այլ վարկեր անհատներին	**42,296,460**	**3,935,589**	**8,470,106**	**21,137**	-	**54,723,291**
Ընդամենը անհատներին տրված համախառն վարկեր	**187,381,987**	**10,712,253**	**28,966,364**	**309,162**		**227,369,767**
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,376,638)	(1,755,741)	(8,992,184)	-	-	(15,124,563)
Ընդամենը անհատներին տրված զուտ վարկեր	**183,005,350**	**8,956,512**	**19,974,181**	**309,162**	-	**212,245,204**
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	**505,072,104**	**43,857,935**	**38,039,141**	**8,791,786**	**17,363,442**	**613,124,408**
Պարտքային կորստի պահուստ	(6,137,367)	(4,860,483)	(10,463,759)			(21,461,609)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	**498,934,737**	**38,997,452**	**27,575,382**	**8,791,786**	**17,363,442**	**591,662,799**

* Վերը ներկայացված աղյուսակում նշված անհատներին տրված ավելի քան 270 օր ժամկետանց վարկերի համար արժեզրկումից կորուստը գրանցվում է ուղղակիորեն կրեդիտագրելով վարկի գումարը՝ առանց արժեզրկման գծով պահուստը օգտագործելու:
** Վերը ներկայացված աղյուսակում ներառված է վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների գծով վարկային պարտավորվածությունների սպասվող պարտքային վնասը:

	31/03/2021				
հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Ձեռքբերված, տրամադրված կամ արժեզրկված սկզբնական ճանաչման պահին	Ընդամենը
Կորպորատիվ հաճախորդներին տրամադրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող--համախառն արժեք					
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	317,690,117	33,145,681	9,072,777	8,482,625	368,391,200
Փոխանցում 1-ին փուլ	242,532	(168,993)	(73,539)		-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(327,096)	372,470	(45,374)		-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(87,933)	(1,088,420)	1,176,354		-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(24,630,329)	238,603	(350,942)	24,052	(24,718,616)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	11,265,658				11,265,658
Դուրսգրումներ		(7,902)	(308,407)	-	(316,309)
Մնացորդը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ղրությամբ	**304,152,948**	**32,491,439**	**9,470,868**	**8,506,676**	**354,621,932**

	31/03/2021				
հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Չեղքերված, տրամադրված կամ արժեզրկված սկզբնական ճանաչման պահին	Ընդամենը
Անհատներին տրամադրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող-համախառն արժեք					
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	187,381,987	10,712,253	28,966,364	309,162	227,369,767
Փոխանցում 1-ին փուլ	3,984,710	(1,675,124)	(2,309,586)		-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(6,918,952)	7,514,176	(595,224)		-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(2,418,539)	(5,371,054)	7,789,593		-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(11,576,397)	(545,818)	(6,377,814)	-	(18,500,029)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	30,340,417	74,651	48,024		30,463,092
Զուտ դուրսգրումներ	-	-	651,810	-	651,810
Մնացորդը 2020թ. դեկտեմբերի 31-դրությամբ	**200,793,226**	**10,709,085**	**28,173,167**	**309,162**	**239,984,640**

	31/12/2020				
հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Չեղքերված, տրամադրված կամ արժեզրկված սկզբնական ճանաչման պահին	Ընդամենը
Կորպորատիվ հաճախորդներին տրամադրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող--համախառն արժեք					
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	245,304,676	15,190,250	10,654,761	8,428,651	279,578,339
Փոխանցում 1-ին փուլ	178,168	(147,351)	(30,817)		-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(15,610,611)	15,632,795	(22,184)		(0)
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(1,216,720)	(882,100)	2,098,820		-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(108,884,352)	2,910,793	(1,108,224)	53,973	(107,027,809)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	197,918,955	441,295	412,679		198,772,929
Դուրսգրումներ		-	(2,932,259)	-	(2,932,259)
Մնացորդը 2020թ. դեկտեմբերի 31-դրությամբ	**317,690,117**	**33,145,681**	**9,072,777**	**8,482,625**	**368,391,200**

	31/12/2020				
հազ. դրամ	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ	Չեռքբերված, տրամադրված կամ արժեզրկված սկզբնական ճանաչման պահին	Ընդամենը
Անհատներին տրամադրված վարկեր ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող-համախառն արժեք					
Մնացորդը հունվարի 1-ի դրությամբ	164,484,297	9,614,933	9,421,689	326,175	183,847,094
Փոխանցում 1-ին փուլ	2,717,071	(2,598,676)	(118,395)		0
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(5,337,537)	5,366,963	(29,426)		0
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(14,212,272)	(4,566,295)	18,778,567		-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(44,419,726)	(1,847,715)	(2,915,157)	(17,014)	(49,199,612)
Տրամադրված կամ ձեռքբերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	84,138,717	4,735,803	3,588,693		92,463,213
Զուտ դուրսգրումներ	11,438	7,242	240,392	-	259,072
Մնացորդը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ղրությամբ	**187,381,987**	**10,712,253**	**28,966,364**	**309,162**	**227,369,767**

(i) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Իրավաբանական անձանց տրված վարկերը ենթակա են վարկային գնահատման և արժեզրկման ստուգման անհատական հիմունքով: Իրավաբանական անձ հանդիսացող հաճախորդի ընդհանուր վճարունակությունը վերջինիս տրամադրված վարկի պարտքայի որակի կարևոր ցուցանիշ է: Այնուամենայնիվ, գրավն ապահովում է լրացուցիչ ապահովվածություն, և Բանկը որպես կանոն գրավ է պահանջում իրավաբանական անձանցից:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական անձանց տրված ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի համար ապահովություն ծառայող գրավի և ապահովության այլ միջոցների (առանց արժեզրկման) բնույթի վերաբերյալ:

Ղեկավարությունը գտնում է, որ ժամկետանց կամ արժեզրկված վարկերի համար ապահովություն ծառայող գրավի իրական արժեքը պակաս չէ առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքից: Բանկն ունի վարկեր, որոնց համար գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ և չի վերանայվել՝ հետագա փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Որոշ վարկերի համար գրավի իրական արժեքը վերանայվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Գրավի գնահատման վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է կախված այն փաստից, թե որ ամսաթվին է այն գնահատվել, եթե նման գնահատում իրականացվել է:

Մի քանի տեսակի գրավներով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել համապատասխանում է արժեզրկման գնահատմանը: Անհատներից, այդ թվում ՓՄՁ վարկառուների բաժնետերերից, ստացված հավաստումները չեն դիտարկվում արժեզրկման գնահատման նպատակների համար: Այդ իսկ պատճառով, նման վարկերը և մասնակիորեն ապահովված վարկերի չապահովված մասերը ներկայացվում են որպես առանց գրավի և ապահովության այլ միջոցների վարկեր: Ոչ ժամկետանց և ոչ արժեզրկված վարկերի փոխհատուցելիությունը հիմնականում կախված է վարկառուների վճարունակությունից, այլ ոչ՝ գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	Հաճախորդներին տրված վարկեր, հաշվեկշռային արժեք	
	31.03.2021թ.	31.12.2020թ.
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Անշարժ գույք	150,470,732	151,799,525
Հիմնական միջոցներ	55,261,260	52,690,695
Ընթացիկ հաշիվներ	53,739,433	64,942,454
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	20,497,186	20,145,152
Կորպորատիվ երաշխավորություններ (առանց վարկանիշի)	23,344,399	24,850,928
Պետական և տեղական կառավարման մարմինների երաշխավորություններ	47,818,478	47,557,650
Դրամական միջոցներ և ավանդներ	8,720,797	11,716,755
Պաշարներ	4,249,076	4,197,546
Այլ գրավ	573,249	579,616
Փոխադրամիջոցներ	1,038,804	882,810
Առանց գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	56,249	54,464
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	**365,769,663**	**379,417,595**

(ii) Անհատներին տրված վարկեր

Ոսկու գրավադրմամբ վարկեր
Ոսկու գրավադրմամբ վարկերի համար ապահովություն են ծառայում ոսկյա զարդերը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ ոսկու գրավադրմամբ վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 200% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Վարկային քարտեր
Վարկային քարտերով տրամադրված վարկերը գրավով ապահովված չեն:

Հիփոթեքային վարկեր
Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 70% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Գյուղատնտեսական վարկեր
Գյուղատնտեսական վարկերը հիմնականում գրավով ապահովված չեն:

Այլ վարկեր
Անհատներին տրված այլ վարկերի համար որպես կանոն ապահովություն են ծառայում անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ այլ վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 70% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ:

(ii) Բռնագանձված գրավ

2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ և 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բռնագանձված գրավը ներառում է.

	31.03.2021թ. հազ. դրամ	31.12.2020թ. հազ. դրամ
Անշարժ գույք	5,087,655	5,042,755
Այլ ակտիվներ	2,134,135	2,825,806
Ընդամենը բռնագանձված գրավ	**7,221,790**	**7,868,561**

2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ այլ բռնագանձված գրավի կազմում ներառված են 780,019 հազար դրամ գումարով ոսկյա իրեր (2020թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 1,471,690 հազար դրամ):

Բռնագանձման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարված վարկի հաշվեկշռային արժեքով: Բռնագանձումից հետո բռնագանձված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Արժեզրկումը գնահատվում է կիրառելով շուկայական մոտեցումը: Շուկայական մոտեցումը հիմնված է նմանատիպ ակտիվների վերջերս տեղի ունեցած վաճառքների արդյունքների համեմատական վերլուծության կամ նմանատիպ ակտիվների վաճառքի հայտարարված գների վրա, կիրառելով 20%-ից 40% զեղչ վաճառքի հայտարարված գների նկատմամբ՝ կախված ակտիվի բնույթից և գտնվելու վայրից:

Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ նման ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(գ) Վարկային պորտֆելի աշխարհագրական և ըստ տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունն իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում.
Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող վարկերի համար:

	31.03.2021թ. հազ. դրամ	31.12.2020թ. հազ. դրամ
Էներգետիկայի ոլորտ	35,754,717	41,518,911
Առևտուր	75,967,433	77,888,151
Ծառայություններ	25,013,778	25,094,296
Հանքարդյունաբերություն/մետալուրգիա	50,659,913	55,386,546
Շինարարություն	43,706,099	44,269,444
Հեռահաղորդակցություն	25,640,464	25,900,665
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	37,598,411	36,448,764
Հյուրանոցային ոլորտ	24,362,108	24,885,306
Ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր	6,848,848	8,341,101
Գյուղատնտեսություն, անտառապահություն և փայտամշակում	8,706,244	8,673,653
Պետական և տեղական կառավարման մարմիններ	21,889,377	21,230,574
Արդյունաբերություն	9,420,394	9,437,567
Տրանսպորտ	334,809	318,627
Այլ	6,165,249	6,361,036
Անհատներին տրված վարկեր	239,984,640	227,369,767
	612,052,483	**613,124,408**
Արժեզրկման գծով պահուստ	(19,490,407)	(21,461,609)
	592,562,076	**591,662,799**

Վարկերի ժամկետայնություն

Վարկային պորտֆելի ժամկետայնության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 22-ի (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածը: Քանի որ Բանկը տրամադրում է կարճաժամկետ վարկեր, հավանական է, որ դրանցից շատերը կվերանայվեն ժամկետի ավարտից հետո: Այդ իսկ պատճառով, վարկային պորտֆելի իրական ժամկետայնությունը կարող է զգալիորեն ավելի երկար լինել պայմանագրային պայմաններով համաձայնեցված ժամկետայնությունից:

14 Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ

	31.03.2021թ. հազ. դրամ	31.12.2020թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	11,728,881	87,017
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	1,726,901	1,761,960
	13,455,782	**1,848,977**
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	48,082,025	49,261,591
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	6,279,677	6,994,543
	54,361,701	**56,256,134**
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	**67,817,483**	**58,105,111**
Հնարավոր կորուստների պահուստ	(244,582)	(209,635)
	67,572,901	**57,895,476**

15 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Հող և շենքեր	Սարքավո-րումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա-միջոցներ	Անավարտ շինարարություն	Վարձակալված գույքի բարելավում	Ոչ նյութական ակտիվներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք									
Մնացորդը առ 01 հունվարի 2021թ.	9,176,159	2,750,228	1,897,659	319,168	191,928	801,926	1,893,230	2,151,785	19,182,084
Ավելացումներ	413	24,300	81,475	551	34,067	9,184	29,857	14,832	194,680
Օտարումներ	-	-	(4,070)	(26,133)	-		-		(30,203)
Փոխանցումներ	90,941				(104,975)	14,035			-
Մնացորդը առ 31 մարտի 2021թ.	**9,267,513**	**2,774,528**	**1,975,064**	**293,586**	**121,020**	**825,145**	**1,923,087**	**2,166,617**	**19,346,560**
Մաշվածություն և ամորտիզացիա									
Մնացորդը առ 01 հունվարի 2021թ	**(57,164)**	**1,589,668**	**1,261,173**	**210,880**	**-**	**483,087**	**1,066,080**	**742,293**	**5,296,017**
Ժամանակաշրջանի մաշվածություն և ամորտիզացիա	44,673	100,133	56,328	6,011		9,042	41,078	100,827	358,093
Օտարումներ	-	-	(4,070)	(26,047)				-	(30,116)
Կուտակված մաշվածության բացառում		-	-	-	-	-	-	-	
Մնացորդը առ 31 մարտի 2021թ.	**(12,491)**	**1,689,802**	**1,313,432**	**190,844**	**-**	**492,129**	**1,107,158**	**843,120**	**5,623,994**
Հաշվեկշռային արժեք									
Առ 31 մարտի 2021թ.	**9,280,003**	**1,084,727**	**661,632**	**102,741**	**121,020**	**333,016**	**815,929**	**1,323,497**	**13,722,566**

հազ. դրամ	Հող և շենքեր	Սարքավո-րումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա-միջոցներ	Անավարտ շինարարություն	Վարձակալված գույքի բարելավում	Ոչ նյութական ակտիվներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք									
Մնացորդը առ 01 հունվարի 2020 թ.	**9,262,815**	**2,201,055**	**1,850,800**	**316,308**	**304,460**	**768,433**	**1,714,952**	**1,955,742**	**18,374,565**
Ավելացումներ	2,337	569,972	97,713	2,860	135,953	33,493	221,438	196,043	1,259,808
Օտարումներ	(337,237)	(20,799)	(50,853)		(240)		(43,160)		(452,289)
Փոխանցումներ	248,244				(248,244)				-
Կուտակված մաշվածության բացառում		-	-	-	-	-	-	-	
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	**9,176,159**	**2,750,228**	**1,897,659**	**319,168**	**191,928**	**801,926**	**1,893,230**	**2,151,785**	**19,182,084**
Մաշվածություն և ամորտիզացիա									
Մնացորդը առ 01 հունվարի 2020 թ	**-**	**1,268,077**	**1,087,238**	**186,516**	**-**	**452,476**	**862,316**	**355,928**	**4,212,551**
Ժամանակաշրջանի մաշվածություն և ամորտիզացիա	179,292	338,705	217,238	24,364		30,611	246,877	386,365	1,423,453
Օտարումներ	(236,456)	(17,114)	(43,304)				(43,113)		(339,987)
Կուտակված մաշվածության բացառում		-	-	-	-	-	-	-	
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	**(57,164)**	**1,589,668**	**1,261,173**	**210,880**	**-**	**483,087**	**1,066,080**	**742,293**	**5,296,017**
Հաշվեկշռային արժեք									
Առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	**9,233,323**	**1,160,560**	**636,487**	**108,288**	**191,928**	**318,839**	**827,150**	**1,409,492**	**13,886,067**

Շենքերի իրական արժեքը վերջին անգամ որոշվել և գրանցվել է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ անկախ լիցենզավորված գնահատողի՝ «Ֆինլոու» ՍՊԸ-ի կողմից իրականացված գնահատման հիման վրա: Իրական արժեքը որոշվել է օգտագործման, տարիքի, գտնվելու վայրի և վիճակի տեսանկյունից նմանատիպ պայմաններով անշարժ գույքի համար հայտարարված վաճառքի գների հիման վրա, կիրառելով 0.80-ից 0.95 տիրույթում ընկած գործակիցներ՝ օգտագործման, տարիքի, գտնվելու վայրի և վիճակի տեսանկյունից տարբերությունների (առկայության դեպքում) հետ կապված ելակետային գները ճշգրտելու համար: Հողի և շենքերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, քանի որ կիրառվող գնահատման տեխնիկայի դիտարկելի ելակետային տվյալների գծով կատարվել են նշանակալի ոչ դիտարկելի ճշգրտումներ (գործակիցներ): Եթե հողը և շենքերը չվերագնահատվեին, 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հողի և շենքերի հաշվեկշռային արժեքը կկազմեր 4,096,433 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 4,468,288 հազար դրամ): Իրականացված վերագնահատման արդյունքում առաջացել էր վերագնահատումից ոչ նշանակալի աճ, որը Բանկը հաշվառվել էր 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

16 Այլ ակտիվներ

	31.03.2021թ. հազ. դրամ	31.12.2020թ. հազ. դրամ
Այլ ստացվելիք գումարներ	1,194,742	1,232,492
Ընդամենը այլ ֆինանսական ակտիվներ	**1,194,742**	**1,232,492**
Հնարավոր կորուստների պահուստ	(57,994)	(46,823)
Ընդամենը զուտ ֆինանսական ակտիվներ	**1,136,748**	**1,185,669**
Կանխավճարներ	716,089	629,011
Նյութեր և պաշարներ	170,193	175,395
Այլ բռնագանձված ակտիվներ	2,134,135	2,825,806
Այլ	1,279,076	1,015,912
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	**4,299,493**	**4,646,124**
Ընդամենը այլ ակտիվներ	**5,436,240**	**5,831,793**

17 Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ և այլ փոխառություններ

	31.03.2021թ. հազ. դրամ	31.12.2020թ. հազ. դրամ
Վարկեր բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	214,033,869	208,301,090
– կարճաժամկետ	58,647,558	61,012,523
– երկարաժամկետ	155,386,311	147,288,567
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	79,300,681	94,007,743
Լորո հաշիվներ	175,580	1,594,708
Այլ	210,070	1,027,872
	293,720,201	**304,931,414**

2021թ մարտի 31-ի դրությամբ Բանկում միջոցներ ունեն տեղաբաշխած ութ ֆինանսական կազմակերպություն (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ութ ֆինանսական կազմակերպություն), որոնց մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը : 2021թ մարտի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 182,696,975 հազար դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 173,199,6597 հազար դրամ):

2021թ մարտի 31-ի դրությամբ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի կազմում ներառված են 80,886,642 հազար դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 76,427,432 հազար դրամ) գումարով վարկեր, որոնք նախատեսված են որոշակի պահանջները բավարարող վարկերի համար դիմող վարկառուներին վերավարկավորելու համար:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են բանկերից և ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի կառուցվածքը ըստ վերավարկավորման նպատակային ուղղվածության.

	31.03.2021թ. հազ. դրամ	31.12.2020թ հազ. դրամ
- Առևտրի ֆինանսավորում	108,778,833	109,245,540
- ՓՄՁ վարկեր	49,395,369	47,739,437
- ՀԷԿ կառուցում	4,537,374	5,408,928
- Հիփոթեքային վարկեր	24,364,276	20,668,472
- Ընթացիկ վարկեր բանկերից	24,368,394	22,628,118
- Գյուղատնտեսական վարկեր	666,023	645,899
- Այլ (կրթություն, կենցաղային)	1,923,601	1,964,696
	214,033,869	**208,301,090**

18 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

2019թ. հունիս ամսին Բանկը թողարկել է 100.00 ԱՄՆ դոլար, 100.00 եվրո, 10,000.00 ՀՀ դրամ անվանական արժեքներով, չփոխարկվող, արժեկտրոնային պարտատոմսեր:
Պարտատոմսերի քանակը կազմում է առավելագույնը՝ 600,000 (վեց հարյուր հազար) հատ ԱՄՆ դոլարով, 60,000 (վաթսուն հազար) հատ եվրոյով, 400,000 (չորս հարյուր հազար) հատ ՀՀ դրամով:Արժեթղթերը թողարկվել են տեղական շուկայում : Հիմնական ներդրողները հանդիսանում եր բանկի կորպորատիվ և մանրածախ հաճախորդները:

2020թ. հունվարին Բանկը Նիդեռլանդներում գտնվող «Dilijan Finance B.V» հատուկ նշանակության ընկերության միջոցով թողարկել է 300,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով պարտատոմսեր(RegS/144A), որոնց մարման ժամկետը լրանում է 2025թ. հունվարին: Պարտատոմսերը ցուցակված են Իռլանդիայի և Հայաստանի ֆոնդային բորսաներում:

19 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	31.03.2021թ. հազ. դրամ	31.12.2020թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Անհատներ	31,397,020	38,710,717
- Իրավաբանական անձինք	96,292,909	64,344,657
Ժամկետային ավանդներ		
- Անհատներ	129,325,920	128,962,248
- Իրավաբանական անձինք	116,886,244	107,755,350
	373,902,093	**339,772,972**

2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկում պահվող հաճախորդների ավանդների և ընթացիկ հաշվինների 31,845,638 հազար դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 31,515,553 հազար

դրամ) գումարով մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և չճանաչված վարկային գործիքների համար:

2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի վեց հաճախորդ (31 դեկտեմբերի 2020թ.՝ հինգ հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են սեփական կապիտալի 10%-ը: 2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 88,326,270 հազար դրամ (31 դեկտեմբերի 2020թ. 56,460,794 հազար դրամ):

20 Այլ պարտավորություններ

	31.03.2021թ. հազ. դրամ	31.12.2020թ. հազ. դրամ
Աշխատավարձ և նմանատիպ վճարներ	610,556	601,623
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	377,294	306,269
Պարտավորություններ տարածքների վարձակալության գծով (ՖՀՄՍ 16)	1,467,198	1,538,683
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	**2,455,048**	**2,446,575**
Պահուստներ*	1,223,203	1,191,075
Այլ վճարվելիք հարկեր	307,266	355,517
Հետաձգված եկամուտ	81,374	105,104
Ֆինանսական երաշխիքային պայմանագրերի գծով	126,984	151,269
Խնդրահարույց պայմանագրերի պահուստ	0	0
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	6,882,994	4,316,348
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	**8,621,821**	**6,119,312**
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	**11,076,869**	**8,565,887**

* 2019թ. ընթացքում հարկային տեսչությունն իրականացրել է Բանկի կողմից վճարված հարկերի ստուգում՝ հիմնականում մինչև 2018թ. հունիսի 30-ն ընկած ժամանակաշրջանների համար: Թեև Բանկը բողոքարկում է հարկային ստուգման արդյունքները դատարանում, այն ճանաչել է պահուստ դատական վարույթի հնարավոր բացասական արդյունքի գծով:

21 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Հայտարարված, թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 502,272 սովորական բաժնետոմսից (2017թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 502,272) և 20,000 փոփոխական շահութաբաժնով փոխարկելի արտոնյալ բաժնետոմսերից: Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 դրամ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ին՝ 100,000 դրամ):

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Հողի և շենքերի վերագնահատումից աճ

Հողի և շենքերի վերագնահատումից աճը ներառում է հողի և շենքերի վերագնահատված կուտակային դրական արժեքը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային զուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով: 2021 թ.1-ին եռամսյակի ընթացքում Բանկը հայտարարել է, սակայն չի վճարել 39,452 հազար դրամի շահաբաժին:

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարումն էական գործոն է բանկային ոլորտի համար և Բանկի գործառնությունների կարևոր տարր է: Շուկայական ռիսկը, վարկային ռիսկը, իրացվելիության ռիսկը և գործառնական ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և վերահսկման մեխանիզմներ, ինչպես նաև շարունակաբար վերահսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը որոշված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների, առաջարկվող արտադրանքի ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն մոտեցման փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով:

Բանկի Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարումը վերահսկող համակարգի պատշաճ աշխատանքի, հիմնական ռիսկերի կառավարման և ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման, ինչպես նաև խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի նվազեցմանն ուղղված միջոցառումների վերահսկման և իրականացման ու ռիսկերի համար՝ սահմանված համապատասխան սահմանաչափերում Բանկի գործունեությունն ապահովելու նպատակով: Ռիսկերի կառավարման բաժնի ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման և համապատասխանության ապահովման համար, նա նաև վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման համար ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառումը: Ռիսկերի կառավարման բաժնի ղեկավարը ուղղակիորեն հաշվետու է Վարչության նախագահին և անուղղակիորեն՝ Բանկի Խորհրդին:

Վարկային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը՝ թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով, կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով՝ Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության չափից և տեսակից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին, թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի կազմակերպչական կառուցվածքի շրջանակներում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկի նվազեցման ուղղված միջոցառումների նպատակահարմարության աստիճանի որոշմանը: Բացի ստանդարտ վարկային և շուկայական վերլուծությունների իրականացումից, Ռիսկերի կառավարման բաժինը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական միավորների հետ՝ նրանց մասնագիտական կարծիքը ձեռք բերելու համար:

Բանկի ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ Ռիսկերի կառավարման բաժինը և ներքին աուդիտի բաժինը հաճախ պատրաստում են Բանկի էական ռիսկերին անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկումներ Բանկի ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխության արդյունքում: Շուկայական ռիսկը ներառում է արտարժույթի, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսադրույքի, արտարժույթի և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձին փոփոխություններին ու շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների տատանումների ազդեցությանը: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն են, որոնք թույլ կտան պահպանել այս ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն, որը գլխավորում է Նախագահը: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման բաժնի առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների, տոկոսադրույքների, ժամկետայնության, արտարժույթի դիրքերի և վնասի սահմանաչափերի հետ կապված, որոնք կանոնավոր կերպով վերահսկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Վարչության կողմից:

(գ) *Տոկոսադրույքի ռիսկ*

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխության արդյունքում: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական միջոցների հոսքերի գերակայող շուկայական տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել կամ հանգեցնել վնասների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխության դեպքում:

Տոկոսադրույքների վերանայման ժամկետների վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքների մոնիտորինգի միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքների վերլուծությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 մարտի 2021թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	9,466,557					161,178,376	170,644,933
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	841,789						841,789
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	49,491	83,111	67,420	3,524,181	9,665,895	210,246	13,600,344
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	30,439,167	12,801,954	4,523,768			1,555,053	49,319,942
Վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	-	-	-	36,753,012	36,753,012
Հաճախորդներին տրված վարկեր	133,966,257	43,900,229	76,839,386	247,919,790	89,936,415		592,562,076
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,032,313	693,011	4,456,053	41,105,582	20,285,942		67,572,901
Ընդամենը	**175,795,573**	**57,478,306**	**85,886,627**	**292,549,554**	**119,888,252**	**199,696,687**	**931,294,998**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ և այլ փոխառություններ	168,641,685	21,134,206	9,572,172	71,672,604	22,323,877	375,657	293,720,201
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	291,092	7,019,433	5,312,334	171,258,757			183,881,617
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	186,106,134	46,323,136	78,025,288	60,784,671	2,662,864		373,902,093
	355,038,911	**74,476,776**	**92,909,795**	**303,716,032**	**24,986,741**	**375,657**	**851,503,911**
Ընդամենը	**(179,243,338)**	**(16,998,470)**	**(7,023,168)**	**(11,166,478)**	**94,901,511**	**199,321,030**	**79,791,087**

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2020թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	37,977,348					97,412,638	135,389,986
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ	769,660						769,660
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		48,759	138,861	3,067,327	10,348,822	210,418	13,814,187
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	30,724,017	738,337	16,110,810			2,004,237	49,577,401
Վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ակտիվներ	2,623,004	5,186,410	14,901,336	15,311,469	8,377,366		46,399,586
Հաճախորդներին տրված վարկեր	117,226,479	51,900,507	73,709,418	268,006,728	80,819,666		591,662,799
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	750,932	1,012,185	2,843,041	33,386,603	19,902,714		57,895,475
Ընդամենը	**190,071,440**	**58,886,198**	**107,703,467**	**319,772,128**	**119,448,569**	**99,627,293**	**895,509,094**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ և այլ փոխառություններ	171,413,985	22,021,877	22,713,603	66,418,760	19,740,765	2,622,424	304,931,414
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,275,900		5,226,350	167,476,961			176,979,210
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	175,021,585	50,960,553	74,511,493	36,659,520	2,619,821		339,772,972
	350,711,470	**72,982,430**	**102,451,446**	**270,555,240**	**22,360,586**	**2,622,424**	**821,683,596**
Ընդամենը	**(160,640,030)**	**(14,096,233)**	**5,252,021**	**49,216,887**	**97,087,983**	**97,004,870**	**73,825,498**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2021թ մարտի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	31.12.2020թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			31.12.2019թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ						

	31.12.2020թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			31.12.2019թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
- Նոստրո հաշիվներ բանկերում	-	0.05%-1.5%	0%-4.25%	-	0.05%-1.6%	0%-4.25%
- Օվերնայթ ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում	-	-	-	3.82%	-	-
- Օվերնայթ այլ բանկերում	-	-	-	-	-	-
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ						
- Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	-			6.11%	3.00%	-
- Երաշխավորությունների դիմաց գրավադրված ոչ ռեզիդենտ բանկերում պահվող ավանդներ	6.39%	3.00%	-	-	1.81%	1.37%
Հաճախորդներին տրված վարկեր	-	1.81%	1.37%	16.01%	8.06%	5.71%
Ներդրումային արժեթղթեր	16.05%	8.08%	5.77%			
- Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ներդրումային արժեթղթեր				8.26%	5.64%	5.00%
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8.21%	5.66%	5.00%	8.56%	5.04%	-
	8.6%	4.9%	-			
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ						
- Վարկեր բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից				6.85%	4.23%	2.09%
- Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	6.87%	4.24%	2.10%	5.77%	-	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	5.76%	-	-	-	6.60%	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր այլ	-	6.60%	-	9.90%	5.21%	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	9.94%	5.21%	-			
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ				0,1%-9,2%	0%-3,6%	0%-3,20%
- Ժամկետային ավանդներ	0,1%-9,2%	0%-3,6%	0%-3,20%	9.12%	4.07%	3.28%

Տոկոսադրույքի զգայունության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի վերաձայման ժամկետների վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայունության մոնիտորինգով: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխության (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայունության վերլուծությունը, որն իրականացվել է 100 բազիսային կետով (բկ) եկամտաբերության բոլոր կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2021թ. մարտի 31 և 2020թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի հիման վրա:

	31.03.2021թ. հազ. դրամ	31.12.2020թ. հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ աճ	(1,465,469)	(1,175,060)
100 բկ զուգահեռ նվազում	1,465,469	1,175,060

Ստորև ներկայացվում է զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի զգայունության վերլուծությունը՝ պայմանավորված տոկոսադրույքների փոփոխության հետևանքով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների և վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի փոփոխությամբ, որն իրականացվել է 2021թ մարտի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի առկա տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների դիրքերի և 100 բազիսային կետով (բկ) եկամտաբերության կորերի զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	31.03.2021թ.. հազ. դրամ	31.12.2020թ.. հազ. դրամ
	Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	(683,215)	737,129
100 բկ զուգահեռ աճ	(683,215)	(737,129)

(դ) Արտարժույթի ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ: Արտարժույթի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ դրանից ստացվող դրամական միջոցների ապագա հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխության արդյունքում: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արտարժույթի ռիսկին, այս գործունեությունը չի որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն ՖՀՄՍ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31.03.2021			
	ԱՄՆ դոլար	**Եվրո**	**Այլ արտարժույթ**	**Ընդամենը**
	հազ. դրամ	**հազ. դրամ**	**հազ. դրամ**	**հազ. դրամ**
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	42,334,065	38,179,357	1,410,808	81,924,230
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	896,332	-	-	896,332
Բանկերին և ֆինասական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17,341,616	4,586,988	112,773	22,041,377
Վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ակտիվներ	27,216,138	5,604,452	-	32,820,590
Հաճախորդներին տրված վարկեր	274,333,840	58,644,122	1,532,369	334,510,331
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	3,313,701	1,895,227	-	5,208,928
Ընդամենը ակտիվներ	**365,435,692**	**108,910,146**	**3,055,950**	**477,401,788**
Արտարժույթի սվոպ	47,504,371		3,912,093	51,416,464
Ընդամենը արտահաշվեկշռային ակտիվներ	**47,504,371**	**-**	**- 3,912,093**	**51,416,464**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	118,722,553	33,329,201	70,620	152,122,374
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	171,220,942	-	-	171,220,942
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	124,669,133	28,207,786	6,351,605	159,228,524
Ընդամենը պարտավորություններ	**414,612,628**	**61,536,987**	**6,422,225**	**482,571,840**
Արտահաշվեկշռային միավորներ				
Արտարժույթի սվոպ	338,355	48,092,512	1,739,848	50,170,715
Ընդամենը արտահաշվեկշռային պարտավորություններ	**338,355**	**48,092,512**	**1,739,848**	**50,170,715**
Զուտ դիրքը	**(2,010,920)**	**(719,353)**	**(1,194,030)**	**(3,924,303)**

	31.12.2020			
	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	37,276,523	19,129,741	2,298,361	58,704,624
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	580,464	-	-	580,464
Բանկերին և ֆինասական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	13,980,039	4,655,600	125,165	18,760,805
Վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ակտիվներ	40,898,937	4,851,479		45,750,416
Հաճախորդներին տրված վարկեր	283,306,169	58,001,642	1,719,463	343,027,274
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	3,348,313	1,926,643		5,274,956
Ընդամենը ակտիվներ	**379,390,444**	**88,565,105**	**4,142,989**	**472,098,538**
Արտարժույթի սվոպ	37,241,053		3,617,667	40,858,720
Ընդամենը արտահաշվեկշռային ակտիվներ	**37,241,053**		**3,617,667**	**40,858,720**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	113,417,397	34,967,528	7,955	148,392,880
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	169,380,747			169,380,747
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	127,772,024	18,757,113	7,357,078	153,886,214
Ընդամենը պարտավորություններ	**410,570,168**	**53,724,641**	**7,365,032**	**471,659,841**
Արտահաշվեկշռային միավորներ				
Արտարժույթի սվոպ	7,629,814	35,261,050	1,265,885	44,156,749
Ընդամենը արտահաշվեկշռային պարտավորություններ	**7,629,814**	**35,261,050**	**1,265,885**	**44,156,749**
Զուտ դիրքը	**(1,568,484)**	**(420,587)**	**(870,261)**	**(2,859,331)**

2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի արժևորումը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն՝ սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ պայմանով, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

	31.03.2021թ. հազ. դրամ	31.12.2020թ հազ. դրամ
ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի 10% արժևորում ՀՀ դրամի նկատմամբ	(201,092)	(156,848)
Եվրոյի փոխարժեքի 10% արժևորում ՀՀ դրամի նկատմամբ	(71,935)	(42,059)

(ե) Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ փոխառուն կամ պայմանագրային կողմն ի վիճակի չի լինում կատարել իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկը մշակել է քաղաքականություն և ընթացակարգեր վարկային ռիսկը (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար) կառավարելու համար, ներառյալ պորտֆելի կենտրոնացվածության սահմանափակմանը վերաբերող ցուցումները և Վարկային կոմիտեի ստեղծումը՝ վարկային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Վարկային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Վարկային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝
- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- վարկառուների (իրավաբանական անձանց և անհատների) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ վարկային գործիքների շարունակական վերահսկման ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Վարկային բաժին, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության կառուցվածքային վերլուծության և ֆինանսական արդյունքների վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը՝ Կորպորատիվ վարկերի բաժնի և Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի իրավաբանական, հաշվապահական հաշվառման և հարկային բաժինների կողմից՝ կախված ռիսկերի առանձնահատկություններից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է առանձին վարկերի վիճակը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և վարկառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Անհատների վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Անհատական վարկավորման ծառայությունների բաժնի կողմից՝ կիրառելով Ռիսկերի կառավարման բաժնի հետ համատեղ մշակած գնահատման մոդելները և դիմումների տվյալների ստուգման ընթացակարգերը:
Բացի առանձին հաճախորդների վերլուծությունից, ողջ վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Վարկային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ վարկային ռիսկի նվազեցման վրա: Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով վարկային ռիսկին ենթարկվածության առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	31.03.2021թ. հազ. դրամ	31.12.2020թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ, բացառությամբ կանխիկի	153,675,462	122,840,460
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	49,319,942	49,577,400
Հաճախորդներին տրված վարկեր	592,562,076	591,662,800
Ներդրումային արժեթղթեր	81,173,245	71,709,663
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,136,748	1,185,669
Վարկային ռիսկին ենթարկվածության ընդհանուր առավելագույն չափը	**877,867,473**	**836,975,992**

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում կատարած ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գործունեության մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և այդ վարկերի գծով վարկային ռիսկի կենտրոնացվածության վերլուծությունը ներկայացված է ծանոթագրություն 14-ում:
Չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների գծով վարկային ռիսկի առավելագույն չափը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է ծանոթագրություն 24-ում:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրի կամ նմանատիպ գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք այդ ֆինանսական գործիքները հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, թե՝ ոչ:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ քլիրինգային պայմանագրերը, հետգնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի՝ որպես փոխառության տրամադրման գլխավոր պայմանագրերը: Նմանատիպ ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը և արժեթղթերի՝ որպես փոխառության ստացման և տրամադրման պայմանագրերը: Այնպիսի ֆինանսական գործիքներ, ինչպիսիք են վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և տրամադրում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետգնման, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի գծով: Նման գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի գործողության ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտակարությունների չկատարման, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկացման դեպքում: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	**Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավո-րության համախառն գումար**	**Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար**	**Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորու-թյունների զուտ գումար**	**Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ**		**Զուտ գումար**
				Ֆին. գործիքներ (դրամական միջոցներից տարբեր գրավ)	**Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ**	
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	27,341,062	-	27,341,062	(27,341,062)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	**27,341,062**	-	**27,341,062**	**(27,341,062)**	-	-
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(79,300,681)	-	(79,300,681)	79,300,681	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	**(79,300,681)**	-	**(79,300,681)**	**79,300,681**	-	-

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման ենթակա, իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր համաձայնագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	**Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավո-րության համախառն գումար**	**Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար**	**Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորու-թյունների զուտ գումար**	**Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ**		**Զուտ գումար**
				Ֆին. գործիքներ (դրամական միջոցներից տարբեր գրավ)	**Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ**	
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	30,286,119	-	30,286,119	(30,286,119)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	**30,286,119**	-	**30,286,119**	**(30,286,119)**	-	-
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(94,007,743)	-	(94,007,743)	94,007,743	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	**(94,007,743)**	-	**(94,007,743)**	**94,007,743**	-	-

Վերը նշված աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և զուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(զ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական գործիքների հետ կապված պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվում են դրամական միջոցների կամ մեկ այլ ֆինանսական ակտիվի միջոցով:
Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման էական գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել վնաս կրելու ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական միջոցների հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները մարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Բանկը ձգտում է ակտիվորեն պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածքը, որը ներառում է, թողարկվող պարտքային արժեթղթերը, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերը, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդները, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելը՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ ու արդյունավետ բավարարելու նպատակով:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և դրամական միջոցների այս հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքերի ֆինանսավորման ծրագրերի ապահովում,
- բարձր իրացվելիությամբ ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական միջոցների ներհոսքի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման ծրագրերի անընդհատության ապահովում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության վերահսկում:

Գանձապետարանը գործարար ստորաբաժանումներից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական միջոցների հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակներով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ Խմբում: Գանձապետարանը վերահսկում է իրացվելիության դիրքն օրական կտրվածքով և իրականացնում է կանոնավոր «սթրես թեսթերը» իրացվելիության գծով՝ շուկայի սովորական և ավելի խիստ պայմանների տեսանկյունից: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Գանձապետարանի կողմից: Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունը՝ ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	170,644,933	-	-	-	-	-	-	170,644,933
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ						841,789		841,789
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ		49,491	150,531	3,524,181	9,665,895	210,246	-	13,600,344
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	28,745,755	2,008,339	17,325,722			1,240,126		49,319,942
Վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ատիվներ	955,206	846,298	10,537,574	12,349,673	12,064,261			36,753,012
Հաճախորդներին տրված վարկեր	47,979,039	37,232,515	127,516,943	240,182,939	115,253,214	-	24,397,426	592,562,076
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	763,487	268,825	5,149,064	41,105,582	20,285,942	-	-	67,572,901
Բռնագանձված գույք	-	-	-	-	-	5,087,655	-	5,087,655
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	13,722,566	-	13,722,566
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ	-	-	369,402	-	-	-	-	369,402
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	-		-	-
Այլ ակտիվներ	1,284,624	1,424,177	593,305			2,134,135	-	5,436,240
Ընդամենը ակտիվներ	**250,373,043**	**41,829,646**	**161,642,541**	**297,162,376**	**157,269,312**	**23,236,517**	**24,397,426**	**955,910,860**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ և այլ փոխառություններ	83,704,261	3,694,174	82,846,022	101,151,868	22,323,877	-	-	293,720,201
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	143,794	147,298	12,331,768	171,258,757		-	-	183,881,617
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	145,314,892	40,791,242	124,348,425	60,784,671	2,662,864			373,902,093
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		-		-	-	-	-	-
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	930,920	-	930,920
Այլ պարտավորություններ	610,556	618,211	81,374	1,467,198		8,299,530	-	11,076,869
Ընդամենը պարտավորություններ	**229,773,502**	**45,250,925**	**219,607,588**	**334,662,494**	**24,986,741**	**9,230,450**	**-**	**863,511,700**
Զուտ դիրքը	**20,599,541**	**(3,421,279)**	**(57,965,047)**	**(37,500,118)**	**132,282,571**	**14,006,067**	**24,397,426**	**92,399,161**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունը՝ ըստ մարման ակնկալվող ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	135,389,985	-	-	-	-	-	-	135,389,985
Շահույթ/վնասով վերաչափվող իրական արժեքով հաշվառվող ֆինանսական ակտիվներ						769,660		769,660
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ			187,620	3,067,327	10,348,822	210,418	-	13,814,187
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	30,287,615	1,053,868	16,849,147			1,386,771		49,577,400
Վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ատիվներ	869,688	1,273,967	20,567,095	11,488,318	12,200,518			46,399,585
Հաճախորդներին տրված վարկեր	43,712,791	45,825,820	132,441,470	249,934,638	99,731,549	-	20,016,532	591,662,800
Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող այլ ֆինանսական ակտիվներ	103,046	647,887	3,855,226	33,386,603	19,902,714	-	-	57,895,476
Բռնագանձված գույք	-	-	-	-	-	5,042,755	-	5,042,755
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	13,886,067	-	13,886,067
Ընթացիկ հարկային ակտիվներ	-	-	569,673	-	-	-	-	569,673
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	-		-	-
Այլ ակտիվներ	918,333	1,431,411	656,243			2,825,806	-	5,831,794
Ընդամենը ակտիվներ	**211,281,458**	**50,232,954**	**175,126,474**	**297,876,886**	**142,183,603**	**24,121,477**	**20,016,532**	**920,839,382**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի ավանդներ և մնացորդներ և այլ փոխառություններ	103,155,144	1,426,802	84,756,755	95,851,948	19,740,765	-	-	304,931,414
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,191,008	84,891	5,226,350	167,476,961		-	-	176,979,210
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	119,093,767	55,927,819	125,472,045	36,659,520	2,619,821			339,772,972
Ընթացիկ հարկային պարտավորություններ		-		-	-	-	-	-
Հետաձգված հարկային պարտավորություններ	-	-	-	-	-	771,537	-	771,537
Այլ պարտավորություններ	601,623	632,612	105,104	1,538,683		5,687,865	-	8,565,887
Ընդամենը պարտավորություններ	**227,041,542**	**58,072,124**	**215,560,254**	**301,527,111**	**22,360,586**	**6,459,402**	-	**831,021,020**

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց	Ընդամենը
Զուտ դիրքը	**(15,760,084)**	**(7,839,170)**	**(40,433,780)**	**(3,650,225)**	**119,823,017**	**17,662,075**	**20,016,532**	**89,818,362**

22 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է տեղական օրենսդրությամբ առևտրային բանկերի համար որպես բաղկացուցիչ սահմանված հոդվածները:

2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության ցուցանիշի («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») նվազագույն մակարդակը կազմում էր 12% (31 դեկտեմբերի 2020թ.՝ 12%): 2021թ. մարտի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր սահմանված մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը 2021թ մարտի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31.03.2021թ. հազ. դրամ Աուդիտ չանցած	31.12.2020թ. հազ. դրամ Աուդիտ չանցած
Հիմնական կապիտալ		
Հիմնական կապիտալ	87,217,094	86,404,446
Նվազեցումներ	(13,250,790)	(13,302,227)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	**73,966,303**	**73,102,219**
Լրացուցիչ կապիտալ		
Լրացուցիչ կապիտալ	8,245,380	8,437,115
Նվազեցումներ	(731,113)	(708,785)
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	**7,514,267**	**7,728,330**
Ընդամենը կապիտալ	**81,480,570**	**80,830,549**
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվները՝ ներառյալ վարկային, շուկայական և գործառնական ռիսկերը	**626,566,900**	**618,198,332**
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	**13.00%**	**13.08%**

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկերի կշռման գործակիցների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված վարկային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականները՝ հաշվի առնելով ցանկացած ընդունելի գրավ կամ երաշխիք: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային պարտավորվածությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր վնասի առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

Բազել II-ի մոտեցման համաձայն հաշվարկված ընդհանուր կապիտալի համարժեքության գործակիցը 2021թ մարտի 31-ի դրությամբ կազմում է 15.6 % (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 15.4% (չստուգված), իսկ հիմնական կապիտալի համարժեքության գործակիցը՝ 14 % (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 13.7 % չ ստուգված)):

23 Վարկային պարտավորվածություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու պարտավորվածություններ: Այս պարտավորվածություններն իրենցից ներկայացնում են հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների գծով պարտավորվածություններ:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ՝ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումն երրորդ անձանց հանդեպ երաշխավորելու նպատակով: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի: Վարկային պարտավորվածությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է վարկային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են վարկային պարտավորվածությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի: Աղյուսակում արտացոլված պարտավորվածությունների գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջովին տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարները ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն պայմանագրային պարտականությունները:

	31.03.2021 թ հազ. դրամ Աուդիտ չանցած	31.12.2020 թ հազ. դրամ Աուդիտ անցած
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածություններ	58,534,672	48,454,799
Վարկային քարտերի գծով պարտավորվածություններ	6,599,470	7,023,937
Չօգտագործված օվերդրաֆտներ	9,364,073	5,491,713
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	36,069,088	38,921,412
	110,567,303	**99,891,862**

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային պարտավորվածությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս պարտավորվածությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել գործել մինչև վերջիններիս կատարման ժամկետը: Վարկերի և վարկային գծերի գծով պարտավորվածությունների մեծամասնությունն իրենից չի ներկայացնում միանշանակ պարտավորվածություն Բանկի կողմից:

24 Վարձակալություն

(ա) Վարձակալություն, որտեղ Բանկը հանդես է գալիս որպես վարձակալ

2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ չեղյալ չհայտարարվող վարձակալության գծով վճարները հետևյալն են.

	31.03.2021 թ հազ. դրամ	31.12.2020 թ. հազ. դրամ
Մինչև մեկ տարի ժամկետով	418,793	480,130
Մեկից հինգ տարի ժամկետով	993,381	1,077,897
Ավելի քան հինգ տարի ժամկետով	208,926	226,473
	1,621,100	**1,784,501**

Բանկը վարձակալում է մի շարք տարածքներ և սարքավորումներ գործառնական վարձակալության պայմաններով: Վարձակալության սկզբնական ժամկետը որպես կանոն կազմում է հինգից տաս տարի՝ այդ ժամկետից հետո վարձակալության պայմանագիրը նորացնելու հնարավորությամբ: Վարձավճարների չափը սովորաբար ավելանում է տարեկան կտրվածքով՝ շուկայի միտումներն արտացոլելու նպատակով: Այս վարձակալություններից ոչ մեկը պայմանական վարձավճար չի ներառում:

25 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունները, եթե այդպիսիք լինեն, զգալի բացասական ազդեցություն չեն ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա:

(բ) Հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը համեմատաբար նոր է և բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատավճիռների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են և ենթարկվում են տարբեր մեկնաբանությունների: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության մի շարք մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են այլ երկրների համեմատությամբ էական հարկային ռիսկ առաջացնել: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է գնահատել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի հարկային օրենսդրության իր մեկնաբանությունների, պաշտոնական հայտարարությունների և դատավճիռների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

26 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Բանկի մայր կազմակերպությունն է «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ-ն (նախկին «Բիզնես ներդրումների կենտրոն» ՍՊԸ-ն): Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է հանդիսանում պրն. Կարեն Սաֆարյանը, ով նաև զբաղեցնում է Բանկի Խորհրդի նախագահի պաշտոնը:

Բանկի մայր կազմակերպությունը չի ներկայացնում հանրությանը հասանելի ֆինանսական հաշվետվություններ:

(բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է աշխատակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2021թ. մարտի 31-ին և 2020թ դեկտեմբերի 31-ին ավարտված ժամանակաշրջանների համար:

	01.01.2021 31.03.2021	01.01.2020 31.03.2020
Աշխատավարձ և պարգևավճարներ	134,853	131,384

Այս գումարները ներառում են Խորհրդի և Վարչության անդամների դրամային և ոչ դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2021թ. մարտի 31-ի և 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	31.12.202թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	31.12.2020թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	622,747	11.3%	356,749	11.3%
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	269,819	5.3%	132,583	4.7%
Վարկավորման պարտավորվածություններ	298,099	-	351,280	-
Այլ պարտավորություններ	53,439	5%	52,578	5.00%

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթի կամ վնասի կազմում արտացոլված գումարները 2021թ մարտի 31-ին և 2020թ. մարտի 31-ին ավարտված ժամանակաշրջանների համար:

	01.01.2021 31.03.2021	01.01.2020 31.03.2020
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	12,387	10,699
Տոկոսային ծախս	(1,248)	(1,831)
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	1,003	1,014

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են Բանկի հետ ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպությունները, Խորհրդի և Վարչության անդամների ընտանիքների անդամներին և Խորհրդի և Վարչության անդամների կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները: Ստորև ներկայացված են 2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ իրականացված գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2021թ. ընթացքում շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		**Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ**		**Այլ**	
	հազ. դրամ	**Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %**	**հազ. դրամ**	**Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %**	**հազ. դրամ**	**Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %**
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	12,312,828	6.09%	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	530,253	11.55%	360,026	13.24%	250,683	1.42%
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	1,965	0.20%	129,451	-	139,138	4.86%
Այլ պարտավորություններ	-		101,152	6.02%	41,214	5.21%
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ					-	
Վարկային պարտավորվածություններ	-	-	-	-	63,679	-
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	-	-	393,463	-	-	
Շահույթ (վնաս)						
Տոկոսային եկամուտ	11,711		187,709		848	-
Տոկոսային ծախս	-	-	(13,376)	-	(3,078)	-
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	1,206	-	3,660	-	670	-
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	-	-	(104,164)	-	-	-
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	(21,307)	-	-	-	-	-

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարները չեն պարունակում վարկային ռիսկ:Որպես ռեպո գործարքի գրավ համարվում են միմիայն ՀՀ պետական պարտատոմսերը:

Ստորև ներկայացված են 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ իրականացված գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2020թ. ընթացքում շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		**Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ**		**Այլ**	
	հազ. դրամ	**Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %**	**հազ. դրամ**	**Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %**	**հազ. դրամ**	**Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %**
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	11,693,958	5.87%	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	364,599	11.55%	359,727	13.24%	248,340	1.42%
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	762	0.20%	161,866		127,538	4.84%
Այլ պարտավորություններ			287,617	5.31%	40,551	5.21%
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ						
Վարկային պարտավորվածություններ	-	-	-	-	54,003	-
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	-	-	393,463	0.00%	-	
Շահույթ (վնաս)						
Տոկոսային եկամուտ	48,538		758,764		5,777	-
Տոկոսային ծախս	-	-	(1,848)	-	(7,228)	-
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	5,985	-	31,772	-	395	-
Կոմիսիոն և այլ վճարների տեսքով ծախս	-	-	(401,503)	-	-	-
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	(85,226)	-	-	-	-	-

27 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար ակտիվ շուկայում գնանշվող գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշվող գներից տարբեր ելակետային տվյալներ դիտարկելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գների հիման վրա ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել է հետևյալը՝ գնանշվող գները նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ շուկայում, գնանշվող գները նույն կամ նմանատիպ գործիքների համար ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնք գնահատվում են դիտարկելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալներից ելնելով, իսկ ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալներն էական ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշվող գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի ոչ դիտարկելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու նպատակով:

2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների գնահատված իրական արժեքները, բացառությամբ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող չգնանշված բաժնային արժեթղթերի, մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: 2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ 210,246 հազար դրամ (2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 210,418 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող չգնանշված բաժնային արժեթղթերի իրական արժեքը հնարավոր չէ որոշել:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2021թ. մարտի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	-	13,390,098	-	13,390,098
– Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր	-	-	17,445,911	17,445,911
	-	**13,390,098**	**17,445,911**	**30,836,009**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2020 թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներ				
- Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	-	13,603,769	-	13,603,769
– Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր	-	-	17,363,442	17,363,442
	-	**13,603,769**	**17,363,442**	**30,967,211**

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվի վաճառքից կամ կվճարվեր պարտավորության փոխանցման դիմաց չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և դրամական միջոցների զեղչված հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայի դիտարկելի գներ, և այլ գնահատման մոդելներ: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ռիսկից զերծ և ելակետային տոկոսադրույքները, վարկային սպրեդերը և այլ ճշգրտումները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի ինդեքսների

գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն 3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին
համախմբված հաշվետվություն 8
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն 9
Դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվություն 10
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվություն 11
Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 13

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ.Սարգսյանի փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Վեբ կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ի Խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ի («Բանկ») և վերջինիս դուստր կազմակերպությունների («Խումբ») համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2020թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Խմբի համախմբված ֆինանսական վիճակը 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համախմբված ֆինանսական արդյունքները և համախմբված դրամական հոսքերը՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության *«Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար»* բաժնում: Մենք անկախ ենք Խմբից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակած Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների էթիկայի միջազգային կանոնագրքի (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) (*ՀԷՄՄԽ կանոնագիրք)* և Հայաստանի Հանրապետությունում համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք էթիկային վերաբերող մեր այլ պարտականություններն այս պահանջներին և ՀԷՄՄԽ կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցեր են հանդիսանում այն հարցերը, որոնք ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում: Մենք անդրադարձել ենք այս հարցերին համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընդհանուր շրջանակում և վերջիններիս վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելիս և չենք արտահայտում առանձին կարծիք այս հարցերի վերաբերյալ:

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ, Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության համաձայն գրանցված ընկերություն և մասնակիցների երաշխավորություններով սահմանափակված մասնավոր անգլիական ընկերությանը՝ «KPMG International Limited»-ին անդամակցող «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի» անկախ ընկերությունների համաշխարհային կազմակերպության անդամ

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներ	
Տեղեկատվությունը ներկայացված է համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 14-ում, Ծանոթագրություն 15-ում և Ծանոթագրություն 24-ի (բ) կետում:	
Աուդիտի առանցքային հարց	**Աուդիտի առանցքային հարցի հետ կապված իրականացված աուդիտորական ընթացակարգեր**
Հաճախորդներին տրված վարկերը կազմում են ընդհանուր ակտիվների 69.2%-ը և, բացառությամբ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկերի, ներառում են ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) գծով պահուստը, որը գնահատվում է կանոնավոր հիմունքով և զգայուն է կիրառված ենթադրությունների նկատմամբ: Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի գնահատման մոդելը ղեկավարությունից պահանջում է կատարել մասնագիտական դատողություններ և ենթադրություններ հետևյալ առանցքային հարցերի հետ կապված. - պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի և պարտազանցման դեպքերի ժամանակին բացահայտում հաճախորդներին տրված վարկերի հետ կապված (բաշխում 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի միջև՝ ՖՀՄՍ 9 *«Ֆինանսական գործիքներ»* (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ 9) համաձայն), - պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականության և պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գնահատում, - ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսում 3-րդ փուլ դասված և որպես ձեռք բերված կամ սկզբնավորված դասակարգված հաճախորդներին տրված վարկերի համար: Բանկն ունի հաճախորդներին տրված վարկերի պորտֆել, որոնց պայմանները փոխվել են պայմանավորված COVID-19 հետևանքներով, ինչը լրացուցիչ բարդություն է ստեղծում	Մենք վերլուծել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատմանը վերաբերող Խմբի մեթոդաբանության և քաղաքականության առանցքային դրույթները ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ համապատասխանության տեսանկյունից՝ գործընթացում ներգրավելով նաև ֆինանսական ռիսկերի կառավարման գծով մասնագետներին: Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հետ կապված ղեկավարության կողմից կատարված մասնագիտական դատողությունների և ենթադրությունների տեղին լինելը վերլուծելու համար մենք իրականացրել ենք հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը. - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար գնահատել և ստուգել ենք վարկերի փուլերի միջև բաշխումը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը և գործառնական արդյունավետությունը: - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք, թե արդյոք փուլերը ճիշտ են որոշված Խմբի կողմից՝ վերլուծելով ֆինանսական և ոչ ֆինանսական տեղեկատվությունը, ինչպես նաև Խմբի կողմից կատարած ենթադրությունները և մասնագիտական դատողությունները: - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք պարտազանցում տեղի ունենալու հավանականության և պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի հաշվարկում օգտագործված ելակետային տվյալների ճշգրտությունը: - 1-ին և 2-րդ փուլերին բաշխված հաճախորդներին տրված վարկերի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են խմբային հիմունքով, գնահատել ենք համապատասխան մոդելների տեղին լինելը և համադրել ենք մոդելի ելակետային տվյալներն առաջնային փաստաթղթերի տվյալների հետ ընտրանքային կարգով: - 3-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, և ձեռք բերված կամ

պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի բացահայտման հետ կապված: 2020թ. սեպտեմբերին վերսկսված զինված հակամարտությունը Լեռնային Ղարաբաղում հանգեցրեց դրա ազդեցությունը կրող վարկային պորտֆելի էական առումով փոփոխությանը և վերակառուցմանը: Ղեկավարությունից պահանջվում են նշանակալի դատողություններ այս պորտֆելի չափումը գնահատելու համար: Հաճախորդներին տրված վարկերի մեծ ծավալի և ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարների գնահատման բարդության և սուբյեկտիվության պատճառով, այս հարցը դիտարկվում է որպես աուդիտի առանցքային հարց:	սկզբնավորված վարկերի համար գնահատել ենք ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսման համար Խմբի կողմից կիրառված ենթադրությունները, ներառյալ գրավի իրացումից ակնկալվող մուտքերը և իրացման ակնկալվող պայմանները՝ հիմք ընդունելով մեր պատկերացումները և շուկայում հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը: Մենք հատուկ ուշադրություն ենք դարձրել հաճախորդներին տրված այն վարկերին, որոնք ըստ հավանականության կարող են առավել նշանակալի ազդեցություն ունենալ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: - վարկային պորտֆելի համար, որի վրա ազդեցություն է ունեցել Լեռնային Ղարաբաղի զինված հակամարտությունը, գնահատել ենք չափման ժամանակ կիրառված ղեկավարության դատողությունը և ենթադրությունները: - վարկերի համար, որոնց պայմանները փոխվել են COVID-19 հետևանքով, անհատական հիմունքով ուսումնասիրել ենք հաճախորդներին տրված խոշոր վարկերը, գնահատելու համար, թե արդյոք պայմանների փոփոխությունները վկայում են պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի մասին: - հաճախորդներին տրված վարկերի համար ստուգել ենք ժամկետանց օրերի հաշվարկը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը և գործառնական արդյունավետությունը: Ընտրանքային կարգով ստուգել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի ելակետային տվյալների ամբողջականությունը և ճշգրտությունը, վարկերի գծով վճարումների ուշացումների և մարումների ժամանակին արտացոլումը համապատասխան համակարգերում և վարկերի բաշխումը փուլերի միջև: - ներգրավելով տեղեկատվական ռիսկերի կառավարման գծով մեր մասնագետներին՝ ստուգել ենք վարկերի ժամկետանց օրերի հաշվարկի ավտոմատացված մեխանիզմի աշխատանքը: Մենք գնահատել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի Խմբի մեթոդաբանության կանխատեսման կարողությունը՝ համեմատելով 2020թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կատարած գնահատումները 2020թ. փաստացի արդյունքների հետ: Մենք գնահատել ենք նաև, թե արդյոք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումներն ըստ պատշաճի արտացոլում են Խմբի ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ համաձայն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Խմբի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե առկա չէ ղեկավարության՝ Խումբը լուծարելու կամ գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չկա դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Խմբի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի էական խեղաթյուրումը՝ վերջինիս առկայության դեպքում: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Մենք նաև՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու համար և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:

- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Խմբի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:

- գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:

- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Խմբի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Խմբի կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեության իրականացման դադարեցմանը:

- գնահատում ենք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ բացահայտումները և գնահատում ենք, թե արդյոք համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են իրենց հիմքում ընկած գործառնություններն ու իրադարձություններն այնպիսի ձևով, որը թույլ է տալիս ապահովել ճշմարիտ ներկայացում:

- ձեռք ենք բերում բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ Խմբի կազմի մեջ մտնող կազմակերպություններին կամ գործունեությանը վերաբերող ֆինանսական տեղեկատվության հետ կապված: Մենք պատասխանատու ենք խմբի աուդիտի ղեկավարման, վերահսկողության և իրականացման համար: Մենք շարունակում ենք ամբողջական պատասխանատվություն կրել մեր աուդիտորական եզրակացության համար:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տրամադրում ենք նաև հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող էթիկայի պահանջները և տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և կիրառելի լինելու դեպքում, ռիսկերը վերացնելու կամ անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տեղեկացված հարցերից մենք ընտրում ենք այն հարցերը, որոնք առավել նշանակալի էին հաշվետու ժամանակաշրջանի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում և, հետևաբար, հանդիսանում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Մենք ներկայացնում ենք այս հարցերը մեր աուդիտորական եզրակացությունում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ օրենքով կամ կարգավորող նորմերով արգելվում է հարցի հրապարակային բացահայտումը, կամ երբ խիստ հազվագյուտ դեպքերում, մենք որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացնել աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքներն ըստ ողջամիտ ակնկալիքների կարող են գերակշռել ներկայացմամբ պայմանավորված հանրային օգուտը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

Տիգրան Գասպարյան
Ղեկավար գործընկեր, «Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ-ի անունից

KPMG Armenia LLC

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
28 մայիսի 2021թ.

	Ծնթգ.	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	5	67,867,871	57,252,130
Տոկոսային եկամուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող վարկերի գծով և այլ տոկոսային եկամուտ	5	1,254,454	1,459,055
Տոկոսային ծախս	5	(38,515,801)	(35,356,514)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		**30,606,524**	**23,354,671**
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	6	6,576,293	5,847,024
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս		(1,862,155)	(1,911,900)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ		**4,714,138**	**3,935,124**
Զուտ (վնաս)/օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի գծով		(2,707, 053)	728,242
Զուտ օգուտ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այլ ֆինանսական գործիքների գծով		2,434,693	3,529,908
Զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	7	3,155,276	1,610,123
Զուտ օգուտ ներդրումային արժեթղթերից		176,683	616,063
Զուտ այլ գործառնական եկամուտ	8	2,115,779	2,868,826
Գործառնական եկամուտ		**40,496,040**	**36,642,957**
Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ	9	(15,631,315)	(10,614,338)
Անձնակազմի գծով ծախսեր		(6,436,345)	(6,175,141)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	10	(6,520,509)	(7,296,117)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		**11,907,871**	**12,557,361**
Շահութահարկի գծով ծախս	11	(1,729,459)	(2,956,204)
Շահույթ տարվա համար		**10,178,412**	**9,601,157**
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ՝ առանց շահութահարկի			
Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս			
Պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ.			
- իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		(526,825)	1,154,398
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված զուտ գումար		(144,880)	(492,851)
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս		*(671,705)*	*661,547*
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ տարվա համար՝ առանց շահութահարկի		**(671,705)**	**661,547**
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար		**9,506,707**	**10,262,704**

8-ից 108-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2021թ. մայիսի 28-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

«ԱՐԴՇԻՆԲԱՆԿ» «АРДШИНБАНК» «ARDSHINBANK» 02566492

Արտակ Անանյան
Վարչության նախագահ

Հովհաննես Մկրտիչյան
Գլխավոր հաշվապահ

	Ծնթգ.	31 դեկտեմբերի 2020թ. հազ. դրամ	31 դեկտեմբերի 2019թ.* հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12	125,320,303	125,477,700
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	13	54,692,520	48,217,488
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14	589,146,394	467,390,649
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	15	45,014,585	-
Ներդրումային արժեթղթեր			
- Բանկի կողմից պահվող	16	8,279,105	6,046,207
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	16	68,704,521	46,414,705
Առգրավված գույք	14	5,042,755	6,696,827
Ընթացիկ հարկային ակտիվ		569, 672	-
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	17	13,886,067	14,162,014
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	11	-	1,510,918
Այլ ակտիվներ	18	6,394,354	5,221,483
Ընդամենը ակտիվներ		**917,050,276**	**721,137,991**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Բանկերի փոխատվություններ և այլ մնացորդներ	19	304,931,414	229,879,200
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	20	176,693,267	10,689,258
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	21	339,772,972	396,998,874
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն		-	442,556
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	11	54,085	-
Այլ պարտավորություններ	22	8,708,722	5,584,992
Ընդամենը պարտավորություններ		**830,160,460**	**643,594,880**
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	23	52,227,200	52,227,200
Էմիսիոն եկամուտ		51	51
Հողի և շենքերի վերագնահատումից արժեքի աճ		4,602,542	4,727,194
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության զծով պահուստ		48,423	720,128
Գլխավոր պահուստ		3,223,600	2,743,542
Չբաշխված շահույթ		26,788,000	17,124,996
Ընդամենը սեփական կապիտալ		**86,889,816**	**77,543,111**
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		**917,050,276**	**721,137,991**

* 2019թ. որոշ հոդվածներ վերադասակարգվել են 2020թ. ներկայացման հետ համապատասխանություն ապահովելու նպատակով (տես Ծանոթագրություն 4 (յ)):

	Ծնթգ.	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ			
Ստացված տոկոսներ		66,697,537	62,343,071
Վճարված տոկոսներ		(34,466,738)	(35,388,117)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ		6,576,293	5,847,024
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ		(1,862,155)	(1,911,900)
Զուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից		5,138,313	5,282,762
Այլ ստացված եկամուտ		3,514,813	4,059,718
Անձնակազմի գծով ծախսեր և այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի վճարումներ		(11,302,009)	(10,407,145)
Գործառնական ակտիվների (աճ)/նվազում			
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ		(5,207,413)	(16,960,059)
Հաճախորդներին տրված վարկեր		(149,849,802)	(25,515,416)
Առգրավված ակտիվներ		1,511,401	2,259,979
Այլ ակտիվներ		(1,211,928)	(1,350,826)
Գործառնական պարտավորությունների աճ/(նվազում)			
Բանկերի կարճաժամկետ ավանդներ և մնացորդներ		223,909	655,632
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ		25,208,387	15,270,035
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ		(69,743,552)	29,181,739
Այլ պարտավորություններ		(139,007)	(75,115)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ նախքան շահութահարկի վճարումը		**(164,914,951)**	**33,291,382**
Վճարված շահութահարկ		(813,370)	(818,321)
Գործառնական գործունեության համար (օգտագործված)/ գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր		**(165,725,321)**	**32,473,061**
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ			
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում		(47,817,030)	(44,074,250)
Մուտքեր ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից		23,862,732	33,534,042
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(1,244,979)	(1,254,362)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր		**(25,199,277)**	**(11,794,570)**
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ			
Փոխառությունների ստացում		145,804,597	178,366,665
Փոխառությունների մարում		(110,903,989)	(159,904,477)
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի վաճառք		159,579,194	10,624,133
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում		(9,701,652)	(39,259,396)
Վարձակալության գծով պարտավորության մարում		(586,313)	(513,945)
Մուտքեր բաժնետիրական կապիտալի թողարկումից		-	2,000,000
Վճարված շահաբաժիններ		(81,920)	(58,945)
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված/ֆինանսավորման գործունեության համար (օգտագործված)/ դրամական հոսքեր		**184,109,917**	**(8,745,965)**
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ (նվազում)/աճ		**(6,814,682)**	**11,932,526**
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		6,624,295	(942,446)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		32,990	21,046
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեսկզբի դրությամբ		125,477,700	114,466,574
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	12	**125,320,303**	**125,477,700**

Դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Հողի և շեքների վերագնահատումից արժեքի աճ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով	Գլխավոր պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	50,227,200	51	5,024,679	58,581	2,419,959	7,688,886	65,419,356
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք							
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	-	9,601,157	9,601,157
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք							-
Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս							
Պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկային ակտիվների/հետաձգված հարկային	-	-	-	1,154,398	-	-	1,154,398
Շահույթ կամ վնաս տեղափոխված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկային ակտիվների/ հետաձգված հարկային պարտավորությունների	-	-	-	(492,851)	-	-	(492,851)
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս	-	-	-	*661,547*	-	-	*661,547*
Հոդվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս							-
Տեղափոխում վերագնահատումից արժեքի աճից չբաշխված շահույթ	-	-	(297,485)	-	-	297,485	-
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս	-	-	*(297,485)*	-	-	*297,485*	-
Ընդամենը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	-	-	**(297,485)**	**661,547**	-	**297,485**	**661,547**
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	-	-	**(297,485)**	**661,547**	-	**9,898,642**	**10,262,704**
Գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ							-
Գլխավոր պահուստի համալրում	-	-	-	-	323,583	(323,583)	-
Արտոնյալ բաժնետոմսերի թողարկում	2,000,000	-	-	-	-	-	2,000,000
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-	(138,949)	(138,949)
Ընդամենը գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ	**2,000,000**	-	-	-	**323,583**	**(462,532)**	**1,861,051**
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	**52,227,200**	**51**	**4,727,194**	**720,128**	**2,743,542**	**17,124,996**	**77,543,111**

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Բաժնետիրական կապիտալ	**Էմիսիոն եկամուտ**	**Հողի և շենքերի վերագնահատումից արժեքի աճ**	**Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ**	**Գլխավոր պահուստ**	**Չբաշխված շահույթ**	**Ընդամենը սեփական կապիտալ**
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	52,227,200	51	4,727,194	720,128	2,743,542	17,124,996	77,543,111
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք							-
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	-	10,178,412	10,178,412
Այլ համապարփակ վնաս							-
Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս							
Պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկային ակտիվների/հետաձգված հարկային	-	-	-	(526,825)	-	-	(526,825)
Շահույթ կամ վնաս տեղափոխված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկային ակտիվների/ հետաձգված հարկային պարտավորությունների	-	-	-	(144,880)	-	-	(144,880)
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս	-	-	-	*(671,705)*	-	-	*(671,705)*
Հոդվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս							-
Տեղափոխում վերագնահատումից արժեքի աճից չբաշխված շահույթ	-	-	(124,652)	-	-	124,652	-
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս	-	-	*(124,652)*	-	-	*124,65)*	-
Ընդամենը այլ համապարփակ վնաս	**-**	**-**	**(124,652)**	**(671,705)**	**-**	**124,652**	**(671,705)**
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք տարվա համար	**-**	**-**	**(124,652)**	**(671,705)**	**-**	**10,303,064**	**9,506,707**
Գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ							
Գլխավոր պահուստի համալրում	-	-	-	-	480,058	(480,058)	-
Արտոնյալ բաժնետոմսերի թողարկում	-	-	-	-	-	(160,002)	(160,002)
Ընդամենը գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ	**-**	**-**	**-**	**-**	**480,058**	**(640,060)**	**(160,002)**
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	**52,227,200**	**51**	**4,602,542**	**48,423**	**3,223,600**	**26,788,000**	**86,889,816**

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին համախմբված հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ն («Բանկ») հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն 2003թ-ին: Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկային գործառնությունների իրականացումը, երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական համակարգի անդամ:

2020թ. մարտի 4-ին Բանկը հիմնադրել է նոր կազմակերպություն՝ «Արինս Կապիտալ» ոչ պետական ներդրումային հիմնադրամը («Դուստր կազմակերպություն»): «Արինս Կապիտալ» ոչ պետական ներդրումային հիմնադրամի բաժնետոմսերի 100%-ը պատկանում է Բանկին:

Խումբն ունի 61 մասնաճյուղ, որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գլխամասային գրասենյակի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, Գրիգոր Լուսավորչի փ. 13 և 13/1: Խմբի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Խմբի մայր կազմակերպությունն է «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ-ն (նախկին «Բիզնես ներդրումների կենտրոն» ՍՊԸ-ն): Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է պրն. Կարեն Սաֆարյանը, ով կարող է ղեկավարել Խմբի գործառնություններն իր սեփական հայեցողությամբ և իր շահերից ելնելով: Բացի այդ, նա մասնակցություններ ունի Խմբի հետ առնչություն չունեցող այլ կազմակերպություններում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Խումբն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Խմբի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

2020թ. առաջին ամիսներին համաշխարհային շուկայում տեղի են ունեցել զգալի ցնցումներ՝ պայմանավորված կորոնավիրուսի բռնկումով:

2020թ. մարտին ՀՀ կառավարությունը հայտարարեց միջոցառումների փաթեթ COVID-19 համավարակի հետևանքով առավել տուժած ոլորտներին աջակցելու համար: Ծրագիրը, ի թիվս այլ միջոցառումների, ներառում է իջեցված տոկոսադրույքով վարկեր և իջեցված միջնորդավճարներ փոքր և միջին ձեռնարկությունների, վարկերի մարման հետաձգում, պետական աջակցություն վարկերի վերաֆինանսավորման և վարկերի պայմանների վերանայման հետ կապված առավել տուժած ոլորտների կազմակերպությունների համար: Առավել տուժած ոլորտների ցանկն ուշադիր կերպով վերահսկվում է և կարող է ճշգրտվել հետագա զարգացումներից ելնելով:

Տնտեսական անկումը և բազմաթիվ ոլորտներում գործող ձեռնարկությունների գործունեության խափանումը պայմանավորված կորոնավիրուսի տարածման պատճառով կառավարության կողմից սահմանված սահմանափակումներով, շուկայի գնանշումների մեծ տատանողականությունը և տնտեսական միջավայրի այլ փոփոխությունները ընդհանուր առմամբ բացասական ազդեցություն ունեցան տնտեսության վրա:

2020թ. սեպտեմբերին Լեռնային Ղարաբաղում վերսկսված զինված հակամարտությունը, որին հաջորդեց նոյեմբերի 9-ին ստորագրված հրադադարի մասին համաձայնագիրը Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ, ավելի մեծացրեց Հայաստանի Հանրապետությունում գործունեություն իրականացնելու պայմանների հետ կապված անորոշությունը:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Խմբի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Հաշվապահական հաշվառման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության հավաստում

Ներկայացված համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն:

(բ) Չափման հիմունքներ

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների, իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով, և վերագնահատված արժեքով հաշվառվող շենքերի:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Խմբի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Խմբի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ ԿԲ-ի պաշտոնական փոխարժեքներն էին համապատասխանաբար 522.59 դրամ և 479.7 դրամ 1 ԱՄՆ դոլարի համար և 641.11 դրամ և 537.26 դրամ 1 եվրոյի համար:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն են ունեցել համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 4 (ե) (i):
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն և հաստատում – Ծանոթագրություն 24 (բ):
- զինված հակամարտության հետևանքով վերակառուցման ենթակա վաճառքի համար պահվող ակտիվների չափում – Ծանոթագրություն 15:

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. որոշել ելակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 24 (բ),
- իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկերի իրական արժեք – Ծանոթագրություն 24 (բ),
- վաճառքի համար պահվող ակտիվների իրական արժեքի չափում – Ծանոթագրություն 15,
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 29,
- առգրավված ակտիվների արժեզրկման գնահատում – Ծանոթագրություն 14,
- շենքերի վերագնահատում – Ծանոթագրություն 17:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի փոփոխություններ

Գործող ստանդարտների մի շարք փոփոխություններ ուժի մեջ են մտել 2020թ. հունվարի 1-ից, սակայն այդ փոփոխությունները նշանակալի ազդեցություն չունեն Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթ

(i) Արտարժույթով գործառնությունները

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են դրամի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների ու վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված փոխարժեքային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պահվող պարտադիր պահուստը չի համարվում դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ դրանից միջոցների ելքագրումը սահմանափակված է: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրա¬մական վճարումները կամ մուտքերը զեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Խումբը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտաքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է նաև իրական արժեքի հեջի ճշգրտումներն արտացոլելու համար այն ամսաթվի դրությամբ, երբ սկսվում է համապատասխան ճշգրտման ամորտիզացիայի հաշվարկը:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi) կետում:

Ներկայացում

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկած տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 4 (գ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, ապա համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Խումբը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

– ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
– ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները.

– արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
– ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
– արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և վնասներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Խումբը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապափակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապափակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Խումբը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Խումբը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

– պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պամանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը,

համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Խմբի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՝ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այն դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Խմբի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Խումբը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Խմբի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Խումբն ունի ֆիքսված տոկոսադրույքով երկարաժամկետ վարկերի պորտֆել, որոնց հետ կապված հնարավորություն ունի վերանայել տոկոսադրույքը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում և հաշվի առնելով ռիսկով պայմանավորված շուկայի այլ գործոնները: Վարկառուն հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Խումբը որոշել է, որ այս վարկերի պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, քանի որ այս հնարավորությունից օգտվելու դեպքում տոկոսադրույքն այնպես է փոփոխվում, որ դառնում է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ

հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի համար հատուցում: Փոխարենը, Խումբը այս վարկերը դիտարկում է որպես ըստ իրենց էության լողացող տոկոսադրույքով վարկեր (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (v)):

Առանց ռեգրեսի իրավունքի վարկեր

Որոշ դեպքերում Խմբի կողմից տրամադրված վարկերը, որոնք ապահովված են փոխառուի գրավով, սահմանափակում են Խմբի պահանջը հիմքում ընկած գրավից առաջացող դրամական հոսքերով (առանց ռեգրեսի իրավունքի վարկեր): Խումբը կիրառում է դատողություն գնահատելու համար, թե արդյոք առանց ռեգրեսի իրավունքի վարկերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ: Այս դատողությունը կատարելիս Խումբը որպես կանոն դիտարկում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- արդյոք պայմանագիրը սահմանում է վարկի գծով դրամական վճարումների հստակ գումարները և ժամկետները,
- գրավի իրական արժեքն ի համեմատություն գրավով ապահովված ֆինանսական ակտիվի գումարի,
- պայմանագրով նախատեսված վճարումները կատարելու փոխառուի կարողությունը և ցանկությունը, չնայած գրավի արժեքի նվազմանը,
- արդյոք փոխառուն հանդիսանում է անհատ կամ գործառնական գործունեություն իրականացնող իրավաբանական անձ կամ հատուկ նշանակության կազմակերպություն,
- ակտիվի գծով վնաս կրելու Խմբի ռիսկն ի համեմատություն ամբողջությամբ վերադարձելի վարկի,
- որքանով է գրավը ներկայացնում փոխառուի բոլոր ակտիվները կամ դրանց գերակշռող մասը, արդյոք Խումբն օգուտ կստանա հիմքում ընկած ակտիվների արժեքի աճից:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Խումբը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:

Ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապաճանաչման ժամանակ, ինչպես բացատրվում է Ծանոթագրություն 4 (ե) (i) կետում: Ապաճանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Խումբը իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Խումբը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Խումբը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Խումբը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում՝ «փոխառություններ և բանկերի այլ մնացորդներ» հոդվածում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ՝ «բանկերին տրված վարկեր» հոդվածում: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

iv. Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացվում է զուտ գումարն այն և միայն այն դեպքում, երբ Խումբը տվյալ պահին ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ: Խումբը տվյալ պահին ունի հաշվանցում կատարելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, եթե այդ իրավունքը կախված չէ ապագա դեպքերից և իրագործելի է թե՛ բնականոն գործունեության և թե՛ Խմբի և բոլոր պայմանագրային կողմերի կողմից պարտազանցման, լուծարման կամ սնանկացման դեպքում:

v. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Խումբը գնահատում է, արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

– վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
– մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես փոփոխություն, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Խումբն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Խումբն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Խումբը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Խումբը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

– ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
– գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների նշանակալի փոփոխություն,
– ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի փոփոխությունը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով հետ ստանալ/վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Խումբը մտադիր է այնպես փոփոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրսգրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը (տես՝ ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման արդյունքի վրա և նշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Խումբն իրականացնում է նաև որակական գնահատում գնահատելու համար փոփոխության նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Խումբը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես փոփոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Փոփոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման փոփոխությունն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Խումբը հաշվառում է տոկոսադրույքի փոփոխությունը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր փոփոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Խումբն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Խումբը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները զուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության փոփոխությունը չի բավարարում ապաճանաչման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, զեղչելով փոփոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած

ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

vi. Արժեզրկում

Տես նաև Ծանոթագրություն 24 (բ):

Խումբը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

– պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
– ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
– փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Խումբը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով.

– պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ասմաթվի դրությամբ և
– այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես՝ Ծանոթագրություն 24 (բ)):

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժամկետում պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստներ, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ակնկալվող պարտքային կորստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես բոլոր դրամական պակասուրդների ներկա արժեք (դրամական պակասուրդը պայմանագրին համապատասխան Խմբին հասանելիք դրամական հոսքերի և Խմբի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *չօգտագործված փոխատվության հանձնառություններ.* որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Խմբին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Խումբն ակնկալում է ստանալ,
- *ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր.* որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Խումբն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես նաև Ծանոթագրություն 24 (բ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

– Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 24 (բ)):
– Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում, որը զեղչվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից (որոնք դիտարկում ենք որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական ակտիվներ): Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

– փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
– պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտազանցությունը կամ ժամկետանց դառնալը,
– Բանկի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Խումբն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
– հավանականությունը, որ փոխառուն կսնկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
– արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, անհատներին տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերությունում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում

նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Չեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Չեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվներն են, մասնավորապես.

- Խմբի կողմից թողարկված նոր ֆինանսական ակտիվներ պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվի վերանայման շրջանակում (պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվի փոխարինում պարտքային ռիսկի նմանատիպ մակարդակով մեկ այլ ակտիվով),
- ակտիվ, որն առաջացել է պայմանագրի պայմանների նշանակալի փոփոխության արդյունքում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման հետևանքով՝ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների վերանայման շրջանակում,
- ձեռք բերված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ,
- վարկերի տրամադրում «պարտազանցում» ներքին վարկանիշով վառկառուներին:

Չեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով չի ձևավորվում արժեզրկման գծով պահուստ սկզբնական ճանաչման պահին: Փոխարենը, ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարը ներառվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում:

Չեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկի համար օգտագործվում են ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվի առնելով է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների նախնական գնահատված գումարը: Ակտիվի պայմանագրային դրամական միջոցների գնահատված արժեքը նվազեցվում է իր գործողության ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարով: Արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է պարտքային ռիսկի մասով:

Չեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների (սովորաբար սկզբնավորված ակտիվների) սկզբնական ճանաչման ժամանակ վարկերի իրական արժեքը որոշվում է դրամական հոսքերի և/կամ գրավի պարտադրված վաճառքի արդյունքում ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա:

Չեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների հետագա գնահատումը միշտ իրականացվում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարով: Այս ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխություններն ակտիվի սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներում դրական փոփոխություններն արտացոլող գումարը ճանաչվում է որպես արժեզրկումից օգուտ, նույնիսկ եթե այդ փոփոխությունների գումարը գերազանցում է նախկինում շահույթում կամ վնասում որպես արժեզրկումից կորուստ ճանաչված գումարը:

Չեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները հաշվեգրվում են ամորտիզացված արժեքի գծով՝ ակտիվի սկզբնական ճանաչման պահին որոշված պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ*՝ որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *փոխառվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր*՝ սովորաբար որպես պահուստ,

- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Խումբը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին՝* Խումբը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և
- *իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝* ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Խումբը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ/գրավ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար: Գրավով չապահովված վարկի համար կիրառվում է ժամկետանց օրերի չափանիշը՝ հաշվի առնելով անցյալ ժամանակաշրջանների վերադարձման գործակիցը:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ/պարտքերի գանձման միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Խմբի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհադիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Խումբը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումն իրականացնելիս Խումբը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

– արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
– արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
– արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Խումբը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելաճար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Խումբը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Խումբը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Խումբը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «պարտքային ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում:

(զ) Հաճախորդներին տրված վարկեր

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, ինչպես նաև շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)):

(է) Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում «ներդրումային արժեթղթեր» հոդվածը ներառում է.

- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)),
- ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)) և
- բաժնային ներդրումային արժեթղթերը, որոնք նախորոշված են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)):

(ը) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր և ստորադաս պարտավորություններ

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Խումբը պարտավորությունները նախորոշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(թ) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Խմբից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դեբիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ նշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi)) և սկզբնապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՍ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Խումբը չունի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Խումբը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi)) ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են պահուստների կազմում:

(ժ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով, ինչպես ներկայացված է ստորև:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Վերագնահատում

Շենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատվող շենքերի իրական արժեքի փոփոխություններից: Եթե շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք: Այնուամենայնիվ, եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած արժեքի նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում այն չափով, որով նախապես նվազումը ճանաչվել էր շահույթում կամ վնասում: Եթե շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուամենայնիվ, եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած արժեքի աճը, այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(iii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողատարածքների գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- շենքեր	15-ից 50 տարի
- սարքավորումներ	1-ից 7 տարի
- տնտեսական գույք	5 տարի
- փոխադրամիջոցներ	5 տարի
- վարձակալված գույքի բարելավում	1-ից 5 տարի

(ի) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման և ներդրման ծախսումները կապիտալացվում են համապատասխան ոչ նյութական արժեքի ինքնարժեքին:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կան վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 5-ից 10 տարի:

(լ) Առգրավված գույք

Առգրավված գույքը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

(խ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը զեղչվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով զեղչման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ծ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը զեղչման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(կ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկերի:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Արտոնյալ բաժնետոմսեր

Ոչ մարելի արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ, քանի որ դրանց գծով վճարվում են շահաբաժիններ Խմբի հայեցողությամբ, դրանց համար չի գործում դրամական միջոց կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելու պարտականությունը և այդ շահաբաժինները չեն պահանջում մարում փոփոխական քանակությամբ Խմբի բաժնային գործիքներով: Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով Խմբի հայեցողությամբ վճարվող շահաբաժինները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի բաշխումներ Խմբի բաժնետերերի հաստատմամբ:

(iv) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Խմբի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(h) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով՝ կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները: Վճարվելիք ընթացիկ հարկը ներառում է նաև շահաբաժինների գծով առաջացող հարկային պարտավորությունները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկ չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ բիզնեսի միավորում չհանդիսացող գործարքի արդյունքում, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Խումբն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Խմբի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Խումբն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկի չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Խումբը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(ձ) Սեգմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեգմենտը Խմբի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Խմբի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններիc հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեգմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Խմբի ղեկավարությունը գտնում է, որ Խումբը բաղկացած է մեկ գործառնական սեգմենտից:

(ղ) Վարձակալություն

Պայմանագրի սկզբում Բանկը գնահատում է արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը: Գնահատելու համար, թե արդյոք պայմանագրով փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը, Խումբն օգտագործում է ՖՀՄՍ 16-ի վարձակալության սահմանումը:

(i) Խումբը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում Խումբը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Խումբը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Բանկին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Բանկը կիրագործի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ զեղչված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Խումբը որպես զեղչման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Խումբը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխուն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Խումբը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Խումբը խելամտորեն համոզված չէ, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Խմբի գնահատականի փոփոխություն, եթե Խումբը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև զրո:

Ներդրումային գույքի սահմանմանը չհամապատասխանող օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները Խումբը ներկայացնում է հիմնական միջոցների կազմում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորությունների կազմում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Խումբը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների, այդ թվում՝ բանկոմատների համար: Այս վարձակալությունների հետ կապված վարձավճարներն Բանկը ճանաչում է գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

Համադրելի ժամանակաշրջանում վարձակալությունները, որոնց շրջանակում փոխանցվում էին սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, որպես վարձակալ Խումբը դասակարգում էր որպես ֆինանսական վարձակալություն: Ֆինանսական վարձակալության դեպքում վարձակալված ակտիվները սկզբնապես չափվում էին իրական արժեքից և նվազագույն վարձավճարների ներկա արժեքից նվազագույնով: Նվազագույն վարձավճարներն այն վճարներն էին, որոնք վարձակալության ժամկետի ընթացքում պահանջվում կամ կարող էին պահանջվել վարձակալից՝ առանց պայմանական ռենտաների: Սկզբնական ճանաչումից հետո ակտիվները հաշվառվում էին այդ ակտիվի համար կիրառելի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Այլ վարձակալությունների շրջանակում պահվող ակտիվները դասակարգվում էին որպես գործառնական վարձակալություն և ճանաչվում էին Խմբի ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում: Գործառնական վարձակալության գծով վճարումները ճանաչվում էին շահույթում կամ վնասում գծային հիմունքով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Ստացված վարձակալության խրախուսումները ճանաչվում էին որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժանելի մաս՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(ճ) Համախմբման հիմունքներ

(i) Դուստր կազմակերպություններ

Դուստր կազմակերպությունները Խմբի կողմից հսկվող ընկերություններ են: Խումբը հսկողություն ունի կազմակերպության նկատմամբ, երբ այդ կազմակերպությունում իր ներգրավվածության արդյունքում այն ունի փոփոխական հատույցների իրավունք կամ ռիսկին ենթարկվածություն և կազմակերպության նկատմամբ իր իշխանության միջոցով այդ հատույցների վրա ազդելու կարողություն: Դուստր կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունները ներառվում են համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում՝ հսկողությունը սկսելու պահից մինչև հսկողության դադարեցումը: Անհրաժեշտության դեպքում դուստր կազմակերպությունների կողմից կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում կատարվում են փոփոխություններ՝ Խմբի կողմից ընդունված քաղաքականության հետ համապատասխանություն ապահովելու նպատակով:

(ii) Համախմբման ընթացքում բացառվող գործառնություններ

Ներխմբային հաշվարկների մնացորդները և գործարքները, ինչպես նաև ներխմբային գործարքներից առաջացող ցանկացած չիրացված եկամուտները և ծախսերը բացառվում են: Բաժնեմասնակցության մեթոդով հաշվառվող ներդրման օբյեկտների հետ գործարքներից առաջացող չիրացված օգուտը հաշվանցվում է ներդրման դիմաց՝ ներդրման օբյեկտում Խմբի բաժնեմասի չափով: Չիրացված կորուստը հաշվանցվում է նույն կերպ ինչ որ և չիրացված օգուտը, պայմանով, որ բացակայում է արժեզրկված լինելու ապացույց:

(մ) Հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Ա. Անբարենպաստ պայմանագրեր. Պայմանագրի կատարման ծախսումներ (ՀՀՄՍ 37 փոփոխություններ)

Փոփոխությունները հստակեցնում են, թե որ ծախսումներն է Խումբը ներառում պայմանագրի անբարենպաստ լինելը գնահատելու համար պայմանագրի կատարման ծախսումները որոշելիս: Փոփոխությունները գործում են 2022թ. հունվարի 1-ին կամ հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար՝ փոփոխություններն առաջին անգամ կիրառելու ամսաթվի դրությամբ առկա պայմանագրերի համար: Սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ փոփոխությունների կիրառման կուտակային հետևանքը ճանաչվում է որպես չբաշխված շահույթի կամ սեփական կապիտալի այլ բաղադրիչների սկզբնական մնացորդի ճշգրտում՝ ըստ կիրառելիության: Համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում: Խումբը որոշել է, որ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա բոլոր պայմանագրերը կավարտվեն մինչ փոփոխությունների ուժի մեջ մտնելը:

Բ. Ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխում. Փուլ 2 (ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 փոփոխություններ)

Փոփոխություններն անդրադառնում են այն հարցերին, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում, ներառյալ փոփոխությունների ազդեցությունը պայմանագրային դրամական հոսքերի կամ հեջավորման հարաբերությունների վրա՝ ուղենիշային տոկոսադրույքն այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքով փոխարինելու դեպքում: Փոփոխությունները նախատեսում եմ ազատում ՖՀՄՍ 9, ՀՀՄՍ 39, ՖՀՄՍ 7, ՖՀՄՍ 4 և ՖՀՄՍ 16 որոշակի պահանջներից, որոնք վերաբերում են.

- ֆինանսական ակտիվների, ֆինանսական պարտավորությունների և վարձակալության գծով պարտավորությունների հետ կապված պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություններին և
- հեջի հաշվառմանը:

(i) Դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխություն

Փոփոխությունները Խմբից կպահանջեն հաշվառել ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության գծով պայմանագրային դրամական հոսքերը որոշելու հիմքի փոփոխությունը՝ թարմացնելով ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման հետ կապված:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբն ունի LIBOR դրույքով 81,441,877 հազար դրամ գումարով վարկեր, որոնք ենթակա են բարեփոխման IBOR դրույքով: Խումբն ակնկալում է, որ 2021թ-ին այս վարկերի ուղենիշային տոկոսադրույքը կփոխվի SOFR դրույքի և որ այս փոփոխությունների գծով ճշգրտումներ կատարելու արդյունքում չի առաջանա նշանակալի օգուտ կամ կորուստ փոփոխումից:

(ii) Հեջի հաշվառում

Փոփոխությունները նախատեսում են բացառություններ հեջի հաշվառման պահանջների հետ կապված հետևյալ ոլորտներում.

- Թույլ տալ փոփոխություն հեջավորման հարաբերության նախորոշման հետ կապված բարեփոխմամբ պահանջվող փոփոխություններն արտացոլելու համար:

- Բարեփոխմամբ պահանջվող փոփոխություններն արտացոլելու համար դրամական հոսքերի հեջում հեջավորված հոդվածի գծով փոփոխություն կատարելիս՝ դրամական հոսքերի հեջի պահուստում կուտակված գումարը կդիտարկվի որպես հիմնված այն այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքի վրա, որով որոշվում են հեջավորված ապագա դրամական հոսքերը:

- Երբ հոդվածների խումբը նախորոշվում է որպես հեջավորված հոդված, և խմբի հոդվածի հետ կապված կատարվում է փոփոխություն բարեփոխմամբ պահանջվող փոփոխություններն արտացոլելու համար, հեջավորված հոդվածները բաշխվում են ենթախմբերի հեջավորվող ուղենիշային տոկոսադրույքների հիման վրա:

- Եթե Խումբը ողջամտորեն ակնկալում է, որ այլընտրանքային ուղենիշային տոկոսադրույքն առանձին նույնականացվող է 24 ամսվա ընթացքում, ապա չի արգելվում տոկոսադրույքը նախորոշել որպես պայմանագրորեն չհատկորոշված ռիսկային բաղադրիչ, եթե այն առանձին նույնականացվող չէ նախնշորման ամսաթվի դրությամբ:

Հեջի հաշվառման բացակայության հետևանքով Խումբը չի ակնկալում որևէ ազդեցություն IBOR դրույքին անցման հետ կապված:

(iii) Բացահայտում

Փոփոխությունները Խմբից կպահանջեն բացահայտել լրացուցիչ տեղեկատվություն ուղենիշային տոկոսադրույքի բարեփոխման արդյունքում առաջացող ռիսկերին Խմբի ենթարկվածության և ռիսկերի կառավարման համար իրականացվող համապատասխան գործունեության վերաբերյալ:

(iv) Անցում

Խումբը մտադիր է կիրառել փոփոխությունները 2021թ. հունվարի 1-ից: Փոփոխությունների կիրառումն ազդեցություն չի ունենա 2020թ. կամ նախորդ ժամանակաշրջանների համար ներկայացված գումարների վրա:

Գ. Այլ ստանդարտներ

Ստորև ներկայացված նոր կամ փոփոխված ստանդարտներն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- *Հիմնական միջոցներ. Մուտքեր նախքան նպատակային օգտագործումը (ՀՀՄՍ 16-ի փոփոխություններ)*
- *Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումներ (ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխություններ)*
- *Պարտավորությունների դասակարգում ընթացիկ և ոչ ընթացիկ պարտավորությունների (ՀՀՄՍ 1-ի փոփոխություններ)*
- *ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» և ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր» փոփոխություններ*

(յ) Համադրելի տեղեկատվություն

(i) Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվության ներկայացման փոփոխություն

ՀՀ կենտրոնական բանկում պահվող ներգրավված միջոցների գծով պարտադիր պահուստը «դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ» հոդվածից դասակարգվել է «բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ» հոդված, քանի որ այդ պահուստի մնացորդների ելքագրումը սահմանափակված է: Պարտադիր օրական նվազագույն պահուստի պահանջն ուժի մեջ է մտել 2019թ-ից, ուստի այն ազդեցություն չունի 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվության վրա:

հազ. դրամ	**Ըստ 2019թ. հաշվետվությունների**	**Վերադասակարգում**	**2019թ. վերադասակարգված**
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	133,467,929	(7,990,229)	125,477,700
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	40,227,259	7,990,229	48,217,488

(ii) Դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվության ներկայացման փոփոխություն

Դրամական հոսքերի մասին համախմբված հաշվետվության ներկայացման փոփոխության հետևանքով 2019թ. որոշ հոդվածներ վերադասակարգվել են 2020թ. ներկայացման հետ համապատասխանություն ապահովելու նպատակով:

հազ.	**Ըստ 2019թ. հաշվետվությունների**	**Վերադասակարգում**	**2019թ. վերադասակարգված**
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	(8,969,830)	(7,990,229)	(16,960,059)
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ նախքան շահութահարկի վճարումը	**(8,969,830)**	**(7,990,229)**	**(16,960,059)**

5 Զուտ տոկոսային եկամուտ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	61,354,342	50,933,223
Ներդրումային արժեթղթեր	4,829,393	4,240,228
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,341,287	1,938,304
Այլ	342,849	140,375
Արդյունավետ տոկոադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	**67,867,871**	**57,252,130**
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր	1,154,916	1,242,991
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներ	99,538	215,361
Տոկոսային եկամուտ վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներից	-	703
Այլ տոկոսային եկամուտ	**1,254,454**	**1,459,055**
	69,122,325	**58,711,185**
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	17,862,675	18,338,031
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	10,651,733	12,940,491
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9,812,699	3,872,914
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	188,694	205,078
	38,515,801	**35,356,514**
Զուտ տոկոսային եկամուտ	**30,606,524**	**23,354,671**

6 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Դրամական միջոցների կանխիկացում	2,584,750	1,798,463
Դրամային փոխանցումներ	1,475,755	1,544,576
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների տրմադրում	1,346,391	1,010,838
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	818,310	882,627
Այլ	351,087	610,520
	6,576,293	**5,847,024**

7 Զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Օգուտ սփոթ գործարքներից	3,925,972	2,943,747
Վնաս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(770,696)	(1,333,623)
	3,155,276	**1,610,124**

8 Զուտ գործառնական եկամուտ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	1,433,057	2,665,337
Այլ եկամուտ	413,457	207,163
Օգուտ/(վնաս) օտարումից	269,265	(3,674)
	2,115,779	**2,868,826**

9 Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	15,626,153	10,517,907
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	5,162	96,431
	15,631,315	**10,614,338**

Ստորև ներկայացված է շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին համախմբված հաշվետվության «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի համադրումը 2020թ. և 2019թ. համար:

	2020թ.							
հազ. դրամ	**Դրամական միջոցներ և դրանց համար-ժեքներ**	**Ամորտի-զացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր**	**Ամորտի-զացված արժեքով չափվող հաճախորդ-ներին տրված վարկեր – իրավաբա-նական անձիք**	**Ամորտի-զացված արժեքով չափվող հաճախորդ-ներին տրված վարկեր – ֆիզիկական անձիք**	**Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրում-ային արժեթղթեր**	**Ամորտի-զացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրու-մային արժեթղթեր**	**Ֆինան-սական երաշխա-վորության պայմա-նագրեր**	**Ընդամենը**
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	30,234	125,720	(5,216,415)	(5,770,253)	110,850	14,358	150,475	(10,555,031)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(801)	(109,031)	(1,196,390)	(3,554,218)	(98,771)	(81,593)	(146,603)	(5,187,407)
Հանրագումար	**29,433**	**16,689**	**(6,412,805)**	**(9,324,471)**	**12,079**	**(67,235)**	**3,872**	**(15,742,438)**
Նախկինում դուրսգրված գումարների վերականագնում	-	-	-	111,123	-	-	-	111,123
Ընդամենը	**29,433**	**16,689**	**(6,412,805)**	**(9,213,348)**	**12,079**	**(67,235)**	**3,872**	**(15,631,315)**

	2019թ.							
հազ. դրամ	**Դրամական միջոցներ և դրանց համար-ժեքներ**	**Ամորտի-զացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր**	**Ամորտի-զացված արժեքով չափվող հաճախորդ-ներին տրված վարկեր – իրավաբա-նական անձիք**	**Ամորտի-զացված արժեքով չափվող հաճախորդ-ներին տրված վարկեր – ֆիզիկական անձիք**	**Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրում-ային արժեթղթեր**	**Ամորտի-զացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրու-մային արժեթղթեր**	**Ֆինան-սական երաշխա-վորության պայմա-նագրեր**	**Ընդամենը**
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	23,258	54,828	(1,950,138)	(2,458,067)	37,026	109,871	(44,381)	(4,227,603)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(2,211)	(90,971)	(2,716,285)	(3,739,399)	(81,246)	(137,522)	34,917	(6,732,717)
Հանրագումար	**21,047**	**(36,143)**	**(4,666,423)**	**(6,197,466)**	**(44,220)**	**(27,651)**	**(9,464)**	**(10,960,320)**
Նախկինում դուրսգրված գումարների վերականագնում	-	-	134,211	211,771	-	-	-	345,982
Ընդամենը	**21,047**	**(36,143)**	**(4,532,212)**	**(5,985,695)**	**(44,220)**	**(27,651)**	**(9,464)**	**(10,614,338)**

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2020թ. համար:

	2020թ.			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	29,620	-	-	29,620
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(30,234)	-	-	(30,234)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	801	-	-	801
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**187**	**-**	**-**	**187**

	2020թ.			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	138,599	-	-	138,599
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(125,720)	-	-	(125,720)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	109,031	-	-	109,031
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**121,910**	**-**	**-**	**121,910**

	2020թ.*			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,166,887	1,065,433	3,964,161	6,196,481
Տեղափոխում 1-ին փուլ	10,281	(9,366)	(915)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(100,633)	102,547	(1,914)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(10,805)	(13,802)	24,607	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(69,556)	2,238,970	3,047,001	5,216,415
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,048,641	8,652	139,097	1,196,390
Արտարժույթի փոխարժեքի մասով ճշգրտումներ	115,915	192,307	407,774	715,996
Դուրսգրումներ*	-	-	(6,108,236)	(6,108,236)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**2,160,730**	**3,584,741**	**1,471,575**	**7,217,046**

	2020թ.*			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	3,030,493	1,240,111	3,840,023	8,110,627
Տեղափոխում 1-ին փուլ	173,085	(147,724)	(25,361)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(122,851)	129,739	(6,888)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(633,785)	(937,908)	1,571,693	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(307,647)	825,833	6,225,147	6,743,333
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,698,809	631,499	1,223,910	3,554,218
Արտարժույթի փոխարժեքի մասով ճշգրտումներ	69,883	31,709	327,179	428,771
Դուրսգրումներ*	-	-	(4,504,544)	(4,504,544)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**3,907,987**	**1,773,259**	**8,651,159**	**14,332,459**

	2020թ.			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	60,502	-	-	60,502
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(110,850)	-	-	(110,850)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	98,771	-	-	98,771
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**48,423**	**-**	**-**	**48,423**

Վերը ներկայացված կորստի պահուստը չի ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, քանի որ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է:

	2020թ.			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	142,400	-	-	142,400
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(14,358)	-	-	(14,358)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	81,593	-	-	81,593
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**209,635**	**-**	**-**	**209,635**

	2020թ.			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	155,141	-	-	155,141
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(150,475)	-	-	(150,475)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	146,603	-	-	146,603
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**151,269**	**-**	**-**	**151,269**

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2019թ. համար:

	2019թ.			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	50,667	-	-	50,667
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(23,258)	-	-	(23,258)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	2,211	-	-	2,211
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**29,620**	**-**	**-**	**29,620**

	2019թ.			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	102,456	-	-	102,456
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(54,828)	-	-	(54,828)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	90,971	-	-	90,971
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**138,599**	**-**	**-**	**138,599**

	2019թ.*			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	2,124,144	642,660	2,899,427	5,666,231
Տեղափոխում 1-ին փուլ	27,789	(26,915)	(874)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(200,432)	200,730	(298)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(51,264)	(7,007)	58,271	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(1,748,410)	322,382	3,376,166	1,950,138
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,015,060	206,729	1,494,496	2,716,285
Դուրսգրումներ*	-	(273,146)	(3,863,026)	(4,136,172)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**1,166,887**	**1,065,433**	**3,964,161**	**6,196,481**

	2019թ.*			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – ֆիզիկական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	2,311,199	767,094	2,551,859	5,630,152
Տեղափոխում 1-ին փուլ	49,134	(35,184)	(13,950)	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(101,978)	112,975	(10,997)	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(292,209)	(540,901)	833,110	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(453,008)	545,668	2,365,407	2,458,067
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,517,355	729,811	1,492,233	3,739,399
Դուրսգրումներ*	-	(339,352)	(3,377,639)	(3,716,991)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**3,030,493**	**1,240,111**	**3,840,023**	**8,110,627**

* Աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձնաց համար նախատեսված որոշ գործիքների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

	2019թ.			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	16,282	-	-	16,282
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(37,026)	-	-	(37,026)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	81,246	-	-	81,246
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**60,502**	-	-	**60,502**

Վերը ներկայացված կորստի պահուստը չի ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, քանի որ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է:

	2019թ.			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	114,749	-	-	114,749
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(109,871)	-	-	(109,871)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	137,522	-	-	137,522
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**142,400**	-	-	**142,400**

	2019թ.			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	145,677	-	-	145,677
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	44,381	-	-	44,381
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(34,917)	-	-	(34,917)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**155,141**	-	-	**155,141**

10 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	1,423,454	1,322,338
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի*	707,149	1,568,871
Համակարգչային ծրագրերի սպասարկման ծախսեր	482,427	321,088
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամ	480,732	530,632
Ապահովագրություն	401,503	343,418
Անվտանգության ծառայություն	386,930	371,633
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	353,591	367,305
Գովազդի, շուկայավարման և գործակալական ծառայությունների ծախսեր	307,612	448,804
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	305,356	142,710
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	251,674	268,527
Մասնագիտական ծառայություններ	194,225	176,487
Վարկերի տրամադրման և հավաքագրման գծով ծախսեր	190,081	271,971
Կոմունալ և գրասենյակի սպասարկման ծախսեր	151,790	150,157
Բարեգործություն և հովանավորություն	139,155	114,568
Կանխիկի փոխադրման ծախսեր	133,685	136,395
Գրասենյակային ծախսեր	83,711	97,009
Գործուղման ծախսեր	51,564	104,677
Այլ	475,870	559,527
	6,520,509	**7,296,117**

* 2019թ-ին շահութահարկից տարբեր հարկերի կազմում ներառված էր 1,057,439 հազար դրամ գումարը, որը վերաբերում էր աղբյուրի մոտ պահվող շահութահարկի և համապատասխան տույժերի և տուգանքների գծով ճանաչված պահուստին, որը ներկայումս բողոքարկվում է հարկային մարմինների հետ (տես Ծանոթագրություն 22):

11 Շահութահարկի գծով ծախս

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	(17,009)	(1,328,216)
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների շարժ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման արդյունքում	(1,712,450)	(1,627,988)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	**(1,729,459)**	**(2,956,204)**

2020թ-ին ընթացիկ հարկի գծով կիրառելի հարկի դրույքաչափը կազմում է 18% (2019թ-ին՝ 20%):

Հարկի արդյունավետ դրույքաչափի համադրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2020թ. հազ. դրամ	%	2019թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը	11,907,871		12,557,361	
Շահութահարկ՝ հաշվարկված հարկի կիրառելի դրույքաչափով	(2,143,417)	(18.0)	(2,511,472)	(20.0)
Օրենսդրության փոփոխություն*	-	-	(166,881)	(1.3)
Չուտ չհարկվող եկամուտ/(չնվազեցվող ծախսեր)	413,958	3.5	(277,851)	(2.2)
	(1,729,459)	**(14.5)**	**(2,956,204)**	**(23.5)**

* 2019թ. հունիսի 25-ի հարկերի մասին որոշման համաձայն՝ 2020թ. հունվարի 1-ից գործում է նոր հարկային օրենսգիրքն ըստ որի շահութահարկի դրույքաչափը 20%-ից նվազել է 18%: Հաշվի առնելով, որ օրենսդրության փոփոխությունն ուժի մեջ է մտել հաշվետու ժամանակաշրջանում, հետաձգված հարկային ակտիվները վերահաշվարկվել են օգտագործելով հարկի նոր դրույքաչափը, որն ըստ ակնկալիքների պետք է գործեր հակադարձման պահին:

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային պարտավորություններ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ և զուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

հազ. դրամ	1 հունվարի 2020թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2020թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	(80,844)	17,645	-	(63,199)
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	130,312	(110,688)	-	19,624
Հաճախորդներին տրված վարկեր	2,307,102	(1,833,920)	-	473,182
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	-	279,900	-	279,900
Ներդրումային արժեթղթեր	(113,285)	153,987	147,447	188,149
Առգրավված գույք	754,072	(41,799)	-	712,273
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	-	8,280	-	8,280
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(1,188,621)	(89,431)	-	(1,278,052)
Այլ ակտիվներ	(213,885)	(145,336)	-	(359,221)
Այլ պարտավորություններ	(83,933)	48,912	-	(35,021)
	1,510,918	**(1,712,450)**	**147,447**	**(54,085)**

հազ. դրամ	1 հունվարի 2019թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2019թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,133	(90,977)	-	(80,844)
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	337,304	(206,992)	-	130,312
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,182,823	(875,721)	-	2,307,102
Ներդրումային արժեթղթեր	5,520	46,583	(165,388)	(113,285)
Առգրավված գույք	1,128,783	(374,711)	-	754,072
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(1,279,573)	90,952	-	(1,188,621)
Այլ ակտիվներ	(93,870)	(120,015)	-	(213,885)
Այլ պարտավորություններ	13,174	(97,107)	-	(83,933)
	3,304,293	**(1,627,988)**	**(165,388)**	**1,510,918**

(բ) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահութահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի բաղադրիչներին վերաբերող հարկի հետևանքները 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2019թ.			2018թ.		
հազ. դրամ	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը առանց հարկի	Գումարը նախքան հարկումը	Հարկի գծով ծախս	Գումարը առանց հարկի
Պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(642,469)	115,644	(526,825)	1,442,998	(288,600)	1,154,398
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(176,683)	31,803	(144,880)	(616,063)	123,212	(492,851)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	**(819,152)**	**147,447**	**(671,705)**	**(826,935)**	**(165,388)**	**661,547**

12 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	12,552,204	13,392,125
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	73,749,148	64,468,858
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- A-ից A+ վարկանիշով	16,187,885	24,982,845
- BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	2,584,893	1,453,743
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	40,756	40,642
- B- -ից B+ վարկանիշով	309	284
- առանց վարկանիշի	201,202	10,344
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	**19,015,045**	**26,487,858**
Օվերնայթ ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում	20,004,093	13,002,850
Ավանդներ այլ բանկերում		
- A+ վարկանիշով	-	8,155,629
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	**125,320,491**	**125,507,320**
Պարտքային կորստի պահուստ	(187)	(29,620)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	**125,320,303**	**125,477,700**

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նոստրո հաշիվները ներառում են ոչ տոկոսակիր պարտադիր նվազագույն պահուստները, որոնք հաշվարկվում է ներգրավված միջոցների համար ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն: Այս պահուստների ելքագրումը սահմանափակված չէ:

Վարկանիշները հիմնված են «Standard&Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի վրա: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամկետանց չեն:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող մեկ բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2019թ-ին՝ երկու բանկ), որի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 15,248,472 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 31,967,865 հազար դրամ):

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ ընդգրկված են 1-ին փուլ և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

13 Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր միջին չափի հայկական ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	18,549,911	16,626,359
Ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում, պարտադիր պահուստներ	10,072,361	7,990,229
Ավանդներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում՝ գրավադրված երաշխավորությունների համար*	17,402,224	11,830,056
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր ապահովագրական ընկերությունների հետ	6,778,967	6,881,035
Վարկեր և ավանդներ հայկական բանկերում	-	1,402,027
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	740,000	637,000
Բանկերից ստացվելիք այլ գումարներ	139,270	2,222,009
Այլ	1,131,697	767,372
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	**54,814,430**	**48,356,087**
Պարտքային կորստի պահուստ	(121,910)	(138,599)
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	**54,692,520**	**48,217,488**

Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխատվությունները ժամկետանց չեն:

* Արդյունքում առաջացող պարտաքային ռիսկը վերագրելի է «Moody's» գործակալության BA2 վարկանիշով կազմակերպությանը:

(ա) Մնացորդներ ՀՀ ԿԲ-ում

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող մնացորդներն իրենցից ներկայացնում են վարկային քարտերով գործառնությունների համար ՀՀ ԿԲ-ում դեպոնացված միջոց, որը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն հաշվարկվող ոչ տոկոսակիր ավանդ է, որի ելքագրումը սահմանափակված է:

Բանկերից պահանջվում է ՀՀ ԿԲ-ում պահել կանխիկ ավանդ (պարտադիր պահուստ) ներգրավված միջոցների համար: ՀՀ դրամով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 2% և ամբողջությամբ պահվում է ՀՀ դրամով: Արտարժույթով ներգրավված միջոցների համար պարտադիր պահուստը կազմում է 18%, որից 10%-ը պահվում է ՀՀ դրամով, իսկ 8%-ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով (2019թ-ին՝ 12% պահվում էր ՀՀ դրամով, իսկ 6%ը՝ ներգրավված միջոցների համապատասխան արտարժույթով): ՀՀ դրամով պահվող ավանդը ելքագրելու Բանկի իրավունքը չի սահմանափակվում օրենսդրությամբ, սակայն եթե Բանկը չի ապահովում պահուստի նվազագույն միջին ամսական գումարը, վերջինիս նկատմամբ կարող են կիրառվել պատժամիջոցներ: ՀՀ դրամով պահվող պարտադիր պահուստները դասակարգվում են որպես դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ (տես Ծանոթագրություն 12), քանի որ կարող են ելքագրվել անհրաժեշտության դեպքում:

Արտարժույթով պահվող պարտադիր պահուստի համար Բանկն պարտավոր է ապահովել նվազագույն մնացորդ յուրաքանչյուր օրվա վերջի դրությամբ: Այս պահուստները չեն համարվում դրամական միջոցներ և դրանց դրամական համարժեքներ և ներառված են բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կազմում: Պարտադիր օրական նվազագույն պահուստ ապահովելու պահանջն ուժի մեջ է մտել 2019թ-ին:

(ա) Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը, որոնք Բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ վերագրավադրել պարտազանցման բացակայության դեպքում, կազմում է 32,138,618 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 25,452,958 հազար դրամ):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխատվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

(բ) Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի մեկ ֆինանսական կազմակերպության տրամադրած միջոցներ (2019թ-ին՝ երկու ֆինանսական կազմակերպության), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 16,118,063 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 22,425,153 հազար դրամ):

(գ) Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է տեղեկատվություն 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակի վերաբերյալ: Եթե այլ նշում չի արվում, աղյուսակներում ֆինանսական ակտիվների համար ներկայացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը:

	31 դեկտեմբերի 2020թ.				
	1-ին փուլ	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**		
հազ. դրամ	**12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ**	**Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ**	**Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ**	**Չեռք բերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ					
- AA- -ից AA+ վարկանիշով	355,405	-	-	-	355,405
- A- -ից A+ վարկանիշով	543,494	-	-	-	543,494
- BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	16,796,877	-	-	-	16,796,877
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	1,107,056	-	-	-	1,107,056
- B+ վարկանիշով	124,087	-	-	-	124,087
- առանց վարկանիշի	35,887,511	-	-	-	35,887,511
	54,814,430	-	-	-	**54,814,430**
Կորստի պահուստ	**(121,910)**	-	-	-	**(121,910)**
Հաշվեկշռային արժեք	**54,692,520**	-	-	-	**54,692,520**

	31 դեկտեմբերի 2019թ.				
հազ. դրամ	**1-ին փուլ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ**	**2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ**	**3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ**	**Չեռք բերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխառություններ					
- A- -ից A+ վարկանիշով	12,030,503	-	-	-	12,030,503
- B+ վարկանիշով	204,342	-	-	-	204,342
- BBB վարկանիշով	1,047,994	-	-	-	1,047,994
- BB վարկանիշով	61,354	-	-	-	61,354
- առանց վարկանիշի	34,088,868	-	-	923,026	35,011,894
	47,433,061	**-**	**-**	**923,026**	**48,356,087**
Կորստի պահուստ	**(138,599)**	**-**	**-**	**-**	**(138,599)**
Հաշվեկշռային արժեք	**47,294,462**	**-**	**-**	**923,026**	**48,217,488**

Վարկանիշները հիմնված են «Standard&Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի վրա:

Ղեկավարության գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard&Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B+ վարկանիշին:

14 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր		
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	**367,641,200**	**279,578,338**
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր		
Ոսկու գրավով վարկեր	62,894,669	48,140,504
Վարկային քարտեր	38,441,363	41,457,794
Հիփոթեքային վարկեր	62,872,639	46,026,728
Սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	61,482,532	48,222,068
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	**225,691,203**	**183,847,094**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	**593,332,403**	**463,425,432**
Պարտքային կորստի պահուստ	(21,549,451)	(14,307,108)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	**571,782,952**	**449,118,324**
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր		
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	**17,363,442**	**18,272,325**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված ընդամենը վարկեր	**589,146,394**	**467,390,649**

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2020թ.**					
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	**Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ**	**Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ**	**Չեռքբերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին հազ. դրամ**	**Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր հազ. դրամ**	**Ընդամենը հազ. դրամ**
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր						
Ներքին վարկանիշներ						
Մակարդակ 1. AAA-A	133,741,114	-	-	-	-	133,741,114
Մակարդակ 2. BBB-BB	117,829,389	-	-	-	-	117,829,389
Մակարդակ 3. B	65,274,494	7,241,127	-	-	16,252,790	88,768,411
Մակարդակ 4. CCC	845,119	25,904,555	1,147,203	-	840,966	28,737,843
Մակարդակ 5. D	-	-	7,925,574	7,732,625	269,686	15,927,885
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	**317,690,116**	**33,145,682**	**9,072,777**	**7,732,625**	**17,363,442**	**385,004,642**
Պարտքային կորստի պահուստ	**(2,160,730)**	**(3,584,741)**	**(1,471, 575)**	**-**	**-**	**(7,217,046)**
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	**315,529,386**	**29,560,941**	**7,601,202**	**7,732,625**	**17,363,442**	**377,787,596**
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր						
Ոսկու գրավով վարկեր						
- ոչ ժամկետանց	52,727,801	958,139	-	-	-	53,685,940
- մինչև 30 օր ժամկետանց	2,382,882	213,333	-	-	-	2,596,215
- 30-89 օր ժամկետանց	-	2,261,972	19,199	-	-	2,281,171
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	2,724,668	-	-	2,724,668
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	777,340	-	-	777,340
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց *	-	-	829,335	-	-	829,335
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	**55,110,683**	**3,433,444**	**4,350,542**	**-**	**-**	**62,894,669**
Պարտքային կորստի պահուստ	(531,612)	(286,980)	(1,166,431)	-	-	**(1,985,023)**
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	**54,579,071**	**3,146,464**	**3,184,111**	**-**	**-**	**60,909,646**
Վարկային քարտեր						
- ոչ ժամկետանց	28,191,864	160,443	-	288,026	-	28,640,333
- մինչև 30 օր ժամկետանց	849,380	25,834	-	-	-	875,214
- 30-89 օր ժամկետանց	93,038	1,208,024	207,126	-	-	1,508,188
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	2,882,129	-	-	2,882,129
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	1,894,688	-	-	1,894,688
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց *	-	-	2,640,811	-	-	2,640,811
Ընդամենը համախառն վարկային քարտեր	**29,134,282**	**1,394,301**	**7,624,754**	**288,026**	**-**	**38,441,363**
Պարտքային կորստի պահուստ	(1, 369,994)	(538,812)	(2,736,833)	-	-	**(4,645,639)**
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր	**27,764,288**	**855,489**	**4,887,921**	**288,026**	**-**	**33,795,724.0**

	2020թ.**					
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	**Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ**	**Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ**	**Ձեռքբերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին հազ. դրամ**	**Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր հազ. դրամ**	**Ընդամենը հազ. դրամ**
Հիփոթեքային վարկեր						
- ոչ ժամկետանց	58,364,363	217,471	-	-	-	58,581,834
- մինչև 30 օր ժամկետանց	578,476	44,978	-	-	-	623,454
- 30-89 օր ժամկետանց	146,762	781,770	93,605	-	-	1,022,137
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	1,307,875	-	-	1,307,875
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	606,078	-	-	606,078
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց *	-	-	731,261	-	-	731,261
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	**59,089,601**	**1,044,219**	**2,738,819**	**-**	**-**	**62,872,639**
Պարտքային կորստի պահուստ	(131,759)	(60,101)	(350,560)	-	-	**(542,420)**
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	**58,957,842**	**984,118**	**2,388,259**	**-**	**-**	**62,330,219**
Սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց						
- ոչ ժամկետանց	42,417,199	356,968	4,321	21,137	-	42,799,625
- մինչև 30 օր ժամկետանց	1,870,024	107,679	-	-	-	1,977,703
- 30-89 օր ժամկետանց	21,959	4,453,990	46,957	-	-	4,522,906
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	4,482,768	-	-	4,482,768
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	5,154,892	-	-	5,154,892
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց *	-	-	2,544,638	-	-	2,544,638
Ընդամենը համախառն սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	**44,309,182**	**4,918,637**	**12,233,576**	**21,137**	**-**	**61,482,532**
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,874, 622)	(887,366)	(4,397,335)	-	-	**(7,159,323)**
Ընդամենը զուտ սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	**42,434,560**	**4,031,271**	**7,836,241**	**21,137**	**-**	**54,323,209**
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	**187,643,748**	**10,790,601**	**26,947,691**	**309,163**	**-**	**225,691,203**
Պարտքային կորստի պահուստ	**(3,907,987)**	**(1,773,259)**	**(8,651,159)**	**-**	**-**	**(14,332,405)**
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	**183,735,761**	**9,017,342**	**18,296,532**	**309,163**	**-**	**211,358,798**
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	**505,333,864**	**43,936,283**	**36,020,468**	**8,041,788**	**17,363,442**	**610,695,845**
Պարտքային կորստի պահուստ	**(6,068,717)**	**(5,358,000)**	**(10,122,734)**	**-**	**-**	**(21,549,451)**
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	**499,265,147**	**38,578,283**	**25,897,734**	**8,041,788**	**17,363,442**	**589,146,394**

* Ավելի քան 270 օր ժամկետանց վարկերի համար կիրառվում է մասնակի դուրսգրման մոտեցում:

** Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ գործիքների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Բանկն իրականացնում է իրավաբանական անձանց կանոնավոր մշտադիտարկում և տալիս է ներքին վարկանիշ յուրաքանչյուր փոխառուին (տես՝ Ծանոթագրություն 24 (բ)):

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2019թթ.**					
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	**Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ**	**Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ**	**Չեռքբերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին հազ. դրամ**	**Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր հազ. դրամ**	**Ընդամենը հազ. դրամ**
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր						
Ներքին վարկանիշներ						
Մակարդակ 1. AAA-A	98,788,897	-	-	-	-	98,788,897
Մակարդակ 2. BBB-BB	102,633,188	-	-	-	-	102,633,188
Մակարդակ 3. B	43,389,159	3,281,138	-	-	16,384,343	63,054,640
Մակարդակ 4. CCC	493,433	11,909,112	258,869	-	1,503,033	14,164,447
Մակարդակ 5. D	-	-	10,395,891	8,428,651	384,949	19,209,491
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	**245,304,677**	**15,190,250**	**10,654,760**	**8,428,651**	**18,272,325**	**297,850,663**
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,166,887)	(1,065,433)	(3,964,161)	-	-	(6,196,481)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	**244,137,790**	**14,124,817**	**6,690,599**	**8,428,651**	**18,272,325**	**291,654,182**
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր						
Ոսկու գրավով վարկեր						
- ոչ ժամկետանց	42,660,209	2,750,866	-	-	-	45,411,075
- մինչև 30 օր ժամկետանց	835,536	324,040	-	-	-	1,159,576
- 30-89 օր ժամկետանց	-	914,153	8,620	-	-	922,773
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	352,066	-	-	352,066
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	223,142	-	-	223,142
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց *	-	-	71,872	-	-	71,872
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	**43,495,745**	**3,989,059**	**655,700**	**-**	**-**	**48,140,504**
Պարտքային կորստի պահուստ	(276,058)	(143,319)	(431,861)	-	-	(851,238)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	**43,219,687**	**3,845,740**	**223,839**	**-**	**-**	**47,289,266**
Վարկային քարտեր						
- ոչ ժամկետանց	34,151,295	1,134,987	-	305,039	-	35,591,321
- մինչև 30 օր ժամկետանց	677,087	131,466	-	-	-	808,553
- 30-89 օր ժամկետանց	-	797,045	3,105	-	-	800,150
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	1,415,968	-	-	1,415,968
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	1,189,229	-	-	1,189,229
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց *	-	-	1,652,573	-	-	1,652,573
Ընդամենը համախառն վարկային քարտեր	**34,828,382**	**2,063,498**	**4,260,875**	**305,039**	**-**	**41,457,794**
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,378,354)	(488,065)	(1,681,882)	-	-	(3,548,301)
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր	**33,450,028**	**1,575,433**	**2,578,993**	**305,039**	**-**	**37,909,493**

	2019թթ.**					
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	**Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ**	**Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ**	**Չեռքբերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին հազ. դրամ**	**Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր հազ. դրամ**	**Ընդամենը հազ. դրամ**
Հիփոթեքային վարկեր						
- ոչ ժամկետանց	43,820,358	555,597	-	-	-	44,375,955
- մինչև 30 օր ժամկետանց	481,465	72,810	-	-	-	554,275
- 30-89 օր ժամկետանց	-	225,844	-	-	-	225,844
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	240,842	-	-	240,842
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	103,267	-	-	103,267
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց *	-	-	526,545	-	-	526,545
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	**44,301,823**	**854,251**	**870,654**	**-**	**-**	**46,026,728**
Պարտքային կորստի պահուստ	(53,250)	(14,096)	(33,491)	-	-	(100,837)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	**44,248,573**	**840,155**	**837,163**	**-**	**-**	**45,925,891**
Սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց						
- ոչ ժամկետանց	40,912,528	1,257,690	-	21,137	-	42,191,355
- մինչև 30 օր ժամկետանց	945,818	236,926	-	-	-	1,182,744
- 30-89 օր ժամկետանց	-	1,213,510	8,344	-	-	1,221,854
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	1,489,505	-	-	1,489,505
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	1,318,426	-	-	1,318,426
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց *	-	-	818,184	-	-	818,184
Ընդամենը համախառն սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	**41,858,346**	**2,708,126**	**3,634,459**	**21,137**	**-**	**48,222,068**
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,322,831)	(594,631)	(1,692,789)	-	-	(3,610,251)
Ընդամենը զուտ սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	**40,535,515**	**2,113,495**	**1,941,670**	**21,137**	**-**	**44,611,817**
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված համախառն վարկեր	**164,484,296**	**9,614,934**	**9,421,688**	**326,176**	**-**	**183,847,094**
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,030,493)	(1,240,111)	(3,840,023)	-	-	(8,110,627)
Ընդամենը ֆիզիկական անձանց տրված զուտ վարկեր	**161,453,803**	**8,374,823**	**5,581,665**	**326,176**	**-**	**175,736,467**
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	**409,788,973**	**24,805,184**	**20,076,448**	**8,754,827**	**18,272,325**	**481,697,757**
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,197,380)	(2,305,544)	(7,804,184)	-	-	(14,307,108)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	**405,591,593**	**22,499,640**	**12,272,264**	**8,754,827**	**18,272,325**	**467,390,649**

* Ավելի քան 270 օր ժամկետանց վարկերի համար կիրառվում է մասնակի դուրսգրման մոտեցում:

** Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական և ֆիզիկական անձանց համար նախատեսված որոշ գործիքների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Ստորև ներկայացված են 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում ֆիզիկական և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նշանակալի փոփոխությունները, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխությունների:

	2020թ.				
հազ. դրամ	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ձեռք բերված սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքներ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի	245,304,677	15,190,250	10,654,760	8,428,651	279,578,338
Տեղափոխում 1-ին փուլ	178,168	(147,351)	(30,817)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(15,610,611)	15,632,795	(22,184)	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(1,216,720)	(882,100)	2,098,820	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(79,445,613)	(868,047)	(1,421,291)	(696,026)	(82,430,977)
Տեղափոխում վաճառքի համար պահվող ակտիվների կազմ	(45,014,585)	-	-	-	(45,014,585)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	197,918,955	441,295	412,679	-	198,772,929
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	15,575,845	3,778,840	2,515,966	-	21,870,651
Դուրսգրումներ	-	-	(5,135,156)	-	(5,135,156)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**317,690,116**	**33,145,682**	**9,072,777**	**7,732,625**	**367,641,200**

	2020թ.				
հազ. դրամ	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Ձեռք բերված սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքներ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – ֆիզիկական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի	164,484,296	9,614,934	9,421,688	326,176	183,847,094
Տեղափոխում 1-ին փուլ	2,717,071	(2,598,676)	(118,395)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(5,337,537)	5,366,963	(29,426)	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(14,212,272)	(4,566,295)	18,778,567	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(47,474,289)	(1,955,476)	(1,208,142)	(17,013)	(50,654,920)
Ակտիվի զուտ փոփոխություն տոկոսների և արտարժույթի վերագնահատումից	3,327,762	193,348	1,019,249	-	4,540,359
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	84,138,717	4,735,803	3,588,693	-	92,463,213
Դուրսգրումներ	-	-	(4,504,543)	-	(4,504,543)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**187,643,748**	**10,790,601**	**26,947,691**	**309,163**	**225,691,203**

	2019թ.				
հազ. դրամ	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Չեռք բերված սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքներ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի	287,295,067	5,753,811	5,274,980	9,560,618	307,884,476
Տեղափոխում 1-ին փուլ	248,676	(217,780)	(30,896)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(12,633,948)	12,650,795	(16,847)	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(11,070,001)	(1,186,820)	12,256,821	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(131,279,022)	(2,721,602)	(3,405,786)	(1,131,967)	(138,538,377)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	112,743,905	1,184,992	439,516	-	114,368,413
Դուրսգրումներ	-	(273,146)	(3,863,027)	-	(4,136,173)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**245,304,677**	**15,190,250**	**10,654,762**	**8,428,651**	**279,578,338**

	2019թ.				
հազ. դրամ	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Չեռք բերված սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքներ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – ֆիզիկական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի	130,904,167	4,805,611	6,676,974	326,176	142,712,928
Տեղափոխում 1-ին փուլ	767,809	(485,369)	(282,440)	-	-
Տեղափոխում 2-րդ փուլ	(4,755,461)	4,850,783	(95,322)	-	-
Տեղափոխում 3-րդ փուլ	(6,155,802)	(1,946,494)	8,102,296	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(50,587,479)	(614,846)	(3,080,715)	-	(54,283,040)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	94,311,062	3,344,601	1,478,534	-	99,134,197
Դուրսգրումներ	-	(339,352)	(3,377,639)	-	(3,716,991)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**164,484,296**	**9,614,934**	**9,421,688**	**326,176**	**183,847,094**

(բ) Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 24 (բ) կետում:

(գ) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

(i) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների (առանց արժեզրկման) բնույթի վերաբերյալ:

	Հաճախորդներին տրված վարկեր, հաշվեկշռային արժեք	
	2020թ.	**2019թ.**
	հազ. դրամ	**հազ. դրամ**
Անշարժ գույք	150,169,525	91,297,491
Ընթացիկ հաշիվներ	64,942,454	42,164,399
Հիմնական միջոցներ	52,690,695	40,801,535
Դրամական միջոցներ և ավանդներ	11,716,755	30,504,630
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	20,145,152	29,060,599
Կորպորատիվ երաշխավորություններ (առանց վարկանիշի)	24,850,928	25,295,269
Պետական և տեղական կառավարման մարմինների երաշխավորություններ	47,557,650	22,606,783
Պաշարներ	4,197,546	8,023,031
Այլ գրավ	579,616	1,460,901
Փոխադրամիջոցներ	882,810	385,113
Առանց գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	-	54,431
Ոսկի	54,465	-
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	**377,787,596**	**291,654,182**

Ղեկավարությունը գտնում է, որ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար ապահովություն ծառայող գրավի, բացառությամբ կորպորատիվ երաշխավորությունների, իրական արժեքը պակաս չէ առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքից:

Կորպորատիվ երաշխավորությունները տրամադրել են կայուն ֆինանսական արդյունքներ ունեցող ընկերություններ, և ղեկավարությունն ակնկալում է, որ համապատասխան վարկերի գծով պարտազանցության դեպքում երաշխավորողները կկարողանան ամբողջությամբ մարել վարկը:

Բանկն ունի վարկեր, որոնց համար գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ և չի վերանայվել՝ հետագա փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Որոշ վարկերի համար գրավի իրական արժեքը վերանայվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Գրավի արժեքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է կախված այն փաստից, թե որ ամսաթվին է այն գնահատվել, եթե նման գնահատում իրականացվել է:

Մի քանի տեսակի գրավներով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել տեղին է արժեզրկման գնահատման համար: Անհատներից, օրինակ՝ ՓՄՁ փոխառուների բաժնետերերից ստացված երաշխավորությունները չեն դիտարկվում արժեզրկման գնահատման նպատակների համար: Այդ իսկ պատճառով, նման վարկերը և մասնակիորեն ապահովված վարկերի չապահովված մասերը ներկայացվում են որպես առանց գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վարկեր:

Ոչ ժամկետանց և ոչ արժեզրկված վարկերի փոխհատուցելիությունը ավելի շատ կախված է փոխառուների վճարունակությունից, քան՝ գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի արժեքի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

(ii) Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր

Ոսկու գրավով վարկեր

Ոսկու գրավով վարկերի համար ապահովություն են ծառայում հիմնականում ոսկյա զարդերը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ ոսկու գրավով վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 200% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Վարկային քարտեր

Վարկային քարտերով տրամադրված վարկերը գրավով ապահովված չեն:

Հիփոթեքային վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 70% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Սպառողական և այլ վարկեր

Սպառողական վարկերը գրավով ապահովված չեն: Ֆիզիկական անձանց տրված այլ վարկերի համար որպես կանոն ապահովություն է ծառայում անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ այլ վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 60% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է տեղեկատվություն 3-րդ փուլ դասված հաճախորդներին տրված վարկերի համար որպես ապահովվածություն ծառայող գրավի վերաբերյալ 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

2020թ.	**Համախառն հաշվեկշռային արժեք**	**Անշարժ գույք**	**Կորպորատիվ երաշխավորություններ (առանց վարկանիշի)**	**Կորպորատիվ բաժնետոմսեր**	**Այլ գրավ**	**Չուտ ենթարկվածություն**	**Համապատասխան ԱՊԿ**
	հազ. դրամ	**հազ. դրամ**	**հազ. դրամ**	**հազ. դրամ**	**հազ. դրամ**	**հազ. դրամ**	**հազ. դրամ**
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	16,805,402	14,100,005	565,768	187,829	348,615	1,603,185	1,471,575
Ոսկու գրավով վարկեր	4,350,542	-	-	-	1,850,983	2,499,559	1,166,431
Վարկային քարտեր	7,912,780	-	-	-	337,900	7,286,854	2,736,833
Հիփոթեքային վարկեր	2,738,819	2,738,819	-	-	-	-	350,560
Սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	12,254,713	6,638,750	-	-	1,503	5,593,323	4,397,335
Ընդամենը	**44,062,256**	**23,477,574**	**565,768**	**187,829**	**2,539,001**	**16,982,921**	**10,122,734**

2019թ.	**Համախառն հաշվեկշռային արժեք**	**Անշարժ գույք**	**Կորպորատիվ երաշխավորություններ (առանց վարկանիշի)**	**Կորպորատիվ բաժնետոմսեր**	**Այլ գրավ**	**Չուտ ենթարկվածություն**	**Համապատասխան ԱՊԿ**
	հազ. դրամ	**հազ. դրամ**	**հազ. դրամ**	**հազ. դրամ**	**հազ. դրամ**	**հազ. դրամ**	**հազ. դրամ**
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	19,083,411	13,354,991	503,837	835,868	370,125	4,018,590	3,964,161
Ոսկու գրավով վարկեր	655,700	61,200	-	-	393,701	200,799	431,861
Վարկային քարտեր	4,565,914	-	-	-	585	4,565,329	1,681,882
Հիփոթեքային վարկեր	870,654	870,654	-	-	-	-	33,491
Սպառողական և այլ վարկեր ֆիզիկական անձանց	3,655,596	1,248,561	-	-	1,500	2,405,535	1,692,789
Ընդամենը	**28,831,275**	**15,535,406**	**503,837**	**835,868**	**765,911**	**11,190,253**	**7,804,184**

(iii) Առգրավված գրավ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 2,503,099 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 2,792,001 հազար դրամ) զուտ հաշվեկշռային արժեքով ակտիվներ՝ հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավադրված միջոցների առգրավման միջոցով: 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է.

	2020թ. հազ. դրամ	**2019թ. հազ. դրամ**
Անշարժ գույք	5,042,755	6,696,827
Այլ ակտիվներ	2,825,806	2,683,134
Ընդամենը առգրավված գրավ	**7,868,561**	**9,379,961**

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ առգրավված գրավի կազմում ներառված են 1,625,469 հազար դրամ գումարով ոսկյա իրեր (2019թ-ին՝ 1,279,634 հազար դրամ):

Առգրավվման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարված վարկի հաշվեկշռային արժեքով: Ագրավումից հետո առգրավված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Արժեզրկումը գնահատվում է շուկայական մեթոդով: Շուկայական մեթոդը հիմնված է նմանատիպ ակտիվների վերջերս տեղի ունեցած վաճառքների արդյունքների համեմատական վերլուծության կամ նմանատիպ ակտիվների վաճառքների հայտարարված գների վրա, կիրառելով 20%-ից 40% զեղչ վաճառքի հայտարարված գների նկատմամբ՝ կախված ակտիվի բնույթից և գտնվելու վայրից:

Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ նման ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(դ) Գրավադրված ակտիվներ

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 65,256,971 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 86,797,341 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի համար (տես Ծանոթագրություն 19):

(ե) Վարկային պորտֆելի ըստ աշխարհագրական տարածաշրջանների և տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունն իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում.

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Առևտուր	78,708,629	39,846,823
Հանքարդյունաբերություն/մետալուրգիա	55,386,546	36,888,041
Շինարարություն	38,102,926	24,866,555
Էներգետիկայի ոլորտ	40,448,435	57,129,222
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	36,448,764	22,748,643
Հեռահաղորդակցություն	25,900,665	21,730,037
Սպասարկման ոլորտ	25,094,296	30,686,219
Հյուրանոցային ոլորտ	24,885,306	17,104,157
Պետական և տեղական կառավարման մարմիններ	21,230,574	10,513,513
Ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր	8,341,101	9,413,579
Գյուղատնտեսություն, անտառապահություն և փայտամշակում	8,673,653	7,476,667
Արդյունաբերություն	15,104,085	5,804,838
Տրանսպորտ	318,627	281,843
Այլ	6,361,035	13,360,526
Ֆիզիկական անձանց տրված վարկեր	225,691,203	183,847,094
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	**610,695,845**	**481,697,757**
Արժեզրկման գծով պահուստ	(21,549,451)	(14,307,108)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	**589,146,394**	**467,390,649**

(զ) Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի տասնմեկ փոխառու կամ կապակցված փոխառուների խմբեր (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ տասնմեկ), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 197,112,855 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 135,352,994 հազար դրամ):

(է) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելը կազմող վարկերի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 24 (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը: Քանի որ Բանկը տրամադրում է կարճաժամկետ վարկեր, հավանական է, որ դրանցից շատերը կվերանայվեն մարման ժամկետը լրանալուց: Այդ իսկ պատճառով, վարկերի իրական մարման ժամկետները կարող են զգալիորեն ավելի երկար լինել պայմանագրերով համաձայնեցված ժամկետներից:

15 Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ

2020թ. սեպտեմբերի 27-ին վերսկսվեց Ադրբեջանի և Արցախի Հանրապետության (նաև հայտնի որպես Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետություն) միջև զինված հակամարտությունը Լեռնային Ղարաբաղի վիճելի տարածքների շուրջ: Նույն օրը Հայաստանում և Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում հայտարարվեց ռազմական դրություն և ընդհանուր զորահավաք:

44 օր տևած պատերազմից հետո 2020թ. նոյեմբերի 9-ին Հայաստանի Հանրապետության, Ադրբեջանի Հանրապետության և Ռուսաստանի Դաշնության միջև ստորագրվեց հրադադարի մասին համաձայնագիր՝ վերջ տալով տարածքում ռազմական գործողություններին:

Ադրբեջանը վերահսկողություն ստացավ Լեռնային Ղարաբաղի շուրջ 7 շրջանների նկատմամբ: Միևնույն ժամանակ, Ադրբեջանի Հանրապետության և Արցախի Հանրապետության շփման գծի երկայնքով Ռուսաստանի Դաշնության կողմից տեղակայվեց շուրջ 2000 զինվոր որպես խաղաղապահ ուժ:

Հայաստանում գործող հայկական բանկերը, այս թվում՝ «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ն, ունեն Արցախի Հանրապետության կառավարությանը և տարածաշրջանում գործող ձեռնարկություններին տրված խոշոր վարկեր:

Հաշվի առնելով տուժած տարածաշրջանի տնտեսության վերականգնման կարևորությունը՝ 2020թ. դեկտեմբերին Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը սկսել է իրականացնել միջոցառումներ Արցախի Հանրապետության կառավարությանը և զինված հակամարտության արդյունքում տուժած տարածաշրջանի ձեռնարկություններին/ընկերությունների աջակցելու համար:

Կառավարությունների որոշումների համաձայն՝ Խմբի կողմից տրամադրված վարկերը կփոխարինվեն Արցախի Հանրապետության կառավարության պարտատոմսերով, որոնց մարմանը կաջակցի Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը:

2021թ. փետրվարի 24-ին և 2021թ. մայիսի 14-ին թողարկվել են Արցախի Հանրապետության կառավարության պարտատոմսեր համապատասխանաբար 2026թ. փետրվարի 24-ին և 2026թ. մայիսի 14-ին մարման ժամկետով՝ վերը նշված կառավարության կողմից պլանավորված գործողությունների շրջանակում: Այս պարտատոմսերից 10,991,781 հազար դրամ և 13,330,493 հազար դրամ գումարով պարտատոմսերն օգտագործվել է Արցախի Հանրապետության կառավարությանը տրված վարկերը և Արցախի Հանրապետության կառավարության կողմից երաշխավորված վարկերը փոխարինելու համար:

2021թ. մայիսի 12-ին Արցախի Հանրապետության կառավարությունը և Խումբը կնքեցին ցեսիայի պայմանագիր, և Արցախի Հանրապետության կառավարությանը փոխանցվեց 24,266,496 հազար դրամ մնացորդով վարկային պորտֆելը: Ակնկալվում է, որ մնացորդը կվերաֆինանսավորվի Արցախի Հանրապետության կառավարության կողմից թողարկված պարտատոմսերով, որոնք ձեռք կբերվեն Խմբի կողմից: Ակնկալվում է, որ պարտատոմսերը կթողարկվեն ցեսիայի պայմանագրի ստորագրումից հետո մեկ ամսվա ընթացքում՝ 10 տարի մարման ժամկետով և 10% տարեկան արժեկտրոնային տոկոսադրույքով:

Ամորտիզացված արժեքի չափման համար ղեկավարության կողմից կիրառված հիմնական ենթադրությունները հիմնված են պորտֆելի փոխանցման դիմաց թողարկվելիք պարտատոմսերի իրական արժեքի վրա:

Ստորև ներկայացված են պարտատոմսերի իրական արժեքը չափելու համար ղեկավարության կողմից կիրառված հիմնական ենթադրությունները 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

- Ղեկավարության գնահատմամբ, Արցախի Հանրապետության կառավարության կողմից թողարկված/թողարկվելիք համապատասխան պարտատոմսերը ունեն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից թողարկած պարտատոմսերից մեկ վարկանիշով ցածր վարկանիշ՝ հաշվի առնելով Հայաստանի Հանրապետության մտադրությունը և կառավարությունների միջև համաձայնությունը տրամադրել ֆինանսական աջակցություն Արցախի Հանրապետության կառավարությանը պարտատոմսերի մարումը սպասարկելու համար:

- Հայաստանի Հանրապետության կառավարության պարտատոմսերի եկամտաբերության նկատմամբ կիրառվում է 1.2% լրացուցիչ հավելագին Արցախի Հանրապետության կառավարության կողմից թողարկված/թողարկվելիք պարտատոմսերի նմանատիպ պայմաններով զեղչման տոկոսադրույք ստանալու համար՝ հաշվի առնելով վարկանիշի տարբերությունը:

Հաշվի առնելով, որ ՖՀՄՍ 5-ի չափանիշները բավարարվել են 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, այս պորտֆելը դասակարգվել է որպես վաճառքի համար պահվող:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խմբի վարկերի ընդհանուր գումարը, որոնց վրա ազդեցություն է ունեցել հակամարտությունը, կազմում է 46,982,809 հազար դրամ, որից 24,255,820 հազար դրամ գումարով վարկերը դասված են 2-րդ փուլ, իսկ 22,726,990 հազար դրամ գումարով վարկերը՝ 3-րդ փուլ: Այս մնացորդների գծով ճանաչված ամորտիզացված արժեքը կազմում է համապատասխանաբար 22,983,330 հազար դրամ և 22,031,255 հազար դրամ

16 Ներդրումային արժեթղթեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	6,217,848	3,577,214
- ամորտիզացված արժեքով չափվող	1,850, 839	2,276,227
Ընդամենը պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	**8,068,687**	**5,853,441**
Բաժնային գործիքներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	210,418	192,766
	8,279,105	**6,046,207**
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	12,659,884	9,420,956
- ամորտիզացված արժեքով չափվող	56,044,637	36,993,749
	68,704,521	**46,414,705**

(ա) Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	5,004,095	3,456,144
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	1,213,753	121,070
Ընդամենը պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	**6,217,848**	**3,577,214**
Բաժնային գործիքներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	210,418	192,766
	6,428,266	**3,769,980**
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	12,659,884	9,420,955
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	**19,088,150**	**13,190,935**
Պարտքային կորստի պահուստ	**(48,423)**	**(60,502)**
Հաշվեկշռային արժեք – իրական արժեք	**19,088,150**	**13,190,935**

(բ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	95,992	2,184,113
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	1,761,960	100,823
Ընդամենը պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	**1,857,952**	**2,284,936**
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	49,252,616	30,568,242
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	6,994,543	6,559,199
Ընդամենը համախառն ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	**58,105,111**	**39,412,377**
Պարտքային կորստի պահուստ	**(209, 635)**	**(142,400)**
Ընդամենը զուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	**57,895,476**	**39,269,976**

(գ) Ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն ամորտիզացված արժեքով չափվող և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Եթե այլ նշում չի արվում, աղյուսակում ֆինանսական ակտիվների համար ներկայացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը:

	31 դեկտեմբերի 2020թ.				
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ		
հազ. դրամ	**12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ**	**Պարտաքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ**	**Պարտաքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ**	**Ձեռքբ քերված կամ սկզբնավորված պարտաքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր					
- BB+ -ից BB- վարկանիշով	47,960,288	-	-	-	47,960,288
- B+ -ից to B- վարկանիշով	693,353	-	-	-	693,353
- առանց վարկանիշի*	9,451,470	-	-	-	9,451,470
	58,105,111	-	-	-	58,105,111
Կորստի պահուստ	**(209,635)**	-	-	-	**(209,635)**
Հաշվեկշռային արժեք	**57,895,476**	-	-	-	**57,895,476**

* Ղեկավարության գնահատմամբ առանց վարկանիշի գործիքների կազմում ներառված 618,248 հազար դրամ գումարով գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard&Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի BB- վարկանիշին, իսկ 8,833,222 հազար դրամ գումարով գործիքների վարկանիշը՝ B+ վարկանիշին:

	31 դեկտեմբերի 2020թ.				
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ		
հազ. դրամ	**12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ**	**Պարտաքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ**	**Պարտաքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ**	**Ձեռքբ քերված կամ սկզբնավորված պարտաքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին**	**Ընդամենը**
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր					
- BB+ -ից BB- վարկանիշով	18,082,361	-	-	-	18,082,361
- B+ -ից to B- վարկանիշով	638,510	-	-	-	638,510
- առանց վարկանիշի*	156,861	-	-	-	156,861
	18,877,732	-	-	-	18,877,732
Կորստի պահուստ	**(48,423)**	-	-	-	**(48,423)**
Հաշվեկշռային արժեք	**18,877,732**	-	-	-	**18,877,732**

	31 դեկտեմբերի 2019թ.				
	1-ին փուլ	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**		
հազ. դրամ	**12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ**	**Պարտաքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ**	**Պարտաքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ**	**Ձեռքբ քերված կամ սկզբնավորված պարտաքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր					
- BB- վարկանիշով	32,752,354	-	-	-	32,752,354
- առանց վարկանիշի*	6,660,023	-	-	-	6,660,023
	39,412,377	-	-	-	39,412,377
Կորստի պահուստ	**(142,400)**	-	-	-	**(142,400)**
Հաշվեկշռային արժեք	**39,269,977**	-	-	-	**39,269,977**

	31 դեկտեմբերի 2020թ.				
	1-ին փուլ	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**		
հազ. դրամ	**12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ**	**Պարտաքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ**	**Պարտաքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ**	**Ձեռքբ քերված կամ սկզբնավորված պարտաքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին**	**Ընդամենը**
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր					
- BB- վարկանիշով	12,877,100	-	-	-	12,877,100
- առանց վարկանիշի*	121,069	-	-	-	121,069
	12,998,169	-	-	-	12,998,169
Կորստի պահուստ	**(60,502)**	-	-	-	**(60,502)**
Հաշվեկշռային արժեք	**12,998,169**	-	-	-	**12,998,169**

Բանկը վաճառում է արժեթղթեր հետգնման պայմանագրերի շրջանակում և ձեռք է բերում արժեթղթեր վերավաճառքի պայմանագրերի շրջանակում:

Հետգնման պայմանագրերի շրջանակում վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմերին, և Բանկը ստանում է դրամական միջոցներ դրա դիմաց: Պայմանագրային կողմերը կարող են վերագրավադրել կամ վերավաճառվել այս ֆինանսական ակտիվները Բանկի կողմից պարտազանցման բացակայության դեպքում, սակայն պայմանագրային կողմը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ժամկետի ավարտին: Բանկը որոշել է, որ պահպանում է այս արժեթղթերի հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, այդ իսկ պատճառով, չի ապաճանաչել դրանք: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ գրավի ձեռքբերման գինը մարելու պարտականության գծով ճանաչվում է ֆինանսական պարտավորություն և ներառվում է «Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ» հոդվածում (Ծանոթագրություն 19):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխատվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվություն ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

17 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Հողատարածք և շենքեր	Սարքա-վորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա-միջոցներ	Անավարտ շինարարու-թյուն	Վարձակալ-ված գույքի բարելավում	Ոչ նյութական ակտիվներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք									
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	9,262,815	2,201,055	1,850,800	316,308	304,460	768,433	1,714,952	1,955,742	18,374,565
Ավելացումներ	2,337	569,972	97,713	2,860	135,953	33,493	221,438	196,043	1,259,809
Օտարումներ	(337,237)	(20,799)	(50,853)	-	(240)	-	(43,160)	-	(452,289)
Տեղափոխումներ	248,244	-	-	-	(248,244)	-	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	**9,176,159**	**2,750,228**	**1,897,660**	**319,168**	**191,929**	**801,926**	**1,893,230**	**2,151,785**	**19,182,085**
Մաշվածություն և ամորտիզացիա									
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	-	1,268,077	1,087,238	186,516	-	452,476	862,316	355,928	4,212,551
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	179,292	338,705	217,238	24,364	-	30,611	246,879	386,365	1,423,454
Օտարումներ	(236,456)	(17,114)	(43,304)	-	-	-	(43,113)	-	(339,987)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	**(57,164)**	**1,589,668**	**1,261,172**	**210,880**	**-**	**483,087**	**1,066,082**	**742,293**	**5,296,018**
Հաշվեկշռային արժեք									
Առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	**9,233,323**	**1,160,560**	**636,488**	**108,288**	**191,929**	**318,839**	**827,148**	**1,409,492**	**13,886,067**

հազ. դրամ	Հողատարածք և շենքեր	Սարքա-վորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա-միջոցներ	Անավարտ շինարարու-թյուն	Վարձակալ-ված գույքի բարելավում	Ոչ նյութական ակտիվներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք									
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	9,406,025	2,274,774	1,723,828	266,422	233,767	659,693	1,358,040	1,955,742	17,878,291
Ավելացումներ	4,559	100,204	205,406	67,853	220,215	108,740	357,029	-	1,064,006
Օտարումներ	(69,010)	(173,923)	(78,434)	(17,967)	-	-	(117)	-	(339,451)
Տեղափոխումներ	149,522	-	-	-	(149,522)	-	-	-	-
Կուտակված մաշվածության բացառում	(228,281)	-	-	-	-	-	-	-	(228,281)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	**9,262,815**	**2,201,055**	**1,850,800**	**316,308**	**304,460**	**768,433**	**1,714,952**	**1,955,742**	**18,374,565**
Մաշվածություն և ամորտիզացիա									
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	152,985	1,136,074	1,003,889	174,825	-	420,260	549,605	-	3,437,638
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	144,306	299,511	159,079	18,587	-	32,216	312,711	355,928	1,322,338
Օտարումներ	(69,010)	(167,508)	(75,730)	(6,896)	-	-	-	-	(319,144)
Կուտակված մաշվածության բացառում	(228,281)	-	-	-	-	-	-	-	(228,281)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	**-**	**1,268,077**	**1,087,238**	**186,516**	**-**	**452,476**	**862,316**	**355,928**	**4,212,551**
Հաշվեկշռային արժեք									
Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	**9,262,815**	**932,978**	**763,562**	**129,792**	**304,460**	**315,957**	**852,636**	**1,599,814**	**14,162,014**

Եթե հողատարածքը և շենքերը չվերագնահատվեին, 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հողատարածքի և շենքերի հաշվեկշռային արժեքը կկազմեր 3,744,578 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 4,096,433 հազար դրամ): Իրականացված վերագնահատման արդյունքում առաջացել էր վերագնահատումից արժեքի ոչ նշանակալի աճ, որը Բանկը չէր հաշվառվել 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Շենքերի իրական արժեքը վերջին անգամ որոշվել և գրանցվել է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ անկախ լիցենզավորված գնահատողի՝ «Ֆինլոու» ՍՊԸ-ի կողմից իրականացված գնահատման հիման վրա: Իրական արժեքը որոշվել է օգտագործման, տարիքի, գտնվելու վայրի և վիճակի տեսանկյունից նմանատիպ պայմաններով անշարժ գույքի համար հայտարարված վաճառքի գների հիման վրա, կիրառելով 0.80-ից 0.95 միջակայքում ընկած գործակիցներ՝ օգտագործման, տարիքի, գտնվելու վայրի և վիճակի տեսանկյունից տարբերությունների (առկայության դեպքում) մասով ելակետային գները ճշգրտելու համար: Հողի և շենքերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, քանի որ կիրառվող գնահատման մեթոդի դիտելի ելակետային տվյալների գծով կատարվել են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ (գործակիցներ):

18 Այլ ակտիվներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
3-րդ փուլ դացված այլ ֆինանսական ակտիվներ	1,184,356	-
Դեբիտորական պարտքեր	610,695	417,013
Կանխավճարներ	629,011	1,035,996
Ընդամենը համախառն այլ ֆինանսական ակտիվներ	**2,424,062**	**1,453,009**
Պարտքային կորստի պահուստ	(46,823)	(36,023)
Ընդամենը զուտ այլ ֆինանսական ակտիվներ	**2,377,239**	**1,416,986**
Առգրավված ակտիվներ, բացառությամբ անշարժ գույքի	2,825,806	2,683,134
Նյութեր և պաշարներ	175,395	175,533
Այլ	1,015,914	945,830
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	**4,017,115**	**3,804,497**
Ընդամենը այլ ակտիվներ	**6,394,354**	**5,221,483**

19 Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Վարկեր բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից		
- Կարճաժամկետ	61,012,523	47,882,406
- Երկարաժամկետ	147,288,568	112,567,106
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	94,007,743	68,822,630
Լորո հաշիվներ	1,594,708	170,238
Այլ	1,027,872	436,820
	304,931,414	**229,879,200**

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում տեղաբաշխված ութ ֆինանսական կազմակերպության (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ վեց ֆինանսական կազմակերպության) միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 173,199,659 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 135,390,547 հազար դրամ):

2020թ. դեկտեբերի 31-ի դրությամբ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի կազմում ներառված են 76,427,432 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 60,544,966 հազար դրամ) գումարով վարկեր, որոնք նախատեսված են որոշակի պահանջները բավարարող վարկերի համար դիմող փոխառուներին վերավարկավորելու համար:

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի համար ապահովություն ծառայող 32,138,618 հազար դրամ գումարով արժեթղթերը (2019թ-ին՝ 25,452,958 հազար դրամ) գրավադրված են հետգնման պայմանագրերի դիմաց, իսկ 62,969,126 հազար դրամ գումարով արժեթղթերը (2019թ-ին՝ 48,508,569 հազար դրամ) Բանկի սեփական արժեթղթերն են:

(ա) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

հազ. դրամ	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր (Ծնթգ. 20)	Բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություն ներից ստացված վարկեր
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2020թ.	10,689,258	160,449,512
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր փոխառու միջոցներից ստացված վարկերից	-	145,804,597
Փոխառու միջոցներից ստացված վարկերի մարում	-	(110,903,989)
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի վաճառք	159,579,194	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(9,701,652)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	**160,566,800**	**195,350,120**
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	**12,261,997**	**12,642,675**
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	9,812,699	10,651,733
Վճարված տոկոսներ	(5,948,229)	(10,343,436)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2020թ.	**176,693,267**	**208,301,092**

հազ. դրամ	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր (Ծնթգ. 20)	Բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություն ներից ստացված վարկեր
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	41,174,485	143,010,113
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր փոխառու միջոցներից ստացված վարկերից	-	178,366,665
Փոխառու միջոցներից ստացված վարկերի մարում	-	(159,904,477)
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի վաճառք	10,624,133	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(39,259,396)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	**12,539,222**	**161,472,301**
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	**39,822**	**(890,331)**
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	3,872,914	12,940,491
Վճարված տոկոսներ	(5,762,700)	(13,072,949)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	**10,689,258**	**160,449,512**

20 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

2019թ. հունիսին Բանկը լիազորել է 100 ԱՄՆ դոլար, 100 եվրո և 10,000 դրամ անվանական արժեքով ոչ փաստաթղթային, բաժանման ոչ ենթակա և ոչ փոխարկելի պարտատոմսերի թողարկումը: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ թողարկված պարտատոմսերի անվանական մնացորդը կազմում է 38,750,000 ԱՄՆ դոլար և 7,500,000 հազար դրամ:

2020թ. հունվարին Նիդեռլանդներում գտնվող «Dilijan Finance B.V» հատուկ նշանակության ընկերության միջոցով Բանկը թողարկեց 300,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով պարտատոմսեր («Պարտատոմսեր»): Պարտատոմսերը ցուցակված են Իռլանդիայի ֆոնդային բորսայում

2020թ. ապրիլին Բանկը հետ է գնել «Պարտատոմսեր»-ի 20,060,000 ԱՄՆ դոլարի չափով գումարը:

21 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	38,710,702	28,538,294
- Իրավաբանական անձիք	64,344,672	88,099,303
Ժամկետային ավանդներ		
- Ֆիզիկական անձիք	128,962,248	167,366,305
- Իրավաբանական անձիք	107,755,350	112,994,972
	339,772,972	**396,998,874**

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում պահվող հաճախորդների ավանդների և ընթացիկ հաշվիների 31,688,353 հազար դրամ (2019թ-ին՝ 42,103,892 հազար դրամ) գումարով մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և չճանաչված վարկային գործիքների համար:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի հինգ հաճախորդ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ ութ հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 56,460,794 հազար դրամ (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 98,710,078 հազար դրամ):

22 Այլ պարտավորություններ

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Չհաշվանցված գործարքներ	4,039,253	839,802
Վարձակալության գծով պարտավորություն	1,538,683	1,677,713
Աշխատավարձ և նմանատիպ վճարներ	601,623	557,284
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	306,269	403,741
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	**6,485,828**	**3,478,540**
Պահուստներ*	1,191,075	1,055,215
Այլ վճարվելիք հարկեր	355,517	445,363
Հետաձգված եկամուտ	105,104	156,874
Ակնկալվող պարտքային կորստի գծով պահուստ ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար	151,269	155,141
Պահուստ անբարենպաստ պայմանագրերի գծով	-	94,870
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	277,095	198,989
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	**2,080,060**	**2,106,452**
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	**8,708,722**	**5,584,992**

* 2019թ. ընթացքում հարկային տեսչությունն իրականացրել է Բանկի կողմից վճարված հարկերի ստուգում՝ հիմնականում մինչև 2018թ. հունիսի 30-ն ընկած ժամանակաշրջանների համար: Թեև Բանկը բողոքարկել է հարկային ստուգման արդյունքները դատարանում, այն ճանաչել է պահուստ դատական վարույթի հնարավոր բացասական արդյունքի գծով:

23 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 502,272 սովորական բաժնետոմսից (2019թ-ին՝ 502,272): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 դրամ (2019թ-ին՝ 100,000 դրամ):

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Խմբի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Ոչ մարելի արտոնյալ բաժնետոմսեր

Թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող արտոնյալ բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 20,000 սովորական բաժնետոմսից (2019թ-ին՝ 20,000 սովորական բաժնետոմսից): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 դրամ:

Արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերը չունեն բաժնետոմսերը փոխարկելու կամ մարելու իրավունք, սակայն կարող են ստանալ շահաբաժիններ եռամսյակային կտրվածքով բաժնետերերի ժողովի որոշումների հիման վրա:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Հողատարածքի և շենքերի վերագնահատումից արժեքի աճ

Հողատարածքի և շենքերի վերագնահատումից արժեքի աճը ներառում է հ ողատարածքի և շենքերի վերագնահատված կուտակային դրական արժեքը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային զուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Խմբի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Խումբը հայտարարել է 160,002 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ (2019թ-ին՝ 138,949 հազար դրամ) և վճարել է 81,920 հազար գումարով շահաբաժիններ (2019թ-ին՝ 58,945 հազար դրամ) իր արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերին:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերի համար շահաբաժիններ չեն հայտարարել (2019թ-ին շահաբաժիններ չեն հայտարարել):

Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար Խմբի կողմից հայտարարվել են հետևյալ շահաբաժինները.

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Մեկ արտոնյալ բաժնետոմսի համար	8,000	6,947

Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար Խմբի կողմից վճարվել են հետևյալ շահաբաժինները.

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
Մեկ արտոնյալ բաժնետոմսի համար	4,096	2,947

24 Ռիսկերի կառավարում

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և կազմում է Բանկի գործառնությունների կենսական տարրը: Շուկայական, պարտքային, իրացվելիության և գործառնական ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող արտադրանքն ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով:

Բանկի Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման բաժնի ղեկավարը պատասխանատու

է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման և սահմանված պահանջների հետ համապատասխանության ապահովման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Վարչության նախագահին և անուղղակիորեն՝ Բանկի Խորհրդին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով՝ Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման բաժինը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության համապատասխան ոլորտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

Բանկի ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ Ռիսկերի կառավարման բաժինը և ներքին աուդիտի բաժինը հաճախ պատրաստում են Բանկի նշանակալի ռիսկերի կառավարմանն անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկումներ Բանկի ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

(բ) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական ռիսկերին Բանկի ենթարկվածության վերաբերյալ:

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- փոխառուների (իրավաբանական անձանց և անհատների) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Բանկը ենթարկված է պարտքային ռիսկին, շարունակական հսկողության ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Վարկային բաժին, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը՝ Վարկային բաժնի և Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի իրավաբանական, հաշվապահական հաշվառման և հարկային բաժինների կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Անհատների վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Անհատական վարկավորման ծառայությունների բաժնի կողմից՝ կիրառելով Ռիսկերի կառավարման բաժնի հետ համատեղ մշակած գնահատման մոդելները և դիմումների տվյալների ստուգման ընթացակարգերը:

Պարտքային ռիսկ – ակնկալվող պարտքային կորստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi) կետում:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ

Որոշելու համար, թե արդյոք ֆինանսական գործիքի գծով պարտազանցման ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Բանկը դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորվող տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները, ինչպես նաև Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի, վարկային որակի փորձագետների գնահատման և ապագայամետ տեղեկատվության վրա հիմնված վերլուծությունը:

Գնահատման նպատակն է պարզել, թե արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ՝ համեմատելով հետևյալ ցուցանիշները.

- պարտազանցման հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում՝ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ,
- պարտազանցման հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում ժամանակի տվյալ պահի համար, որը գնահատվել է պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի սկզբնական ճանաչման պահին (ճշգրտված վաղաժամ մարումների ակնկալիքների փոփոխությունների մասով՝ կիրառելի լինելու դեպքում):

Բանկն օգտագործում է երեք չափանիշ, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ.

- քանակական թեստ՝ հիմք ընդունելով վարկանիշի փոփոխությունն ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման պահի վարկանիշի,
- որակական ցուցանիշներ և
- ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ:

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակներ

Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի ներքին վարկանշավորման համակարգ իրավաբանական անձանց համար: Վարկանիշները վերանայվում են շարունակական և պարբերական հիմունքով:

Վարկանիշը տրվում է ստացված ռիսկի մակարդակի հիման վրա, որը որոշվում է հաշվի առնելով կապիտալի համարժեքությունը, իրացվելիությունը, եկամտաբերությունը, վճարունակությունը, ինչպես նաև փոխառուի համապատասխանությունը պահանջներին, կառավարման որակը և անձնակազմը, տնտեսական միջավայրը, փոխառուի գործունեության հետ կապված գործառնական ռիսկը և այլ գործոններ:

Փոխառուի համար որոշված ռիսկի մակարդակի հիման վրա կիրառվում են հետևյալ վարկանիշները.

- մակարդակ 1 (վարկանիշներ AAA-A)
- մակարդակ 2 (վարկանիշներ BBB-BB)
- մակարդակ 3 (վարկանիշ B)
- մակարդակ 4 (վարկանիշ CCC)
- մակարդակ 5 (վարկանիշ D)

Բանկը պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիքին տալիս է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք օգտագործվում են պարտազանցման ռիսկը կանխատեսելու համար, և կիրառելով պարտքային որակի վերաբերյալ փորձագետների դատողությունները: Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական գործոնների հիման վրա, որոնք վկայում են պարտազանցման ռիսկի մասին: Այս գործոնները տարբեր են՝ կախված պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակներն այնպես են սահմանվում և կարգաբերվում, որ պարտազանցման ռիսկն աճում է էքսպոնենցիոնալ ձևով պարտքային ռիսկի վատթարացմանը զուգընթաց, օրինակ՝ պարտքային ռիսկի 1-ին և 2-րդ վարկանշավորման մակարդակների պարտազանցման ռիսկերի միջև տարբերությունն ավելի փոքր է քան 2-րդ և 3-րդ մակարդակների միջև տարբերությունը:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիք ստանում է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ սկզբնական ճանաչման պահին՝ փոխառուի վերաբերյալ առկա տեղեկատվության հիման վրա: Պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքները կանոնավոր կերպով հսկվում են, որի արդյունքում գործիքի պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակը կարող է փոփոխվել: Հսկողության համար որպես կանոն օգտագործվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական անձիք)	**Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական և ֆիզիկական անձիք)**
- Հաճախորդի փաստաթղթերի, օրինակ՝ աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունների, կառավարչական հաշվետվությունների, բյուջեների և կանխատեսումների պարբերական ուսումնասիրության ընթացքում ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Ցուցանիշները, որոնց հատուկ ուշադրություն է դարձվում, ներառում են՝ համախառն շահույթը, ֆինանսական լծակավորման ցուցանիշը, պարտքի սպասարկման գործակիցը, համապատասխանությունը կովենանտներին, կառավարման որակը, վերադաս ղեկավար անձնակազմի փոփոխությունները	- Վճարումների մասին տեղեկատվությունը, ներառյալ ժամկետանցության կարգավիճակի, մարումների փոփոխականության մասին տեղեկատվությունը: - ՀՀ կենտրոնական բանկի և վարկային գործակալությունների կողմից տրամադրված այլ բանկերում և վարկային կազմակերպություններում վճարումների մասին տեղեկատվությունը

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական անձիք)	**Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական և ֆիզիկական անձիք)**
- Վարկանիշային գործակալությունների, մամուլի հոդվածների տվյալները, արտաքին վարկանիշների փոփոխությունների մասին տեղեկատվությունը	- Տրամադրված սահմանաչափի օգտագործումը - Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման դիմումը և դիմումի բավարարումը
- Պարտատոմսերի գնանշվաշ գները և պարտքի պարտազանցման սվոփերի գները փոխառուի համար՝ առկայության դեպքում	- Առևտրային, ֆինանսական և տնտեսական պայմանների առկա և կանխատեսվող փոփոխությունները
- Փոխառուի քաղաքական, օրենսդրական և տեխնոլոգիական միջավայրի կամ նրա գործունեության փաստացի և ակնկալվող նշանակալի փոփոխությունները	

Պարտազանցության հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ իրավաբանական անձանց համար պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտազանցման հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս: Բանկը հավաքում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող իր ֆինանսական գործիքների կատարողականի և պարտազանցման վերաբերյալ տեղեկատվություն փոխառուի հետ պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում, որը վերլուծվում է ըստ ծառայության և փոխառուի տեսակի, ինչպես նաև ըստ պարտքային ռիսկի ներքին վարկանշավորման մակարդակի: Որոշ պորտֆելների համար օգտագործվում է նաև արտաքին վարկանիշային գործակալություններից ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Բանկը սահմանում է պարտազանցման հավանականության նվազագույն չափը, որը հավասար է այն երկրի կորպորատիվ վարկանիշին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում փոխառուն:

Ժամկետանց օրերն օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ անհատների համար պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտազանցման հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս միգրացիայի մատրիցների Մարկովի մոդելում: Միգրացիայի մատրիցները կառուցվում են նախորդ 12 ամիսների տվյալների հիման վրա:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որոշում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Պարտքային ռիսկի աճի նշանակալի լինելը որոշելիս դիտարկվում են ֆինանսական գործիքի և փոխառուի բնութագրերը և աշխարհագրական տարածաշրջանը: Նշանակալիության չափանիշները տարբեր են փոխատվության տարբեր տեսակների, մասնավորապես, իրավաբանական անձանց և անհատների տրվող փոխատվությունների համար:

Որպես ընդհանուր ցուցանիշ համարվում է, որ տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի պատքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե Բանկի մոդելավորման քանակական մեթոդների հիման վրա որոշվում է, որ ֆինանսական գործիքի մնացորդային ժամկետի համար պարտազանցման հավանականությունն աճել է ավելի քան 80%-ով:

Բացի այդ, անկախ սկզբնական ճանաչումից ի վեր տեղի ունեցած հարաբերական աճի, համարվում է, որ պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի պատքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել, եթե վերջինիս մնացորդային ժամկետի համար պարտազանցման հավանականությունն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ցածր է 1.98%-ից:

Սկզբնական ճանաչումից ի վեր պարտքային ռիսկի աճը կարող է համարվել նշանակալի նաև այն դեպքերում, երբ դրա այդ մասին են վկայում Բանկի պարտքային ռիսկի կառավարման գործընթացների հետ կապված որակական ցուցանիշները, որոնք այլ պարագայում կարող են ժամանակին ամբողջական առումով չարտացոլվել քանակական վերլուծության շրջանակում: Սա վերաբերում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող այն գործիքներին, որոնք բավարարում են բարձրացված ռիսկի որոշ չափանիշներին, որոնցից է հատուկ ուշադրության ցանկում ներառվելը: Նման որակական գործոնները հիմնված են փորձագետների դատողությունների և անցյալ ժամանակաշրջանների համապատասխան փորձի վրա:

Բանկը պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի մասին վկայող սահմանափակիչ է համարում ակտիվի ավելի քան 30 օր ժամկետանցությունը: Ժամկետանց օրերի քանակը որոշվում է հաշվելով օրերն այն առաջին օրվանից, երբ վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել: Վճարում կատարելու ամսաթվերը որոշվում են առանց հաշվի առնելու արտոնյալ ժամանակահատվածը, որը կարող է տրամադրվել փոխառուին:

Եթե գոյություն ունի վկայություն, որ այլևս չկա պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման, գործիքի գծով կորստի պահուստը կրկին չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների չափով: Պարտքային ռիսկի աճի որոշ որակական ցուցանիշներ, այդ թվում՝ վերանայված պայմանների խախտումը, կարող են վկայել պարտազանցման ռիսկի աճի մասին, որը պահպանվում է, նույնիսկ երբ ցուցանիշն ինքնին դադարում է գոյություն ունենալ: Նման դեպքերում Բանկը սահմանում է փորձաշրջան, որի ընթացքում ֆինանսական ակտիվի գծով վճարումները պետք է կատարվեն ժամանակին և սահմանված չափով՝ ապացուցելու համար, որ պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է: Վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխության դեպքում ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչման չափանիշների այլևս բավարարված չլինելու ապացույց կարող է հանդիսանալ արդիական տեղեկատվությունը, որ առկա է վճարումները ժամանակին կատարելու պատմություն՝ փոփոխված պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխության դեպքում, ապացույցն առ այն, որ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ ճանաչելու չափանիշներն այլևս չեն բավարարվում, ներառում է փոփոխված պայմանագրային պայմանների համաձայն վճարումները ժամանակին կատարելու մասին տեղեկատվությունը:

Պարտազանցության սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտազանցում, եթե՝

- հավանական չէ, որ փոխառուն ամբողջությամբ կկատարի Բանկի նկատմամբ ստանձնած իր վարկային պարտավորությունները, եթե Բանկը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում),
- Բանկի նկատմամբ փոխառուի նշանակալի վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է: Օվերդրաֆտները ժամկետանց են համարվում այն օրվանից, երբ հաճախորդը խախտում է սահմանված սահմանաչափը կամ երբ հաճախորդին առաջարկվում է այնպիսի սահմանաչափ, որը ցածր է ընթացիկ չմարված գումարից, կամ
- հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն փոխառուի սնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները կատարելու փոխառուի անկարողության պատճառով:

Փոխառուի հետ կապված պարտազանցման տեղի ունենալը գնահատելիս՝ Բանկը դիտարկում է հետևյալը՝

- որակական ցուցանիշները, օրինակ՝ կովենանտների խախտումը,
- քանակական ցուցանիշները, օրինակ՝ նույն թողարկողի կողմից Բանկի նկատմամբ այլ պարտավորության ժամկետանց կարգավիճակը և չկատարումը և
- Բանկի ներսում մշակված և արտաքին աղբյուրներից ստացված տվյալները:

Ելակետային տվյալները, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական գործիքի գծով պարտազանցման տեղի ունենալը գնահատելու համար, և դրանց նշանակալիությունը կարող են փոփոխվել ժամանակի ընթացքում՝ հանգամանքների փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Ապագայամետ տեղեկատվության ներառում

Բանկը ներառում է ապագայամետ տեղեկատվությունը, երբ գնահատում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր և երբ չափում է ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ապագայամետ տեղեկատվությունը գնահատելիս Բանկն օգտագործում է փորձագետների դատողությունները:

Բանկը նունականացրել և փաստաթղթավորել է պարտքային ռիսկի և պարտքային կորուստների առանցքային գործոնները ֆինանսական գործիքների յուրաքանչյուր պորտֆելի համար և, օգտագործելով անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների վերլուծությունը, գնահատել է մակրոտնտեսական փոփոխականի, պարտքային ռիսկի և պարտքային կորուստների միջև փոխհարաբերությունները: Առանցքային գործոններն են ՀՆԱ-ի կանխատեսումները, արտարժույթի փոխարժեքի և անշարժ գույքի շուկայում գների փոփոխությունները:

Փոփոխված ֆինանսական ակտիվներ

Վարկի պայմանագրային պայմանները կարող են փոփոխվել մի շարք պատճառներից ելնելով, ներառյալ շուկայական պայմանների փոփոխությունը, հաճախորդների պահպանումը և այլ գործոնները, որոնք կապված չեն հաճախորդի վճարունակության ներկայիս կամ հնարավոր վատթարացման հետ: Գոյություն ունեցող վարկը, որի պայմանները փոփոխվել են, կարող է ապաճանաչվել, և վերաբանակցված վարկը կարող է ճանաչվել որպես նոր վարկ իրական արժեքով՝ Ծանոթագրություն 4 (ե) (i) կետում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, և փոփոխությունը չի հանգեցնում ապաճանաչման, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, համեմատվում են՝

- պարտազանցման հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ ելնելով փոփոխված պայմաններից,
- պարտազանցման հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում, որը գնահատվում է սկզբնական ճանաչման պահին առկա տվյալների և սկզբնական պայմանագրային պայմանների հիման վրա:

Եթե փոփոխությունը հանգեցնում է ապաճանաչման, ճանաչվում է նոր վարկ և դասվում 1-ին փուլին (ենթադրելով, որ այն պարտքային առումով արժեզրկված չէ այդ պահին):

Բանկը վերաբանակցում է ֆինանսական դժվարություններ ունեցող հաճախորդների վարկերի պայմանները (վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայում)՝ նպատակ ունենալով առավելագույնի հասցնել պարտքի վերադարձման հնարավորությունները և նվազագույնի հասցնել պարտազանցման ռիսկը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ վարկի պայմանները վերնայավում են ընտրանքային կարգով, եթե փոխառուն ներկա պահին չի կատարել պարտքի գծով իր պարտականությունները կամ գոյություն ունի պարտազանցման մեծ ռիսկ, եթե գոյություն ունի վկայություն, որ փոխառուն ձեռնարկել է բոլոր ողջամիտ քայլերը մարումները սկզբնական պայմանագրային պայմանների համաձայն կատարելու համար և ակնկալվում է, որ կկարողանա կատարել իր պարտականությունները վերանայված պայմաններով:

Պայմանների վերանայումը սովորաբար ներառում է մարման ժամկետի երկարաձգումը, տոկոսների վճարման ժամկետների փոփոխությունը և կովենանտների պայմանների փոփոխությունը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման քաղաքականությունը գործում է թե՛ անհատներին և թե՛ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար:

Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության շրջանակում փոփոխված ֆինանսական ակտիվների համար պարտազանցման հավանականության գնահատումն արտացոլում է այն հանգամանքը, թե արդյոք փոփոխությունը բարելավել է կամ վերականգնել է տոկոսները և մայր գումարը հավաքագրելու Բանկի կարողությունը, ինչպես նաև վարկային պայմանագրերի պայմանների նման վերանայումների Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձը: Այս գործընթացի շրջանակում Բանկը գնահատում է փոխառուի կողմից մարումները ժամանակին կատարելու հնարավորությունը պայմանագրի պայմանների փոփոխության դեպքում և դիտարկում է տարբեր վարքագծային ցուցանիշներ:

Ընդհանուր առմամբ, վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայումն իրենից ներկայացնում է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որակական ցուցանիշ, և պայմանների վերանայման ակնկալիքը կարող է հանդես գալ որպես պարտքային առումով արժեզրկման վկայություն (տես՝ Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi)): Անհրաժեշտ է, որ հաճախորդը հետևողականորեն ցուցադրի պարտաճանաչ վճարման վարքագիծ որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում, մինչև որ վարկն այլևս չհամարվի պարտքային առումով արժեզրկված/վարկի հետ կապված այլևս չարձանագրվի պարտազանցում, կամ մինչև որ չհամարվի, որ պարտազանցման հավանականությունն այնքան է նվազել, որ կորստի պահուստը կարող է կրկին չափվել 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս որպես առանցքային ելակետային տվյալներ հանդես են գալիս հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքները.

- պարտազանցման հավանականությունը,
- կորուստը պարտազանցման դեպքում,
- պարտքի գումարը պարտազանցման պահին:

1-ին փուլի գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով 12-ամսյա պարտազանցման հավանականությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով ամբողջ ժամկետի համար պարտազանցման հավանականությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին:

Պարտազանցման հավանականության գնահատման մեթոդաբանությունը ներկայացված է վերը՝ «Պարտազանցման հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում» բաժնում:

Բանկը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատում է հիմք ընդունելով պարտականությունները չկատարած պայմանագրային կողմերին ներկայացված պահանջների արդյունքում միջոցների վերադարձման ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գնահատման մոդելներում դիտարկվում են պահանջի կառուցվածքը, գրավը, առաջնահերթությունը, պայմանագրային կողմի գործունեության ոլորտը, ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մասը կազմող ցանկացած գրավի փոխհատուցման ծախսումները: Անշարժ գույքով և ոսկու գրավով ապահովված վարկերի համար վարկի գումար/գրավի արժեք հարաբերակցությունն առանցքային ցուցանիշ է պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը որոշելու համար: Պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գնահատականները ճշգրտվում են տարբեր տնտեսական սցենարների տեսանկյունից և անշարժ գույքով ապահովված վարկերի հետ կապված՝ անշարժ գույքի գների հնարավոր փոփոխություններն արտացոլելու համար: Պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը հաշվարկվում է զեղչված դրամական հոսքերի հիմունքով՝ որպես զեղչման գործակից կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է պարտքի ակնկալվող գումարը պարտազանցման դեպքում: Բանկը պարտազանցման պահին պարտքի գումարը հաշվարկում է հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմի պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով թույլատրվող և մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է վերջինիս համախառն

հաշվեկշռային արժեքը պարտազանցման պահին: Փոխատվության հանձնառությունների համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է հնարավոր ապագա գումարները, որոնք կարող են օգտագործվել պայմանագրի շրջանակում, որոնք գնահատվում են անցյալ ժամանակաշրջանների դիտարկումների և ապագայամետ տեղեկատվության հիման վրա: Ֆինանսական երաշխավորությունների համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է վճարման ենթակա գումարը ֆինանսական երաշխավորության կատարման պահին: Ինչպես նշված է վերը և պայմանով, որ 1-ին փուլի ֆինանսական ակտիվների համար առավելագույնս կօգտագործվի պարտազանցման հավանականության 12-ամսյա ցուցանիշը, Բանկը ակնկալվող պարտքային կորուստները չափում է հաշվի առնելով պարտազանցման ռիսկն այն առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածում (ներառյալ փոխառուի երկարաձգման բոլոր հնարավորությունները), որի ընթացքում այն ենթարկվում է պարտքային ռիսկին, եթե նույնիսկ Բանկը դիտարկում է ավելի երկար ժամանակահատված պարտքային ռիսկի կառավարման նպատակների համար: Առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածը տևում է մինչև այն ամսաթիվը, երբ Բանկն իրավունք ունի պահանջել փոխատվության մարումը կամ դադարեցնել փոխատվության հանձնառությունը կամ երաշխավորությունը:

Եթե ցուցանիշի մոդելավորումն իրականացվում է խմբային հիմունքով, ֆինանսական գործիքները խմբավորվում են ըստ ռիսկի ընդհանրական բնութագրերի, որոնք ներառում են՝

- գործիքի տեսակը,
- գրավի տեսակը:

Խմբավորումները պետք է կանոնավոր հիմունքով վերանայվեն՝ առանձին խմբերի շրջանակում պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների միատեսակ լինելն ապահովելու համար:

Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Բանկն ունի անցյալ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, ներքին աղբյուրներից հասանելի տեղեկատվությունը լրացնելու համար օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը: Բացի այդ, Բանկը սահմանում է պարտազանցման հավանականության նվազագույն չափ, որը հավասար է այն երկրի կորպորատիվ վարկանիշին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում փոխառուն: Պարտքային ռիսկին ենթարկվող ստորև ներկայացվող գործիքները ներառում են իրավաբանական անձանց տրված վարկերը, որոնց համար պարտազանցման հավանականությունը ճշգրտվել է երկրի կորպորատիվ վարկանիշի մասով՝ արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվության համաձայն:

Ստորև ներկայացված են այն պորտֆելները, որոնց համար արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունն օգտագործվել է որպես նշանակալի ելակետային տվյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս:

		Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն	
հազ. դրամ	**Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն**	**Պարտազանցման հավանականություն**	**Կորուստը պարտազանցման դեպքում**
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	112,768,099	«Moody's» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն, «S&P» պետության պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	29,472,672	«Moody's» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն, «S&P» պետության պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն

		Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն	
հազ. դրամ	**Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն**	**Պարտազանցման հավանականություն**	**Կորուստը պարտազանցման դեպքում**
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	244,498,801	«Moody's» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	108,192,728	«Moody's» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	-
Ներդրումային արժեթղթեր	77,153,626	«Moody's» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն, «S&P» պետության պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	35,336,345	«Moody's» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	3,736,336	«Moody's» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	-

Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում

Բացի առանձին հաճախորդների կտրվածքով վերլուծությունից, վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	2020թ. **հ**ազ. դրամ	**2019թ.** **հ**ազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, բացառությամբ կանխիկ միջոցների	112,768,099	112,085,575
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	54,692,520	48,217,488
Հաճախորդներին տրված վարկեր	589,146,394	467,390,649
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	45,014,585	-
Ներդրումային արժեթղթեր	76,983,626	52,460,912
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	2,377,239	1,416,986
Ընդհանուր առավելագույն ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին	**880,982,463**	**681,571,610**

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գոծառնությունների մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և այդ վարկերի գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 14-ում:

Չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 26-ում:

2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պարտապաններ կամ կապակցված պարտապանների խմբեր, որոնց հետ կապված պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը գերազանցում է պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածության 10%-ը, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետգնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության պայմանագրերը: Ֆինանսական գործիքները, այդ թվում՝ վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի համախմբված մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և տրամադրում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետգնման, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի գծով:

Նման գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտազանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	**Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավո-րության համախառն գումարներ**	**Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվու-թյունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորու-թյան/ակտիվի համախառն գումար**	**Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվու-թյունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորու-թյունների զուտ գումար**	**Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ**		**Զուտ գումար**
				Ֆինանսական գործիքներ (դրամական միջոցներից տարբեր գրավ)	**Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ**	
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	25,328,878	-	25,328,878	(25,328,878)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	**25,328,878**	**-**	**25,328,878**	**(25,328,878)**	**-**	**-**
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(94,007,743)	-	(94,007,743)	94,007,743	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	**(94,007,743)**	**-**	**(94,007,743)**	**94,007,743**	**-**	**-**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	**Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավո-րության համախառն գումարներ**	**Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվու-թյունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորու-թյան/ակտիվի համախառն գումար**	**Ֆին. վիճակի մասին համախմբված հաշվետվու-թյունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորու-թյունների զուտ գումար**	**Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ**		**Զուտ գումար**
				Ֆինանսական գործիքներ (դրամական միջոցներից տարբեր գրավ)	**Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ**	
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	23,507,394	-	23,507,394	(23,507,394)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	**23,507,394**	**-**	**23,507,394**	**(23,507,394)**	**-**	**-**
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(68,822,630)	-	(68,822,630)	68,822,630	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	**(68,822,630)**	**-**	**(68,822,630)**	**68,822,630**	**-**	**-**

Վերը նշված աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և զուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում:

(գ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկը ներառում է արժութային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն, որը գլխավորում է Նախագահը: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման բաժնի առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր և կորուստների սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով մշտադիտարկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Վարչության կողմից:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի հսկողության միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	**Մինչև 3 ամիս**	**3-6 ամիս**	**6-12 ամիս**	**1-5 տարի**	**Ավելի քան 5 տարի**	**Ոչ տոկոսակիր**	**Հաշվեկշռ. արժեք**
31 դեկտեմբերի 2020թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ	37,940,771	-	-	-	-	87,379,532	125,320,303
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	25,762,981	671,978	11,452,795	-	-	16,804,766	54,692,520
Հաճախորդներին տրված վարկեր	185,653,300	50,911,246	73,289,753	203,950,245	75,341,850	-	589,146,394
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	-	2,846,708	31,934	15,021,723	27,114,220*	-	45,014,585
Ներդրումային արժեթղթեր	1,259,886	3,415,873	5,681,874	46,112,683	20,295,825	217,485	76,983,626
	250,616,938	**57,845,805**	**90,456,356**	**265,084,651**	**122,751,895**	**104,401,783**	**891,157,428**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	171,754,193	22,120,674	22,650,329	66,143,234	19,640,404	2,622,580	304,931,414
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,155,222	27,779	5,226,350	167,283,916	-	-	176,693,267
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	174,951,770	50,953,232	74,554,228	36,693,866	2,619,876	-	339,772,972
	350,861,185	**73,101,685**	**102,430,907**	**270,121,016**	**22,260,280**	**2,622,580**	**821,397,653**
	(100,244,247)	**(15,255,880)**	**(11,974,551)**	**(5,036,365)**	**100,491,615**	**101,779,203**	**69,759,775**

* 15,454,459 հազար դրամ գումարի ժամկետայնությունը պակաս է 6 տարուց:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2019թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ	46,542,550	-	-	-	-	78,935,150	125,477,700
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	23,664,680	-	13,068,946	61,156	-	11,422,706	48,217,488
Հաճախորդներին տրված վարկեր	144,386,304	55,495,050	58,973,384	138,056,344	70,479,567	-	467,390,649
Ներդրումային արժեթղթեր	353,656	2,089,129	2,395,872	35,030,278	12,399,211	192,766	52,460,912
	214,947,190	**57,584,179**	**74,438,202**	**173,147,778**	**82,878,778**	**90,550,622**	**693,546,749**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	145,779,331	26,206,416	11,854,473	34,250,182	11,181,739	607,059	229,879,200
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	64,205	-	-	10,625,053	-	-	10,689,258
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	176,041,064	58,818,533	108,561,415	50,857,700	2,720,162	-	396,998,874
	321,884,600	85,024,949	120,415,888	95,732,935	13,901,901	607,059	637,567,332
	(106,937,410)	**(27,440,770)**	**(45,977,686)**	**77,414,843**	**68,976,877**	**89,943,563**	**55,979,417**

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2020թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			**2019թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %**		
	ՀՀ դրամ	**ԱՄՆ դոլար**	**Այլ արտարժույթ**	**ՀՀ դրամ**	**ԱՄՆ դոլար**	**Այլ արտարժույթ**
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ						
- Նոստրո հաշիվներ բանկերում	-	0%-1.60%	0%-4.25%	-	0.05%-1.60%	0%-8.00%
- Օվերնայթ ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում	3.82%	-	-	4.00%	-	-
- Օվերնայթ այլ բանկերում	-	-	-	-	1.60%	-
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ						
- Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	6.08%	3.00%	-	6.40%	5.66%	-
- Երաշխավորությունների դիմաց գրավադրված ոչ ռեզիդենտ բանկերում պահվող ավանդներ	-	1.81%	-	9.00%	1.37%	1.37%
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14.10%	8.52%	5.69%	13.72%	8.69%	6.75%
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	10. 13%	9.45%	9.54%	-	-	-
Ներդրումային արժեթղթեր						
- Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ներդրումային արժեթղթեր	8.39%	5.65%	5.00%	8.82%	6.47%	5.00%
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	8.60%	4.86%	-	9.14%	5.45%	-
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ						
- Վարկեր բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	6.85%	4.23%	2.09%	6.72%	5.42%	1.41%
- Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5.77%	-	-	5.70%	-	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9.90%	6.34%	-	10.5%	5.42%	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	0.1%-5.5%	0%-3.60%	0%-3.20%	0.10%-6.00%	0.00%-3.60%	1.70%-3.20%
- Ժամկետային ավանդներ	9.12%	4.07%	3.28%	9.50%	4.55%	3.56%

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների, բացառությամբ տոկոսակիր դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցպահանջ ավանդների, եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի հիման վրա:

	2020թ. հազ. դրամ	**2019թ. հազ, դրամ**
100 բկ զուգահեռ աճ	(804,103)	(509,297)
100 բկ զուգահեռ նվազում	804,103	509,297

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունների նկատմամբ, որոնք պայմանավորված են տոկոսադրույքների փոփոխություններով, որն իրականացվել է 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2020թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	**2019թ. Սեփական կապիտալ հազ, դրամ**
100 բկ զուգահեռ նվազում	743,271	610,499
100 բկ զուգահեռ աճ	(743,271)	(610,499)

(ii) Արժութային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժութային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժութային ռիսկին, սակայն այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄՍ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար	Եվրո	Այլ արտարժույթ	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ	27,972,853	18,361,050	2,298,361	48,632,264
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	23,283,709	5,424,291	125,165	28,833,165
Հաճախորդներին տրված վարկեր	283,306,169	58,001,642	1,719,463	343,027,274
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	39,428,933	4,769,156	-	44,198,089
Ներդրումային արժեթղթեր	3,928,776	1,926,643	-	5,855,419
Ընդամենը ակտիվներ	**377,920,440**	**88,482,782**	**4,142,989**	**470,546,211**
Արտահաշվեկշռային հոդվածներ				
Արտարժույթի սվոպ	37,241,053		3,617,667	40,858,720
Ընդամենը արտահաշվեկշռային ակտիվներ	**37,241,053**	**-**	**3,617,667**	**40,858,720**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	113,417,397	34,967,528	7,955	148,392,880
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	169,380,747	-	-	169,380,747
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	127,772,024	18,757,113	7,357,078	153,886,215
Ընդամենը պարտավորություններ	**410,570,168**	**53,724,641**	**7,365,033**	**471,659,842**
Արտահաշվեկշռային հոդվածներ				
Արտարժույթի սվոպ	7,629,814	35,261,050	1,265,885	44,156,749
Ընդամենը արտահաշվեկշռային պարտավորություններ	**7,629,814**	**35,261,050**	**1,265,885**	**44,156,749**
Զուտ դիրքը	**(3,038,489)**	**(502,909)**	**(870,262)**	**(4,411,660)**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ	41,321,684	14,151,802	1,938,588	57,412,074
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	19,679,017	2,802,825	344,836	22,826,678
Հաճախորդներին տրված վարկեր	200,024,697	40,083,646	3,397,656	243,505,999
Ներդրումային արժեթղթեր	1,582,965	1,614,509	-	3,197,474
Ընդամենը ակտիվներ	**262,608,363**	**58,652,782**	**5,681,080**	**326,942,225**
Արտահաշվեկշռային հոդվածներ				
Արտարժույթի սվոպ	33,597,401	-	113,607	33,711,008
Ընդամենը արտահաշվեկշռային ակտիվներ	**33,597,401**	**-**	**113,607**	**33,711,008**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	98,958,798	6,106,525	22,695	105,088,018
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9,179,744	-	-	9,179,744
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	183,212,500	22,615,853	6,413,411	212,241,764
Ընդամենը պարտավորություններ	**291,351,042**	**28,722,378**	**6,436,106**	**326,509,526**
Արտահաշվեկշռային հոդվածներ				
Արտարժույթի սվոպ	6,193,118	32,235,600	1,642,200	40,070,918
Ընդամենը արտահաշվեկշռային պարտավորություններ	**6,193,118**	**32,235,600**	**1,642,200**	**40,070,918**
Զուտ դիրքը	**(1,338,396)**	**(2,305,196)**	**(2,283,619)**	**(5,927,211)**

Ստորև աղյուսակում ներկայացված 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի նվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունից առաջացող եկամուտը (ծախսը) ենթակա չէ հարկման (ենթակա չէ նվազեցման): Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2020թ. հազ. դրամ	2019թ. հազ. դրամ
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 10%-ով	(303,849)	(133,840)
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 10%-ով	(50,291)	(230,520)

2020թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի աճը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարու¬թյուններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով:

Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է թողարկված պարտքային արժեթղթերից, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Գանձապետարանը բաժիններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ ամբողջ Բանկում:

Գանձապետարանն իրականացնում է իրացվելիության դիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր «ստրեսային թեսթեր»՝ շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության դիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի և ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Գանձապետարանի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով: Ֆինանսական երաշխավորությունների պայմանագրերի համար երաշխավորության առավելագույն գումարը բաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում երաշխավորությունը կարող է օգտագործվել:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	**Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս**	**1-ից 3 ամիս**	**3-ից 6 ամիս**	**6-ից 12 ամիս**	**Ավելի քան 1 տարի**	**Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար**	**Հաշվեկշռ. արժեք**
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	102,543,912	2,429,251	9,235,300	85,303,606	126,741,850	326,253,919	304,931,414
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,922,784	247,722	417,540	8,299,393	179,880,225	193,767,664	176,693,267
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	119,738,991	56,906,141	50,389,097	78,770,810	42,777,309	348,582,348	339,772,972
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	601,623	306,269	57,577	-	2,260,997	3,226,466	2,446,575
Ածանցյալ պարտավորություններ							
- Ներհոսք	(39,169,311)	(3,792,372)	-	-	-	(42,961,683)	(3,569)
- Արտահոսք	40,142,895	3,846,660	-	-	-	43,989,555	1,027,872
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	**228,780,894**	**59,943,671**	**60,099,514**	**172,373,809**	**351,660,381**	**872,858,269**	**824,868,531**
Փոխատվության հանձնառություններ	**99,891,861**	-	-	-	-	**99,891,861**	-

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	**Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս**	**1-ից 3 ամիս**	**3-ից 6 ամիս**	**6-ից 12 ամիս**	**Ավելի քան 1 տարի**	**Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար**	**Հաշվեկշռ. արժեք**
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	94,473,851	1,681,030	41,219,370	21,464,047	88,384,010	247,222,308	229,576,696
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	33,612	157,265	192,225	383,102	11,486,510	12,252,714	10,689,258
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	133,775,383	43,877,661	60,973,094	114,329,625	57,800,383	410,756,146	396,998,874
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	1,436,011	481,592	77,851	116,776	2,120,930	4,233,160	3,478,540
Ածանցյալ պարտավորություններ							
- Ներհոսք	(32,595,894)	(5,319,151)	-	-	-	(37,915,045)	-
- Արտահոսք	32,844,949	5,372,600	-	-	-	38,217,549	302,504
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	**229,967,912**	**46,250,997**	**102,462,540**	**136,293,550**	**159,791,833**	**674,766,832**	**641,348,376**
Փոխատվության հանձնառություններ	**75,311,539**	-	-	-	-	**75,311,539**	-

Որոշ իրավաբանական անձանց հետ կնքված ժամկետային ավանդների պայմանագրերի համաձայն՝ հաճախորդները կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Այս ավանդները դասակարգվում են ըստ սահմանված մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված է այս ավանդների դասակարգումն ըստ սահմանված մարման ժամկետների:

	2020թ. հազ. դրամ	**2019թ. հազ. դրամ**
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	1,774,843	5,390,910
1-ից 3 ամիս ժամկետով	36,798,278	18,423,556
3-ից 6 ամիս ժամկետով	19,146,898	12,383,180
6-ից 12 ամիս ժամկետով	16,323,617	20,813,211
Ավելի քան 1 տարի ժամկետով	10,686,949	29,338,026
	84,730,585	**86,348,883**

Բացի այդ, ՀՀ օրենսդրության համաձայն, ֆիզիկական անձիք կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Այս ավանդները դասակարգվում են ըստ սահմանված մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված է այս ավանդների դասակարգումն ըստ սահմանված մարման ժամկետների:

	2020թ. հազ. դրամ	**2019թ. հազ. դրամ**
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	13,583,760	11,982,610
1-ից 3 ամիս ժամկետով	19,524,791	21,960,599
3-ից 6 ամիս ժամկետով	24,539,137	42,998,236
6-ից 12 ամիս ժամկետով	46,117,022	69,579,677
Ավելի քան 1 տարի ժամկետով	25,197,538	20,845,183
	128,962,248	**167,366,305**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	**Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս**	**1-ից 3 ամիս**	**3-ից 12 ամիս**	**1-ից 5 տարի**	**Ավելի քան 5 տարի**	**Անժամկետ**	**Ժամկետանց***	**Ընդամենը**
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ	125,320,303	-	-	-	-	-	-	125,320,303
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	35,915,062	543,133	16,819,638	26,504	-	1,388,183	-	54,692,520
Հաճախորդներին տրված վարկեր	47,081,103	45,107,973	131,032,542	251,483,785	94,253,733	-	20,187,258	589,146,394
Վաճառքի համար պահվող ակտիվներ	-	-	2,878,642	15,021,723	27,114,220	-	-	45,014,585
Ներդրումային արժեթղթեր	104,840	1,155,046	9,104,814	46,112,683	20,295,825	210,418	-	76,983,626
Առգրավված գույք	-	-	-	-	-	5,042,755	-	5,042,755
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	13,886,067	-	13,886,067
Ընթացիկ հարկային ակտիվ	-	-	569,672	-	-	-	-	569,672
Այլ ակտիվներ	1,459,004	261,992	656,243	-	-	4,017,115	-	6,394,354
Ընդամենը ակտիվներ	**209,880,312**	**47,068,144**	**161,061,551**	**312,644,695**	**141,663,778**	**24,544,538**	**20,187,258**	**917,050,276**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	103,354,521	1,567,789	84,786,618	95,582,082	19,640,404	-	-	304,931,414
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	4,140,047	15,175	5,254,129	167,283,916	-	-	-	176,693,267
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	119,093,767	55,927,819	125,472,045	36,659,520	2,619,821	-	-	339,772,972
Հետաձգված հարկային պարտավորություն	-	-	-	-	-	54,085	-	54,085
Այլ պարտավորություններ	4,650,876	326,269	55,104	1,453,579	-	2,222,894	-	8,708,722
Ընդամենը պարտավորություններ	**231,239,211**	**57,837,052**	**215,567,896**	**300,979,097**	**22,260,225**	**2,276,979**	**-**	**830,160,460**
Զուտ դիրքը	**(21,987,910)**	**(10,768,908)**	**(57,353,053)**	**12,421,721**	**121,494,138**	**22,896,570**	**20,187,258**	**86,889,816**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	**Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս**	**1-ից 3 ամիս**	**3-ից 12 ամիս**	**1-ից 5 տարի**	**Ավելի քան 5 տարի**	**Անժամկետ**	**Ժամկետանց***	**Ընդամենը**
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ	125,477,700	-	-	-	-	-	-	125,477,700
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	32,072,760	1,134,358	13,073,600	61,157	-	955,542	920,071	48,217,488
Հաճախորդներին տրված վարկեր	56,632,748	19,984,147	116,236,249	176,944,674	87,704,063	-	9,888,768	467,390,649
Ներդրումային արժեթղթեր	16,201	337,455	4,485,001	35,030,278	12,399,211	192,766	-	52,460,912
Առգրավված գույք	-	-	-	-	-	6,696,827	-	6,696,827
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	14,162,014	-	14,162,014
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,510,918	-	1,510,918
Այլ ակտիվներ	779,036	147,733	490,217	-	-	3,804,497	-	5,221,483
Ընդամենը ակտիվներ	**214,978,445**	**21,603,693**	**134,285,067**	**212,036,109**	**100,103,274**	**27,322,564**	**10,808,839**	**721,137,991**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	94,457,720	1,136,254	57,634,612	65,468,324	11,182,290	-	-	229,879,200
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	29,213	34,992	-	10,625,053	-	-	-	10,689,258
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	133,561,088	42,479,973	167,379,947	50,857,700	2,720,166	-	-	396,998,874
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	442,555	-	-	-	-	-	442,555
Այլ պարտավորություններ	1,397,086	644,354	156,874	1,656,953	-	1,729,725	-	5,584,992
Ընդամենը պարտավորություններ	**229,445,107**	**44,738,128**	**225,171,433**	**128,608,030**	**13,902,456**	**1,729,725**	**-**	**643,594,879**
Զուտ դիրքը	**(14,466,662)**	**(23,134,435)**	**(90,886,366)**	**83,428,079**	**86,200,818**	**25,592,839**	**10,808,839**	**77,543,112**

* Վերը աղյուսակներում «ժամկետանց» խմբում ներառված գումարներն իրենցից ներկայացնում են ընդհանուր ժամկետանց ակտիվների և պարտավորությունների միայն ժամկետանց մասը:

Իրացվելիության բացասական կարճաժամկետ դիրքը կառավարելու համար Բանկը հիմնվում է այն ֆինանսական արժեթղթերի վրա, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետգնման պայմանագրերի շրջանակում, և այն ենթադրության վրա, որ ժամեկտային ավանդները կերկարաձգվեն մարման ժամկետից հետո:

25 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ առևտրային բանկերի համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության նվազագույն ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») կազմում էր 12% (2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 12%): 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր օրենսդրությամբ սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2020թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	**2019թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված**
Հիմնական կապիտալ		
Հիմնական կապիտալ	86,404,446	83,244,489
Նվազեցումներ	(13,302,227)	(13,078,559)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	**73,102,219**	**70,165,930**
Լրացուցիչ կապիտալ		
Լրացուցիչ կապիտալ	8,437,115	6,599,737
Նվազեցումներ	(708,785)	(635,331)
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	7,728,330	**5,964,406**
Ընդամենը կապիտալ	**80,830,549**	**76,130,336**
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվները՝ ներառյալ պարտքային, շուկայական և գործառնական ռիսկերը	**618,198,332**	**493,581,048**
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	**13.08%**	**15.42%**

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

26 Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի:

Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	2020թ. հազ. դրամ	**2019թ. հազ. դրամ**
Պայմանագրային գումար		
Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններ	48,454,799	31,390,229
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	38,921,412	31,313,782
Վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ	7,023,937	7,791,399
Չօգտագործված օվերդրաֆտներ	5,491,713	4,816,129
	99,891,861	**75,311,539**

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային փոխատվության հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը: Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառությունների մեծամասնությունն իրենից չի ներկայացնում Բանկի ոչ պայմանական փոխատվության հանձնառություն: Փոխատվության հանձնառությունները դասվում են 1-ին փուլի վարկերին:

(ա) Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի պարտքային որակը

	31 դեկտեմբերի 2020թ.				
հազ. դրամ	**1-ին փուլ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կարուստներ**	**2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կարուստներ**	**3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կարուստներ**	**Չեռք բերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված սկզբնական ճանաչման պահին**	**Ընդամենը**
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր					
- AAA-A	18,884,218	-	-	-	18,884,218
- BBB-B	19,738,176	-	-	-	19,738,176
- CCC-C	450,287	-	-	-	450,287
Կորստի պահուստ	**(151,269)**	-	-	-	**(151,269)**
Հաշվեկշռային արժեք	**38,921,412**	**-**	**-**	**-**	**38,921,412**

Ներքին վարկանիշ ունեցող հաճախորդներն ունեն նաև Բանկից ստացված վարկեր: Վարկանշավորման համակարգը ներկայացված է Ծանոթագրություն 24-ի (բ) կետում:

	31 դեկտեմբերի 2020թ.				
հազ. դրամ	**1-ին փուլ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կարուստներ**	**2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կարուստներ**	**3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կարուստներ**	**Չեռք բերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված սկզբնական ճանաչման պահին**	**Ընդամենը**
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր					
- AAA-A	19,933,213	-	-	-	19,933,213
- BBB-B	11,506,347	-	-	-	11,506,347
- CCC-C	28,464	-	-	-	28,464
- D	899	-	-	-	899
Կորստի պահուստ	**(155,141)**	**-**	**-**	**-**	**(155,141)**
Հաշվեկշռային արժեք	**31,313,782**	**-**	**-**	**-**	**31,313,782**

27 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա, բացառությամբ Ծանոթագրություն 22-ում ներկայացված հարկային ստուգման ակտի հետ կապված դատական վարույթի:

(բ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

28 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Խմբի մայր կազմակերպությունն է «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ-ն: Խմբի վերջնական վերահսկող անձն է պրն. Կարեն Սաֆարյանը, ով նաև զբաղեցնում է Բանկի Նախագահի պաշտոնը: Նա մասնակցություններ ունի Խմբի հետ չառնչվող այլ ընկերություններում:

Խմբի մայր կազմակերպությունը չի հրապարակում աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունները:

(բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է անձնակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2020թ. հազ. դրամ	**2019թ. հազ. դրամ**
Աշխատավարձ	492,898	476,382
Պարգևավճարներ	299,075	130,552
Ընդամենը	**791,973**	**606,934**

Այս գումարները ներառում են Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2020թ. և 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2020թ. հազ. դրամ	**Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %**	**2019թ. հազ. դրամ**	**Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %**
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	356,749	11.3	360,437	12.1
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	132,583	4.7	211,296	5.8
Այլ պարտավորություններ	52,578	5.0	-	-
Փոխատվության հանձանռություններ	351,280	-	263,822	-

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	2020թ. հազ. դրամ	**2019թ. հազ. դրամ**
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	39,934	41,408
Տոկոսային ծախս	(6,543)	(7,170)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	5,112	5,509

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են Խորհրդի և Վարչության անդամների ընտանիքների անդամներին և Խորհրդի և Վարչության անդամների կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները: Ստորև ներկայացված են 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2020թ. շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ	
	հազ. դրամ	Միջին արդյու-նավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյու-նավետ տոկոսադր., %	հազ. դրամ	Միջին արդյու-նավետ տոկոսադր., %
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	-	-	6,778,967	5.9	-	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	364,599	11.6	359,727	13.2	248,340	1.4
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	762	0.2	161,866	-	127,538	4.8
Այլ պարտավորություններ			287,617	5.3	40,551	5.2
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ						
Փոխատվության հանձնառություններ	-	-	-	-	54,003	-
Տրամադրված երաշխավորություններ	-	-	393,463	-	-	
Շահույթ (վնաս)						
Տոկոսային եկամուտ	48,538		658,764		5,777	-
Տոկոսային ծախս	-	-	(1,848)	-	(7,228)	-
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	5,985	-	31,772	-	395	-
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	-	-	(401,503)	-	-	-
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	(85,226)	-	-	-	-	-

Ստորև ներկայացված են 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2019թ. շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		**Համատեղ հսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ**		**Այլ**	
	հազ. դրամ	**Միջին արդյու-նավետ տոկոսադր., %**	**հազ. դրամ**	**Միջին արդյու-նավետ տոկոսադր., %**	**հազ. դրամ**	**Միջին արդյու-նավետ տոկոսադր., %**
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Հաճախորդներին տրված վարկեր	4,194,026	11.6	-	-	290,564	3.04
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	-	-	6,881,035	7.0	-	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	8,493	0.2	57,078	0.0	282,256	5.53
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ						
Փոխատվության հանձնառություններ	625,064	11.0	-	-	37,563	-
Շահույթ (վնաս)						
Տոկոսային եկամուտ	258,766	-	246,232	-	10,946	-
Տոկոսային ծախս	(1,192)	-	(29,549)	-	(15,144)	-
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	78,088	-	63,303	-	195	-
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	-	-	(348,565)	-	-	-
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	(85,226)	-		-	-	-

29 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):

- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:

- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահաջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի և թողարկված պարտքային արժեթղթերի, գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 58,232,075 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը կազմում էր 58,606,098 հազար դրամ, իսկ 176,979,210 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով թողարկված պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքը կազմում էր 167,263,709 հազար դրամ: Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի և թողարկված պարտքային արժեթղթերի իրական արժեքի չափումը դասակարգվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին, իսկ հաճախորդներին տրված վարկերի իրական արժեքի չափումը դասակարգվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	**1-ին մակարդակ**	**2-րդ մակարդակ**	**3-րդ մակարդակ**	**Ընդամենը**
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	-	13,873,637	-	13,873,637
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	17,363,442	17,363,442
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	-	-	210,418	210,418

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	**1-ին մակարդակ**	**2-րդ մակարդակ**	**3-րդ մակարդակ**	**Ընդամենը**
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	-	12,998,169	-	12,998,169
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	18,272,325	18,272,325
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	-	-	192,766	192,766

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառքելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և զեղչված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գները, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփրեդերը և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

Ստորև ներկայացված է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի իրական արժեքի փոփոխությունները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	2020թ. հազ. դրամ	**2019թ. հազ. դրամ**
Իրական արժեքը առ1 հունվարի	18,272,324	17,456,906
Տրված վարկեր	258,770	95,940
Վարկերի մարումներ	(994,146)	(1,058,765)
Ճանաչված տոկոսային եկամուտ	1,154,916	1,242,991
Իրական արժեքի չափման փոփոխություն	(2,707,053)	728,242
Զուտ օգուտ/(կորուստ) փոխարժեքային տարբերություններից	1,378,630	(192,989)
Իրական արժեքը առ 31 դեկտեմբերի	**17,363,442**	**18,272,325**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներակայացված է տեղեկատվություն իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին դասված ֆինանսական գործիքների չափման համար օգտագործված նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալների վերաբերյալ 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործիքի տեսակը	Իրական արժեք հազ. դրամ	Գնահատման մեթոդ	Նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ	Օգտագործված ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր	17,363,442	Զեղչված դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	Ռիսկով ճշգրտված զեղչման դրույք	ՀՀ դրամ. 11.74% - 13.74% ԱՄՆ դոլար. 10.5% - 12.5%

Ստորև ներկայացված են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի իրական արժեքի գնահատման համար ղեկավարության կողմից օգտագործված հիմնական ենթադրությունները 2020թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

- գործիքից ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերի զեղչման համար կիրառվում են 11.74% (ՀՀ դրամ) և 10.5% (ԱՄՆ դոլար) զեղչման դրույքները: Զեղչման դրույքները գնահատվել են հիմք ընդունելով տվյալ ոլորտի համար կապիտալի միջին կշռված մեծության միջինը, որը հիմնված է պարտքի լծակավորման 42.51% հնարավոր տիրույթի վրա՝ 9.11% (ՀՀ դրամ) և 7.24% (ԱՄՆ դոլար) շուկայական տոկոսադրույքով:
- չավարտված նախագծերի համար կիրառվում են ռիսկով ճշգրտված 13.74% (ՀՀ դրամ) և 12.5% (ԱՄՆ դոլար) զեղչման դրույքները:

Եթե զեղչման դրույքներն աճեն/նվազեն մեկ տոկոսով, այդ գործիքների իրական արժեքները կկազմեն 15,623,799 հազար դրամ/19,028,653 հազար դրամ:

30 Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցած դեպքեր

Լեռնային Ղարաբաղի զինված հակամարտության հետևանքով պորտֆելի վերակառուցման հետ կապված Արցախի Հանրապետության կառավարությունը թողարկել է պարտատոմսեր, որոնք օգտագործվել են Խմբի վարկերը վերաֆինանսավորելու համար: Մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 15-ում:

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ

Ֆինանսական հաշվետվություններ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ին
ավարտված տարվա համար

Բովանդակություն

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն 3
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն 8
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն 9
Դրամական հոսքերի մասին հաշվետվություն 10
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն 11
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ 13

«Քեյ-Փի-էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան 0010
Վ. Սարգսյանի փ. 26/1
«Էրեբունի Պլազա» Բիզնես-կենտրոն, 8-րդ հարկ
Հեռախոս + 374 (10) 595 999
Վեբ կայք www.kpmg.am

Անկախ աուդիտորական եզրակացություն

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ի Խորհրդին

Կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ի (Բանկ) ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2019թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, որոնք ներառում են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերը և այլ բացատրական տեղեկատվություն:

Մեր կարծիքով, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Բանկի ֆինանսական վիճակը 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտված տարվա ֆինանսական արդյունքները և դրամական հոսքերը՝ Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) համաձայն:

Կարծիքի հիմք

Մենք աուդիտն իրականացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ ներկայացված է մեր եզրակացության *«Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար»* բաժնում: Մենք անկախ ենք Բանկից՝ համաձայն *Պրոֆեսիոնալ հաշվապահների էթիկայի կանոնագրքի* (ներառյալ՝ Անկախության միջազգային ստանդարտները) և Հայաստանի Հանրապետությունում ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի նկատմամբ կիրառելի էթիկայի պահանջների, և կատարել ենք էթիկային վերաբերող մեր պարտականություններն այս պահանջներին և էթիկայի միջազգային կանոնագրքին համապատասխան: Մենք գտնում ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Աուդիտի առանցքային հարցեր

Աուդիտի առանցքային հարցերն այն հարցերն են, որոնք ըստ մեր մասնագիտական դատողության, առավել նշանակալի էին ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների մեր աուդիտի ընթացքում: Այս հարցերը դիտարկվել են ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համատեքստում՝ որպես մեկ ամբողջություն, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների վերաբերյալ մեր կարծիքը ձևավորելու նպատակով: Մենք չենք տրամադրում առանձին կարծիք այս հարցերի վերաբերյալ:

«Քեյ-Փի-էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ, ՀՀ օրենսդրության համաձայն գրանցված ընկերություն,
շվեյցարական KPMG International Cooperative ("KPMG International")
կազմակերպությանն անդամակցող «Քեյ-Փի-էմ-Ջի» անկախ ֆիրմաների ցանցի անդամ

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ	
Տեղեկատվությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 14-ում և Ծանոթագրություն 23-ի (բ) կետում:	
Աուդիտի առանցքային հարց	***Ինչպես ենք անդրադարձել հարցին աուդիտի ընթացքում***
Հաճախորդներին տրված վարկերը կազմում են ընդհանուր ակտիվների 65%-ը և, բացառությամբ որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող դասկարագված վարկերի, ներառում են ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստը, որը կանոնավոր հիմունքով գնահատվում է և զգայուն է կիրառվող ենթադրությունների նկատմամբ: Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի գնահատման մոդելը ղեկավարությունից պահանջում է կիրառել մասնագիտական դատողություններ և կատարել ենթադրություններ հետևյալ առանցքային հարցերի հետ կապված. - պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի և հաճախորդներին տրված վարկերի գծով պարտազանցման դեպքերի ժամանակին բացահայտում (բաշխում 1-ին, 2-րդ և 3-րդ փուլերի միջև՝ ՖՀՄՍ 9 *«Ֆինանսական գործիքներ»* (այսուհետ՝ ՖՀՄՍ 9) համաձայն), - պարտազանցման հավանականության և պարտազանցման դեպքում առաջացող վնասի գնահատում, - ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսում 3-րդ փուլ դասակարգված հաճախորդներին տրված վարկերի և որպես ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված դասակարգված վարկերի համար,	Մենք վերլուծել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատմանը վերաբերող Բանկի մեթոդաբանության և քաղաքականության առանցքային դրույթները ՖՀՄՍ 9-ի պահանջների հետ համապատասխանության տեսանկյունից՝ գործընթացում ներառելով նաև ֆինանսական ռիսկերի կառավարման գծով մասնագետներին: Ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման հետ կապված ղեկավարության կողմից կատարած մասնագիտական դատողությունների և ենթադրությունների տեղին լինելը վերլուծելու համար մենք իրականացրել ենք հետևյալ աուդիտորական ընթացակարգերը. - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար գնահատել և ստուգել ենք վարկերի փուլերի միջև բաշխումը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը և գործառնական արդյունավետությունը: - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք, թե արդյոք փուլերը ճիշտ են որոշված Բանկի կողմից՝ վերլուծելով ֆինանսական և ոչ ֆինանսական տեղեկատվությունը, ինչպես նաև Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները և մասնագիտական դատողությունները: - իրավաբանական անձանց տրված վարկերի ընտրանքի համար ստուգել ենք պարտազանցման հավանականության և պարտազանցման դեպքում կորստի գումարի հաշվարկի ելակետային տվյալների ճշգրտությունը: 1-ին և 2-րդ փուլերին բաշխված հաճախորդներին տրված վարկերի համար, որոնց դեպքում ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են խմբային հիմունքով, ստուգել ենք համապատասխան մոդելների տեղին լինելը և համադրել ենք մոդելի ելակետային տվյալներն առաջնային փաստաթղթերի տվյալների հետ ընտրանքային կարգով:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստ	
Տեղեկատվությունը ներկայացված է ֆինանսական հաշվետվություններին կից Ծանոթագրություն 14-ում և Ծանոթագրություն 23-ի (բ) կետում:	
Աուդիտի առանցքային հարց	***Ինչպես ենք անդրադարձել հարցին աուդիտի ընթացքում***
Հաճախորդներին տրված վարկերի մեծ ծավալի և ակնկալվող պարտքային կորուստների ժամկետների և գումարի գնահատման բարդության և սուբյեկտիվության պատճառով, այս հարցը դիտարկվում է որպես աուդիտի առանցքային հարց:	- 3-րդ փուլի վարկերի ընտրանքի համար, որոնց դեպքում ակնկալվող պարտքային կորուստները գնահատվում են անհատական հիմունքով, գնահատել ենք ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսման համար Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները, ներառյալ իրացվելի գրավի գծով մուտքերի գնահատումը և վերջինիս իրացման ակնկալվող պայմանները՝ հիմք ընդունելով մեր պատկերացումները և շուկայում հրապարակայնորեն հասանելի տեղեկատվությունը: Մենք հատուկ ուշադրություն ենք դարձրել հաճախորդներին տրված այն վարկերի վրա, որոնք հավանաբար կարող են առավելագույնս նշանակալի ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: - ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված վարկերի ընտրանքի համար գնահատել ենք ապագա դրամական հոսքերի կանխատեսման համար Բանկի կողմից կիրառված ենթադրությունները և ակնկալվող պարտքային կորուստների ազդեցության դիտարկումը ապագա դրամական հոսքերի գնահատման ժամանակ: Մենք հատուկ ուշադրություն ենք դարձրել այն հաճախորդների վրա, որոնք կարող են նշանակալի ազդեցություն ունենալ ֆինանսական հաշվետվությունների վրա: - անհատներին տրված վարկերի համար ստուգել ենք ժամկետանց օրերի հաշվարկը վերահսկող համակարգի կառուցվածքը և գործառնական արդյունավետությունը: Ընտրանքային կարգով ստուգել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի ելակետային տվյալների ամբողջականությունը և ճշգրտությունը, վարկերի գծով վճարումների ուշացումների և մարումների ժամանակին արտացոլումը համապատասխան համակարգերում և վարկերի բաշխումը փուլերի միջև: Մենք գնահատել ենք ակնկալվող պարտքային կորուստների հաշվարկի Բանկի մեթոդաբանության կանխատեսման կարողությունը՝ համեմատելով 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ կատարած գնահատումները 2019թ. փաստացի արդյունքների հետ: Մենք գնահատել ենք նաև, թե որքան պատշաճորեն են արտացոլում ֆինանսական հաշվետվությունների բացահայտումները Բանկի ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՖՀՄՍ համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումն ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս ղեկավարությունը պատասխանատու է Բանկի անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհարժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե առկա չէ ղեկավարության՝ Բանկը լուծարելու կամ գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չկա դրանից խուսափելու իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձիք պատասխանատու են Բանկի ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվություններն, ամբողջությամբ վերցված, զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով պատճառով առաջացման հանգամանքից և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորական եզրակացություն: Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, սակայն այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտի ընթացքում միշտ կհայտնաբերվի էական խեղաթյուրումը՝ վերջինիս առկայության դեպքում: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ խարդախության կամ սխալի արդյունքում և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվությունների օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՍ-ների համաձայն իրականացվող աուդիտի ողջ ընթացքում մենք կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական թերահավատություն: Մենք նաև՝

- հատկորոշում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր այդ ռիսկերին արձագանքելու համար և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկն ավելի մեծ է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումը չհայտնաբերելու ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, զեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի շրջանցում:

- պատկերացում ենք կազմում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Բանկի ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:

- գնահատում ենք կիրառվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության տեղին լինելը և ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:

– եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ և, հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք, թե արդյոք առկա է էական անորոշություն դեպքերի կամ հանգամանքները հետ կապված, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Բանկի անընդհատ գործելու կարողության վերաբերյալ: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, մեզանից պահանջվում է մեր աուդիտորական եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդ բացահայտումները բավարա չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր աուդիտորական եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Այնուամենայնիվ, ապագա դեպքերը կամ հանգամանքները կարող են հանգեցնել Բանկի կողմից անընդհատության հիմունքով գործունեության իրականացման դադարեցմանը:

– գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները և գնահատում ենք, թե արդյոք ֆինանսական հաշվետվությունները ներկայացնում են իրենց հիմքում ընկած գործառնություններն ու իրադարձություններն այնպիսի ձևով, որը թույլ է տալիս ապահովել ճշմարիտ ներկայացում:

Ի թիվս այլ հարցերի, մենք տեղեկացնում ենք կառավարման օղակներում գտնվող անձանց աուդիտի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց տրամադրում ենք նաև հավաստիացում, որ պահպանել ենք անկախությանը վերաբերող էթիկայի պահանջները և տեղեկացնում ենք բոլոր հարաբերությունների և այլ հարցերի մասին, որոնք ըստ ողջամիտ ենթադրության, կարող են անդրադառնալ մեր անկախության վրա, և կիրառելի լինելու դեպքում, անկախության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների վերաբերյալ:
Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց հարցերից որոշում ենք այն հարցերը, որոնք հարավել են առավել նշանակալի ընթացիկ ժամանակաշրջանի ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի ընթացքում, և հետևաբար, իրենցից ներկայացնում են աուդիտի առանցքային հարցեր: Այս հարցերը ներկայացվում են մեր աուդիտորական եզրակացությունում, եթե օրենսդրությամբ կամ իրավական ակտերով չի արգելվում տվյալ հարցի հրապարակային բացահայտումը, կամ երբ խիստ բացառիկ հանգամանքներում որոշում ենք, որ տվյալ հարցը չպետք է ներկայացվի աուդիտորական եզրակացությունում, քանի որ կարող է ողջամտորեն ակնկալվել, որ այդ հարցի ներկայացման հետ կապված բացասական հետևանքները կարող են գերակշռել դրա ներկայացմամբ պայմանավորված հանրային օգուտը:

Այս անկախ աուդիտորական եզրակացության ներկայացման հիմք հանդիսացող աուդիտի իրականացման համար պատասխանատու գործընկերն է՝

«ՔԵՅ-ՓԻ-ԷՄ-ՋԻ ԱՐՄԵՆԻԱ»
«KPMG ARMENIA»
02529689

Իրինա Գևորգյան
Գործընկեր

Տիգրան Գասպարյան
Տնօրեն

KPMG Armenia LLC

«Քեյ-Փի-Էմ-Ջի Արմենիա» ՍՊԸ
10 մարտի 2020թ.

	Ծնթգ.	2019թ. հազ. դրամ	2018թ.* հազ. դրամ
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	5	57,252,130	49,068,853
Այլ տոկոսային եկամուտ	5	1,459,055	1,561,588
Տոկոսային ծախս	5	(35,356,514)	(30,953,605)
Զուտ տոկոսային եկամուտ		**23,354,671**	**19,676,836**
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	6	5,847,024	5,268,876
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս		(1,911,900)	(1,513,898)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով զուտ եկամուտ		**3,935,124**	**3,754,978**
Զուտ օգուտ//(կորուստ) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի գծով		728,242	(383,716)
Զուտ օգուտ//(կորուստ) իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող այլ ֆինանսական գործիքների գծով		3,529,908	(19,478)
Զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից	7	1,610,123	2,144,284
Զուտ օգուտ ներդրումային արժեթղթերից		616,063	1,313,180
Զուտ այլ գործառնական եկամուտ	8	2,868,826	899,954
Գործառնական եկամուտ		**36,642,957**	**27,386,038**
Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ	9	(10,614,338)	(7,941,140)
Աշխատակազմի գծով ծախսեր		(6,175,141)	(5,219,438)
Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր	10	(7,296,117)	(6,039,558)
Շահույթ նախքան շահութահարկով հարկումը		**12,557,361**	**8,185,902**
Շահութահարկի գծով ծախս	11	(2,956,204)	(1,714,240)
Շահույթ տարվա համար		**9,601,157**	**6,471,662**
Այլ համապարփակ (վնաս)/եկամուտ՝ առանց շահութահարկի			
Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս			
Պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստի շարժ.			
- իրական արժեքի զուտ փոփոխություն		1,154,398	397,399
- շահույթ կամ վնաս վերադասակարգված զուտ գումար		(492,851)	(1,050,544)
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս		*661,547*	*(653,145)*
Այլ համապարփակ եկամուտ/(վնաս) տարվա համար՝ առանց շահութահարկի		**661,547**	**(653,145)**
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար		**10,262,704**	**5,818,517**

* Բանկը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը: Այս մոտեցման համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և ՖՀՄՍ 16-ը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ (տես Ծանոթագրություն 3):

8-ից 109-րդ էջերում ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել են ղեկավարության կողմից 2020թ. մարտի 10-ին և ստորագրվել են վերջինիս անունից:

Արտակ Անանյան
Վարչության նախագահ

Հովհաննես Սկրտիչյան
Գլխավոր հաշվապահ

	Ծնթգ.	2019թ. հազ. դրամ	2018թ.* հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ			
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	12	133,467,929	114,466,574
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	13	40,227,259	31,157,004
Հաճախորդներին տրված վարկեր	14	467,390,649	456,757,927
Ներդրումային արժեթղթեր			
- Բանկի կողմից պահվող	15	6,046,207	6,442,885
- Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված	15	46,414,705	35,320,972
Առգրավված գույք	14	6,696,827	10,258,745
Ընթացիկ հարկային ակտիվ		-	34,434
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	16	14,162,014	12,484,911
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	11	1,510,918	3,304,293
Այլ ակտիվներ	17	5,221,483	2,761,008
Ընդամենը ակտիվներ		**721,137,990**	**672,988,753**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	18	229,879,200	196,903,166
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	29	10,689,258	41,174,485
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	20	396,998,874	367,182,381
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն		442,555	-
Այլ պարտավորություններ	21	5,584,992	2,309,365
Ընդամենը պարտավորություններ		**643,594,879**	**607,569,397**
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ			
Բաժնետիրական կապիտալ	22	52,227,200	50,227,200
Էմիսիոն եկամուտ		51	51
Հողի և շենքերի վերագնահատումից աճ		4,727,194	5,024,679
Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ		720,128	58,581
Գլխավոր պահուստ		2,743,542	2,419,959
Չբաշխված շահույթ		17,124,996	7,688,886
Ընդամենը սեփական կապիտալ		**77,543,111**	**65,419,356**
Ընդամենը պարտավորություններ և սեփական կապիտալ		**721,137,990**	**672,988,753**

* Բանկը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը: Այս մոտեցման համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և ՖՀՄՍ 16-ը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ (տես Ծանոթագրություն 3):

	Ծնթգ.	2019թ. հազ. դրամ	2018թ.* հազ. դրամ
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ԳՈՐԾԱՌՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ			
Ստացված տոկոսներ		62,343,071	50,980,367
Վճարված տոկոսներ		(35,388,117)	(29,115,540)
Ստացված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ		5,847,024	5,268,876
Վճարված միջնորդավճարներ և այլ վճարներ		(1,911,900)	(1,513,898)
Զուտ մուտքեր արտարժույթով գործառնություններից		5,282,762	2,239,723
Այլ ստացված եկամուտ		4,059,718	2,293,134
Աշխատակազմի գծով ծախսեր և այլ ընդհանուր վարչական ծախսերի գծով վճարումներ		(10,407,145)	(10,122,501)
Գործառնական ակտիվների (աճ) նվազում			
Բանկերին և այլ ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ		(8,969,830)	(95,642)
Հաճախորդներին տրված վարկեր		(25,515,416)	(82,637,276)
Առգրավված ակտիվներ		2,259,979	1,952,721
Այլ ակտիվներ		(1,350,826)	(642,655)
Գործառնական պարտավորությունների աճ (նվազում)			
Բանկերի կարճաժամկետ ավանդներ և մնացորդներ		655,632	641,754
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ		15,270,035	43,755,979
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ		29,181,739	23,192,819
Այլ պարտավորություններ		(75,115)	33,020
Գործառնական գործունեությունից ստացված զուտ դրամական միջոցներ՝ նախքան շահութահարկի վճարումը		**41,281,611**	**6,230,881**
Վճարված շահութահարկ		(818,321)	(1,495,857)
Գործառնական գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր		40,463,290	4,735,024
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ՆԵՐԴՐՈՒՄԱՅԻՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ			
Ներդրումային արժեթղթերի ձեռքբերում		(44,074,250)	(29,118,075)
Մուտքեր ներդրումային արժեթղթերի վաճառքից և մարումից		33,534,042	20,431,456
Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերում		(1,254,362)	(846,144)
Ներդրումային գործունեության համար օգտագործված դրամական հոսքեր		**(11,794,570)**	**(9,532,763)**
ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՀՈՍՔԵՐ ՖԻՆԱՆՍԱՎՈՐՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՆԵՈՒԹՅՈՒՆԻՑ			
Փոխառությունների ստացում		178,366,665	117,152,508
Փոխառությունների մարում		(159,904,477)	(72,156,427)
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի վաճառք		10,624,133	192,606
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում		(39,259,396)	(6,046,125)
Վարձակալության գծով պարտավորության մարում		(513,945)	-
Մուտքեր բաժնետիրական կապիտալի թողարկումից		2,000,000	-
Վճարված շահաբաժիններ		(58,945)	(200,000)
Ֆինանսավորման գործունեության համար (օգտագործված)/ ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքեր		**(8,745,965)**	**38,942,562**
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների զուտ աճ		**19,922,755**	**34,144,823**
Փոխանակման փոխարժեքի փոփոխության ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		(942,446)	(907,565)
Ակնկալվող պարտքային կորուստների փոփոխությունների ազդեցությունը դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների վրա		21,046	(50,667)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հունվարի 1-ի դրությամբ		114,466,574	81,279,983
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները տարեվերջի դրությամբ	12	**133,467,929**	**114,466,574**

* Բանկը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը: Այս մոտեցման համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և ՖՀՄՍ 16-ը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ (տես Ծանոթագրություն 3):

	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Հողի և շենքերի վերագնահատումից աճ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Գլխավոր պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.	50,227,200	51	5,160,623	711,726	2,143,510	1,557,729	59,800,839
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք							
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	-	6,471,662	6,471,662
Այլ համապարփակ եկամուտ/(վնաս)							
Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս							
Պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկային ակտիվների/հետաձգված հարկային պարտավորությունների	-	-	-	397,399	-	-	397,399
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկային ակտիվների/ հետաձգված հարկային պարտավորությունների	-	-	-	(1,050,544)	-	-	(1,050,544)
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս	-	-	-	*(653,145)*	-	-	*(653,145)*
Հոդվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս							
Փոխանցում վերագնահատումից առաջացած աճից չբաշխված շահույթ	-	-	(135,944)	-	-	135,944	-
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս	-	-	*(135,944)*	-	-	*135,944*	-
Ընդամենը այլ համապարփակ վնաս	-	-	**(135,944)**	**(653,145)**	-	**135,944**	**(653,145)**
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	-	**(135,944)**	**(653,145)**	-	**6,607,606**	**5,818,517**
Գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ							
Գլխավոր պահուստի համալրում	-	-	-	-	276,449	(276,449)	-
Հայտարարված և վճարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-	(200,000)	(200,000)
Ընդամենը գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ	-	-	-	-	**276,449**	**(476,449)**	**(200,000)**
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	**50,227,200**	**51**	**5,024,679**	**58,581**	**2,419,959**	**7,688,886**	**65,419,356**

Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվությունը պետք է դիտարկվի ֆինանսական հաշվետվությունների բաղկացուցիչ մասը կազմող ծանոթագրությունների հետ մեկտեղ:

	Բաժնետիրական կապիտալ	Էմիսիոն եկամուտ	Հողի և շենքերի վերագնա-հատումից աճ	Ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի փոփոխության գծով պահուստ	Գլխավոր պահուստ	Չբաշխված շահույթ	Ընդամենը սեփական կապիտալ
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.*	50,227,200	51	5,024,679	58,581	2,419,959	7,688,886	65,419,356
Ընդամենը համապարփակ ֆինանսական արդյունք							
Շահույթ տարվա համար	-	-	-	-	-	9,601,157	9,601,157
Այլ համապարփակ եկամուտ/(վնաս)							-
Հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս							
Պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկային ակտիվների/հետաձգված հարկային պարտավորությունների	-	-	-	1,154,398	-	-	1,154,398
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի զուտ փոփոխություն՝ առանց հետաձգված հարկային ակտիվների/ հետաձգված հարկային պարտավորությունների	-	-	-	(492,851)	-	-	(492,851)
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք վերադասակարգված են կամ կարող են հետագայում վերադասակարգվել որպես շահույթ կամ վնաս	-	-	-	*661,547*	-	-	*661,547*
Հոդվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս							-
Փոխանցում վերագնահատումից առաջացած աճից չբաշխված շահույթ	-	-	(297,485)	-	-	297,485	-
Ընդամենը հոդվածներ, որոնք չեն վերադասակարգվի որպես շահույթ կամ վնաս	-	-	*(297,485)*	-	-	*297,485*	-
Ընդամենը այլ համապարփակ եկամուտ	-	-	**(297,485)**	**661,547**	-	**297,485**	**661,547**
Ընդամենը համապարփակ եկամուտ տարվա համար	-	-	**(297,485)**	**661,547**	-	**9,898,641**	**10,262,704**
Գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ							-
Գլխավոր պահուստի համալրում	-	-	-	-	323,583	(323,583)	-
Արտոնյալ բաժնետոմսերի թողարկում	2,000,000	-	-	-	-	-	2,000,000
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	-	-	-	(138,949)	(138,949)
Ընդամենը գործառնություններ Բանկի սեփականատերերի հետ	**2,000,000**	-	-	-	**323,583**	**(462,532)**	**1,861,051**
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	**52,227,200**	**51**	**4,727,194**	**720,128**	**2,743,542**	**17,124,995**	**77,543,111**

* Բանկը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16-ը 2019թ. հունվարի 1-ից՝ օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը: Այս մոտեցման համաձայն՝ համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում և ՖՀՄՍ 16-ը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը ճանաչվում է չբաշխված շահույթում սկզբնական կիրառման ամսաթվի դրությամբ (տես Ծանոթագրություն 3):

1 Ներածություն

(ա) Կազմակերպչական կառուցվածքը և հիմնական գործունեությունը

«Արդշինբանկ» ՓԲԸ-ն (Բանկ) հիմնադրվել է Հայաստանի Հանրապետությունում որպես փակ բաժնետիրական ընկերություն 2003թ-ին: Բանկի հիմնական գործունեությունն է ավանդների ներգրավումը, հաճախորդների հաշիվների սպասարկումը, վարկային գործառնությունների իրականացումը, երաշխավորությունների տրամադրումը, վճարահաշվարկային գործառնությունների, ինչպես նաև արժեթղթերով և արտարժույթով գործարքների իրականացումը: Բանկի գործունեությունը կարգավորվում է ՀՀ կենտրոնական բանկի (ՀՀ ԿԲ) կողմից: Բանկն ունի բանկային գործունեություն իրականացնելու լիցենզիա և հանդիսանում է Հայաստանի Հանրապետության ավանդների հատուցումը երաշխավորող պետական համակարգի անդամ:

Բանկն ունի 63 մասնաճյուղ, որոնց միջոցով իրականացնում է իր գործունեությունը Հայաստանի Հանրապետությունում: Բանկի գլխամասային գրասենյակի իրավաբանական հասցեն է՝ Հայաստանի Հանրապետություն, Երևան, Գրիգոր Լուսավորչի փ. 13 և 13/1: Բանկի ակտիվների և պարտավորությունների մեծամասնությունը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետությունում:

Բանկի մայր կազմակերպությունն է «Արինս Գրուպ» ՍՊԸ-ն (նախկին «Բիզնես ներդրումների կենտրոն» ՍՊԸ-ն): Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է պրն. Կարեն Սաֆարյանը, ով կարող է ղեկավարել Բանկի գործառնություններն իր սեփական հայեցողությամբ և իր շահերից ելնելով: Բացի այդ, նա մասնակցություններ ունի Բանկի հետ առնչություն չունեցող այլ կազմակերպություններում:

(բ) Հայաստանի գործարար միջավայրը

Բանկն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում: Հետևաբար, Բանկի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Հայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկան, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Բանկի գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության ղեկավարության գնահատականը: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատականից:

2 Հաշվապահական հաշվառման հիմունքներ

(ա) Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների (ՖՀՄՍ) պահանջների համաձայն:

Այս ֆինանսական հաշվետվություններն իրենցից ներկայացնում են Բանկի տարեկան ֆինանսական հաշվետվությունների առաջին փաթեթը, որտեղ կիրառվել են ՖՀՄՍ 16 *«Վարձակալություններ»* պահանջները: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի համապատասխան փոփոխությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 3-ում:

(բ) Չափման հիմունքներ

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են սկզբնական արժեքի հիմունքով, բացառությամբ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների, իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, որոնք ներկայացված են իրական արժեքով, և վերագնահատված արժեքով հաշվառվող շենքերի:

(գ) Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթ

Բանկի ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է (դրամ), որը, լինելով Հայաստանի Հանրապետության ազգային արժույթը, արտացոլում է Բանկի գործունեության հիմքում ընկած իրադարձությունների և հանգամանքների տնտեսական էությունը:

Դրամը նաև այս ֆինանսական հաշվետվությունների ներկայացման արժույթն է:

Ֆինանսական տեղեկատվությունը ներկայացված է դրամով՝ հազարների ճշտությամբ:

(դ) Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՀՄՍ պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն Բանկի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից:

Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են: Հաշվապահական հաշվառման գնահատումների վերանայումները ճանաչվում են այն ժամանակաշրջանում, որում վերանայվել են, և այն ապագա ժամանակշրջաններում, որոնց վրա կարող են ազդեցություն ունենալ:

Դատողություններ

Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում կատարված այն դատողությունների վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնք նշանակալի ազդեցություն են ունեցել ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական ակտիվների դասակարգում. այն բիզնես մոդելի գնահատում, որի շրջանակում պահվում են ակտիվները, և գնահատում, թե արդյոք ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները հանդիսանում են միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ – Ծանոթագրություն 4 (ե) (i):
- չափանիշների սահմանում որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել ֆինանսական ակտիվի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, որոշելու համար ակնկալվող պարտքային կորուստների (ԱՊԿ) չափման մեջ ապագայամետ տեղեկատվությունը ներառելու մեթոդաբանությունը և ակնկալվող պարտքային կորուստների չափման համար օգտագործվող մոդելների ընտրություն և հաստատում – Ծանոթագրություն 23 (բ):

Ենթադրություններ և գնահատման անորոշություն

Այն ենթադրությունների և գնահատման անորոշության վերաբերյալ տեղեկատվությունը, որոնց դեպքում առկա է նշանակալի ռիսկ, որ դրանք հաջորդ ֆինանսական տարվա ընթացքում կարող են հանգեցնել էական ճշգրտումների, ներկայացված է հետևյալ ծանոթագրություններում.

- ֆինանսական գործիքների արժեզրկում. որոշել ելակետային տվյալներն ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատման մոդելի համար, այդ թվում՝ ապագայամետ տեղեկատվության ներառումը – Ծանոթագրություն 23 (բ),
- իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկերի իրական արժեք – Ծանոթագրություն 23 (բ),
- ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքի գնահատում – Ծանոթագրություն 28,
- առգրավված ակտիվների արժեզրկման գնահատում – Ծանոթագրություն 14,
- շենքերի վերագնահատում – Ծանոթագրություն 16:

3 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի փոփոխություններ

Բանկը սկսել է կիրառել ՖՀՄՍ 16 *«Վարձակալություններ»* ստանդարտը 2019թ. հունվարի 1-ից:

Բանկը կիրառել է ՖՀՄՍ 16-ն օգտագործելով պարզեցված հետընթաց մոտեցումը, համաձայն որի ստանդարտը սկզբնապես կիրառելու կուտակային հետևանքը չի ճանաչվում է չբաշխված շահույթում 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ որպես պարտավորության գծով պարտավորության հավասար օգտագործման իրավունքի ձևի ակտիվ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին: Համապատասխանաբար, 2019թ. համար ներկայացված համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվում, այսինքն՝ այն ներկայացվում է ինչպես նախկինում՝ ՀՀՄՍ 17-ի և համապատասխան մեկնաբանությունների համաձայն: Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունների մանրամասները ներկայացված են ստորև: Բացի այդ, ՖՀՄՍ 16-ի բացահայտման պահանջներն ընդհանուր առմամբ չեն կիրառվել համադրելի տեղեկատվության նկատմամբ:

(ա) Վարձակալության սահմանումը

Նախկինում Բանկը պայմանագրի սկզբում որոշում էր, թե արդյոք համաձայնությունը հանդիսանում էր վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում էր վարձակալություն՝ ՖՀՄՄԿ Մեկնաբանություն 4 *«Համաձայնություններում վարձակալության առկայության որոշում»* համաձայն: Այժմ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն վարձակալության սահմանման հիման վրա, ինչպես ներկայացված է Ծանոթագրություն 4-ի (ղ) կետում:

ՖՀՄՍ 16-ին անցնելիս Բանկը որոշել է օգտվել գործնական բնույթի պարզեցումից, որը թույլ է տալիս չվերանայել վարձակալության գործարքների բացահայտման համար նախկինում իրականացված գնահատման արդյունքները: Բանկը ՖՀՄՍ 16-ը կիրառել է միայն այն պայմանագրերի նկատմամբ, որոնք նախկինում որոշակիացվել էին որպես վարձակալության պայմանագրեր: Պայմանագրերը, որոնք չէին որոշակիացվել որպես վարձակալության պայմանագրեր ՀՀՄՍ 17-ի և ՖՀՄՄԿ Մեկնաբանություն 4-ի համաձայն, չեն վերագնահատվել ՖՀՄՍ 16-ի պահանջներին համապատասխանող վարձակալություն բացահայտելու համար: Այդ իսկ պատճառով, ՖՀՄՍ 16-ի վարձակալության սահմանումը կիրառվել է միայն այն պայմանագրերի նկատմամբ, որոնք կնքվել կամ փոփոխվել են 2019թ. հունվարի 1-ին կամ հետո:

(բ) Բանկը՝ որպես վարձակալ

Որպես վարձակալ Բանկը վարձակալում է գույք: Նախկինում Բանկը վարձակալության պայմանագրերը դասակարգում էր որպես գործառնական կամ ֆինանսական վարձակալություն ելնելով իր գնահատումից, թե արդյոք վարձակալության դեպքում Բանկին են փոխանցվում են հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու հատույցները: ՖՀՄՍ 16-ի համաձայն՝ Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ վարձակալության այս պայմանագրերի մեծ մասի համար, այսինքն՝ վարձակալությունն արտացոլվում է հաշվապահական հաշվեկշռում:

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում, Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Վարձակալության բոլոր պայմանագրերը համարվում են ավտոմատ կերպով վերսկսվող՝ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի համաձայն: Հաշվի առնելով այն հանգամանքը, որ Հայաստանի գործարար միջավայրում բանկերի համար հասանելի են բիզնես տարածքների մեծ հնարավորություններ, ղեկավարությունը գտնում է, որ չկան էական տնտեսական տուգանքներ, բացի վարձակալված գույքի բարելավումների գծով տուգանքների:

(i) ՀՀՄՍ 17-ի համաձայն որպես գործառնական վարձակալություն դասակարգված վարձակալություն

Նախկինում գույքի վարձակալությունը Բանկը դասակարգում էր որպես գործառնական վարձակալություն՝ ՀՀՄՍ 17-ի համաձայն: ՖՀՄՍ 16-ին անցման ժամանակ վարձակալության այս պայմանագրերի գծով պարտավարությունները չափվել են մնացած վարձավճարների ներկա արժեքով՝ զեղչված Բանկի լրացուցիչ փոխառության դրույքով 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ (տես Ծանոթագրություն 3 (գ) (i)): Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը չափվում է այն գումարով, որը հավասար է վարձակալության գծով պարտավորությանը՝ ճշգրտված վարձակալության գծով կատարած կանխավճարներով կամ հաշվեգրված վարձավճարներով:

Բանկը ստուգել է իր օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների արժեզրկված լինելը ստանդարտին անցման ամսաթվին և եզրահանգել է, որ չկա օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների արժեզրկման հայտանիշ:

Նախկինում ՀՀՄՍ 17-ի համաձայն որպես գործառնական վարձակալություն դասակարգված վարձակալության պայմանագրերի նկատմամբ Բանկը կիրառել է մի շարք գործնական բնույթի պարզեցումներ: Մասնավորապես, Բանկը՝

- չի ճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավարություններ փոքրարժեք ակտիվների վարձակալությունների (օրինակ՝ բանկոմատների) գծով,
- կիրառել է մեկ միասնական զեղչման դրույք խելամտորեն համանման հատկանիշներ ունեցող վարձակալությունների պորտֆելի նկատմամբ,
- գնահատել է արդյոք վարձակալություններն անբարենպաստ են, թե ոչ՝ կիրառելով ՀՀՄՍ 37-ը անմիջապես նախքան սկզբնական կիրառման ամսաթիվը, և ճշգրտել է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնական կիրառման ամսաթվին՝ անմիջապես նախքան սկզբնական կիրառումը ճանաչված անբարենպաստ վարձակալությունների գծով ցանկացած պահուստի գումարի չափով,

- բացառել է սկզբնական ուղղակի ծախսումներն օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվների չափումից սկզբնական կիրառման ամսաթվին և
- կիրառել է դատողություններ հետադարձ ամսաթվով վարձակալության ժակետը որոշելիս:

(դ) Ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա

*(i) Ազդեցությունը ստանդարտին անցնելիս**

ՖՀՄՍ 16-ին անցնելիս Բանկը ճանաչել է ստորև ներկայացված լրացուցիչ իրավունքի ձևով ակտիվները և լրացուցիչ վարձակալության գծով պարտավորությունները: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տանդարտին անցման ազդեցությունը:

հազ. դրամ	**1 հունվարի 2019թ.**
Իրավունքի ձևով ակտիներ – հիմնական միջոցներ	1,955,742
Հետաձգված հարկային ակտիվն	-
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	1,955,742
Չբաշխված շահույթ	-

* ՖՀՄՍ 16-ի և ՀՀՄՍ 17-ի համաձայն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության մանրամասները ներկայացված են Ծանոթագրություն 4-ի (դ) կետում:

Որպես գործառնական վարձակալություն դասակարգված վարձակալությունների գծով պարտավորությունները չափելիս Բանկը վարձավճարները զեղչել է լրացուցիչ փոխառության դրույքով 2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ: Կիրառված միջին կշռված դրույքը կազմում է 11.3%:

հազ. դրամ	**1 հունվարի 2019թ.**
ՀՀՄՍ 17-ի համաձայն Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում բացահայատված գործառնական վարձակալության գծով հանձնառություններ	2,223,225
Վարձավճարների ներառում չեղյալ համարվող վարձակալությունների շրջանակում	509,533
Չզեղչված վարձակալության գծով պարտավարություն	**2,732,758**
Բանկի՝ որպես վարձակալի միջին կշռված լրացուցիչ փոխառության դրույք	11.3%
2019թ. հունվարի 1-ի դրությամբ ճանաչված վարձակալության գծով պարտավորություններ	**1,955,742**

2019թ. հունվարի 1-ից գործում են մի շարք այլ նոր ստանդարտներ և գործող ստանդարտների փոփոխություններ, որոնք սակայն նշանակալի ազդեցություն չունեն Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, բացառությամբ վերը ներկայացվածի:

4 Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասեր

Բացառությամբ Ծանոթագրություն 3-ում բացահայտված փոփոխությունների, ստորև ներկայացվող հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը հետևողականորեն կիրառվել է այս ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված բոլոր ժամանակաշրջանների համար:

(ա) Արտարժույթ

(i) Արտարժույթով գործառնությունները

Արտարժույթով գործառնությունները վերահաշվարկվում են դրամի գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի այդ օրվա փոխարժեքով: Դրամային հոդվածների հետ կապված արտարժույթով գործառնությունների գծով օգուտը կամ վնասն իրենից ներկայացնում է տարբերություն ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված, ժամանակաշրջանի համար արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսների ու վճարումների մասով ճշգրտված ամորտիզացված արժեքի և հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործող փոխարժեքով վերահաշվարկված ֆունկցիոնալ արժույթով արտահայտված ամորտիզացված արժեքի միջև:

Իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները վերահաշվարկվում են ֆունկցիոնալ արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի փոխարժեքով: Սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են գործառնության ամսաթվի փոխարժեքով:

Վերահաշվարկից առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ վաճառքի համար մատչելի բաժնային գործիքների վերահաշվարկից առաջացող տարբերությունների, բացի այն դեպքերից, երբ տարբերությունն առաջանում է արժեզրկման պատճառով, որի դեպքում այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված փոխարժեքային տարբերությունները վերադասակարգվում են որպես շահույթ կամ վնաս:

(բ) Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներ են կանխիկ թղթադրամները և մետաղադրամները, ՀՀ ԿԲ-ում և այլ բանկերում պահվող սահմանափակումներ չունեցող մնացորդները (նոստրո հաշիվներ): ՀՀ ԿԲ-ում պահվող պարտադիր պահուստային ավանդը չի համարվում դրամական միջոցների համարժեք, քանի որ դրանից միջոցների ելքագրումը սահմանափակված է: Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները հաշվառվում են ամորտիզացված արժեքով՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Տոկոսներ

Արդյունավետ տոկոսադրույք

Տոկոսային եկամուտը և ծախսը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն դրույքն է, որը ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի համար գնահատված ապագա դրամական վճարումները կամ մուտքերը զեղչում է ճիշտ մինչև՝

- ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեք կամ
- ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեք:

Ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվների, արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկելիս Բանկը գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ դիտարկելով ֆինանսական գործիքի բոլոր պայմանագրային պայմանները, սակայն առանց հաշվի առնելու ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար հաշվարկվում է պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույք՝ կիրառելով գնահատված ապագա դրամական հոսքերը՝ ներառյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկը ներառում է գործարքի գծով ծախսումները և վճարված կամ ստացված բոլոր միջնորդավճարները և գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը: Գործարքի գծով ծախսումները ներառում են այն լրացուցիչ ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը:

Ամորտիզացված արժեք և համախառն հաշվեկշռային արժեք

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքն այն գումարն է, որով ֆինանսական ակտիվը կամ ֆինանսական պարտավորությունը չափվում է սկզբնական ճանաչման պահին՝ հանած մայր գումարի վճարումները, գումարած կամ հանած արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված սկզբնական և մարման ենթակա գումարների միջև տարբերության կուտակային ամորտիզացիան և, ֆինանսական ակտիվների համար՝ ճշգրտված ակնկալվող պարտաքային կորուստների գծով պահուստով:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքն է նախքան ակնկալվող պարտքային կորուստների պահուստի գծով ճշգրտումը:

Տոկոսային եկամտի և ծախսի հաշվարկ

Ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքը հաշվարկվում է ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության սկզբնական ճանաչման պահին: Տոկոսային եկամուտը և ծախսը հաշվարկելիս արդյունավետ տոկոսադրույքը կիրառվում է ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ (եթե ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված չէ) կամ պարտավորության ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է լողացող դրույքով գործիքների դրամական հոսքերի պարբերական վերագնահատման արդյունքում՝ շուկայական դրույքների փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Արդյունավետ տոկոսադրույքը վերանայվում է նաև իրական արժեքի հեջի ճշգրտումներն արտացոլելու համար այն ամսաթվի դրությամբ, երբ սկսվում է համապատասխան ճշգրտման ամորտիզացիայի հաշվարկը:

Այնուամենայնիվ, սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված դարձած ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը ֆինանսական ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Եթե ակտիվն այլևս չի համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, տոկոսային եկամտի հաշվարկը կրկին իրականացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ:

Սկզբնական ճանաչման պահին պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների համար տոկոսային եկամուտը հաշվարկվում է կիրառելով պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքն ակտիվի ամորտիզացված արժեքի նկատմամբ: Տոկոսային եկամտի հաշվարկը չի իրականացվում համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ, նույնիսկ եթե ակտիվի պարտքային ռիսկը նվազում է:

Տեղեկատվությունն այն մասին, թե որ դեպքերում են ֆինանսական ակտիվները համարվում պարտքային առումով արժեզրկված, ներկայացված է Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi) կետում:

Ներկայացում

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտը ներառում է՝

- ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները,
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների գծով տոկոսները:

Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում ներկայացված տոկոսային ծախսը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների գծով տոկոսային ծախսը:

(դ) Վճարներ և միջնորդավճարներ

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով եկամուտը և ծախսերը, որոնք կազմում են ֆինանսական ակտիվի կամ ֆինանսական պարտավորության արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, ներառվում են արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 4 (գ)):

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ եկամուտը, ներառյալ հաշիվների սպասարկման վճարները, ներդրումների կառավարման վճարները, վաճառքների գծով միջնորդավճարները, տեղաբաշխման գծով միջնորդավճարները և վարկի սինդիկացման միջնորդավճարները, ճանաչվում են համապատասխան ծառայությունը մատուցելիս: Եթե չի ակնկալվում, որ փոխատվության հանձնառությունը կհանգեցնի վարկի տրամադրմանը, ապա համապատասխան փոխատվության հանձնառության գծով վճարը ճանաչվում է գծային մեթոդով՝ հանձնառության ժամկետի ընթացքում:

Հաճախորդի հետ պայմանագիրը, որի արդյունքում Բանկի ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչվում է ֆինանսական գործիք, կարող է մասնակիորեն գտնվել ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում և մասնակիորեն՝ ՖՀՄՍ 15-ի գործողության ոլորտում: Նման դեպքերում Բանկը նախ կիրառում է ՖՀՄՍ 9-ը՝ առանձնացնելու և չափելու համար պայմանագրի այն մասը, որը գտնվում է ՖՀՄՍ 9-ի գործողության ոլորտում, այնուհետև կիրառում է ՖՀՄՍ 15-ը՝ պայմանագրի մնացած մասի համար:

Վճարների և միջնորդավճարների տեսքով այլ ծախսերը հիմնականում վերաբերում են գործարքների գծով վճարներին և սպասարկման վճարներին, որոնք ծախսագրվում են ծառայությունը ստանալիս:

(ե) Ֆինանսական ակտիվներ և ֆինանսական պարտավորություններ

i. Դասակարգում

Ֆինանսական ակտիվներ

Սկզբնական ճանաչման պահին ֆինանսական ակտիվը դասակարգում է որպես ամորտիզացված արժեքով չափվող, իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Ֆինանսական ակտիվը չափվում է ամորտիզացված արժեքով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն է պահել ակտիվը պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու համար և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Պարտքային գործիքը չափվում է իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով, եթե այն բավարարում է ստորև ներկայացված երկու պայմանները և նախորոշված չէ որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող.

- ակտիվը պահվում է այնպիսի բիզնես մոդելի շրջանակում, որի նպատակն իրագործվում է թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքերը հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվները վաճառելու միջոցով և
- ֆինանսական ակտիվի պայմանագրային պայմանները որոշակի ամսաթվերին առաջացնում են դրամական հոսքեր, որոնք միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ են:

Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտները և կորուստները ճանաչվում են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ ստորև ներկայացվածների, որոնք ճանաչվում են նույն կերպ ինչ որ ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով օգուտը և կորուստները.

- արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ,
- ակնկալվող պարտքային կորուստ և հակադարձումներ և
- արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտներ և վնասներ:

Երբ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է, այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում նախկինում ճանաչված կուտակային օգուտը կամ կորուստը սեփական կապիտալից վերադասակարգվում է շահույթ կամ վնաս:

Առևտրական նպատակով չպահվող բաժնային գործիքում ներդրման սկզբնական ճանաչման ժամանակ Բանկը կարող է անշրջելի ընտրություն կատարել՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ներկայացնելու իրական արժեքի հետագա փոփոխությունները: Այս ընտրությունը կատարվում է առանձին՝ յուրաքանչյուր ներդրման համար:

Այս բաժնային գործիքների գծով օգուտները և կորուստները երբեք չեն վերադասակարգվում շահույթի կամ վնասի կազմ, և շահույթում կամ վնասում արժեզրկում չի ճանաչվում: Շահաբաժինները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ շահաբաժինն ակնհայտորեն ներկայացնում է ներդրման ինքնարժեքի մասի վերականգնումը, որի դեպքում ճանաչվում է այլ համապափակ ֆինանսական արդյունքի կազմում: Այլ համապափակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտները և կորուստները փոխանցվում են չբաշխված շահույթ՝ ներդրման օտարման պահին:

Մյուս բոլոր ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող:

Բացի այդ, սկզբնական ճանաչման պահին Բանկը կարող է անշրջելիորեն նախորոշել ֆինանսական ակտիվը, որն այլապես բավարարում է ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվելու պահանջները, որպես իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող, եթե դա կվերացնի կամ էականորեն կնվազեցնի հաշվառման անհամապատասխանությունը, որը հակառակ դեպքում կառաջանար:

Բիզնես մոդելի գնահատում

Բանկը պորտֆելի մակարդակով գնահատում է այն բիզնես մոդելի նպատակը, որի շրջանակում պահվում է ակտիվը, քանի որ այս գնահատումը լավագույնս արտացոլում է գործունեությունը կառավարելու և ղեկավարությանը տեղեկատվություն տրամադրելու եղանակը: Այդ դեպքում դիտարկվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- պորտֆելի համար սահմանված քաղաքականությունը և նպատակները և այդ քաղաքականության աշխատանքը գործնականում: Մասնավորապես, արդյոք ղեկավարության ռազմավարության նպատակն է ապահովել պամանագրով նախատեսված տոկոսային եկամտի ստացումը, ապահովել տոկոսային որոշակի եկամտաբերության մակարդակը, համապատասխանեցնել ֆինանսական ակտիվների ժամկետներն այն պարտավորությունների ժամկետներին, որոնք ֆինանսավորում են այդ ակտիվներով, կամ իրացնել դրամական հոսքերն ակտիվների վաճառքի միջոցով:
- ինչպես է գնահատվում պորտֆելի կատարողականը և ինչպես է այդ տեղեկատվությունը հաղորդվում Բանկի ղեկավարությանը:
- բիզնես մոդելի (և այդ բիզնես մոդելում պահվող ֆինանսական ակտիվների) վրա ազդող ռիսկերը և այդ ռիսկերի կառավարման եղանակը:
- ինչպես են վարձատրվում բիզնեսի ղեկավարները (օրինակ՝ արդյոք վարձատրությունը հիմնված է կառավարվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքի, թե՝ հավաքված դրամական հոսքերի վրա):
- նախորդ ժամանակաշրջաններում վաճառքների հաճախականությունը, ծավալը և ժամկետները, այդ վաճառքների պատճառները և ապագա վաճառքների հետ կապված ակնկալիքները: Այնուամենայնիվ, վաճառքների վերաբերյալ տեղեկատվությունը չի դիտարկվում մեկուսի, այլ դիտարկվում է որպես մեկ ընդհանուր վերլուծության մաս առ այն, թե ինչպես են իրագործվում ֆինանսական ակտիվների կառավարման համար Բանկի առաջադրված նպատակները և ինչպես են իրացվում դրամական հոսքերը:

Ֆինանսական ակտիվները, որոնք պահվում են առևտրական նպատակով կամ կառավարվում են և որոնց արդյունքը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, չափվում են իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով, քանի որ չեն պահվում ոչ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և ոչ էլ՝ թե՛ պայմանագրային դրամական հոսքեր հավաքելու և թե՛ ֆինանսական ակտիվներ վաճառելու համար:

Գնահատում, արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են

Այս գնահատման նպատակների համար «մայր գումարը» սահմանվում է որպես ֆինանսական ակտիվի իրական արժեքը սկզբնական ճանաչման պահին: «Տոկոսը» սահմանվում է որպես փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի (օրինակ՝ իրացվելիության ռիսկի և վարչական ծախսերի) համար հատուցում և ներառում է շահույթի մարժան:

Գնահատելու համար, թե արդյոք պայմանագրային դրամական հոսքերը միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ են, Բանկը դիտարկում է գործիքի պայմանագրային պայմանները: Այս դիտարկումը ներառում է այն գնահատումը, արդյոք ֆինանսական ակտիվը պարունակում է այնպիսի պայմանագրային պայման, որը կարող է այնպես փոխել պայմանագրային դրամական հոսքերի ժամկետները կամ գումարը, որ ֆինանսական ակտիվը չբավարարի այս պայմանը: Գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալը.

- պայմանական դեպքերը, որոնք կարող են փոխել դրամական հոսքերի գումարը և ժամկետները,
- լծակավորման հատկանիշը,
- վաղաժամ մարման և ժամկետի երկարաձգման պայմանները,
- պայմանները, որոնք սահմանափակում են Բանկի պահանջը որոշակի ակտիվներից առաջացող դրամական հոսքերով (օրինակ՝ առանց ռեգրեսի իրավունքի ակտիվների գծով պայմանավորվածությունների), և
- հատկանիշները, որոնք փոփոխում են փողի ժամանակային արժեքի համար հատուցումը, օրինակ՝ տոկոսադրույքների պարբերաբար վերասահմանումը:

Բանկն ունի ֆիքսված տոկոսադրույքով երկարաժամկետ վարկերի պորտֆել, որոնց հետ կապված հնարավորություն ունի վերանայել տոկոսադրույքը ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխության դեպքում և հաշվի առնելով ռիսկով պայմանավորված շուկայի այլ գործոնները: Վարկառուն հնարավորություն ունի կամ համաձայնվել վերանայված տոկոսադրույքի հետ, կամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց տուգանքի: Բանկը որոշել է, որ այս վարկերի պայմանագրային դրամական հոսքերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ, քանի որ այս հնարավորությունից օգտվելու դեպքում տոկոսադրույքն այնպես է փոփոխվում, որ դառնում է փողի ժամանակային արժեքի և որոշակի ժամանակահատվածում չմարված մայր գումարի հետ կապված պարտքային ռիսկի և փոխատվության հետ առնչվող այլ հիմնական ռիսկերի ու ծախսերի համար հատուցում: Փոխարենը, Բանկը այս վարկերը դիտարկում է որպես ըստ իրենց էության լողացող տոկոսադրույքով վարկեր (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (v)):

Առանց ռեգրեսի իրավունքի վարկեր

Որոշ դեպքերում Բանկի կողմից տրամադրված վարկերը, որոնք ապահովված են փոխառուի գրավով, սահմանափակում են Բանկի պահանջը հիմքում ընկած գրավից առաջացող դրամական հոսքերով (առանց ռեգրեսի իրավունքի վարկեր): Բանկը կիրառում է դատողություն գնահատելու համար, թե արդյոք առանց ռեգրեսի իրավունքի վարկերը հանդիսանում են միայն մայր գումարի և տոկոսների վճարումներ: Այս դատողությունը կատարելիս Բանկը որպես կանոն դիտարկում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

- արդյոք պայմանագիրը սահմանում է վարկի գծով դրամական վճարումների հստակ գումարները և ժամկետները,
- գրավի իրական արժեքն ի համեմատություն գրավով ապահովված ֆինանսական ակտիվի գումարի,

- պայմանագրով նախատեսված վճարումները կատարելու փոխառուի կարողությունը և ցանկությունը, չնայած գրավի արժեքի նվազմանը,
- արդյոք փոխառուն հանդիսանում է անհատ կամ գործառնական գործունեություն իրականացնող իրավաբանական անձ կամ հատուկ նշանակության կազմակերպություն,
- ակտիվի գծով վնաս կրելու Բանկի ռիսկն ի համեմատություն ամբողջությամբ վերադարձելի վարկի,
- որքանով է գրավը ներկայացնում փոխառուի բոլոր ակտիվները կամ դրանց գերակշռող մասը, արդյոք Բանկն օգուտ կստանա հիմքում ընկած ակտիվների արժեքի աճից:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական ակտիվները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը փոխում է ֆինանսական ակտիվների կառավարման իր բիզնես մոդելը:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն իր ֆինանսական պարտավորությունները, բացառությամբ ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների, դասակարգում է ամորտիզացված արժեքով չափվող կամ իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների դասին:

Վերադասակարգում

Ֆինանսական պարտավորությունները չեն վերադասակարգվում սկզբնական ճանաչումից հետո:

ii. Ապաճանաչում

Ֆինանսական ակտիվներ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ փոխանցում է դրամական հոսքեր ստանալու իրավունքներն այնպիսի գործարքում, որում փոխանցվում են ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, կամ որում Բանկը ոչ փոխանցում, ոչ էլ պահպանում է սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն և հատույցները և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը:
Ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելիս ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի (կամ ապաճանաչված մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի) և (i) ստացված հատուցման (ներառյալ ձեռք բերված որևէ նոր ակտիվ՝ հանած ստանձնած որևէ նոր պարտավորություն) և (ii) այլ համապարփակ արդյունքում ճանաչված կուտակային օգուտի կամ կորստի գումարի տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող նախորոշված բաժնային ներդրումային արժեթղթերի գծով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի կազմում ճանաչված կուտակային օգուտը/կորուստը չի ճանաչվում շահույթում կամ վնասում նշված արժեթղթերի ապաճանաչման ժամանակ, ինչպես բացատրվում է Ծանոթագրություն 4 (ե) (i) կետում: Ապաճանաչման պահանջները բավարարող փոխանցված ֆինանսական ակտիվներում Բանկի կողմից ստեղծված կամ պահպանված մասնակցությունը ճանաչվում է որպես առանձին ակտիվ կամ պարտավորություն:

Բանկը իրականացնում է գործարքներ, որոնցով փոխանցում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված ակտիվները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվների սեփականության հետ կապված բոլոր կամ, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները կամ դրանց մի մասը: Նման դեպքերում փոխանցված ակտիվները չեն ապաճանաչվում: Այսպիսի գործարքների օրինակներ են արժեթղթերի փոխատվությունը և վաճառքի ու հետգնման գործարքները:

Գործարքներում, որոնցում Բանկը ոչ պահպանում է, ոչ էլ փոխանցում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, և պահպանում է ակտիվի նկատմամբ հսկողությունը, Բանկը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվն այդ ֆինանսական ակտիվում իր շարունակվող ներգրավվածության չափով, որն այն չափն է, որով Բանկը ենթարկվում է փոխանցված ակտիվի արժեքի փոփոխությունների ազդեցությանը

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունն այն դեպքում, երբ իր պայմանագրային պարտականությունները կատարվում են, կամ չեղյալ են համարվում, կամ ուժը կորցնում են:

iii. Հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերով («ռեպո») վաճառված արժեթղթերը հաշվառվում են որպես գրավով ապահովված ֆինանսավորման գործարքներ, որի դեպքում արժեթղթերն արտացոլվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, իսկ պայմանագրային կողմի պարտավորությունը ներառվում է ռեպո գործարքների գծով վճարվելիք գումարների կազմում՝ «փոխառություններ և բանկերի այլ մնացորդներ» հոդվածում: Վաճառքի և հետգնման գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային ծախս և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Հետադարձ վաճառքի պայմանագրերով («հակադարձ ռեպո») ձեռք բերված արժեթղթերը գրանցվում են որպես հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ՝ «բանկերին տրված վարկեր» հոդվածում: Ձեռքբերման և վերավաճառքի գների տարբերությունն իրենից ներկայացնում է տոկոսային եկամուտ և ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում ռեպո պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Եթե հետադարձ վաճառքի պայմանագրով ձեռք բերված ակտիվները վաճառվում են երրորդ անձանց, ապա արժեթղթերը վերադարձնելու պարտավորությունն արտացոլվում է որպես առևտրական նպատակով պահվող պարտավորություն և չափվում է իրական արժեքով:

iv. Հաշվանցում

Ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները հաշվանցվում են և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացվում է զուտ գումարն այն և միայն այն դեպքում, երբ Բանկը տվյալ պահին ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և մտադիր է կամ հաշվարկն իրականացնել զուտ հիմունքով, կամ իրացնել ակտիվը և մարել պարտավորությունը միաժամանակ: Բանկը տվյալ պահին ունի հաշվանցում կատարելու իրագործելի իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք, եթե այդ իրավունքը կախված չէ ապագա դեպքերից և իրագործելի է թե՛ բնականոն գործունեության և թե՛ Բանկի ու բոլոր պայմանագրային կողմերի կողմից պարտազանցման, լուծարման կամ սնանկացման դեպքում:

v. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոփոխում

Ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, Բանկը գնահատում է, արդյոք փոփոխված ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են («նշանակալի փոփոխություն»), ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս դեպքում սկզբնական ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչվում է և ճանաչվում է նոր ֆինանսական ակտիվ իրական արժեքով՝ գումարած պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումները: Որպես փոփոխության մաս ստացված վճարները հաշվառվում են հետևյալ կերպ.

- վճարները, որոնք դիտարկվում են նոր ակտիվի իրական արժեքը որոշելիս, և վճարները, որոնք իրենցից ներկայացվում են պայմաններին համապատասխանող գործարքի գծով ծախսումների հատուցում, ներառվում են ակտիվի սկզբնական չափման մեջ,
- մյուս վճարները ներառվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես ապաճանաչումից օգուտի կամ կորուստի մաս:

Գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների դրամական հոսքերի փոփոխությունները չեն դիտարկվում որպես փոփոխություն, եթե բխում են գոյություն ունեցող պայմանագրային պայմաններից, օրինակ՝ Բանկի կողմից տոկոսադրույքների փոփոխությունը ՀՀ ԿԲ-ի հիմնական տոկոսադրույքի փոփոխությունների արդյունքում, եթե վարկային պայմանագրով Բանկն իրավունք ունի կատարել նման փոփոխություն:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում, այսինքն, գնահատում է, արդյոք սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբերվում են փոփոխված կամ փոխարինված ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերից: Բանկը գնահատում է փոփոխության նշանակալի լինելը դիտարկելով քանակական և որակական գործոնները հետևյալ հերթականությամբ՝ որակական գործոններ, քանակական գործոններ, որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցություն: Եթե դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են, ապա սկզբնական ֆինանսական ակտիվի դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները համարվում են ուժը կորցրած: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը կիրառում է կիրառում է ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչման համար օգտագործված ուղեցույցին նմանատիպ ուղեցույց:

Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական ակտիվի արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների նշանակալի փոփոխություն,
- ֆինանսական ակտիվի պայմանների այնպիսի փոփոխություն, որը հանգեցնում է միայն մայր գումարի և չմարված մայր գումարի գծով հաշվարկված տոկոսների վճարումներ հանդիսանալու չափանիշի հետ անհամապատասխանությանը:

Եթե դրամական հոսքերի փոփոխությունը պայմանավորված է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններով, ապա որպես կանոն փոփոխության նպատակն է առավելագույն չափով վերականգնել ակտիվը պայմանագրի սկզբնական պայմաններով, այլ ոչ՝ սկզբնավորել նոր ակտիվ նշանակալիորեն տարբեր պայմաններով: Եթե Բանկը մտադիր է այնպես փոփոխել ֆինանսական ակտիվը, որպեսզի ներվեն դրամական հոսքերը, ապա այն նախ դիտարկում է, արդյոք ակտիվի մի մասը պետք է դուրսգրվի նախքան փոփոխությունը կատարելը (տես ստորև դուրսգրման քաղաքականություն): Այս մոտեցումն ազդում է քանակական գնահատման

արդյունքի վրա և ճշանակում է, որ ապաճանաչման չափանիշները միշտ չէ որ բավարարվում են նման դեպքերում: Բանկն իրականացնում է նաև որակական գնահատում գնահատելու համար փոփոխության նշանակալի լինելը:

Եթե ամորտիզացված արժեքով կամ իրական արժեքով՝ այլ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվի փոփոխությունը չի հանգեցնում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, Բանկը նախ վերահաշվարկում է ֆինանսական ակտիվի համախառն հաշվեկշռային արժեքը, կիրառելով ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը, և արդյունքում առաջացող ճշգրտումը ճանաչում է որպես փոփոխումից օգուտ կամ կորուստ շահույթում կամ վնասում: Լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական ակտիվների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Փոփոխման շրջանակում ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար կամ ստացված վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացած ժամկետի ընթացքում:

Եթե նման փոփոխությունն իրականացվում է փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, ապա օգուտը կամ կորուստը ներկայացվում է արժեզրկումից կորուստների հետ միասին: Մյուս դեպքերում այն ներկայացվում է որպես արդյունավետ տոկոսադրույքով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ:

Հաստատուն տոկոսադրույքով վարկերի համար, որոնց դեպքում փոխառուն հնարավորություն ունի վաղաժամ մարել վարկն անվանական արժեքով՝ առանց էական տուգանքի, Բանկը հաշվառում է տոկոսադրույքի փոփոխությունը մինչև ընթացիկ շուկայական տոկոսադրույքի մակարդակը՝ կիրառելով լողացող տոկոսադրույքով ֆինանսական գործիքների համար գործող ուղեցույցը: Սա նշանակում է, որ արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է առաջընթաց:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Բանկն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունը, երբ փոփոխվում են վերջինիս պայմանները և երբ փոփոխված պարտավորության դրամական հոսքերը նշանակալիորեն տարբեր են: Այս դեպքում փոփոխված պայմանների հիման վրա ճանաչվում է նոր ֆինանսական պարտավորություն իրական արժեքով: Մարված ֆինանսական պարտավորության և փոփոխված պայմաններով նոր ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքների տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Վճարված հատուցումը ներառում է փոխանցված ոչ ֆինանսական ակտիվները (առկայության դեպքում) և ստանձնած պարտավորությունները, այդ թվում՝ նոր փոփոխված ֆինանսական պարտավորությունը:

Բանկն իրականացնում է փոփոխության նշանակալի լինելու քանակական և որակական գնահատում՝ դիտարկելով որակական գործոնները, քանակական գործոնները և որակական և քանակական գործոնների համատեղ ազդեցությունը: Բանկը եզրահանգում է, որ փոփոխությունը նշանակալի է հետևյալ որակական գործոնների հիման վրա.

- ֆինանսական պարտավորության արժույթի փոփոխություն,
- գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների փոփոխություն,
- փոխսարկման հնարավորության ներառում,
- ֆինանսական պարտավորության ստորադասության փոփոխություն:

Քանակական գնահատման համար պայմանները նշանակալիորեն տարբեր են, եթե նոր պայմաններով դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքը, ներառյալ վճարված վճարները զուտ ստացված վճարներով և զեղչված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, նվազագույնը 10 տոկոսով տարբերվում է սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մնացած դրամական հոսքերի զեղչված ներկա արժեքից:

Եթե ֆինանսական պարտավորության փոփոխությունը չի բավարարում ապաճանաչման պայմանները, պարտավորության ամորտիզացված արժեքը վերահաշվարկվում է, զեղչելով փոփոխված դրամական հոսքերը սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքով, և արդյունքում առաջացող օգուտը կամ կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Լողացող դրույքով ֆինանսական պարտավորությունների համար փոփոխումից օգուտը կամ կորուստը հաշվարկելու համար օգտագործված սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է արտացոլելու համար ընթացիկ շուկայական պայմանները փոփոխության պահին: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճշգրտում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական ակտիվի մնացորդային ժամանակահատվածում: Ցանկացած կրած ծախսում կամ վճար ճանաչվում է որպես պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտում և ամորտիզացվում է փոփոխված ֆինանսական պարտավորության մնացորդային ժամանակահատվածում գործիքի արդյունավետ տոկոսադրույքի վերահաշվարկի միջոցով:

vi. Արժեզրկում

Տես՝ նաև Ծանոթագրություն 23 (բ):

Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չչափվող հետևյալ ֆինանսական գործիքների համար.

- պարտքային գործիքներ հանդիսացող ֆինանսական ակտիվներ,
- ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր և
- փոխատվության հանձնառություններ:

Բաժնային գործիքներում ներդրումների գծով արժեզրկումից կորուստ չի ճանաչվում:

Բանկը կորստի պահուստը չափում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորստներին հավասար գումարով, բացառությամբ հետևյալ գործիքների, որոնց համար վնասի գծով պահուստը չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորստներին հավասար գումարով.

- պարտքային ներդրումային արժեթղթեր, որոնք համարվում են ցածր պարտքային ռիսկ ունեցող հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և
- այլ ֆինանսական գործիքներ, որոնց գծով պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել սկզբնական ճանաչումից ի վեր (տես Ծանոթագրություն 23 (բ)):

12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ակնկալվող պարտքային կորուստների այն մասը, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքի գծով հաշվետու ամսաթվից հետո 12 ամսում հնարավոր պարտազանցման դեպքերից: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 1-ին փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ամբողջ ժակետում պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են այն ակնկալվող պարտքային կորուստներ, որոնք առաջանում են բոլոր հնարավոր պարտազանցման դեպքերից ֆինանսական գործիքի ակնկալվող ժամկետի ընթացքում: Ֆինանսական գործիքները, որոնց գծով ճանաչվում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ, դիտարկվում են որպես 2-րդ փուլի ֆինանսական գործիքներ:

Ակնկալվող պարտքային կորստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները պարտքային կորուստների հավանականությամբ կշռված գնահատականն են և չափվում է հետևյալ կերպ.

- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված չեն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես բոլոր դրամական պակասուրդների ներկա արժեք (դրամական պակասուրդը պայմանագրին համապատասխան Բանկին հասանելիք դրամական հոսքերի և Բանկի կողմից ակնկալվող ստացվելիք դրամական հոսքերի միջև տարբերությունն է),
- *ֆինանսական ակտիվներ, որոնք պարտքային առումով արժեզրկված են հաշվետու ամսաթվի դրությամբ.* որպես համախառն հաշվեկշռային արժեքի և գնահատված ապագա դրամական հոսքերի ներկա արժեքի տարբերություն,
- *չօգտագործված փոխատվության հանձնառություններ.* որպես հետևյալ նշվածների միջև տարբերության ներկա արժեք՝ պայմանագրային դրամական հոսքերի, որոնք ենթակա են վճարման Բանկին, եթե օգտագործում է փոխառությունը ստանալու իրավունքը, և այն դրամական հոսքերի, որոնք Բանկն ակնկալում է ստանալ,
- *ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր.* որպես այն ակնկալվող վճարումների ներկա արժեք, որոնք փոխհատուցում են տիրապետողին կրած պարտքային կորուստը՝ հանած այն գումարները, որոնք Բանկն ակնկալում է հետ ստանալ:

Տես՝ նաև Ծանոթագրություն 23 (բ):

Վերանայված պայմաններով ֆինանսական ակտիվներ

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները վերաբանակցվում են կամ փոփոխվում են կամ գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվը փոխարինվում է նորով փոխառուի ֆինանսական դժվարությունների պատճառով, գնահատվում է ֆինանսական ակտիվն ապաճանաչելու անհրաժեշտությունը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (ii)), և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափվում են հետևյալ կերպ.

- Եթե ակնկալվող վերանայումը չի հանգեցնում գոյություն ունեցող ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա փոփոխված ֆինանսական ակտիվից ակնկալվող դրամական հոսքերը ներառվում են գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում (տես Ծանոթագրություն 23 (բ)):
- Եթե ակնկալվող վերանայումը հանգեցնում է գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչմանը, ապա նոր ակտիվի ակնկալվող իրական արժեքը դիտարկվում է որպես գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվից առաջացող վերջնական դրամական հոսքեր՝ վերջինիս ապաճանաչման ժամանակ: Այս գումարը ներառվում է գոյություն ունեցող ակտիվի գծով դրամական պակասուրդի հաշվարկում, որը զեղչվում է ապաճանաչման ակնկալվող ամսաթվից մինչև հաշվետու ամսաթիվը՝ կիրառելով գոյություն ունեցող ֆինանսական ակտիվի սկզբնական արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները և իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ֆինանսական ակտիվները պարտքային առումով արժեզրկված լինելու տեսանկյունից (որոնք դիտարկում ենք որպես 3-րդ փուլի ֆինանսական ակտիվներ): Ֆինանսական ակտիվը պարտքային առումով արժեզրկված է, եթե տեղի են ունցել մեկ կամ ավելի դեպքեր, որոնք բացասական ազդեցություն ունեն այդ ֆինանսական ակտիվի գնահատված ապագա դրամական հոսքերի վրա:

Ֆինանսական ակտիվի պարտքային առումով արժեզրկված լինելու ապացույցներից են հետևյալ դեպքերի վերաբերյալ դիտելի տվյալները.

- փոխառուի կամ թողարկողի նշանակալի ֆինանսական դժվարությունները,
- պայմանագրի խախտումը, ինչպիսին է պարտազանցությունը կամ ժամկետանց դառնալը,
- Բանկի կողմից վարկի կամ փոխատվության պայմանների այնպիսի վերանայումը, որը Բանկն այլ հանգամանքներում չէր դիտարկի,
- հավանականությունը, որ փոխառուն կսնկանա կամ այլ կերպ ֆինանսապես կվերակազմակերպվի, կամ
- արժեթղթի համար գործող շուկայի վերացումը ֆինանսական դժվարությունների պատճառով:

Վարկը, որի պայմանները վերաբանակցվել են փոխառուի վիճակի վատթարացման պատճառով, սովորաբար համարվում է պարտքային առումով արժեզրկված, եթե գոյություն չունի ապացույց, որ պայմանագրային դրամական հոսքերը չստանալու ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է և չկան արժեզրկման այլ հայտանիշներ: Բացի այդ, անհատներին տրվող վարկերի դեպքում պարտքային առումով արժեզրկված է համարվում 90 կամ ավելի օր ժամկետանց վարկը:

Պետական պարտատոմսերում ներդրման պարտքային առումով արժեզրկված լինելը գնահատելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- Վարկունակության շուկայական գնահատականը՝ արտացոլված պարտատոմսերի եկամտաբերություններում:
- Վարկունակության վարկանիշային գործակալությունների գնահատումները:
- Նոր պարտքի թողարկման համար կապիտալի շուկաներ մուտք գործելու երկրի կարողությունը:
- Պարտքի պայմանների վերանայման հավանականությունը, որի արդյունքում տիրապետողները կարող են վնաս կրել պարտքը կամավոր կամ պարտադիր կերպով ներելու պատճառով:
- Գործող միջազգային աջակցման մեխանիզմները, որոնք թույլ են տալիս որպես «վերջին հնարավոր վարկատու» տվյալ երկրին տրամադրել անհրաժեշտ աջակցություն, ինչպես նաև կառավարությունների և գործակալությունների հրապարակային հայտարարություններում նշված այդ մեխանիզմները կիրառելու մտադրությունը: Սա ներառում է նշված մեխանիզմների աշխատանքի արդյունավետության և, անկախ քաղաքական մտադրություններից, պահանջվող չափանիշները բավարարելու կարողության առկայության գնահատումը:

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ

Ձեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվները սկզբնական ճանաչումից հետո պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվներն են, մասնավորապես.

- Բանկի կողմից թողարկված նոր ֆինանսական ակտիվներ պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվի վերանայման շրջանակում (պարտքային առումով արժեզրկված ակտիվի փոխարինում պարտքային ռիսկի նմանատիպ մակարդակով մեկ այլ ակտիվով),
- ակտիվ, որն առաջացել է պայմանագրի պայմանների նշանակալի փոփոխության արդյունքում ֆինանսական ակտիվի ապաճանաչման հետևանքով՝ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների վերանայման շրջանակում,
- ձեռք բերված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվներ,
- վարկերի տրամադրում «պարտազանցում» ներքին վարկանիշով վառկառուներին:

Չեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով չի ձևավորվում արժեզրկման գծով պահուստ սկզբնական ճանաչման պահին: Փոխարենը, ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարը ներառվում է արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկում:

Չեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկի համար օգտագործվում են ակնկալվող դրամական հոսքերը՝ հաշվի առնելով է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների նախնական գնահատված գումարը: Ակտիվի պայմանագրային դրամական միջոցների գնահատված արժեքը նվազեցվում է իր գործողության ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարով: Արդյունավետ տոկոսադրույքը ճշգրտվում է պարտքային ռիսկի մասով:

Չեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների (սովորաբար սկզբնավորված ակտիվների) սկզբնական ճանաչման ժամանակ վարկերի իրական արժեքը որոշվում է դրամական հոսքերի և/կամ գրավի պարտադրված վաճառքի արդյունքում ակնկալվող դրամական հոսքերի հիման վրա:

Չեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստների հետագա գնահատումը միշտ իրականացվում է ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների գումարով: Այս ակտիվների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն իրենցից ներկայացնում են ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորոստների փոփոխություններն ակտիվի սկզբնական ճանաչումիc ի վեր: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներում դրական փոփոխություններն արտացոլող գումարը ճանաչվում է որպես արժեզրկումից օգուտ, նույնիսկ եթե այդ փոփոխությունների գումարը գերազանցում է նախկինում շահույթում կամ վնասում որպես արժեզրկումից կորուստ ճանաչված գումարը:

Չեռք բերված կամ սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական ակտիվների գծով տոկոսները հաշվեգրվում են ամորտիզացված արժեքի գծով՝ ակտիվի սկզբնական ճանաչման պահին որոշված պարտքային ռիսկով ճշգրտված արդյունավետ տոկոսադրույքով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով պահուստի ներկայացումը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում

Ակնկալվող պարտքային կորուստների գծով կորստի պահուստը ներկայացվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հետևյալ կերպ.

- *ամորտիզացված արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ՝* որպես նվազեցում ակտիվների համախառն հաշվեկշռային արժեքից,
- *փոխատվության հանձնառություններ և ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր՝* սովորաբար որպես պահուստ,
- *երբ ֆինանսական գործիքը ներառում է թե՛ օգտագործված և թե՛ չօգտագործված բաղադրիչ, և Բանկը չի կարող նույնականացնել փոխատվության հանձնառության բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներն օգտագործված բաղադրիչի գծով ակնկալվող պարտքային կորուստներից առանձին՝*Բանկը ներկայացնում է ընդհանուր կորստի պահուստ երկու բաղադրիչների համար: Ընդհանուր գումարը ներկայացվում է որպես նվազեցում օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքից: Կորստի պահուստի ավելցուկը օգտագործված բաղադրիչի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նկատմամբ ներկայացվում է որպես պահուստ, և

- *իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներ՝* ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կորստի պահուստ չի ճանաչվում, քանի որ այս ակտիվների համար հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է: Այնուամենայնիվ, կորստի պահուստը բացահայտվում և ճանաչվում է իրական արժեքի փոփոխությունների գծով պահուստում:

Դուրսգրումներ

Վարկերը և պարտքային արժեթղթերը դուրս են գրվում (ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն), երբ գոյություն չունի ամբողջությամբ վերցրած ֆինանսական ակտիվը կամ դրա մի մասը վերականգնելու ողջամիտ ակնկալիք: Դուրսգրումը սովորաբար իրականացվում է այն դեպքում, երբ Բանկը որոշում է, որ փոխառուն չունի այնպիսի ակտիվներ կամ եկամտի աղբյուրներ, որոնցից կարող է ստանալ բավարար դրամական հոսքեր դուրսգրման ենթակա գումարները մարելու համար: Այս գնահատումն իրականացվում է առանձին յուրաքանչյուր ակտիվի համար:

Նախկինում դուրսգրված գումարների փոխհատուցումը ներառվում է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում:

Դուրսգրված ֆինանսական ակտիվների գծով կարող են դեռևս կիրառվել հարկադիր միջոցներ՝ վճարման ենթակա գումարների փոխհատուցման Բանկի ընթացակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու համար:

Ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մաս չհաղիսացող ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր

Բանկը գնահատում է, արդյոք ֆինանսական երաշխավորության պայմանագիրը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, որը հաշվառվում է որպես այդ գործիքի բաղադրիչ, թե առանձին հաշվառվող պայմանագիր: Այս գնահատումն իրականացնելիս Բանկը դիտարկում է հետևյալ գործոնները.

- արդյոք երաշխավորությունը նախատեսված է պարտքային գործիքի պայմանագրի պայմաններով,
- արդյոք երաշխավորության պայմանագիրը կնքվել է պարտքային գործիքի պայմանագրի հետ նույն ժամանակ և հաշվի առնելով վերջինիս պայմանները և
- արդյոք երաշխավորությունը տրամադրվել է փոխառուի մայր կազմակերպության կամ փոխառուի խմբի անդամ հանդիսացող որևէ այլ կազմակերպության կողմից:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը հանդիսանում է ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի տարր, ֆինանսական ակտիվի սկզբնական ճանաչման հետ կապված վճարվելիք ցանկացած հավելաճար հաշվառվում է որպես այդ ակտիվի ձեռքբերման գործարքի գծով ծախսում: Պարտքային գործիքի իրական արժեքը և ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս Բանկը հաշվի է առնում երաշխավորությամբ ապահովվող պաշտպանության ազդեցությունը:

Եթե Բանկը որոշում է, որ փոխառությունը չի հանդիսանում պարտքային գործիքի անբաժանելի տարր, ապա այն ճանաչում է ակտիվ, որն իրենից ներկայացնում է երաշխավորության հավելավճարի գծով կանխավճար, և պարտքային կորուստների դիմաց փոխհատուցում ստանալու իրավունք: Կանխավճարի տեսքով վճարված հավելավճարի գծով ակտիվը ճանաչվում է միայն այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը, որի համար ստացվել է երաշխավորությունը, ոչ պարտքային առումով արժեզրկված է և ոչ էլ ենթարկվել է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի երաշխավորությունը ստանալու պահին: Այս ակտիվները ճանաչվում են «այլ ակտիվներ» հոդվածի կազմում: Բանկը փոխհատուցման իրավունքի գծով օգուտները կամ կորուստները ներկայացնում է շահույթում կամ վնասում՝ «պարտքային ֆինանսական ակտիվների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածում:

(զ) Հաճախորդներին տրված վարկեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «հաճախորդներին տրված վարկեր» հոդվածը ներառում է ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)), որոնք սկզբնապես ճանաչվում են իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, իսկ հետագայում՝ ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, ինչպես նաև շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)):

(է) Ներդրումային արժեթղթեր

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում «ներդրումային արժեթղթեր» հոդվածը ներառում է.

- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)),
- ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային արժեթղթերը (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)) և
- բաժնային ներդրումային արժեթղթերը, որոնք նախորոշված են որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով իրական արժեքով չափվող (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (i)):

(ը) Ավանդներ, թողարկված պարտքային արժեթղթեր և ստորադաս պարտավորություններ

Ավանդները, թողարկված պարտքային արժեթղթերը և ստորադաս պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով՝ հանած գործարքի գծով լրացուցիչ ուղղակի ծախսումները, և հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով, կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ Բանկը պարտավորությունները նախորոշում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

(թ) Ֆինանսական երաշխավորություններ և փոխատվության հանձնառություններ

Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրով Բանկից պահանջվում է կատարել սահմանված վճարումներ՝ փոխհատուցելու համար վնասը, որը կրում է այդ պայմանագրի տիրապետողը՝ որոշակի դեբիտորի կողմից պարտքային գործիքի պայմանների համաձայն վճարումը ժամանակին չկատարելու հետևանքով: Փոխատվության հանձնառություններն իրենցից ներկայացնում են նախապես սահմանված պայմաններով վարկ տրամադրելու կայուն հանձնառություններ:

Ֆինանսական երաշխավորությունները կամ շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով փոխառություն տրամադրելու հանձնառությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով: Հետագայում դրանք չափվում են հետևյալ ձշվածներից ավելի բարձրով՝ ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն որոշված կորստի պահուստից (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi)) և սկզբանապես ճանաչված գումարից՝ հանած, երբ տեղին է, ՖՀՄՍ 15-ի սկզբունքներին համապատասխան ճանաչված եկամտի կուտակային գումարը:

Բանկը չունի իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող փոխատվության հանձնառություններ:

Այլ փոխատվության հանձնառությունների համար Բանկը ճանաչում է կորստի պահուստ (տես Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi)) ՖՀՄՍ 9-ի համաձայն:

Ֆինանսական երաշխավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով առաջացող պարտավորությունները ներառվում են պահուստների կազմում:

(ժ) Հիմնական միջոցներ

(i) Սեփական ակտիվներ

Հիմնական միջոցների միավորները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կորուստները, բացառությամբ շենքերի, որոնք հաշվառվում են վերագնահատված արժեքով, ինչպես ներկայացված է ստորև:

Երբ հիմնական միջոցի միավորը բաղկացած է օգտակար ծառայության տարբեր ժամկետներ ունեցող նշանակալի մասերից, այդ մասերը հաշվառվում են որպես հիմնական միջոցների առանձին միավորներ:

(ii) Վերագնահատում

Շենքերը ենթակա են վերագնահատման կանոնավոր հիմունքով: Վերագնահատման հաճախականությունը կախված է վերագնահատվող շենքերի իրական արժեքի փոփոխություններից: Եթե շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով աճում է, աճը ճանաչվում է որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք: Այնուամենայնիվ, եթե այդ աճը վերականգնում է նույն ակտիվի շահույթում կամ վնասում ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած նվազումը, ապա այն ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում այն չափով, որով նախապես նվազումը ճանաչվել էր շահույթում կամ վնասում: Եթե շենքի հաշվեկշռային արժեքը վերագնահատման հետևանքով նվազում է, նվազումը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում: Այնուամենայնիվ, եթե այդ նվազումը վերականգնում է նույն ակտիվի սեփական կապիտալում որպես այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք ճանաչված նախկին վերագնահատումների արդյունքում առաջացած աճը, այն ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում:

(iii) Մաշվածություն

Մաշվածությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում գծային մեթոդով առանձին ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Մաշվածության հաշվարկը սկսվում է հիմնական միջոցի ձեռքբերման ամսաթվից, իսկ սեփական ուժերով կառուցված ակտիվների դեպքում՝ վերջիններիս կառուցումն ավարտելու և շահագործման հանձնելու պահից: Հողատարածքների գծով մաշվածություն չի հաշվարկվում: Օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները հետևյալն են.

- շենքեր	15-ից 50 տարի
- սարքավորումներ	1-ից 7 տարի
- տնտեսական գույք	5 տարի
- փոխադրամիջոցներ	5 տարի
- վարձակալված գույքի բարելավում	1-ից 5 տարի

(ի) Ոչ նյութական ակտիվներ

Ձեռք բերված ոչ նյութական ակտիվները հաշվառվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած կուտակված ամորտիզացիան և արժեզրկումից կորուստները:

Համակարգչային ծրագրերի լիցենզիաների ձեռքբերման և ներդրման ծախսումները կապիտալացվում են համապատասխան ոչ նյութական արժեքի ինքնարժեքին:

Ամորտիզացիան ճանաչվում է շահույթում կան վնասում գծային մեթոդով ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության ընթացքում: Ոչ նյութական ակտիվների օգտակար ծառայության գնահատված ժամկետները կազմում են 5-ից 10 տարի:

(լ) Առգրավված գույք

Առգրավված գույքը հաշվառվում է սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները:

(խ) Ոչ ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները, բացառությամբ հետաձգված հարկերի, գնահատվում են արժեզրկված լինելու հայտանիշ բացահայտելու նպատակով: Ոչ ֆինանսական ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է որպես նրանց իրական արժեքից՝ հանած վաճառքի ծախսումները, և օգտագործման արժեքից առավելագույնը:

Օգտագործման արժեքը գնահատելիս գնահատված ապագա դրամական հոսքերը զեղչվում են մինչև իրենց ներկա արժեքը՝ օգտագործելով զեղչման մինչև հարկումը դրույքը, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և ակտիվին հատուկ ռիսկերը: Այլ ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների ներհոսքերից մեծապես անկախ դրամական միջոցների ներհոսքեր չառաջացնող ակտիվների փոխհատուցվող գումարը որոշվում է այն դրամաստեղծ միավորի համար, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը: Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է, երբ ակտիվի կամ նրա դրամաստեղծ միավորի հաշվեկշռային արժեքը գերազանցում է նրա փոխհատուցվող գումարը:

Ոչ ֆինանսական ակտիվների գծով արժեզրկումից կորուստները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում և հակադարձվում է միայն այն դեպքում, եթե տեղի են ունեցել փոփոխություններ փոխհատուցվող գումարը որոշելիս օգտագործված գնահատականներում: Արժեզրկումից կորուստը հակադարձվում է միայն այն չափով, որքանով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը չի գերազանցում այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան մաշվածության կամ ամորտիզացիայի), եթե արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

(ծ) Պահուստներ

Պահուստը ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչվում է, երբ Բանկն ունի իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք, և հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտների արտահոսք: Եթե ազդեցությունն էական է, պահուստները որոշվում են զեղչելով ակնկալվող ապագա դրամական հոսքերը զեղչման մինչև հարկումը դրույքով, որն արտացոլում է փողի ժամանակային արժեքի ընթացիկ շուկայական գնահատումները և, կիրառելիության դեպքում, պարտավորությանը հատուկ ռիսկերը:

(կ) Բաժնետիրական կապիտալ

(i) Սովորական բաժնետոմսեր

Սովորական բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ: Սովորական բաժնետոմսերի և բաժնետոմսերի օպցիոնների թողարկմանն ուղղակիորեն վերագրելի լրացուցիչ ծախսումները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի նվազեցում՝ առանց հարկերի:

(ii) Էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված բաժնետոմսերի անվանական արժեքից ավել վճարվող գումարը ճանաչվում է որպես էմիսիոն եկամուտ:

(iii) Արտոնյալ բաժնետոմսեր

Ոչ մարելի արտոնյալ բաժնետոմսերը դասակարգվում են որպես սեփական կապիտալ, քանի որ դրանց գծով վճարվում են շահաբաժիններ Բանկի հայեցողությամբ, դրանց համար չի գործում դրամական միջոց կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելու պարտականությունը և այդ շահաբաժինները չեն պահանջում մարում փոփոխական քանակությամբ Բանկի բաժնային գործիքներով: Արտոնյալ բաժնետոմսերի գծով Բանկի հայեցողությամբ վճարվող շահաբաժինները ճանաչվում են որպես սեփական կապիտալի բաշխումներ Բանկի բաժնետերերի հաստատմամբ:

(iv) Շահաբաժիններ

Շահաբաժիններ հայտարարելու և վճարելու Բանկի կարողությունը կարգավորվում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կանոնակարգերով:

Սովորական բաժնետոմսերի գծով շահաբաժիններն արտացոլվում են որպես չբաշխված շահույթի բաշխում այն ժամանակաշրջանում, երբ հայտարարվում են:

(h) Հարկում

Շահութահարկը բաղկացած է ընթացիկ և հետաձգված հարկերից: Շահութահարկը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն մասի, որը վերաբերում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի հոդվածներին կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում ճանաչված բաժնետերերի հետ գործարքներին, որի դեպքում շահութահարկը ճանաչվում է այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

(i) Ընթացիկ հարկ

Ընթացիկ հարկը հարկի այն գումարն է, որն ակնկալվում է վճարել տարվա հարկվող եկամտի գծով՝ կիրառելով այն դրույքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, և ներառում է նախորդ տարիների համար վճարման ենթակա հարկի գծով ճշգրտումները: Վճարվելիք ընթացիկ հարկը ներառում է նաև շահաբաժինների գծով առաջացող հարկային պարտավորությունները:

(ii) Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկը ճանաչվում է ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլվելու նպատակով որոշվող ակտիվների ու պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակների համար օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկ չի ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ակտիվների կամ պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման ժամանակ բիզնեսի միավորում չհանդիսացող գործարքի արդյունքում, որն ազդեցություն չունի ո՛չ հաշվապահական և ո՛չ հարկվող շահույթի կամ վնասի վրա:

Հետաձգված հարկային ակտիվներ ճանաչվում են չօգտագործված հարկային վնասների, չօգտագործված հարկային զեղչերի և նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց դրանք կարող են օգտագործվել: Ապագա հարկվող շահույթը որոշվում է հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների մարումից առաջացող գումարի հիման վրա: Եթե հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գումարը բավարար չէ հետաձգված հարկային ակտիվն ամբողջությամբ ճանաչելու համար, դիտարկվում է գոյություն ունեցող ժամանակավոր տարբերությունների մարումներով ճշգրտված ապագա հարկվող շահույթը, որը որոշվում է Բանկի գործարար ծրագրերի հիման վրա: Հետաձգված հարկային ակտիվները վերանայվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և նվազեցվում են այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ համապատասխան հարկային օգուտը կիրացվի: Այս նվազեցումները վերականգնվում են, եթե մեծանում է ապագա հարկվող շահույթ ստանալու հավանականությունը:

Չճանաչված հետաձգված հարկային ակտիվները վերագնահատվում են յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ և ճանաչվում են այն չափով, որով հավանական է, որ Բանկն ապագայում կունենա հարկվող շահույթ, որի դիմաց կարող է դրանք օգտագործվել:

Հետաձգված հարկը չափվում է օգտագործելով հարկի այն դրույքները, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ժամանակավոր տարբերությունների նկատմամբ վերջիններս հակադարձելիս՝ հիմք ընդունելով այն օրենքները, որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

Հետաձգված հարկի չափումն արտացոլում է այն հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան կախված այն եղանակից, որով Բանկը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

(ձ) Սեգմենտային հաշվետվություններ

Գործառնական սեգմենտը Բանկի բաղադրիչ է, որը ներգրավված է ձեռնարկատիրական գործունեություններում, որոնցից այն կարող է վաստակել հասույթներ և կրել ծախսեր (ներառյալ Բանկի այլ բաղադրիչների հետ գործառնություններիc հասույթները և ծախսերը), որի գործառնական արդյունքները կանոնավոր կերպով վերանայվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնողի կողմից՝ սեգմենտին միջոցների բաշխման վերաբերյալ որոշում կայացնելու և դրա գործունեության արդյունքները գնահատելու նպատակով, և որի գծով առկա է առանձին ֆինանսական տեղեկատվություն: Բանկի ղեկավարությունը գտնում է, որ Բանկը բաղկացած է մեկ գործառնական սեգմենտից:

(ղ) Վարձակալություններ

Բանկը կիրառել է ՖՀՄՍ 16-ն օգտագործելով փոփոխված հետընթաց մոտեցումը, այդ իսկ պատճառով, համադրելի տեղեկատվությունը չի վերահաշվարկվել և շարունակվում է ներկայացվել ՀՀՄՍ 17 և ՖՀՄՄԿ մեկնաբանություն 4 պահանջների համաձայն: ՀՀՄՍ 17 և ՖՀՄՄԿ մեկնաբանություն 4 պահանջների համաձայն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունն առավել մանրամասն բացահայտվում է առանձին:

2019թ. հունվարի 1-ից կիրառվող քաղաքականություն

Պայմանագրի սկզբում Բանկը գնահատում է արդյոք պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն: Պայմանագիրը հանդիսանում է վարձակալության պայմանագիր կամ պարունակում է վարձակալություն, եթե այդ պայմանագրով հատուցման դիմաց՝ որպես փոխանակում որոշակի ժամանակահատվածի ընթացքում փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը: Գնահատելու համար, թե արդյոք պայմանագրով փոխանցվում է որոշակիացված ակտիվի օգտագործման հսկողության իրավունքը, Բանկն օգտագործում է ՖՀՄՍ 16-ի վարձակալության սահմանումը:

Այս քաղաքականությունը կիրառելի է 2019թ. հունվարի 1-ին կամ հետո կնքված պայմանագրերի համար:

(i) Բանկը՝ որպես վարձակալ

Վարձակալության բաղադրիչ պարունակող պայմանագրի սկզբում կամ փոփոխության դեպքում Բանկը վերագրում է պայմանագրում սահմանված հատուցումը վարձակալության յուրաքանչյուր բաղադրիչի վրա՝ հիմք ընդունելով վարձակալության բաղադրիչի առանձին գինը:

Բանկը ճանաչում է օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն վարձակալության մեկնարկի ամսաթվի դրությամբ: Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը սկզբնապես չափվում է սկզբնական արժեքով, որը ներառում է վարձակալության գծով պարտավորության սկզբնական գումարը՝ ճշգրտված վարձակալության մեկնարկի ամսաթվին կամ դրանից առաջ կատարված վարձավճարների մասով, գումարած կրած սկզբնավորման ցանկացած ուղղակի ծախսումները և հիմքում ընկած ակտիվի ապատեղակայման և քանդման, կամ վերջինիս վերականգնման, կամ դրա զբաղեցրած տեղանքի վերականգնման գնահատված ծախսումները՝ հանած ստացված ցանկացած վարձակալության խրախուսումները:

Հետագայում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է գծային հիմունքով՝ վարձակալության մեկնարկի ամսաթվից մինչև ժամկետի ավարտը, եթե վարձակալությամբ Բանկին չեն փոխանցվում հիմքում ընկած ակտիվի սեփականության իրավունքը վարձակալության ժամկետի ավարտին, կամ եթե ակտիվի օգտագործման իրավունքի արժեքը չի արտացոլում, որ Բանկը կիրագործի գնման օպցիոնը: Այդ դեպքում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի մաշվածությունը հաշվարկվում է հիմքում ընկած ակտիվի օգտակար ծառայության ընթացքում, որը որոշվում է նույն հիմունքով, որը կիրառվում հիմնական միջոցների համար: Բացի այդ, օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվը պարբերաբար նվազեցվում է արժեզրկումից կորուստների չափով, վերջիններիս առկայության դեպքում, և ճշգրտվում է վարձակալության գծով պարտավորության որոշ վերաչափումների մասով:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է այն վարձավճարների ներկա արժեքով, որոնք չեն վճարվել մեկնարկի ամսաթվին՝ զեղչված վարձակալությամբ ենթադրվող տոկոսադրույքով, կամ Բանկի լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքով, եթե այդ դրույքը չի կարելի հեշտությամբ որոշել: Որպես կանոն, Բանկը որպես զեղչման դրույք կիրառում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը:

Բանկը որոշում է լրացուցիչ փոխառության տոկոսադրույքը, հիմք ընդունելով տարբեր արտաքին ֆինանսական աղբյուրներից ստացված տոկոսադրույքները, և կատարում է որոշ ճշգրտումներ արտացոլելու համար վարձակալության պայմանները և վարձակալված ակտիվի տեսակը:

Վարձակալության գծով պարտավորության չափման մեջ ներառվում են հետևյալ վարձավճարները.

- հաստատուն վճարումները, ներառյալ՝ ըստ էության հաստատուն վճարումները,
- վարձակալության փոփոխուն վճարումները, որոնք կախված են ինդեքսից կամ դրույքից, և որոնք սկզբնապես չափվել են՝ կիրառելով մեկնարկի ամսաթվին գործող ինդեքսը կամ դրույքը,
- գումարները, որոնք, ինչպես սպասվում է կվճարվեն մնացորդային արժեքի երաշխիքի ներքո և
- գնման օպցիոնի իրագործման գինը, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ օպցիոնը, վարձավճարներն օպցիոնով նախատեսված նորացման ժամանակաշրջանի համար, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված է, որ կիրագործի այդ երկարաձգման օպցիոնը, ինչպես նաև վարձակալությունը դադարեցնելու հետ կապված տուգանքները, եթե Բանկը խելամտորեն համոզված չէ, որ վաղաժամ չի դադարեցնի վարձակալությունը:

Վարձակալության գծով պարտավորությունը չափվում է ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը: Այն վերաչափվում է, եթե առկա է ապագա վարձավճարների փոփոխություն՝ որպես ինդեքսի կամ դրույքի փոփոխության արդյունք, առկա է մնացորդային արժեքի երաշխիքի շրջանակներում վճարման ենթակա գումարների Բանկի գնահատականի փոփոխություն, եթե Բանկը փոխում է գնման, երկարաձգման կամ դադարեցման օպցիոնն իրագործելու իր գնահատականը, կամ եթե առկա է վերանայված ըստ էության հաստատուն վարձավճար:

Եթե վարձակալության գծով պարտավորությունը վերաչափվում է այս եղանակով, կատարվում է համապատասխան ճշգրտում օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի գծով, կամ գրանցվում է շահույթում կամ վնասում, եթե օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև զրո:

Ներդրումային գույքի սահմանմանը չհամապատասխանող օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվները Բանկը ներկայացնում է հիմնական միջոցների կազմում, իսկ վարձակալության գծով պարտավորությունները՝ այլ պարտավորությունների կազմում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը որոշել է չճանաչել օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվներ և վարձակալության գծով պարտավորություններ փոքրարժեք ակտիվների և կարճաժամկետ վարձակալությունների, այդ թվում՝ բանկոմատների համար: Այս վարձակալությունների հետ կապված վարձավճարներն Բանկը ճանաչում է գծային հիմունքով վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

Համադրելի ժամանակաշրջանում վարձակալությունները, որոնց շրջանակում փոխանցվում էին սեփականության հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերն ու հատույցները, որպես վարձակալ Բանկը դասակարգում էր որպես ֆինանսական վարձակալություն: Ֆինանսական վարձակալության դեպքում վարձակալված ակտիվները սկզբնապես չափվում էին իրական արժեքից և նվազագույն վարձավճարների ներկա արժեքից նվազագույնով: Նվազագույն վարձավճարներն այն վճարներն էին, որոնք վարձակալության ժամկետի ընթացքում պահանջվում կամ կարող էին պահանջվել վարձակալից՝ առանց պայմանական ռենտաների: Սկզբնական ճանաչումից հետո ակտիվները հաշվառվում էին այդ ակտիվի համար կիրառելի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Այլ վարձակալությունների շրջանակում պահվող ակտիվները դասակարգվում էին որպես գործառնական վարձակալություն և ճանաչվում էին Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Գործառնական վարձակալության գծով վճարումները ճանաչվում էին շահույթում կամ վնասում գծային հիմունքով՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում: Ստացված վարձակալության խրախուսումները ճանաչվում էին որպես վարձակալության գծով ընդհանուր ծախսի անբաժանելի մաս՝ վարձակալության ժամկետի ընթացքում:

(ճ) Հրապարակված, սակայն դեռևս ուժի մեջ չմտած ստանդարտներ

Մի շարք նոր ստանդարտներ և ստանդարտների փոփոխություններ գործում են 2019թ. հունվարի 1-ից հետո սկսվող տարեկան ժամանակաշրջանների համար և թույլատրվում է այդ ստանդարտների վաղաժամ կիրառումը: Այնուամենայնիվ, այս ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս Բանկը վաղաժամ չի կիրառել նոր կամ փոփոխված ստանդարտները: Ստորև ներկայացված փոփոխված ստանդարտները և մեկնաբանություններն ըստ ակնկալիքների նշանակալի ազդեցություն չեն ունենա Բանկի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

- *Ֆինանսական հաշվետվությունների հայեցակարգային հիմունքներին հղումների փոփոխություններ ՖՀՄՍ ստանդարտներում,*
- *«Բիզնես» տերմինի սահմանում (ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխություններ),*
- *«Էական» տերմինի սահմանում (ՀՀՄՍ 1-ի և ՀՀՄՍ 8-ի փոփոխություններ),*
- *ՖՀՄՍ 17 «Ապահովագրության պայմանագրեր»:*

5 Զուտ տոկոսային եկամուտ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	50,933,223	45,106,141
Ներդրումային արժեթղթեր	4,240,228	2,483,624
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	1,938,304	1,363,696
Այլ	140,375	115,392
Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսային եկամուտ	**57,252,130**	**49,068,853**
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր	1,242,991	1,515,490
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող այլ ֆինանսական գործիքներ	215,361	44,452
Տոկոսային եկամուտ վարձակալության գծով ստացվելիք գումարներից	703	1,646
Այլ տոկոսային եկամուտ	**1,459,055**	**1,561,588**
	58,711,185	**50,630,441**
Տոկոսային ծախս		
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	18,338,031	15,719,503
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	12,940,491	8,861,009
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	3,872,914	6,373,093
Վարձակալության գծով պարտավորություններ	205,078	-
	35,356,514	**30,953,605**
Զուտ տոկոսային եկամուտ	**23,354,671**	**19,676,836**

6 Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Դրամական միջոցների կանխիկացում	1,798,463	1,699,588
Դրամային փոխանցումներ	1,544,576	952,203
Երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների տրմադրում	1,010,838	713,226
Պլաստիկ քարտերի սպասարկում	882,627	1,088,598
Այլ	610,520	815,261
	5,847,024	**5,268,876**

7 Զուտ օգուտ փոխարժեքային տարբերություններից

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Օգուտ սփոք գործարքներից	2,943,747	2,259,201
Վնաս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վերագնահատումից	(1,333,623)	(114,917)
	1,610,123	**2,144,284**

8 Զուտ գործառնական եկամուտ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Ստացված տույժեր և տուգանքներ	2,665,337	740,296
Այլ եկամուտ	207,163	199,410
Վնաս օտարումից	(3,674)	(39,752)
	2,868,826	**899,954**

9 Ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Հաճախորդներին տրված վարկեր	10,517,907	6,528,819
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	96,431	41,634
Ֆինանսական ակտիվների դուրսգրում	-	1,370,687
	10,614,338	**7,941,140**

2018թ-ին Բանկի կողմից ձեռք էին բերվել 1,370,687 հազար դրամ գումարով ակտիվներ: Ձեռքբերումից հետո Բանկի դեմ ձեռնարկված խարդախ գործողությունների արդյունքում Բանկը կորցրել էր այդ ակտիվների նկատմամբ վերահսկողությունը: Ղեկավարությունը դիմել էր ստիկանություն, և քրեական գործ էր հարուցվել: 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ղեկավարությունը ակտիվների վերականգնումը քիչ հավանական էր համարել և ամբողջությամբ դուրս էր գրել դրանց մնացորդը:

Ստորև ներկայացված է «ֆինանսական գործիքների արժեզրկումից կորուստներ» հոդվածի համաղրումը շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվությունում 2019թ. և 2018թ. համար:

	2019թ.							
հազ. դրամ	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր	Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք	Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – անհատներ	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	Ընդամենը
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	23,258	54,828	(1,950,138)	(2,458,067)	37,026	109,871	(44,381)	(4,227,603)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(2,211)	(90,971)	(2,716,285)	(3,739,399)	(81,246)	(137,522)	34,917	(6,732,717)
Հաճրագումար	21,047	(36,143)	(4,666,423)	(6,197,466)	(44,220)	(27,651)	(9,464)	(10,960,320)
Նախկինում դուրսգրված գումարների վերականգնում	-	-	134,211	211,771	-	-	-	345,982
Ընդամենը	**21,047**	**(36,143)**	**(4,532,212)**	**(5,985,695)**	**(44,220)**	**(27,651)**	**(9,464)**	**(10,614,338)**

	2018թ.							
հազ. դրամ	Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր	Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք	Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – անհատներ	Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	Ընդամենը
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	20,166	66,093	(2,978,664)	(837,998)	77,790	13,500	39,449	(3,599,664)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(50,667)	(1,456,475)	(792,674)	(2,849,708)	(13,180)	(77,655)	(31,342)	(5,271,701)
Հաճրագումար	(30,501)	(1,390,382)	(3,771,338)	(3,687,706)	64,610	(64,155)	8,107	(8,871,365)
Նախկինում դուրսգրված գումարների վերականգնում	-	-	897,168	33,057	-	-	-	930,225
Ընդամենը	**(30,501)**	**(1,390,382)**	**(2,874,170)**	**(3,654,649)**	**64,610**	**(64,155)**	**8,107**	**(7,941,140)**

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2019թ. համար:

	2019թ.			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	50,667	-	-	50,667
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(23,258)	-	-	(23,258)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	2,211	-	-	2,211
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**29,620**	**-**	**-**	**29,620**

	2019թ.			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	102,456	-	-	102,456
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(54,828)	-	-	(54,828)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	90,971	-	-	90,971
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**138,599**	**-**	**-**	**138,599**

	2019թ.*			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	2,124,144	642,660	2,899,427	5,666,231
Փոխանցում 1-ին փուլ	27,789	(26,915)	(874)	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(200,432)	200,730	(298)	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(51,264)	(7,007)	58,271	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(1,748,410)	322,382	3,376,166	1,950,138
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,015,060	206,729	1,494,496	2,716,285
Դուրսգրումներ *	-	(273,146)	(3,863,027)	(4,136,173)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**1,166,887**	**1,065,433**	**3,964,161**	**6,196,481**

	2019թ.*			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – անհատներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	2,311,199	767,094	2,551,859	5,630,152
Փոխանցում 1-ին փուլ	49,134	(35,184)	(13,950)	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(101,978)	112,975	(10,997)	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(292,209)	(540,901)	833,110	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(453,008)	545,668	2,365,407	2,458,067
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,517,355	729,811	1,492,233	3,739,399
Դուրսգրումներ *	-	(339,352)	(3,377,639)	(3,716,991)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**3,030,493**	**1,240,111**	**3,840,023**	**8,110,627**

* Աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական անձանց և անհատների համար նախատեսված որոշ գործիքների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

	2019թ.			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	16,282	-	-	16,282
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(37,026)	-	-	(37,026)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	81,246	-	-	81,246
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**60,502**	-	-	**60,502**

Վերը ներկայացված կորստի պահուստը չի ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է:

	2019թ.			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	114,749	-	-	114,749
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(109,871)	-	-	(109,871)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	137,522	-	-	137,522
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**142,400**	-	-	**142,400**

	2019թ.			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	145,677	-	-	145,677
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	44,381	-	-	44,381
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	(34,917)	-	-	(34,917)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**155,141**	-	-	**155,141**

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված է կորստի պահուստի սկզբնական և վերջնական մնացորդների համադրումն ըստ ֆինանսական գործիքների դասերի 2018թ. համար:

	2018թ.			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	20,166	-	-	20,166
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(20,166)	-	-	(20,166)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	50,667	-	-	50,667
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**50,667**	-	-	**50,667**

	2018թ.			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին տրված վարկեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	82,761	-	-	82,761
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(66,093)	-	-	(66,093)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	85,788	-	1,370,687	1,456,475
Դուրսգրումներ	-	-	(1,370,687)	(1,370,687)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**102,456**	**-**	-	**102,456**

	2018թ.*			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,540,650	1,290,470	1,583,398	4,414,518
Փոխանցում 1-ին փուլ	266,461	(261,886)	(4,575)	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(1,694)	7,755	(6,061)	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(3,677)	(312,336)	316,013	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(358,203)	(180,099)	3,516,966	2,978,664
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	680,607	99,191	12,876	792,674
Դուրսգրումներ*	-	(435)	(2,519,190)	(2,519,625)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**2,124,144**	**642,660**	**2,899,427**	**5,666,231**

	2018թ.*			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – անհատներ				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	1,814,754	337,658	1,264,374	3,416,786
Փոխանցում 1-ին փուլ	53,019	(18,536)	(34,483)	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(62,343)	70,844	(8,501)	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(198,155)	(224,871)	423,026	-
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(732,310)	275,089	1,295,219	837,998
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	1,436,462	350,748	1,062,498	2,849,708
Դուրսգրումներ*	(228)	(23,838)	(1,450,274)	(1,474,340)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**2,311,199**	**767,094**	**2,551,859**	**5,630,152**

* Աղյուսակներում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական անձանց և անհատների համար նախատեսված որոշ գործիքների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

	2018թ.			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	80,892	-	-	80,892
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(77,790)	-	-	(77,790)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	13,180	-	-	13,180
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**16,282**	**-**	**-**	**16,282**

Վերը ներկայացված կորստի պահուստը չի ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, քանի որ իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթերի հաշվեկշռային արժեքը վերջիններիս իրական արժեքն է:

	2018թ.			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	50,594	-	-	50,594
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(13,500)	-	-	(13,500)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	77,655	-	-	77,655
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**114,749**	**-**	**-**	**114,749**

	2018թ.			
հազ. դրամ	**1-ին փուլ**	**2-րդ փուլ**	**3-րդ փուլ**	**Ընդամենը**
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր				
Մնացորդը առ 1 հունվարի	153,784	-	-	153,784
Կորստի պահուստի զուտ վերաչափում	(39,449)	-	-	(25,453)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	31,342	-	-	34,917
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**145,677**	**-**	**-**	**145,677**

10 Այլ ընդհանուր վարչական ծախսեր

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Հարկեր, բացառությամբ շահութահարկի*	1,568,871	185,653
Մաշվածություն և ամորտիզացիա	1,322,338	887,866
Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամ	530,632	419,668
Գովազդի, շուկայավարման և գործակալական ծառայությունների ծախսեր	448,804	591,264
Անվտանգության ծառայություն	371,633	381,018
Կապի և տեղեկատվական ծառայություններ	367,305	328,774
Ապահովագրություն	343,418	185,794
Համակարգչային ծրագրերի սպասարկման ծախսեր	321,088	258,201
Վարկերի տրամադրման և հավաքագրման գծով ծախսեր	271,971	425,531
Վերանորոգման և սպասարկման ծախսեր	268,527	230,947
Մասնագիտական ծառայություններ	176,487	98,584
Կոմունալ և գրասենյակի սպասարկման ծախսեր	150,157	145,470
Կանխիկի փոխադրման ծախսեր	136,395	135,741
Բարեգործություն և հովանավորություն	114,568	186,770
Գործուղման ծախսեր	104,677	80,539
Գրասենյակային ծախսեր	97,009	73,245
Գործառնական վարձակալության գծով ծախս	142,710	645,107
Այլ	559,527	779,386
	7,296,117	**6,039,558**

* Շահութահարկից տարբեր հարկերի կազմում ներառված է 1,057,439 հազար դրամ գումարը, որը վերաբերում է աղբյուրի մոտ պահվող շահութահարկի և համապատասխան տույժերի և տուգանքների գծով ճանաչված պահուստին, որը ներկայումս բողոքարկվում է հարկային մարմինների հետ (տես Ծանոթագրություն 21):

11 Շահութահարկի գծով ծախս

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ տարվա հարկի գծով ծախս	(1,328,216)	(1,109,263)
Հետաձգված հարկային ակտիվների և պարտավորությունների շարժ՝ ժամանակավոր տարբերությունների առաջացման և հակադարձման արդյունքում	(1,627,988)	(604,977)
Ընդամենը ծախս շահութահարկի գծով	**(2,956,204)**	**(1,714,240)**

2019թ-ին ընթացիկ և հետաձգված հարկերի գծով կիրառելի հարկային դրույքը կազմում է 20% (2018թ-ին՝ 20%):

Արդյունավետ հարկային դրույքի համաձրում դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2019թ. հազ. դրամ	%	2018թ. հազ. դրամ	%
Շահույթ նախքան հարկումը	12,557,361		8,185,902	
Շահութահարկ՝ կիրառելի հարկային դրույքով	(2,511,472)	(20.0)	(1,637,180)	(20.0)
Օրենսդրության փոփոխություն*	(166,881)	(1.4)	-	-
Չնվազեցվող ծախսեր	(277,851)	(2.2)	(77,060)	(0.9)
	(2,956,204)	**(23.6)**	**(1,714,240)**	**(20.9)**

* Համաձայն 2019թ. հունիսի 25-ի հարկերի մասին որոշման՝ 2020թ. հունվարի 1-ից գործում է մտել նոր հարկային օրենսգիրքն ըստ որի շահութահարկի դրույքը 20%-ից նվազել է 18%: Հաշվի առնելով, որ օրենսդրության փոփոխությունն ուժի մեջ է մտել հաշվետու ժամանակաշրջանում, հետաձգված հարկային ակտիվները վերահաշվարկվել են օգտագործելով հարկի նոր դրույքը, որը ըստ ակնկալիքների պետք է գործեր հակադարձման պահին:

(ա) Հետաձգված հարկային ակտիվներ և պարտավորություններ

Ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլելու նպատակով որոշված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների և հարկային նպատակներով օգտագործվող գումարների միջև ժամանակավոր տարբերություններն առաջացնում են զուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործող հարկային օրենսդրության համաձայն՝ նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները մարման ժամկետ չունեն:

Ստորև ներկայացված են ժամանակավոր տարբերությունների փոփոխությունները 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում:

հազ. դրամ	1 հունվարի 2019թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2019թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10,133	(90,977)		(80,844)
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	337,304	(206,992)	-	130,312
Հաճախորդներին տրված վարկեր	3,182,823	(875,721)	-	2,307,102
Ներդրումային արժեթղթեր	5,519	46,583	(165,387)	(113,285)
Առգրավված գույք	1,128,783	(374,711)		754,072
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(1,279,573)	90,952	-	(1,188,621)
Այլ ակտիվներ	(93,870)	(120,015)	-	(213,885)
Այլ պարտավորություններ	13,174	(97,107)	-	(83,933)
	3,304,293	**(1,627,988)**	**(165,387)**	**1,510,918**

հազ. դրամ	1 հունվարի 2018թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2018թ.
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	4,033	6,100	-	10,133
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	40,354	296,950	-	337,304
Հաճախորդներին տրված վարկեր	4,063,396	(880,573)	-	3,182,823
Ներդրումային արժեթղթեր	(180,326)	38,711	147,134	5,519
Առգրավված գույք	1,143,022	(14,239)	-	1,128,783
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	(1,298,394)	18,821	-	(1,279,573)
Այլ ակտիվներ	(38,646)	(55,224)	-	(93,870)
Այլ պարտավորություններ	28,697	(15,523)	-	13,174
	3,762,136	**(604,977)**	**147,134**	**3,304,293**

(բ) Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում ճանաչված շահութահարկ

Ստորև ներկայացված են այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի բաղադրիչների հետ կապված հարկային հետևանքները 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2019թ.			2018թ.		
հազ. դրամ	**Գումարը մինչև հարկումը**	**Հարկի գծով ծախս**	**Գումարը հարկումից հետո**	**Գումարը մինչև հարկումը**	**Հարկի գծով ծախս**	**Գումարը հարկումից հետո**
Պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	1,442,998	(288,600)	1,154,398	512,901	(115,502)	397,399
Շահույթ կամ վնաս փոխանցված պարտքային ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	(616,063)	123,212	(492,851)	(1,313,180)	262,636	(1,050,544)
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք	**(826,935)**	**(165,388)**	**661,547**	**(800,279)**	**147,134**	**(653,145)**

12 Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Կանխիկը դրամարկղում	13,392,125	13,582,219
Նոստրո հաշիվներ ՀՀ ԿԲ-ում	72,459,087	79,190,454
Նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում		
- A-ից A+ վարկանիշով	24,982,845	15,678,131
- BBB- -ից BBB+ վարկանիշով	1,453,743	556,015
- BB- -ից BB+ վարկանիշով	40,642	3,995
- B- -ից B+ վարկանիշով	284	2,271
- առանց վարկանիշի	10,344	1,445
Ընդամենը նոստրո հաշիվներ այլ բանկերում	**26,487,858**	**16,241,857**
Օվերնայթ ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում	13,002,850	5,502,711
Ավանդներ այլ բանկերում		-
- A+ վարկանիշով	8,155,629	-
Ընդամենը համախառն դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	**133,497,549**	**114,517,241**
Պարտքային կորստի պահուստ	(29,620)	(50,667)
Ընդամենը զուտ դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	**133,467,929**	**114,466,574**

ՀՀ ԿԲ-ում պահվող նոստրո հաշիվները ներառում են ոչ տոկոսակիր պարտադիր նվազագույն պահուստը, որը հաշվարկվում է ՀՀ ԿԲ-ի կողմից սահմանված կանոնակարգերի համաձայն: Այս պահուստների ելքագրումը սահմանափակված չէ:

Վարկանիշները հիմնված են «Standard&Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի վրա:

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամկետանց չեն:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի պայմանագրային կողմ հանդիսացող երկու բանկ, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի (2018թ-ին՝ մեկ բանկ), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 31,967,865 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 12,242,114 հազար դրամ):

Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքներն ամբողջությամբ ընդգրկված են փուլ 1-ում և չափվում են ամորտիզացված արժեքով 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

13 Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր միջին չափի հայկական ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	16,626,359	17,289,348
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր կապակցված կողմ հանդիսացող ֆինանսական կազմակերպությունների հետ	6,881,035	-
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր ոչ ռեզիդենտ բանկերի հետ	-	1,898,065
Ավանդներ ոչ ռեզիդենտ բանկերում՝ գրավադրված երաշխավորությունների համար	11,830,056	9,684,000
Վարկեր և ավանդներ հայկական բանկերի հետ	1,402,027	-
Վարկային քարտերով գործառնությունների համար դեպոնացված միջոց ՀՀ ԿԲ-ում	637,000	635,500
Բանկերից ստացվելիք այլ գումարներ	2,222,009	1,356,835
Այլ	767,372	395,712
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված համախառն վարկեր և փոխատվություններ	**40,365,858**	**31,259,460**
Պարտքային կորստի պահուստ	(138,599)	(102,456)
Ընդամենը բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված զուտ վարկեր և փոխատվություններ	**40,227,259**	**31,157,004**

Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերը և փոխատվությունները ժամկետանց չեն, բացառությամբ ռեզիդենտ բանկից ստացվելիք գումարի, որի հաշվեկշռային արժեքը կազմում է 923,026 հազար դրամ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ (2018թ-ին՝ 934,827 հազար դրամ):

(ա) Ակտիվների համար որպես ապահովություն ընդունված գրավ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հակադարձ հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը, որոնք Բանկն իրավունք ունի վաճառել կամ վերագրավադրել պարտազանցման բացակայության դեպքում, կազմում է 25,452,958 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 20,436,034 հազար դրամ):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխատվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

(ը) Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների կենտրոնացում

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի երկու ֆինանսական կազմակերպության տրամադրած միջոցներ (2018թ-ին՝ երեք ֆինանսական կազմակերպության), որոնց մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 22,425,153 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 14,892,741 հազար դրամ):

(գ) Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկերի և փոխատվությունների պարտքային որակի վերաբերյալ: Եթե այլ նշում չի արվում, աղյուսակում ֆինանսական ակտիվների համար ներկայացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը:

	31 դեկտեմբերի 2019թ.				
	1-ին փուլ	2-րդ փուլ	3-րդ փուլ		
հազ. դրամ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Չեռք բերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործքի սկզբնական ճանաչման պահին	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ					
- A- -ից A+ վարկանիշով	12,030,503	-	-	-	12,030,503
- B+ վարկանիշով	204,342	-	-	-	204,342
- BBB վարկանիշով	1,047,994	-	-	-	1,047,994
- BB վարկանիշով	61,354	-	-	-	61,354
- առանց վարկանիշի	26,098,639	-	-	923,026	27,021,665
	39,442,832	**-**	**-**	**923,026**	**40,365,858**
Կորստի պահուստ	**(138,599)**	**-**	**-**	**-**	**(138,599)**
Հաշվեկշռային արժեք	**39,304,233**	**-**	**-**	**923,026**	**40,227,259**

Վարկանիշները հիմնված են «Standard&Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի վրա:

Ղեկավարության գնահատմամբ վարկանիշ չունեցող գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard&Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի B+ վարկանիշին:

14 Հաճախորդներին տրված վարկեր

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր		
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	**279,578,338**	**307,884,476**
Անհատներին տրված վարկեր		
Ոսկու գրավով վարկեր	48,140,504	35,182,967
Վարկային քարտեր	41,457,794	46,570,236
Հիփոթեքային վարկեր	46,026,728	34,906,097
Սպառողական և այլ վարկեր անհատներին	48,222,068	26,053,628
Ընդամենը անհատներին տրված վարկեր	**183,847,094**	**142,712,928**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	**463,425,432**	**450,597,404**
Պարտքային կորստի պահուստ	(14,307,108)	(11,296,383)
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	**449,118,324**	**439,301,021**
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր		
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	**18,272,325**	**17,456,906**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող և իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված ընդամենը վարկեր	**467,390,649**	**456,757,927**

(ա) Հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2019թ.**					
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ	Չեռքերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր						
Ներքին վարկանիշներ						
Մակարդակ 1. AAA-A	98,788,897	-	-	-	-	98,788,897
Մակարդակ 2. BBB-BB	102,633,188	-	-	-	-	102,633,188
Մակարդակ 3. B	43,389,159	3,281,138	-	-	16,384,343	63,054,640
Մակարդակ 4. CCC	493,433	11,909,112	258,869	-	1,503,033	14,164,447
Մակարդակ 5. D	-	-	10,395,891	8,428,651	384,949	19,209,491
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	**245,304,677**	**15,190,250**	**10,654,760**	**8,428,651**	**18,272,325**	**297,850,663**
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,166,887)	(1,065,433)	(3,964,161)	-	-	(6,196,481)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	**244,137,790**	**14,124,817**	**6,690,599**	**8,428,651**	**18,272,325**	**291,654,182**
Անհատներին տրված վարկեր						
Ոսկու գրավով վարկեր						
- ոչ ժամկետանց	42,660,209	2,750,866	-	-	-	45,411,075
- մինչև 30 օր ժամկետանց	835,536	324,040	-	-	-	1,159,576
- 30-89 օր ժամկետանց	-	914,153	8,620	-	-	922,773
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	352,066	-	-	352,066
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	223,142	-	-	223,142
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց*	-	-	71,872	-	-	71,872
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	**43,495,745**	**3,989,059**	**655,700**	**-**	**-**	**48,140,504**
Պարտքային կորստի պահուստ	(276,058)	(143,319)	(431,861)	-	-	(851,238)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	**43,219,687**	**3,845,740**	**223,839**	**-**	**-**	**47,289,266**

	2019թ.**					
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ	Չեռքերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Վարկային քարտեր						
- ոչ ժամկետանց	34,151,295	1,134,987	-	305,039	-	35,591,321
- մինչև 30 օր ժամկետանց	677,087	131,466	-	-	-	808,553
- 30-89 օր ժամկետանց	-	797,045	3,105	-	-	800,150
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	1,415,968	-	-	1,415,968
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	1,189,229	-	-	1,189,229
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց*	-	-	1,652,573	-	-	1,652,573
Ընդամենը համախառն վարկային քարտեր	**34,828,382**	**2,063,498**	**4,260,875**	**305,039**	**-**	**41,457,794**
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,378,354)	(488,065)	(1,681,882)	-	-	(3,548,301)
Ընդամենը զուտ վարկային քարտեր	**33,450,028**	**1,575,433**	**2,578,993**	**305,039**	**-**	**37,909,493**
Հիփոթեքային վարկեր						
- ոչ ժամկետանց	43,820,358	555,597	-	-	-	44,295,955
- մինչև 30 օր ժամկետանց	481,465	72,810	-	-	-	554,275
- 30-89 օր ժամկետանց	-	225,844	-	-	-	225,844
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	240,842	-	-	240,842
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	103,267	-	-	103,267
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց*	-	-	526,545	-	-	526,545
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	**44,301,823**	**854,251**	**870,654**	**-**	**-**	**46,026,728**
Պարտքային կորստի պահուստ	(53,250)	(14,096)	(33,491)	-	-	(100,837)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	**44,248,573**	**840,155**	**837,163**	**-**	**-**	**45,925,891**
Սպառողական և այլ վարկեր անհատներին						
- ոչ ժամկետանց	40,912,528	1,257,690	-	21,137	-	42,191,355
- մինչև 30 օր ժամկետանց	945,818	236,926	-	-	-	1,182,744
- 30-89 օր ժամկետանց	-	1,213,510	8,344	-	-	1,221,854
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	1,489,505	-	-	1,489,505
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	1,318,426	-	-	1,318,426
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց*	-	-	818,184	-	-	818,184
Ընդամենը համախառն սպառողական և այլ վարկեր անհատներին	**41,858,346**	**2,708,126**	**3,634,459**	**21,137**	**-**	**48,222,068**
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,322,831)	(594,631)	(1,692,789)	-	-	(3,610,251)
Ընդամենը զուտ սպառողական և այլ վարկեր անհատներին	**40,535,515**	**2,113,495**	**1,941,670**	**21,137**	**-**	**44,611,817**

	2019թ.**					
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ	Չեռքերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր	Ընդամենը
	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ընդամենը անհատներին տրված համախառն վարկեր	**164,484,296**	**9,614,934**	**9,421,688**	**326,176**	**-**	**183,847,094**
Պարտքային կորստի պահուստ	(3,030,493)	(1,240,111)	(3,840,023)	-	-	(8,110,627)
Ընդամենը անհատներին տրված զուտ վարկեր	**161,453,803**	**8,374,823**	**5,581,665**	**326,176**	**-**	**175,736,467**
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	**409,788,973**	**24,805,184**	**20,076,448**	**8,754,827**	**18,272,325**	**481,697,757**
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,197,380)	(2,305,544)	(7,804,184)	-	-	(14,307,108)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	**405,591,593**	**22,499,640**	**12,272,264**	**8,754,827**	**18,272,325**	**467,390,649**

* Ավելի քան 270 օր ժամկետանց վարկերի համար կիրառվում է մասնակի դուրսգրման մոտեցում:

** Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական անձանց և անհատների համար նախատեսված որոշ գործիքների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Բանկն իրականացնում է իրավաբանական անձանց կանոնավոր մշտադիտարկում և տալիս է ներքին վարկանիշ յուրաքանչյուր փոխառուի (տես՝ Ծանոթագրություն 23 (բ)):

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն հաճախորդներին տրված վարկերի պարտքային որակի վերաբերյալ 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2018թ.**					
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Չեռքերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին հազ. դրամ	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր						
- ոչ ժամկետանց	287,106,341	5,609,108	1,093,025	9,560,618	16,985,062	320,354,154
- մինչև 30 օր ժամկետանց	188,726	-	-	-	-	188,726
- 30-89 օր ժամկետանց	-	144,703	5,669	-	-	150,372
- 90 օրից ավել և մինչև 270 օր ժամկետանց	-	-	3,270,303	-	-	3,270,303
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց*	-	-	905,983	-	471,844	1,377,827
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված համախառն վարկեր	**287,295,067**	**5,753,811**	**5,274,980**	**9,560,618**	**17,456,906**	**325,341,382**
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,124,144)	(642,660)	(2,899,427)	-	-	(5,666,231)
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	**285,170,923**	**5,111,151**	**2,375,553**	**9,560,618**	**17,456,906**	**319,675,151**
Անհատներին տրված վարկեր						
Ոսկու գրավով վարկեր						
- ոչ ժամկետանց	32,220,339	1,230,118	-	-	-	33,450,457
- մինչև 30 օր ժամկետանց	444,590	118,652	-	-	-	563,242
- 30-89 օր ժամկետանց	-	457,329	7,837	-	-	465,166
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	289,050	-	-	289,050
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	276,154	-	-	276,154
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց*	-	-	138,898	-	-	138,898
Ընդամենը համախառն ոսկու գրավով վարկեր	**32,664,929**	**1,806,099**	**711,939**	**-**	**-**	**35,182,967**
Պարտքային կորստի պահուստ	(196,653)	(91,263)	(433,954)	-	-	(721,870)
Ընդամենը զուտ ոսկու գրավով վարկեր	**32,468,276**	**1,714,836**	**277,985**	**-**	**-**	**34,461,097**
Վարկային քարտեր						
- ոչ ժամկետանց	40,461,668	596,286	-	305,039	-	41,362,993
- մինչև 30 օր ժամկետանց	699,446	107,143	-	-	-	806,589
- 30-89 օր ժամկետանց	-	827,439	8,266	-	-	835,705
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	1,354,533	-	-	1,354,533
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	1,364,024	-	-	1,364,024
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց*	-	-	846,392	-	-	846,392
Ընդամենը համախառն վարկային ռեր	**41,161,114**	**1,530,868**	**3,573,215**	**305,039**	**-**	**46,570,236**
Պարտքային կորստի պահուստ	(1,488,243)	(501,722)	(1,716,658)	-	-	(3,706,623)
Ընդամենը զուտ վարկային ռեր	**39,672,871**	**1,029,146**	**1,856,557**	**305,039**	**-**	**42,863,613**

	2018թ.**					
	Փուլ 1 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 2 Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Փուլ 3 Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստ հազ. դրամ	Չեռքերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին հազ. դրամ	Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող վարկեր հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
Հիփոթեքային վարկեր						
- ոչ ժամկետանց	32,799,057	346,943	1,202	-	-	33,147,202
- մինչև 30 օր ժամկետանց	290,673	72,000	-	-	-	362,673
- 30-89 օր ժամկետանց	-	198,247	-	-	-	198,247
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	125,431	-	-	125,431
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	174,152	-	-	174,152
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց*	-	-	898,392	-	-	898,392
Ընդամենը համախառն հիփոթեքային վարկեր	**33,089,730**	**617,190**	**1,199,177**	**-**	**-**	**34,906,097**
Պարտքային կորստի պահուստ	(57,656)	(12,739)	(62,437)	-	-	(132,832)
Ընդամենը զուտ հիփոթեքային վարկեր	**33,032,074**	**604,451**	**1,136,740**	**-**	**-**	**34,773,265**
Սպառողական և այլ վարկեր անհատներին						
- ոչ ժամկետանց	23,519,396	368,131	-	21,137	-	23,908,664
- մինչև 30 օր ժամկետանց	468,998	77,065	-	-	-	546,063
- 30-89 օր ժամկետանց	-	406,258	3,029	-	-	409,287
- 90-179 օր ժամկետանց	-	-	371,830	-	-	371,830
- 180-270 օր ժամկետանց	-	-	323,617	-	-	323,617
- ավելի քան 270 օր ժամկետանց*	-	-	494,167	-	-	494,167
Ընդամենը համախառն սպառողական և այլ վարկեր անհատներին	**23,988,394**	**851,454**	**1,192,643**	**21,137**	**-**	**26,053,628**
Պարտքային կորստի պահուստ	(568,647)	(161,370)	(338,810)	-	-	(1,068,827)
Ընդամենը զուտ սպառողական և այլ վարկեր անհատներին	**23,419,747**	**690,084**	**853,833**	**21,137**	**-**	**24,984,801**
Ընդամենը անհատներին տրված համախառն վարկեր	**130,904,167**	**4,805,611**	**6,676,974**	**326,176**	**-**	**142,712,928**
Պարտքային կորստի պահուստ	(2,311,199)	(767,094)	(2,551,859)	-	-	(5,630,152)
Ընդամենը անհատներին տրված զուտ վարկեր	**128,592,968**	**4,038,517**	**4,125,115**	**326,176**	**-**	**137,082,776**
Ընդամենը հաճախորդներին տրված համախառն վարկեր	**418,199,234**	**10,559,422**	**11,951,954**	**9,886,794**	**17,456,906**	**468,054,310**
Պարտքային կորստի պահուստ	(4,435,343)	(1,409,754)	(5,451,286)	-	-	(11,296,383)
Ընդամենը հաճախորդներին տրված զուտ վարկեր	**413,763,891**	**9,149,668**	**6,500,668**	**9,886,794**	**17,456,906**	**456,757,927**

* Ավելի քան 270 օր ժամկետանց վարկերի համար կիրառվում է մասնակի դուրսգրման մոտեցում:

** Աղյուսակում ներկայացված կորստի պահուստը ներառում է իրավաբանական անձանց և անհատների համար նախատեսված որոշ գործիքների, այդ թվում՝ վարկային քարտերի և օվերդրաֆտների հետ կապված փոխատվության հանձնառությունների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները:

Ստորև ներկայացված են 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների ընթացքում անհատներին և իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համախառն հաշվեկշռային արժեքի նշանակալի փոփոխությունները, որոնք հանգեցրել են կորստի պահուստի փոփոխությունների:

	2019թ.				
հազ. դրամ	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Չեռք բերված սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքներ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի	287,295,067	5,753,811	5,274,980	9,560,618	307,884,476
Փոխանցում 1-ին փուլ	248,676	(217,780)	(30,896)	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(12,633,948)	12,650,795	(16,847)	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(11,070,001)	(1,186,820)	12,256,821	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(131,279,022)	(2,721,602)	(3,405,786)	(1,131,967)	(138,538,377)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	112,743,905	1,184,992	439,516	-	114,368,413
Դուրսգրումներ	-	(273,146)	(3,863,026)	-	(4,136,172)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**245,304,677**	**15,190,250**	**10,654,760**	**8,428,651**	**279,578,339**

	2019թ.				
հազ. դրամ	**Փուլ 1**	**Փուլ 2**	**Փուլ 3**	**Չեռք բերված սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքներ**	**Ընդամենը**
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – անհատներ – համախառն հաշվեկշռային արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի	130,904,167	4,805,611	6,676,974	326,176	142,712,928
Փոխանցում 1-ին փուլ	767,809	(485,369)	(282,440)	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(4,755,461)	4,850,783	(95,322)	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(6,155,802)	(1,946,494)	8,102,296	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(50,587,479)	(614,846)	(3,080,715)	-	(54,283,040)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	94,311,062	3,344,601	1,478,534	-	99,134,197
Դուրսգրումներ	-	(339,352)	(3,377,639)	-	(3,716,991)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**164,484,296**	**9,614,934**	**9,421,688**	**326,176**	**183,847,094**

	2018թ.				
հազ. դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Չեռք բերված սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքներ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – իրավաբանական անձիք – համախառն հաշվեկշռային արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի	245,540,807	8,398,733	6,975,936	10,811,176	271,726,652
Փոխանցում 1-ին փուլ	818,183	(784,581)	(33,602)	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(136,118)	162,955	(26,837)	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(236,564)	(2,787,199)	3,023,763	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(115,234,061)	237,780	(2,178,695)	(1,250,558)	(118,425,534)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	156,542,820	526,558	33,605	-	157,102,983
Դուրսգրումներ	-	(435)	(2,519,190)	-	(2,519,625)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**287,295,067**	**5,753,811**	**5,274,980**	**9,560,618**	**307,884,476**

	2018թ.				
հազ. դրամ	Փուլ 1	Փուլ 2	Փուլ 3	Չեռք բերված սկզբնավորված պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքներ	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր – անհատներ – համախառն հաշվեկշռային արժեք					
Մնացորդը առ 1 հունվարի	97,203,156	2,400,949	4,382,085	470,089	104,456,279
Փոխանցում 1-ին փուլ	525,652	(336,754)	(188,898)	-	-
Փոխանցում 2-րդ փուլ	(2,256,732)	2,382,975	(126,243)	-	-
Փոխանցում 3-րդ փուլ	(3,687,442)	(801,074)	4,488,516	-	-
Ամբողջությամբ կամ մասնակի մարված ֆինանսական ակտիվներ	(37,545,979)	(794,398)	(2,248,597)	(143,913)	(40,732,887)
Սկզբնավորված կամ ձեռք բերված նոր ֆինանսական ակտիվներ	76,665,740	1,977,751	1,820,385	-	80,463,876
Դուրսգրումներ	(228)	(23,838)	(1,450,274)	-	(1,474,340)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի	**130,904,167**	**4,805,611**	**6,676,974**	**326,176**	**142,712,928**

(բ) Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրություններ և դատողություններ

Պարտքային կորստի պահուստի գնահատման համար կիրառվող հիմնական ենթադրությունները և դատողությունները ներկայացված են Ծանոթագրություն 23 (բ) կետում:

(գ) Գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վերլուծություն

(i) Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն իրավաբանական անձանց տրված վարկերի գրավի և պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների (առանց արժեզրկման) բնույթի վերաբերյալ:

	Հաճախորդներին տրված վարկեր, հաշվեկշռային արժեք	
	2019թ.	**2018թ.**
	հազ. դրամ	**հազ. դրամ**
Անշարժ գույք	91,297,491	112,269,106
Ընթացիկ հաշիվներ	42,164,399	37,034,623
Հիմնական միջոցներ	40,801,535	32,225,267
Դրամական միջոցներ և ավանդներ	30,504,630	21,746,896
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	29,060,599	35,235,562
Կորպորատիվ երաշխավորություններ (առանց վարկանիշի)	25,295,269	37,563,633
Պետական և տեղական կառավարման մարմինների երաշխավորություններ	22,606,783	32,119,191
Պաշարներ	8,023,031	9,285,194
Այլ գրավ	1,460,901	1,018,546
Փոխադրամիջոցներ	385,113	1,153,775
Առանց գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների	54,431	773
Ոսկի	-	22,585
Ընդամենը իրավաբանական անձանց տրված զուտ վարկեր	**291,654,182**	**319,675,151**

Ղեկավարությունը գտնում է, որ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար ապահովություն ծառայող գրավի, բացառությամբ կորպորատիվ երաշխավորությունների, իրական արժեքը պակաս չէ առանձին վարկերի հաշվեկշռային արժեքից:

Կորպորատիվ երաշխավորությունները տրամադրել են կայուն ֆինանսական արդյունքներ ունեցող ընկերություններ, և ղեկավարությունն ակնկալում է, որ համապատասխան վարկերի գծով պարտազանցության դեպքում երաշխավորողները կկարողանան ամբողջությամբ մարել վարկը:

Բանկն ունի վարկեր, որոնց համար գրավի իրական արժեքը գնահատվել է վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ և չի վերանայվել՝ հետագա փոփոխություններն արտացոլելու նպատակով: Որոշ վարկերի համար գրավի իրական արժեքը վերանայվել է հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Գրավի արժեքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ներկայացվում է կախված այն փաստից, թե որ ամսաթվին է այն գնահատվել, եթե նման գնահատում իրականացվել է:

Մի քանի տեսակի գրավներով ապահովված վարկերի համար բացահայտվում է այն գրավը, որն առավել տեղին է արժեզրկման գնահատման համար: Անհատներից, օրինակ՝ ՓՄՁ փոխառուների բաժնետերերից ստացված երաշխավորությունները չեն դիտարկվում արժեզրկման գնահատման նպատակների համար: Այդ իսկ պատճառով, նման վարկերը և մասնակիորեն ապահովված վարկերի չապահովված մասերը ներկայացվում են որպես առանց գրավի կամ պարտքի որակի բարելավման այլ միջոցների վարկեր:

Ոչ ժամկետանց և ոչ արժեզրկված վարկերի փոխհատուցելիությունը ավելի շատ կախված է փոխառուների վճարունակությունից, քան՝ գրավի արժեքից, և Բանկի համար պարտադիր չէ վերանայել գրավի արժեքի գնահատումը յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

(ii) Անհատներին տրված վարկեր

Ոսկու գրավով վարկեր

Ոսկու գրավով վարկերի համար ապահովություն են ծառայում հիմնականում ոսկյա զարդերը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ ոսկու գրավով վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 200% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Վարկային քարտեր

Վարկային քարտերով տրամադրված վարկերը գրավով ապահովված չեն:

Հիփոթեքային վարկեր

Հիփոթեքային վարկերի դիմաց գրավադրվում է վարկի առարկա հանդիսացող անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ հիփոթեքային վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 70% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ՝ վարկի տրամադրման ամսաթվի դրությամբ:

Սպառողական և այլ վարկեր

Սպառողական վարկերը գրավով ապահովված չեն: Անհատներին տրված այլ վարկերի համար որպես կանոն ապահովություն է ծառայում անշարժ գույքը: Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ այլ վարկերը տրամադրվում են առավելագույնը 60% վարկ/արժեք հարաբերակցությամբ:

(iii) Առգրավված գրավ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ընթացքում Բանկը ձեռք է բերել 2,792,001 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 2,162,933 հազար դրամ) զուտ հաշվեկշռային արժեքով ակտիվներ՝ հաճախորդներին տրված վարկերի դիմաց գրավադրված միջոցների առգրավման միջոցով: 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առգրավված գրավը ներառում է.

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Անշարժ գույք	6,696,827	10,258,745
Այլ ակտիվներ	2,683,134	1,381,196
Ընդամենը առգրավված գրավ	**9,379,961**	**11,639,941**

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ առգրավված գրավի կազմում ներառված են 1,279,634 հազար դրամ գումարով ոսկյա իրեր (2018թ-ին՝ 922,966 հազար դրամ):

Առգրավվման ամսաթվի դրությամբ գրավը չափվում է չմարված վարկի հաշվեկշռային արժեքով: Ագրավումից հետո առգրավված ակտիվները չափվում են սկզբնական արժեքով՝ հանած արժեզրկումից կորուստները: Արժեզրկումը գնահատվում է շուկայական մեթոդով: Շուկայական մեթոդը հիմնված է նմանատիպ ակտիվների վերջերս տեղի ունեցած վաճառքների արդյունքների համեմատական վերլուծության կամ նմանատիպ ակտիվների վաճառքների հայտարարված գների վրա, կիրառելով 20%-ից 40% զեղչ վաճառքի հայտարարված գների նկատմամբ՝ կախված ակտիվի բնույթից և գտնվելու վայրից:

Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ նման ակտիվները պետք է վաճառվեն հնարավորինս սեղմ ժամկետներում:

(դ) Գրավադրված ակտիվներ

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 86,797,341 հազար դրամ ընդհանուր գումարով հաճախորդներին տրված վարկերը (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 66,895,775 հազար դրամ) ծառայում են որպես գրավ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի համար (տես Ծանոթագրություն 18):

(ե) Վարկային պորտֆելի ըստ աշխարհագրական տարածաշրջանների և տնտեսության ճյուղերի վերլուծություն

Վարկերը տրամադրվել են հիմնականում Հայաստանի Հանրապետությունում գտնվող հաճախորդներին, որոնք իրենց գործունեությունն իրականացնում են տնտեսության հետևյալ ճյուղերում.

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Էներգետիկայի ոլորտ	57,129,222	62,115,153
Առևտուր	39,846,823	37,809,928
Հանքարդյունաբերություն/մետալուրգիա	36,888,041	39,100,819
Սպասարկման ոլորտ	30,686,219	31,043,682
Շինարարություն	24,866,555	33,924,961
Սննդի և խմիչքի արտադրություն	22,748,643	21,292,386
Հեռահաղորդակցություն	21,730,037	25,139,754
Հյուրանոցային ոլորտ	17,104,157	27,684,650
Պետական և տեղական կառավարման մարմիններ	10,513,513	10,914,700
Ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր	9,413,579	8,800,888
Գյուղատնտեսություն, անտառապահություն և փայտամշակում	7,476,667	9,396,734
Արդյունաբերություն	5,804,838	6,537,550
Տրանսպորտ	281,843	703,609
Հիմնադրամներ	-	981,124
Այլ	13,360,526	9,895,444
Անհատներին տրված վարկեր	183,847,094	142,712,928
	481,697,757	**468,054,310**
Արժեզրկման գծով պահուստ	(14,307,108)	(11,296,383)
	467,390,649	**456,757,927**

(զ) Վարկային ռիսկին ենթարկվածություն

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի տասնմեկ փոխառու կամ կապակցված փոխառուների խմբեր (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ տասնիինգ), որոնց տրամադրված վարկերի մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս վարկերի ընդհանուր գումարը կազմում է 135,352,994 հազար դրամ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 176,682,188 հազար դրամ):

(է) Վարկերի մարման ժամկետներ

Վարկային պորտֆելը կազմող վարկերի մարման ժամկետների վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 23 (դ) կետում, որտեղ արտացոլված է հաշվետու ամսաթվից մինչև վարկերի պայմանագրով նախատեսված մարման ժամկետը մնացած ժամանակահատվածը: Քանի որ Բանկը տրամադրում է կարճաժամկետ վարկեր, հավանական է, որ դրանցից շատերը կվերանայվեն մարման ժամկետը լրանալուց: Այդ իսկ պատճառով, վարկերի իրական մարման ժամկետները կարող են զգալիորեն ավելի երկար լինել պայմանագրերով համաձայնեցված ժամկետներից:

15 Ներդրումային արժեթղթեր

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	3,577,214	961,404
- ամորտիզացված արժեքով չափվող	2,276,227	5,292,297
Ընդամենը զուտ պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	**5,853,441**	**6,253,701**
Բաժնային գործիքներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	192,766	189,184
	6,046,207	**6,442,885**
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
- իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող	9,420,956	4,068,963
- ամորտիզացված արժեքով չափվող	36,993,749	31,252,009
	46,414,705	**35,320,972**

(ա) Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	3,456,144	961,404
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	121,070	-
Ընդամենը պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	**3,577,214**	**961,404**
Բաժնային գործիքներ		
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	192,766	189,184
	3,769,980	**1,150,588**
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	9,420,955	4,068,963
Ընդամենը իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	**13,190,935**	**5,219,551**
Պարտքային կորստի պահուստ	**(60,502)**	**(16,282)**
Հաշվեկշռային արժեք – իրական արժեք	**13,190,935**	**5,219,551**

(բ) Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Բանկի կողմից պահվող		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	2,184,113	3,586,870
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	100,823	1,721,964
Ընդամենը պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ	**2,284,936**	**5,308,834**
Վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի դիմաց գրավադրված		
Պարտքային և ֆիքսված եկամտով այլ գործիքներ		
ՀՀ կառավարության արժեթղթեր	30,568,242	26,441,606
Կորպորատիվ պարտատոմսեր	6,559,199	4,908,615
Ընդամենը համախառն ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	**39,412,377**	**36,659,055**
Պարտքային կորստի պահուստ	**(142,400)**	**(114,749)**
Ընդամենը զուտ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	**39,269,977**	**36,544,306**

(գ) Ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակը

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է տեղեկատվություն 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի պարտքային որակի վերաբերյալ: Եթե այլ նշում չի արվում, աղյուսակում ֆինանսական ակտիվների համար ներկայացվում է համախառն հաշվեկշռային արժեքը:

	31 դեկտեմբերի 2019թ.				
հազ. դրամ	1-ին փուլ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	2-րդ փուլ Պարտաքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտաքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Չեռքբ քերված կամ սկզբնավորված պարտաքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր					
- BB- վարկանիշով	32,752,354	-	-	-	32,752,354
- առանց վարկանիշի*	6,660,023	-	-	-	6,660,023
	39,412,377	-	-	-	39,412,377
Կորստի պահուստ	**(142,400)**	**-**	**-**	**-**	**(142,400)**
Հաշվեկշռային արժեք	**39,269,977**	**-**	**-**	**-**	**39,269,977**

* Ղեկավարության գնահատմամբ առանց վարկանիշի գործիքների կազմում 2,698,452 հազար դրամ գումարով գործիքների վարկանիշը մոտավորապես համապատասխանում է «Standard&Poor's» գործակալության վարկանշավորման համակարգի BB- վարկանիշին:

	31 դեկտեմբերի 2019թ.				
հազ. դրամ	1-ին փուլ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	2-րդ փուլ Պարտաքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտաքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Չեռքբ քերված կամ սկզբնավորված պարտաքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով պարտքային ներդրումային արժեթղթեր					
- BB- վարկանիշով	12,877,100	-	-	-	12,877,100
- առանց վարկանիշի	121,069	-	-	-	121,069
	12,998,169	-	-	-	12,998,169
Կորստի պահուստ	**(13,015)**	-	-	-	**(13,015)**
Հաշվեկշռային արժեք	**12,998,169**	**-**	**-**	**-**	**12,998,169**

	31 դեկտեմբերի 2018թ.				
հազ. դրամ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	1-ին փուլ 2-րդ փուլ Պարտաքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտաքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Չեռքբ քերված կամ սկզբնավորված պարտաքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին	Ընդամենը
Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր					
- B+ վարկանիշով	30,028,476	-	-	-	30,028,476
- առանց վարկանիշի	6,630,579	-	-	-	6,630,579
	36,659,055	**-**	**-**	**-**	**36,659,055**
Կորստի պահուստ	**(114,749)**	**-**	**-**	**-**	**(114,749)**
Հաշվեկշռային արժեք	**36,544,306**	**-**	**-**	**-**	**36,544,306**

	31 դեկտեմբերի 2018թ.				
հազ. դրամ	12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներ	1-ին փուլ 2-րդ փուլ Պարտաքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	3-րդ փուլ Պարտաքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ	Չեռքբ քերված կամ սկզբնավորված պարտաքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիք սկզբնական ճանաչման պահին	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով պարտքային ներդրումային արժեթղթեր					
- B+ վարկանիշով	5,030,367	-	-	-	5,030,367
- առանց վարկանիշի	-	-	-	-	-
	5,030,367	**-**	**-**	**-**	**5,030,367**
Կորստի պահուստ	(16,282)	-	-	-	(16,282)
Հաշվեկշռային արժեք	**5,030,367**	**-**	**-**	**-**	**5,030,367**

Բանկը վաճառում է արժեթղթեր հետգնման պայմանագրերի շրջանակում և ձեռք է բերում արժեթղթեր վերավաճառքի պայմանագրերի շրջանակում:

Հետգնման պայմանագրերի շրջանակում վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմերին, և Բանկը ստանում է դրամական միջոցներ դրա դիմաց: Պայմանագրային կողմերը կարող են վերագրավաղրել կամ վերավաճառվել այս ֆինանսական ակտիվները Բանկի կողմից պարտազանցման բացակայության դեպքում, սակայն պայմանագրային կողմը պարտավոր է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ժամկետի ավարտին: Բանկը որոշել է, որ պահպանում է այս արժեթղթերի հետ կապված, ըստ էության, բոլոր ռիսկերը և հատույցները, այդ իսկ պատճառով, չի ապաճանաչել դրանք: Ստացված դրամական միջոցները ճանաչվում են որպես ֆինանսական ակտիվ, իսկ գրավի ձեռքբերման գինը մարելու պարտականության գծով ճանաչվում է ֆինանսական պարտավորություն և ներառվում է «Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ» հոդվածում (Ծանոթագրություն 18):

Այս գործարքներն իրականացվում են փոխատվության, արժեթղթերի փոխառության և փոխատվություն ստանդարտ գործառնություններին բնորոշ պայմաններով:

16 Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ

հազ. դրամ	Հող և շենքեր	Սարքավո-րումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա-միջոցներ	Անավարտ շինարարություն	Վարձակալված գույքի բարելավում	Ոչ նյութական ակտիվներ	Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք									
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	9,406,025	2,274,774	1,723,828	266,422	233,767	659,693	1,358,040	-	15,922,549
Օգտագործման իրավունքի ձևով ակտիվի ճանաչում ՖՀՄՍ 16-ի կիրառման պահին	-	-	-	-	-	-	-	1,955,742	1,955,742
Ճշգրտված մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	**9,406,025**	**2,274,774**	**1,723,828**	**266,422**	**233,767**	**659,693**	**1,358,040**	**1,955,742**	**17,878,291**
Ավելացումներ	4,559	100,204	205,406	67,853	220,215	108,740	357,029	-	1,064,006
Օտարումներ	(69,010)	(173,923)	(78,434)	(17,967)	-	-	(117)	-	(339,451)
Փոխանցումներ	149,522	-	-	-	(149,522)	-	-	-	-
Կուտակված մաշվածության բացառում	(228,281)	-	-	-	-	-	-	-	(228,281)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	**9,262,815**	**2,201,055**	**1,850,800**	**316,308**	**304,460**	**768,433**	**1,714,952**	**1,955,742**	**18,374,565**
Մաշվածություն և ամորտիզացիա									
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	152,985	1,136,074	1,003,889	174,825	-	420,260	549,605	-	3,437,638
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	144,306	299,511	159,079	18,587	-	32,216	312,711	355,928	1,322,338
Օտարումներ	(69,010)	(167,508)	(75,730)	(6,896)	-	-	-	-	(319,144)
Կուտակված մաշվածության բացառում	(228,281)	-	-	-	-	-	-	-	(228,281)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	**-**	**1,268,077**	**1,087,238**	**186,516**	**-**	**452,476**	**862,316**	**355,928**	**4,212,551**
Հաշվեկշռային արժեք									
Առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	**9,262,815**	**932,978**	**763,562**	**129,792**	**304,460**	**315,957**	**852,636**	**1,599,814**	**14,162,014**

հազ. դրամ	Հող և շենքեր	Սարքավորումներ	Տնտեսական գույք	Փոխադրա-միջոցներ	Անավարտ շինարարություն	Վարձակալված գույքի բարելավում	Ոչ նյութական ակտիվներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք/ Վերագնահատված արժեք								
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.	9,327,200	2,229,818	1,599,084	261,834	158,496	720,553	1,035,493	15,332,478
Ավելացումներ	8,622	286,124	297,153	4,588	235,149	31,063	322,547	1,185,246
Օտարումներ	(89,675)	(241,168)	(172,409)	-	-	(91,923)	-	(595,175)
Փոխանցումներ	159,878	-	-	-	(159,878)	-	-	-
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	**9,406,025**	**2,274,774**	**1,723,828**	**266,422**	**233,767**	**659,693**	**1,358,040**	**15,922,549**
Մաշվածություն և ամորտիզացիա								
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.	-	995,046	968,322	153,847	-	375,071	314,790	2,807,076
Տարվա մաշվածություն և ամորտիզացիա	152,985	283,913	137,461	20,978	-	57,714	234,815	887,866
Օտարումներ	-	(142,885)	(101,894)	-	-	(12,525)	-	(257,304)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	**152,985**	**1,136,074**	**1,003,889**	**174,825**	**-**	**420,260**	**549,605**	**3,437,638**
Հաշվեկշռային արժեք								
Առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	**9,253,040**	**1,138,700**	**719,939**	**91,597**	**233,767**	**239,433**	**808,435**	**12,484,911**

Եթե հողը և շենքերը չվերագնահատվեին, 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ հողի և շենքերի հաշվեկշռային արժեքը կկազմեր 4,096,433 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 4,468,288 հազար դրամ): Իրականացված վերագնահատման արդյունքում առաջացել էր վերագնահատումից ոչ նշանակալի աճ, որը Բանկը հաշվառվել էր 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Շենքերի իրական արժեքը վերջին անգամ որոշվել և գրանցվել է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ անկախ լիցենզավորված գնահատողի՝ «Ֆինլոու» ՍՊԸ-ի կողմից իրականացված գնահատման հիման վրա: Իրական արժեքը որոշվել է օգտագործման, տարիքի, գտնվելու վայրի և վիճակի տեսանկյունից նմանատիպ պայմաններով անշարժ գույքի համար հայտարարված վաճառքի գների հիման վրա, կիրառելով 0.80-ից 0.95 տիրույթում ընկած գործակիցներ՝ օգտագործման, տարիքի, գտնվելու վայրի և վիճակի տեսանկյունից տարբերությունների (առկայության դեպքում) մասով ելակետային գները ճշգրտելու համար: Հողի և շենքերի իրական արժեքը դասվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին, քանի որ կիրառվող գնահատման մեթոդի դիտելի ելակետային տվյալների գծով կատարվել են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ (գործակիցներ):

17 Այլ ակտիվներ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Այլ ստացվելիք գումարներ	417,013	390,695
Ընդամենը համախառն այլ ֆինանսական ակտիվներ	**417,013**	**390,695**
Պարտքային կորստի պահուստ	(36,023)	(33,675)
Ընդամենը զուտ այլ ֆինանսական ակտիվներ	**380,990**	**357,020**
Այլ առգրավված ակտիվներ	2,683,134	1,381,196
Կանխավճարներ	1,035,996	584,396
Նյութեր և պաշարներ	175,533	135,489
Այլ	945,830	302,907
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ	**4,840,493**	**2,403,988**
Ընդամենը այլ ակտիվներ	**5,221,483**	**2,761,008**

18 Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Վարկեր բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից		
- Կարճաժամկետ	47,882,406	45,493,470
- Երկարաժամկետ	112,567,106	97,516,642
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	68,822,630	53,565,769
Լորո հաշիվներ	170,238	116,656
Այլ	436,820	210,629
	229,879,200	**196,903,166**

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վեց ֆինանսական կազմակերպության (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ վեց ֆինանսական կազմակերպության) Բանկում տեղաբաշխված միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդների ընդհանուր գումարը կազմում է 135,390,547 հազար դրամ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 106,765,745 հազար դրամ):

2019թ. դեկտեբերի 31-ի դրությամբ բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի կազմում ներառված են 60,544,966 հազար դրամ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 66,405,905 հազար դրամ) գումարով վարկեր, որոնք նախատեսված են որոշակի պահանջները բավարարող վարկերի համար ղիմող փոխառուներին վերավարկավորելու համար:

Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի համար ապահովություն ծառայող 25,452,958 հազար դրամ գումարով արժեթղթերը (2018թ-ին՝ 20,436,034 հազար դրամ) գրավադրված են հետգնման պայմանագրերի դիմաց, իսկ 48,508,569 հազար դրամ գումարով արժեթղթերը (2018թ-ին՝ 38,573,564 հազար դրամ) Բանկի սեփական արժեթղթերն են:

(ա) Պարտավորությունների և ֆինանսավորման գործունեությունից առաջացող դրամական հոսքերի փոփոխությունների համադրում

հազ. դրամ	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր (Ծնթգ. 18)	Բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2019թ.	41,174,485	143,010,113
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր փոխառու միջոցներից ստացված վարկերից	-	178,366,665
Փոխառու միջոցներից ստացված վարկերի մարում	-	(159,904,477)
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի վաճառք	10,624,133	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(39,259,396)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	**12,539,222**	**161,472,301**
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	**39,822**	**(890,331)**
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	3,872,914	12,940,491
Վճարված տոկոսներ	(5,762,700)	(13,072,949)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2019թ.	**10,689,258**	**160,449,512**

հազ. դրամ	Թողարկված պարտքային արժեթղթեր (Ծնթգ. 20)	Բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկեր
Մնացորդը առ 1 հունվարի 2018թ.	46,736,517	97,853,501
Ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ		
Մուտքեր բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերից	-	117,152,508
Բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից ստացված վարկերի մարում	-	(72,156,427)
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի վաճառք	192,606	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթերի մարում	(6,046,125)	-
Ընդամենը ֆինանսավորման գործունեությունից ստացված դրամական հոսքերի հետ կապված փոփոխություններ	**40,882,998**	**142,849,582**
Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը	**(30,809)**	**572,265**
Այլ փոփոխություններ		
Տոկոսային ծախս	6,373,093	8,861,009
Վճարված տոկոսներ	(6,050,797)	(9,272,743)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբերի 2018թ.	**41,174,485**	**143,010,113**

19 Թողարկված պարտքային արժեթղթեր

2019թ. հունիսին Բանկը լիազորել է 100 ԱՄՆ դոլար, 100 եվրո և 10,000 դրամ անվանական արժեքով ոչ փաստաթղթային, բաժանման ոչ ենթակա և ոչ փոխարկելի պարտատոմսերի թողարկումը: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ թողարկված պարտատոմսերի անվանական մնացորդը կազմում է 19,022,300 ԱՄՆ դոլար և 1,500,000 հազար դրամ:

2015 հուլիսին Նիդեռլանդներում գտնվող «Dilijan Finance B.V» հատուկ նշանակության ընկերության միջոցով Բանկը Իռլանդիայի ֆոնդային բորսայում թողարկել էր 100,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով պարտատոմսեր («2020թ. պարտատոմսեր»), որոնց մարման ժամկետը լրանում է 2020թ. հուլիսին:

2019թ. հոկտեմբերին Բանկը մարել է «2020թ. պարտատոմսեր»-ի 39,690,000 ԱՄՆ դոլարի չափով մարման ենթակա ամբողջ գումարը:

20 Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ		
- Անհատներ	28,538,294	26,492,368
- Իրավաբանական անձինք	88,099,303	74,612,009
Ժամկետային ավանդներ		
- Անհատներ	167,366,305	166,735,070
- Իրավաբանական անձինք	112,994,972	99,342,934
	396,998,874	**367,182,381**

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկում պահվող հաճախորդների ավանդների և ընթացիկ հաշվիների 42,103,892 հազար դրամ (2018թ-ին՝ 38,743,145 հազար դրամ) գումարով մնացորդները ծառայում են որպես գրավ Բանկի կողմից տրամադրված վարկերի և չճանաչված վարկային գործիքների համար:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկն ունի ութ հաճախորդ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ յոթ հաճախորդ), որոնց միջոցների մնացորդները գերազանցում են Բանկի սեփական կապիտալի 10%-ը: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս մնացորդները կազմում են 98,710,078 հազար դրամ (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 95,139,361 հազար դրամ):

21 Այլ պարտավորություններ

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Վարձակալության գծով պարտավորություն	1,677,713	-
Աշխատավարձ և նմանատիպ վճարներ	557,284	448,650
Մատակարարներին վճարվելիք գումարներ	403,741	258,475
Ընդամենը այլ ֆինանսական պարտավորություններ	**2,638,738**	**707,125**
Պահուստներ*	1,055,215	-
Այլ վճարվելիք հարկեր	445,363	366,984
Հետաձգված եկամուտ	156,874	110,627
Ակնկալվող պարտքային կորստի գծով պահուստ ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի համար	155,141	145,677
Պահուստ անբարենպաստ պայմանագրերի գծով	94,870	94,870
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	1,038,791	884,082
Ընդամենը այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ	**2,946,254**	**1,602,240**
Ընդամենը այլ պարտավորություններ	**5,584,992**	**2,309,365**

* 2019թ. ընթացքում հարկային տեսչությունն իրականացրել է Բանկի կողմից վճարված հարկերի ստուգում՝ հիմնականում մինչև 2018թ. հունիսի 30-ն ընկած ժամանակաշրջանների համար: Թեև Բանկը բողոքարկում է հարկային ստուգման արդյունքները դատարանում, այն ճանաչել է պահուստ դատական վարույթի հնարավոր բացասական արդյունքի գծով:

22 Բաժնետիրական կապիտալ և պահուստներ

(ա) Թողարկված կապիտալ և էմիսիոն եկամուտ

Թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող սովորական բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 502,272 սովորական բաժնետոմսից (2018թ-ին՝ 502,272): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 դրամ (2018թ-ին՝ 100,000 դրամ):

Սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերն իրավունք ունեն ժամանակ առ ժամանակ ստանալ հայտարարված շահաբաժինները և քվեարկել Բանկի բաժնետերերի տարեկան ընդհանուր ժողովներում՝ մեկ բաժնետոմս՝ մեկ ձայն սկզբունքով:

(բ) Ոչ մարելի արտոնյալ բաժնետոմսեր

Թողարկված և շրջանառության մեջ գտնվող արտոնյալ բաժնետիրական կապիտալը բաղկացած է 20,000 սովորական բաժնետոմսից (2018թ-ին նման բաժնետոմսեր չկային): Բոլոր բաժնետոմսերի անվանական արժեքը կազմում է 100,000 դրամ:

Արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերը չունեն բաժնետոմսերը փոխարկելու կամ մարելու իրավունք, սակայն կարող են ստանալ շահաբաժիններ եռամսյակային կտրվածքով բաժնետերերի ժողովի որոշումների հիման վրա:

(բ) Պահուստների բնույթը և նպատակը

Հողի և շենքերի վերագնահատումից արժեքի աճ

Հողի և շենքերի վերագնահատումից արժեքի աճը ներառում է հողի և շենքերի վերագնահատված կուտակային դրական արժեքը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստ

Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվների վերագնահատման պահուստը ներառում է իրական արժեքի կուտակային զուտ փոփոխությունը՝ մինչև ակտիվների ապաճանաչումը կամ արժեզրկումը:

(գ) Շահաբաժիններ

Վճարման ենթակա շահաբաժինները սահմանափակվում են ՀՀ օրենսդրությամբ սահմանված Բանկի առավելագույն չբաշխված շահույթի չափով:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Բանկը հայտարարել է 138,949 հազար դրամ գումարով շահաբաժիններ (2018թ-ին շահաբաժիններ չեն հայտարարվել) և վճարել է 58,945 հազար գումարով շահաբաժիններ (2018թ-ին շահաբաժիններ չեն վճարվել) իր արտոնյալ բաժնետոմսերի սեփականատերերին:

Հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում սովորական բաժնետոմսերի սեփականատերերի համար շահաբաժիններ չեն հայտարարել (2018թ-ին՝ 200,000 հազար դրամ):

Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար Բանկի կողմից հայտարարվել են հետևյալ շահաբաժինները.

	2019թ. դրամ	2018թ. դրամ
Մեկ սովորական բաժնետոմսի համար	-	398
Մեկ արտոնյալ բաժնետոմսի համար	695	-

Դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար Բանկի կողմից վճարվել են հետևյալ շահաբաժինները.

	2019թ. դրամ	2018թ. դրամ
Մեկ սովորական բաժնետոմսի համար	-	398
Մեկ արտոնյալ բաժնետոմսի համար	295	-

23 Ռիսկերի կառավարում

(ա) Ռիսկերի կառավարման քաղաքականություն և ընթացակարգեր

Ռիսկերի կառավարումը հիմնարար նշանակություն ունի բանկային գործունեության համար և կազմում է Բանկի գործառնությունների կենսական տարրը: Շուկայական, պարտքային, իրացվելիության և գործառնական ռիսկերն այն հիմնական ռիսկերն են, որոնց ենթարկվում է Բանկը:

Ռիսկերի կառավարման քաղաքականության նպատակն է բացահայտել, վերլուծել և կառավարել այն ռիսկերը, որոնց ենթարկվում է Բանկը, սահմանել ռիսկերի համապատասխան սահմանաչափեր և հսկողության մեխանիզմներ, ինչպես նաև անընդհատ հսկել ռիսկերի մակարդակները և դրանց համապատասխանությունը սահմանված սահմանաչափերին: Ռիսկերի կառավարման քաղաքականությունը և ընթացակարգերը կանոնավոր կերպով վերանայվում են՝ շուկայական պայմանների փոփոխությունները, առաջարկվող արտադրանքն ու ծառայությունների և ընդունված լավագույն պրակտիկան արտացոլելու նպատակով:

Բանկի Խորհուրդը պատասխանատու է ռիսկերի կառավարման համակարգի աշխատանքի, առանցքային ռիսկերի կառավարման գործընթացի հսկողության, ռիսկերի կառավարման քաղաքականության ու ընթացակարգերի վերանայման և խոշոր գործարքների հաստատման համար:

Վարչությունը պատասխանատու է ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված միջոցառումների հսկողության և իրականացման ու ռիսկերի համար սահմանված սահմանաչափերում Բանկի գործունեության իրականացումն ապահովելու համար: Ռիսկերի կառավարման բաժնի ղեկավարը պատասխանատու է ռիսկերի ընդհանուր կառավարման և սահմանված պահանջների հետ համապատասխանության ապահովման, ինչպես նաև ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի բացահայտման, չափման, կառավարման և ներկայացման ընդհանուր սկզբունքների ու մեթոդների կիրառման համար: Նա հաշվետու է ուղղակիորեն Վարչության նախագահին և անուղղակիորեն՝ Բանկի Խորհրդին:

Պարտքային, շուկայական և իրացվելիության ռիսկերը թե՛ պորտֆելի և թե՛ առանձին գործառնությունների մակարդակով կառավարվում ու վերահսկվում են Վարկային կոմիտեների համակարգի միջոցով և Ակտիվների և պարտավորությունների կառավարման կոմիտեի (ԱՊԿԿ) կողմից: Որոշումների կայացմանը գործընթացի արդյունավետությունը բարձրացնելու նպատակով՝ Բանկը ստեղծել է վարկային կոմիտեների հիերարխիա՝ կախված ռիսկին ենթարկվածության տեսակից և չափից:

Ռիսկի թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին գործոնները բացահայտվում և կառավարվում են Բանկի ներսում: Բանկը հատուկ ուշադրություն է դարձնում ռիսկի բոլոր գործոնների բացահայտմանը և ռիսկերի մեղմացմանն ուղղված ընթացիկ միջոցառումների նպատակահարմարության որոշմանը: Բացի պարտքային և շուկայական ռիսկերի ստանդարտ վերլուծություն իրականացնելուց, Ռիսկերի կառավարման բաժինը վերահսկում է ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերը, կազմակերպելով կանոնավոր հանդիպումներ գործառնական բաժինների հետ՝ նրանց գործունեության համապատասխան ոլորտների հետ կապված մասնագիտական դատողություններ ստանալու համար:

Բանկի ներքին փաստաթղթերի համաձայն՝ Ռիսկերի կառավարման բաժինը և ներքին աուդիտի բաժինը հաճախ պատրաստում են Բանկի նշանակալի ռիսկերի կառավարմանն անդրադարձող հաշվետվություններ: Հաշվետվությունները ներառում են դիտարկումներ Բանկի ընթացակարգերի և մեթոդաբանության արդյունավետության գնահատման վերաբերյալ և առաջարկություններ դրանց բարելավման ուղղությամբ:

(ը) Ֆինանսական ռիսկերի ուսումնասիրություն

Այս ծանոթագրությունում ներկայացված է տեղեկատվություն ֆինանսական ռիսկերին Բանկի ենթարկվածության վերաբերյալ:

Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ հաճախորդը կամ ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմը չի կատարում իր պայմանագրային պարտականությունները: Բանկում գործում են պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը կառավարող քաղաքականություն և ընթացակարգեր (թե՛ ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և թե՛ չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար), ներառյալ պորտֆելի գծով ռիսկի կենտրոնացումը սահմանափակելու վերաբերյալ ուղեցույցները և Վարկային կոմիտեի ստեղծումը՝ պարտքային ռիսկն ակտիվորեն վերահսկելու նպատակով: Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը սահմանում է՝

- վարկային դիմումների ուսումնասիրման և հաստատման ընթացակարգերը,
- փոխառուների (իրավաբանական անձանց և անհատների) վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- պայմանագրային կողմերի, թողարկողների և ապահովագրական ընկերությունների վճարունակության գնահատման մեթոդաբանությունը,
- գրավի գնահատման մեթոդաբանությունը,
- վարկերի փաստաթղթավորման պահանջները,
- վարկերի և այլ գործիքների, որոնց գծով Բանկը ենթարկված է պարտքային ռիսկին, շարունակական հսկողության ընթացակարգերը:

Իրավաբանական անձանց վարկային դիմումները պատրաստվում են հաճախորդների հետ աշխատող համապատասխան մենեջերների կողմից և փոխանցվում են Վարկային բաժին, որը պատասխանատու է իրավաբանական անձանց տրված վարկերի պորտֆելի համար: Վերլուծական հաշվետվությունները հիմնված են հաճախորդի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների կառուցվածքային վերլուծության վրա: Այնուհետև, վարկային դիմումը և հաշվետվությունն անցնում են անկախ ուսումնասիրություն Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից, որը տալիս է երկրորդ եզրակացությունը՝ ստուգելով համապատասխանությունը վարկային քաղաքականության պահանջներին: Վարկային կոմիտեն ուսումնասիրում է վարկի դիմումը՝ Վարկային բաժնի և Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից ներկայացված նյութերի հիման վրա: Նախքան Վարկային կոմիտեի վերջնական հաստատումը, առանձին գործարքներն ուսումնասիրվում են նաև Բանկի իրավաբանական, հաշվապահական հաշվառման և հարկային բաժինների կողմից՝ կախված առանձին ռիսկերից:

Բանկը շարունակաբար վերահսկում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող առանձին գործիքների կատարողականը և կանոնավոր կերպով վերագնահատում է իր հաճախորդների վճարունակությունը: Ուսումնասիրությունն իրականացվում է հաճախորդի ամենավերջին ֆինանսական հաշվետվությունների և փոխառուի կողմից տրամադրված կամ Բանկի կողմից այլ կերպ ձեռք բերված տեղեկատվության հիման վրա: Անհատների վարկային դիմումներն ուսումնասիրվում են Անհատական վարկավորման ծառայությունների բաժնի կողմից՝ կիրառելով Ռիսկերի կառավարման բաժնի հետ համատեղ մշակած գնահատման մոդելները և դիմումների տվյալների ստուգման ընթացակարգերը:

Պարտքային ռիսկ – ակնկալվող պարտքային կորստների գումարները

Արժեզրկման գնահատման համար օգտագործվող ելակետային տվյալներ, ենթադրություններ և մեթոդներ

Տես հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi) կետում:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ

Որոշելու համար, թե արդյոք ֆինանսական գործիքի գծով պարտազանցման ռիսկը նշանակալիորեն աճել է սկզբնական ճանաչումից ի վեր, Բանկը դիտարկում է ողջամիտ և հիմնավորվող տեղեկատվությունը, որը տեղին է և հասանելի առանց անհարկի ծախսումների կամ ջանքերի: Գնահատումը ներառում է քանակական և որակական տվյալները, ինչպես նաև Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձի, վարկային որակի փորձագետների գնահատման և ապագայամետ տեղեկատվության վրա հիմնված վերլուծությունը:

Գնահատման նպատակն է պարզել, թե արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ՝ համեմատելով հետևյալ ցուցանիշները.

- պարտազանցման հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում՝ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ,
- պարտազանցման հավանականությունն ամբողջ ժամկետի մնացած մասի ընթացքում ժամանակի տվյալ պահի համար, որը գնահատվել է պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի սկզբնական ճանաչման պահին (ճշգրտված վաղաժամ մարումների ակնկալիքների փոփոխությունների մասով՝ կիրառելի լինելու դեպքում):

Բանկն օգտագործում է երեք չափանիշ, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ.

- քանակական թեստ՝ հիմք ընդունելով վարկանիշի փոփոխությունն ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման պահի վարկանիշի,
- որակական ցուցանիշներ և
- ժամկետանցության 30-օրյա սահմանափակիչ:

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակներ

Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի ներքին վարկանշավորման համակարգ իրավաբանական անձանց համար: Վարկանիշները վերանայվում են շարունակական և պարբերական հիմունքով:

Վարկանիշը տրվում է ստացված ռիսկի մակարդակի հիման վրա, որը որոշվում է հաշվի առնելով կապիտալի համարժեքությունը, իրացվելիությունը, եկամտաբերությունը, վճարունակությունը, ինչպես նաև փոխառուի համապատասխանությունը պահանջներին, կառավարման որակը և աշխատակազմը, տնտեսական միջավայրը, փոխառուի գործունեության հետ կապված գործառնական ռիսկը և այլ գործոններ:

Փոխառուի համար որոշված ռիսկի մակարդակի հիման վրա կիրառվում են հետևյալ վարկանիշները.

- մակարդակ 1 (վարկանիշներ AAA-A)
- մակարդակ 2 (վարկանիշներ BBB-BB)
- մակարդակ 3 (վարկանիշ B)
- մակարդակ 4 (վարկանիշ CCC)
- մակարդակ 5 (վարկանիշ D)

Բանկը պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիքին տալիս է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ տարբեր տվյալների հիման վրա, որոնք օգտագործվում են պարտազանցման ռիսկը կանխատեսելու համար, և կիրառելով պարտքային որակի վերաբերյալ փորձագետների դատողությունները: Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակները սահմանվում են որակական և քանակական գործոնների հիման վրա, որոնք վկայում են պարտազանցման ռիսկի մասին: Այս գործոնները տարբեր են՝ կախված պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի բնույթից և փոխառուի տեսակից:

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակներն այնպես են սահմանվում և կարգաբերվում, որ պարտազանցման ռիսկն աճում է էքսպոնենցիոնալ ձևով պարտքային ռիսկի վատթարացմանը զուգընթաց, օրինակ՝ պարտքային ռիսկի 1-ին և 2-րդ վարկանշավորման մակարդակների պարտազանցման ռիսկերի միջև տարբերությունն ավելի փոքր է քան 2-րդ և 3-րդ մակարդակների միջև տարբերությունը:

Պարտքային ռիսկին ենթարկվող յուրաքանչյուր գործիք ստանում է պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ սկզբնական ճանաչման պահին՝ փոխառուի վերաբերյալ առկա տեղեկատվության հիման վրա: Պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքները կանոնավոր կերպով հսկվում են, որի արդյունքում գործիքի պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակը կարող է փոփոխվել: Հսկողության համար որպես կանոն օգտագործվում է հետևյալ տեղեկատվությունը.

Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական անձիք)	**Ենթարկվածությունը պարտքային ռիսկին (իրավաբանական անձիք և անհատներ)**
• Հաճախորդի փաստաթղթերի, օրինակ՝ աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունների, կառավարչական հաշվետվությունների, բյուջեների և կանխատեսումների պարբերական ուսումնասիրության ընթացքում ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Ցուցանիշները, որոնց հատուկ ուշադրություն է դարձվում, ներառում են՝ համախառն շահույթը, ֆինանսական լծակավորման ցուցանիշը, պարտքի սպասարկման գործակիցը, համապատասխանությունը կովենանտներին, կառավարման որակը, վերադաս ղեկավար անձնակազմի փոփոխությունները:	• Վճարումների մասին տեղեկատվությունը, ներառյալ ժամկետանցության կարգավիճակի, մարումների փոփոխականության մասին տեղեկատվությունը: • ՀՀ կենտրոնական բանկի և վարկային գործակալությունների կողմից տրամադրված այլ բանկերում և վարկային կազմակերպություններում վճարումների մասին տեղեկատվությունը
• Վարկանիշային գործակալությունների, մամուլի հոդվածների տվյալները, արտաքին վարկանիշների փոփոխությունների մասին տեղեկատվությունը	• Տրամադրված սահմանաչափի օգտագործումը • Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման դիմումը և դիմումի բավարարումը
• Պարտատոմսերի գնանշվաշ գները և պարտքի պարտազանցման սվոփերի գները փոխառուի համար՝ առկայության դեպքում	• Առևտրային, ֆինանսական և տնտեսական պայմանների առկա և կանխատեսվող փոփոխությունները
• Փոխառուի քաղաքական, օրենսդրական և տեխնոլոգիական միջավայրի կամ նրա գործունեության փաստացի և ակնկալվող նշանակալի փոփոխությունները	

Պարտազանցության հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում

Պարտքային ռիսկի վարկանշավորման մակարդակ օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ իրավաբանական անձանց համար պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտազանցման հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս: Բանկը հավաքում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող իր ֆինանսական գործիքների կատարողականի և պարտազանցման վերաբերյալ տեղեկատվություն փոխառուի հետ պայմանագրի գործողության ժամկետի ընթացքում, որը վերլուծվում է ըստ ծառայության և փոխառուի տեսակի, ինչպես նաև ըստ պարտքային ռիսկի ներքին վարկանշավորման մակարդակի: Որոշ պորտֆելների համար օգտագործվում է նաև արտաքին վարկանիշային գործակալություններից ձեռք բերված տեղեկատվությունը: Բանկը սահմանում է պարտազանցման հավանականության նվազագույն չափը, որը հավասար է այն երկրի կորպորատիվ վարկանիշին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում փոխառուն:

Ժամկետանց օրերն օգտագործվում են որպես հիմնական ելակետային տվյալներ անհատների համար պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների գծով պարտազանցման հավանականության ժամկետային կառուցվածքը ստեղծելիս միգրացիայի մատրիցների Մարկովի մոդելում: Միգրացիայի մատրիցները կառուցվում են նախորդ 36 ամիսների տվյալների հիման վրա:

Պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որոշում

Յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Բանկը գնահատում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր: Պարտքային ռիսկի աճի նշանակալի լինելը որոշելիս դիտարկվում են ֆինանսական գործիքի և փոխառուի բնութագրերը և աշխարհագրական տարածաշրջանը: Նշանակալիության չափանիշները տարբեր են փոխատվության տարբեր տեսակների, մասնավորապես, իրավաբանական անձանց և անհատների տրվող փոխատվությունների համար:

Որպես ընդհանուր ցուցանիշ համարվում է, որ տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի պատքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր, եթե Բանկի մոդելավորման քանակական մեթոդների հիման վրա որոշվում է, որ ֆինանսական գործիքի մնացորդային ժամկետի համար պարտազանցման հավանականությունն աճել է ավելի քան 80%-ով:

Բացի այդ, անկախ սկզբնական ճանաչումից ի վեր տեղի ունեցած հարաբերական աճի, համարվում է, որ պարտքային ռիսկին ենթարկվող գործիքի պատքային ռիսկը նշանակալիորեն չի աճել, եթե վերջինիս մնացորդային ժամկետի համար պարտազանցման հավանականությունն հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ցածր է 1.98%-ից:

Սկզբնական ճանաչումից ի վեր պարտքային ռիսկի աճը կարող է համարվել նշանակալի նաև այն դեպքերում, երբ դրա այդ մասին են վկայում Բանկի պարտքային ռիսկի կառավարման գործընթացների հետ կապված որակական ցուցանիշները, որոնք այլ պարագայում կարող են ժամանակին ամբողջական առումով չարտացոլվել քանակական վերլուծության շրջանակում: Սա վերաբերում է պարտքային ռիսկին ենթարկվող այն գործիքներին, որոնք բավարարում են բարձրացված ռիսկի որոշ չափանիշներին, որոնցից է հատուկ ուշադրության ցանկում ներառվելը: Նման որակական գործոնները հիմնված են փորձագետների դատողությունների և անցյալ ժամանակաշրջանների համապատասխան փորձի վրա:

Բանկը պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի մասին վկայող սահմանափակիչ է համարում ակտիվի ավելի քան 30 օր ժամկետանցությունը: Ժամկետանց օրերի քանակը որոշվում է հաշվելով օրերն այն առաջին օրվանից, երբ վճարումն ամբողջությամբ չի ստացվել: Վճարում կատարելու ամսաթվերը որոշվում են առանց հաշվի առնելու արտոնյալ ժամանակահատվածը, որը կարող է տրամադրվել փոխառուին:

Եթե գոյություն ունի վկայություն, որ այլևս չկա պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ ի համեմատություն սկզբնական ճանաչման, գործիքի գծով կորստի պահուստը կրկին չափվում է 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստների չափով: Պարտքային ռիսկի աճի որոշ որակական ցուցանիշներ, այդ թվում՝ վերանայված պայմանների խախտումը, կարող են վկայել պարտազանցման ռիսկի աճի մասին, որը պահպանվում է, նույնիսկ երբ ցուցանիշն ինքնին դադարում է գոյություն ունենալ: Նման դեպքերում Բանկը սահմանում է փորձաշրջան, որի ընթացքում ֆինանսական ակտիվի գծով վճարումները պետք է կատարվեն ժամանակին և սահմանված չափով՝ ապացուցելու համար, որ պարտքային ռիսկը նշանակալիորեն նվազել է: Վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխության դեպքում ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստների ճանաչման չափանիշների այլևս բավարարված չլինելու ապացույց կարող է հանդիսանալ արդիական տեղեկատվությունը, որ առկա է

վճարումները ժամանակին կատարելու պատմություն՝ փոփոխված պայմանագրային պայմաններին համապատասխան:

Վարկի պայմանագրային պայմանների փոփոխության դեպքում, ապացույցն առ այն, որ ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստներ ճանաչելու չափանիշներն այլևս չեն բավարարվում, ներառում է փոփոխված պայմանագրային պայմանների համաձայն վճարումները ժամանակին կատարելու մասին տեղեկատվությունը:

Պարտազանցության սահմանում

Բանկը համարում է, որ ֆինանսական ակտիվի գծով տեղի է ունեցել պարտազանցում, եթե՝

- հավանական չէ, որ փոխառուն ամբողջությամբ կկատարի Բանկի նկատմամբ ստանձնած իր վարկային պարտավորությունները, եթե Բանկը չձեռնարկի այնպիսի գործողություններ, ինչպիսին գրավի իրացումն է (առկայության դեպքում),
- Բանկի նկատմամբ փոխառուի նշանակալի վարկային պարտավորություններից որևէ մեկն ավելի քան 90 օր ժամկետանց է: Օվերդրաֆտները ժամկետանց են համարվում այն օրվանից, երբ հաճախորդը խախտում է սահմանված սահմանաչափը կամ երբ հաճախորդին առաջարկվում է այնպիսի սահմանաչափ, որը ցածր է ընթացիկ չմարված գումարից, կամ
- հավանական է դառնում, որ ակտիվի պայմանները կվերանայվեն փոխառուի սնանկության արդյունքում՝ վարկային պարտավորությունները կատարելու փոխառուի անկարողության պատճառով:

Փոխառուի հետ կապված պարտազանցման տեղի ունենալը գնահատելիս՝ Բանկը դիտարկում է հետևյալը՝

- որակական ցուցանիշները, օրինակ՝ կովենանտների խախտումը,
- քանակական ցուցանիշները, օրինակ՝ նույն թողարկողի կողմից Բանկի նկատմամբ այլ պարտավորության ժամկետանց կարգավիճակը և չկատարումը և
- Բանկի ներսում մշակված և արտաքին աղբյուրներից ստացված տվյալները:

Ելակետային տվյալները, որոնք օգտագործվում են ֆինանսական գործիքի գծով պարտազանցման տեղի ունենալը գնահատելու համար, և դրանց նշանակալիությունը կարող են փոփոխվել ժամանակի ընթացքում՝ հանգամանքների փոփոխություններն արտացոլելու համար:

Ապագայամետ տեղեկատվության ներառում

Բանկը ներառում է ապագայամետ տեղեկատվությունը, երբ գնահատում է, թե արդյոք տեղի է ունեցել գործիքի պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ սկզբնական ճանաչումից ի վեր և երբ չափում է ակնկալվող պարտքային կորուստները: Ապագայամետ տեղեկատվությունը գնահատելիս Բանկն օգտագործում է փորձագետների դատողությունները:

Բանկը նունականացրել և փաստաթղթավորել է պարտքային ռիսկի և պարտքային կորուստների առանցքային գործոնները ֆինանսական գործիքների յուրաքանչյուր պորտֆելի համար և, օգտագործելով անցյալ ժամանակաշրջանների տվյալների վերլուծությունը, գնահատել է մակրոտնտեսական փոփոխականի, պարտքային ռիսկի և պարտքային կորուստների միջև փոխհարաբերությունները: Առանցքային գործոններն են ՀՆԱ-ի կանխատեսումները, արտարժույթի փոխարժեքի և աշխարժ գույքի շուկայում գների փոփոխությունները:

Փոփոխված ֆինանսական ակտիվներ

Վարկի պայմանագրային պայմանները կարող են փոփոխվել մի շարք պատճառներից ելնելով, ներառյալ շուկայական պայմանների փոփոխությունը, հաճախորդների պահպանումը և այլ գործոնները, որոնք կապված չեն հաճախորդի վճարունակության ներկայիս կամ հնարավոր վատթարացման հետ: Գոյություն ունեցող վարկը, որի պայմանները փոփոխվել են, կարող է ապաճանաչվել, և վերաբանակցված վարկը կարող է ճանաչվել որպես նոր վարկ իրական արժեքով՝ Ծանոթագրություն 4 (ե) (iii) կետում ներկայացված հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության համաձայն:

Եթե ֆինանսական ակտիվի պայմանները փոփոխվում են, և փոփոխությունը չի հանգեցնում ապաճանաչման, որոշելու համար, թե արդյոք տեղի է ունեցել պարտքային ռիսկի նշանակալի աճ, համեմատվում են՝

- պարտազանցման հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ ելնելով փոփոխված պայմաններից,
- պարտազանցման հավանականությունը ֆինանսական գործիքի գործողության մնացած ժամկետի ընթացքում, որը գնահատվում է սկզբնական ճանաչման պահին առկա տվյալների և սկզբնական պայմանագրային պայմանների հիման վրա:

Եթե փոփոխությունը հանգեցնում է ապաճանաչման, ճանաչվում է նոր վարկ և դասվում 1-ին փուլին (ենթադրելով, որ այն պարտքային առումով արժեզրկված չէ այդ պահին):

Բանկը վերաբանակցում է ֆինանսական դժվարություններ ունեցող հաճախորդների վարկերի պայմանները (վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայում)՝ նպատակ ունենալով առավելագույնի հասցնել պարտքի վերադարձման հնարավորությունները և նվազագույնի հասցնել պարտազանցման ռիսկը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության համաձայն՝ վարկի պայմանները վերնայավում են ընտրանքային կարգով, եթե փոխառուն ներկա պահին չի կատարել պարտքի գծով իր պարտականությունները կամ գոյություն ունի պարտազանցման մեծ ռիսկ, եթե գոյություն ունի վկայություն, որ փոխառուն ձեռնարկել է բոլոր ողջամիտ քայլերը մարումները սկզբնական պայմանագրային պայմանների համաձայն կատարելու համար և ակնկալվում է, որ կկարողանա կատարել իր պարտականությունները վերանայված պայմաններով:

Պայմանների վերանայումը սովորաբար ներառում է մարման ժամկետի երկարաձգումը, տոկոսների վճարման ժամկետների փոփոխությունը և կովենանտների պայմանների փոփոխությունը: Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման քաղաքականությունը գործում է թե՛ անհատներին և թե՛ իրավաբանական անձանց տրված վարկերի համար:

Վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայման Բանկի քաղաքականության շրջանակում փոփոխված ֆինանսական ակտիվների համար պարտազանցման հավանականության գնահատումն արտացոլում է այն հանգամանքը, թե արդյոք փոփոխությունը բարելավել է կամ վերականգնել է տոկոսները և մայր գումարը հավաքագրելու Բանկի կարողությունը, ինչպես նաև վարկային պայմանագրերի պայմանների նման վերանայումների Բանկի անցյալ ժամանակաշրջանների փորձը: Այս գործընթացի շրջանակում Բանկը գնահատում է փոխառուի կողմից մարումները ժամանակին կատարելու հնարավորությունը պայմանագրի պայմանների փոփոխության դեպքում և դիտարկում է տարբեր վարքագծային ցուցանիշներ:

Ընդհանուր առմամբ, վարկային պայմանագրի պայմանների վերանայումն իրենից ներկայացնում է պարտքային ռիսկի նշանակալի աճի որակական ցուցանիշ, և պայմանների վերանայման ակնկալիքը կարող է հանդես գալ որպես պարտքային առումով արժեզրկման վկայություն (տես՝ Ծանոթագրություն 4 (ե) (vi)): Անհրաժեշտ է, որ հաճախորդը հետևողականորեն ցուցաղրի պարտաճանաչ վճարման վարքագիծ որոշակի

ժամանակահատվածի ընթացքում, մինչև որ վարկն այլևս չհամարվի պարտքային առումով արժեզրկված/վարկի հետ կապված այլևս չարձանագրվի պարտազանցում, կամ մինչև որ չհամարվի, որ պարտազանցման հավանականությունն այնքան է նվազել, որ կորստի պահուստը կարող է կրկին չափվել 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կորուստներին հավասար գումարով:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում

Ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս որպես առանցքային ելակետային տվյալներ հանդես են գալիս հետևյալ փոփոխականների ժամկետային կառուցվածքները.

- պարտազանցման հավանականությունը,
- կորուստը պարտազանցման դեպքում,
- պարտքի գումարը պարտազանցման պահին:

1-ին փուլի գործիքների գծով ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով 12-ամսյա պարտազանցման հավանականությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին: Ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կորուստները հաշվարկվում են բազմապատկելով ամբողջ ժամկետի համար պարտազանցման հավանականությունը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գումարով և պարտքի գումարով պարտազանցման պահին:

Պարտազանցման հավանականության գնահատման մեթոդաբանությունը ներկայացված է վերը՝ «Պարտազանցման հավանականության ժամկետային կառուցվածքի ստեղծում» բաժնում:

Բանկը պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը գնահատում է հիմք ընդունելով պարտականությունները չկատարած պայմանագրային կողմերին ներկայացված պահանջների արդյունքում միջոցների վերադարձման ցուցանիշների վերաբերյալ տեղեկատվությունը: Պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գնահատման մոդելներում դիտարկվում են պահանջի կառուցվածքը, գրավը, առաջնահերթությունը, պայմանագրային կողմի գործունեության ոլորտը, ֆինանսական ակտիվի անբաժանելի մասը կազմող ցանկացած գրավի փոխհատուցման ծախսումները: Անշարժ գույքով և ոսկու գրավով ապահովված վարկերի համար վարկի գումար/գրավի արժեք հարաբերակցությունն առանցքային ցուցանիշ է պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը որոշելու համար: Պարտազանցման դեպքում առաջացող կորստի գնահատականները ճշգրտվում են տարբեր տնտեսական սցենարների տեսանկյունից և անշարժ գույքով ապահովված վարկերի հետ կապված՝ անշարժ գույքի գների հնարավոր փոփոխություններն արտացոլելու համար: Պարտազանցման դեպքում առաջացող կորուստը հաշվարկվում է զեղչված դրամական հոսքերի հիմունքով՝ որպես զեղչման գործակից կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքը:

Պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է պարտքի ակնկալվող գումարը պարտազանցման դեպքում: Բանկը պարտազանցման պահին պարտքի գումարը հաշվարկում է հիմք ընդունելով պայմանագրային կողմի պարտքի ընթացիկ գումարը և պայմանագրով թույլատրվող և մաշվածության արդյունքում այդ գումարի հնարավոր փոփոխությունները: Ֆինանսական ակտիվի համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է վերջինիս համախառն հաշվեկշռային արժեքը պարտազանցման պահին: Փոխատվության հանձնառությունների համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է հնարավոր ապագա գումարները, որոնք կարող են օգտագործվել պայմանագրի շրջանակում, որոնք գնահատվում են անցյալ ժամանակաշրջանների դիտարկումների և ապագայամետ տեղեկատվության հիման վրա: Ֆինանսական երաշխավորությունների համար պարտքի գումարը պարտազանցման պահին իրենից ներկայացնում է վճարման ենթակա գումարը ֆինանսական երաշխավորության կատարման պահին:

Ինչպես նշված է վերը և պայմանով, որ 1-ին փուլի ֆինանսական ակտիվների համար առավելագույնս կօգտագործվի պարտազանցման հավանականության 12-ամսյա ցուցանիշը, Բանկը ակնկալվող պարտքային կորուստները չափում է հաշվի առնելով պարտազանցման ռիսկն այն առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածում (ներառյալ փոխառուի երկարաձգման բոլոր հնարավորությունները), որի ընթացքում այն ենթարկվում է պարտքային ռիսկին, եթե նույնիսկ Բանկը դիտարկում է ավելի երկար ժամանակահատված պարտքային ռիսկի կառավարման նպատակների համար: Առավելագույն պայմանագրային ժամանակահատվածը տևում է մինչև այն ամսաթիվը, երբ Բանկն իրավունք ունի պահանջել փոխատվության մարումը կամ դադարեցնել փոխատվության հանձնառությունը կամ երաշխավորությունը:

Եթե ցուցանիշի մոդելավորումն իրականացվում է խմբային հիմունքով, ֆինանսական գործիքները խմբավորվում են ըստ ռիսկի ընդհանրական բնութագրերի, որոնք ներառում են՝

- գործիքի տեսակը,
- գրավի տեսակը:

Խմբավորումները պետք է կանոնավոր հիմունքով վերանայվեն՝ առանձին խմբերի շրջանակում պարտքային ռիսկին ենթարկվող ֆինանսական գործիքների միատեսակ լինելն ապահովելու համար:

Այն պորտֆելների համար, որոնց վերաբերյալ Բանկն ունի անցյալ ժամանակաշրջանների սահմանափակ տվյալներ, ներքին աղբյուրներից հասանելի տեղեկատվությունը լրացնելու համար օգտագործվում է արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունը: Բացի այդ, Բանկը սահմանում է պարտազանցման հավանականության նվազագույն չափ, որը հավասար է այն երկրի կորպորատիվ վարկանիշին, որտեղ իր գործունեությունն է իրականացնում փոխառուն: Պարտքային ռիսկին ենթարկվող ստորև ներկայացվող գործիքները ներառում են իրավաբանական անձանց տրված վարկերը, որոնց համար պարտազանցման հավանականությունը ճշգրտվել է երկրի կորպորատիվ վարկանիշի մասով՝ արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվության համաձայն:

Ստորև ներկայացված են այն պորտֆելները, որոնց համար արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվությունն օգտագործվել է որպես նշանակալի ելակետային տվյալ ակնկալվող պարտքային կորուստները չափելիս:

	Պարտքային ռիսկին ենթարկվածություն	Օգտագործված արտաքին աղբյուրներից ստացված ուղենիշային տեղեկատվություն Պարտազանցման հավանականություն	Կորուստը պարտազանցման դեպքում
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	120,075,803	«Moody's» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն «S&P» պետության պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	« Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	16,804,492	«Moody's» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն «S&P» պետական պարտազանցության վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	130,987,668	«Moody's» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Իրավաբանական անձանց տրված վարկեր	119,760,147	«Moody's» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	-
Ներդրումային արժեթղթեր	52,460,912	«Moody's» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն «S&P» պետական պարտազանցության վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	16,962,134	«Moody's» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	«Moody's» պարտքի վերադարձի վերլուծության հաշվետվություն
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր	14,506,789	«Moody's» պարտազանցման վերլուծության հաշվետվություն	-

Պարտքային ռիսկի կենտրոնացում

Բացի առանձին հաճախորդների կտրվածքով վերլուծությունից, վարկային պորտֆելը գնահատվում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի կողմից՝ վարկերի կենտրոնացման և շուկայական ռիսկերի տեսանկյունից:

Պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը որպես կանոն արտացոլվում է ֆինանսական ակտիվների հաշվեկշռային արժեքներում՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում և չճանաչված պայմանագրային հանձնառություններում: Ակտիվների և պարտավորությունների հնարավոր հաշվանցումն էական ազդեցություն չունի պոտենցիալ պարտքային ռիսկի նվազեցման վրա:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ		
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները, բացառությամբ կանխիկ միջոցների	120,105,424	100,884,355
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	40,227,259	31,157,004
Հաճախորդներին տրված վարկեր	467,390,649	456,757,927
Ներդրումային արժեթղթեր	52,460,912	41,574,857
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	380,990	357,020
Պարտքային ռիսկին ընդհանուր առավելագույն ենթարկվածությունը	**680,565,234**	**630,730,979**

Որպես կանոն գրավ չի պահանջվում ածանցյալ ֆինանսական գործիքների գծով պահանջների, արժեթղթերում ներդրումների, բանկերին տրված վարկերի և փոխատվությունների համար, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ արժեթղթերը պահվում են որպես հակադարձ հետգնման և արժեթղթերի փոխառության գործառնությունների մաս:

Հաճախորդներին տրված վարկերի գրավի և այդ վարկերի գծով պարտքային ռիսկի կենտրոնացման վերլուծությունը ներկայացված է Ծանոթագրություն 14-ում:

Չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների գծով պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ներկայացված է Ծանոթագրություն 25-ում:

2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկը չունի պարտապաններ կամ կապակցված պարտապանների խմբեր, որոնց հետ կապված պարտքային ռիսկին ենթարկվածությունը գերազանցում է պարտքային ռիսկին առավելագույն ենթարկվածության 10%-ը, բացառությամբ ՀՀ ԿԲ-ի:

Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցում

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված բացահայտումները ներառում են այն ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները, որոնք՝

- հաշվանցվում են Բանկի ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում կամ
- հանդիսանում են իրավաբանորեն ամրագրված հաշվանցման գլխավոր պայմանագրի կամ համանման գործիքներին վերաբերող նմանատիպ պայմանագրերի առարկա՝ անկախ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցվելու հանգամանքից:

Նմանատիպ պայմանագրերը ներառում են ածանցյալ գործիքների քլիրինգի պայմանագրերը, հետգնման գլխավոր պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխատվության գլխավոր պայմանագրերը: Համանման ֆինանսական գործիքները ներառում են ածանցյալ գործիքները, վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերը և արժեթղթերի փոխառության և փոխատվության պայմանագրերը: Ֆինանսական գործիքները, այդ թվում՝ վարկերը և ավանդները, չեն բացահայտվում ստորև ներկայացվող աղյուսակներում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հաշվանցվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

Բանկը ստանում և տրամադրում է գրավ շուկայում շրջանառվող արժեթղթերի տեսքով վաճառքի և հետգնման, հակադարձ վաճառքի և հետգնման պայմանագրերի գծով:
Նման գրավի համար գործում են տվյալ ոլորտում ընդունված ստանդարտ պայմանները: Սա նշանակում է, որ որպես գրավ ստացված/տրամադրված արժեթղթերը կարող են գրավադրվել կամ վաճառվել գործարքի ժամկետի ընթացքում, սակայն պետք է վերադարձվեն մինչև գործարքի ավարտը: Այս պայմանները յուրաքանչյուր պայմանագրային կողմին իրավունք են տալիս նաև դադարեցնել համապատասխան գործարքը՝ պայմանագրային կողմի կողմից գրավ տրամադրելու անկարողության դեպքում:

Վերը նշված պայմանագրերը չեն բավարարում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցման պայմանները: Պատճառն այն է, որ այս պայմանագրերը տալիս են ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավունք, որն իրագործելի է միայն Բանկի կամ պայմանագրային կողմերի կողմից պարտազանցում կատարելու, անվճարունակ դառնալու կամ սնանկանալու դեպքում:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		Զուտ գումար
				Ֆին. գործիքներ (դրամական միջոցներից տարբեր գրավ)	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	23,507,394	-	23,507,394	(23,507,394)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	**23,507,394**	**-**	**23,507,394**	**(23,507,394)**	**-**	**-**
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(68,822,630)	-	(68,822,630)	68,822,630	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	**(68,822,630)**	**-**	**(68,822,630)**	**68,822,630**	**-**	**-**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են հաշվանցման, իրագործելի գլխավոր պայմանագրերի կամ նմանատիպ պայմանագրերի առարկա հանդիսացող ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ

Ֆինանսական ակտիվների/ պարտավորությունների տեսակներ	Ճանաչված ֆինանսական ակտիվի/ պարտավորության համախառն գումարներ	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում հաշվանցված՝ ճանաչված ֆին. պարտավորության/ ակտիվի համախառն գումար	Ֆին. վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆին. ակտիվների/ պարտավորությունների զուտ գումար	Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չհաշվանցված գումարներ		Զուտ գումար
				Ֆին. գործիքներ (դրամական միջոցներից տարբեր գրավ)	Որպես գրավ ստացված դրամական միջոցներ	
Հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով ստացվելիք գումարներ	19,187,413	-	19,187,413	(19,187,413)	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	**19,187,413**	**-**	**19,187,413**	**(19,187,413)**	**-**	**-**
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	(53,565,769)	-	(53,565,769)	53,565,769	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	**(53,565,769)**	**-**	**(53,565,769)**	**53,565,769**	**-**	**-**

Վերը նշված աղյուսակներում բացահայտված՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ներկայացված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների համախառն և զուտ գումարները չափվում են ամորտիզացված արժեքով ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում:

(գ) Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական գների փոփոխությունների հետևանքով: Շուկայական ռիսկը ներառում է արժութային, տոկոսադրույքի և այլ գնային ռիսկերը: Շուկայական ռիսկն առաջանում է տոկոսակիր և բաժնային ֆինանսական գործիքների բաց դիրքերի գծով, որոնք ենթարկվում են շուկայի ընդհանուր և առանձնահատուկ փոփոխությունների ազդեցությանը և շուկայական գների ու արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխականության մակարդակի փոփոխություններին: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակն է կառավարել և հսկել շուկայական ռիսկին ենթարկվածությունը և պահպանել այն ընդունելի սահմանաչափերում՝ միաժամանակ ապահովելով ռիսկի դիմաց եկամտաբերության օպտիմալացումը:

Շուկայական ռիսկի կառավարման համար պատասխանատվություն է կրում ԱՊԿԿ-ն, որը գլխավորում է Նախագահը: Շուկայական ռիսկի սահմանաչափերը հաստատվում են ԱՊԿԿ-ի կողմից՝ Ռիսկերի կառավարման բաժնի առաջարկությունների հիման վրա:

Բանկը կառավարում է շուկայական ռիսկը՝ սահմանելով բաց դիրքերի սահմանաչափեր ֆինանսական գործիքների գծով, տոկոսադրույքների փոփոխության ժամկետներ, արտարժույթի դիրքեր և կորուստների սահմանաչափեր, որոնք կանոնավոր կերպով մշտադիտարկվում, ուսումնասիրվում և հաստատվում են Վարչության կողմից:

(i) Տոկոսադրույքի ռիսկ

Տոկոսադրույքի ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է շուկայական տոկոսադրույքների փոփոխությունների հետևանքով: Բանկը ենթարկվում է իր ֆինանսական վիճակի և դրամական հոսքերի վրա շուկայում գերակշռող տոկոսադրույքների տատանումների ազդեցությանը: Նման տատանումները կարող են ավելացնել տոկոսային մարժան, սակայն կարող են նաև նվազեցնել այն կամ հանգեցնել կորուստների՝ տոկոսադրույքների անսպասելի փոփոխությունների դեպքում:

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ռիսկը հիմնականում կառավարվում է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի հսկողության միջոցով: Ստորև ամփոփ կերպով ներկայացված է տոկոսադրույքների ճեղքվածքի վերաբերյալ տեղեկատվությունը հիմնական ֆինանսական գործիքների համար:

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2019թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	46,542,550	-	-	-	-	86,925,379	133,467,929
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	23,664,680	-	13,068,946	61,156	-	3,432,477	40,227,259
Հաճախորդներին տրված վարկեր	144,386,304	55,495,050	58,973,384	138,056,344	70,479,567	-	467,390,649
Ներդրումային արժեթղթեր	353,656	2,089,129	2,395,872	35,030,278	12,399,211	192,766	52,460,912
	214,947,190	57,584,179	74,438,202	173,147,778	82,878,778	90,550,622	693,546,749
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	145,779,331	26,206,416	11,854,473	34,250,182	11,181,739	607,059	229,879,200
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	64,205	-	-	10,625,053	-	-	10,689,258
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	176,041,064	58,818,533	108,561,415	50,857,700	2,720,162	-	396,998,874
	321,884,600	85,024,949	120,415,888	95,732,935	13,901,901	607,059	637,567,332
	(106,937,410)	**(27,440,770)**	**(45,977,686)**	**77,414,843**	**68,976,877**	**89,943,563**	**55,979,417**

հազ. դրամ	Մինչև 3 ամիս	3-6 ամիս	6-12 ամիս	1-5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Ոչ տոկոսակիր	Հաշվեկշռ. արժեք
31 դեկտեմբերի 2018թ.							
ԱԿՏԻՎՆԵՐ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	20,541,179	-	-	-	-	93,925,395	114,466,574
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17,235,413	1,892,145	9,640,859	-	-	2,388,587	31,157,004
Հաճախորդներին տրված վարկեր	193,385,763	59,854,950	34,928,739	123,585,076	45,003,399	-	456,757,927
Ներդրումային արժեթղթեր	587,922	1,067,587	1,591,258	23,988,338	14,339,568	189,184	41,763,857
	231,750,277	**62,814,682**	**46,160,856**	**147,573,414**	**59,342,967**	**96,503,166**	**644,145,362**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ							
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	101,124,344	25,387,816	21,119,144	37,250,437	11,694,141	327,284	196,903,166
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	11,431,116	-	9,914,456	19,828,913	-	-	41,174,485
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	171,166,243	63,172,834	85,017,598	44,670,543	3,155,163	-	367,182,381
	283,721,703	**88,560,650**	**116,051,198**	**101,749,893**	**14,849,304**	**327,284**	**605,260,032**
	(51,971,426)	**(25,745,968)**	**(69,890,342)**	**45,823,521**	**44,493,663**	**96,175,882**	**38,885,330**

Միջին արդյունավետ տոկոսադրույքներ

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ: Այս տոկոսադրույքներն իրենցից ներկայացնում են այս ակտիվների և պարտավորությունների մինչև մարման ժամկետն ընկած ժամանակահատվածի մոտավոր եկամտաբերությունը:

	2019թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %			2018թ. Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք, %		
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	Այլ արտարժույթ
Տոկոսակիր ակտիվներ						
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ						
- Նոստրո հաշիվներ բանկերում	-	0.05%-1.60%	-1.00%-8.00%	-	0.05%-1.60%	-1.00%-8.00%
- Օվերնայթ ավանդ ՀՀ ԿԲ-ում	4.00%	-	-	4.50%	-	-
- Օվերնայթ այլ բանկերում	-	1.60%	-	-	1.80%	-
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ						
- Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	6.40%	5.66%	-	6.72%	-	-
- Երաշխավորությունների դիմաց գրավադրված ոչ ռեզիդենտ բանկերում պահվող ավանդներ	9.00%	1.37%	1.37%	-	2.00%	-
Հաճախորդներին տրված վարկեր	13.72%	8.69%	6.75%	12.9%	9.10%	6.30%
Ներդրումային արժեթղթեր						
- Ամորտիզացված արժեքով հաշվառվող ներդրումային արժեթղթեր	8.82%	6.47%	5.00%	9.17%	5.27%	5.00%
- Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ներդրումային արժեթղթեր	9.14%	5.45%	-	8.82%	-	-
Տոկոսակիր պարտավորություններ						
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ						
- Վարկեր բանկերից և այլ ֆինանսական կազմակերպություններից	6.72%	5.42%	1.41%	7.05%	5.69%	1.16%
- Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	5.70%	-	-	6.20%	-	-
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	10.5%	5.42%	-	-	14.90%	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ						
- Ընթացիկ հաշիվներ և ցպահանջ ավանդներ	0.10%-6.00%	0.00%-3.60%	-1.70%-3.20%	0%-5.00%	0%-3.00%	0%-3.00%
- Ժամկետային ավանդներ	9.50%	4.55%	3.56%	9.02%	4.92%	3.39%

Տոկոսադրույքի զգայնության վերլուծություն

Տոկոսադրույքի ճեղքվածքի վերլուծության վրա հիմնված տոկոսադրույքի կառավարումը լրացվում է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների զգայնության հսկողությամբ: Ստորև ներկայացված է տոկոսադրույքների փոփոխությունների (վերագնորոշման ռիսկ) նկատմամբ զուտ շահույթի կամ վնասի և սեփական կապիտալի (առանց հարկերի) զգայնության վերլուծությունը, որն իրականացվել է տոկոսակիր ակտիվների և պարտավորությունների, բացառությամբ տոկոսակիր դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների, հաճախորդների ընթացիկ հաշիվների և ցպահանջ ավանդների, եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի և 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գյություն ունեցող դիրքերի հիման վրա:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ աճ	(509,297)	(523,981)
100 բկ զուգահեռ նվազում	509,297	523,981

Ստորև ներկայացված է սեփական կապիտալի զգայնության վերլուծությունն իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի փոփոխությունների նկատմամբ, որոնք պայմանավորված են տոկոսադրույքների փոփոխություններով, որն իրականացվել է 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գոյություն ունեցող դիրքերի և եկամտաբերության բոլոր կորերի 100 բազիսային կետով (բկ) զուգահեռ նվազման կամ աճի պարզեցված սցենարի հիման վրա:

	2019թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ	2018թ. Սեփական կապիտալ հազ. դրամ
100 բկ զուգահեռ նվազում	610,499	187,535
100 բկ զուգահեռ աճ	(610,499)	(187,535)

(ii) Արժութային ռիսկ

Բանկն ունի մի շարք արտարժույթներով արտահայտված ակտիվներ և պարտավորություններ:

Արժութային ռիսկը ֆինանսական գործիքի իրական արժեքի կամ ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկն է արտարժույթի փոխարժեքների փոփոխությունների հետևանքով: Թեև Բանկը հեջավորում է իր ենթարկվածությունն արժութային ռիսկին, սակայն այս գործառնությունները չեն որակվում որպես հեջավորման փոխհարաբերություն՝ ՖՀՄՄ պահանջների համաձայն:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	48,618,626	14,845,089	1,938,588	65,402,303
Բանկերին և ֆինասական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	12,382,075	2,109,538	344,836	14,836,449
Հաճախորդներին տրված վարկեր	200,024,697	40,083,646	3,397,656	243,505,999
Ներդրումային արժեթղթեր	1,582,965	1,614,509	-	3,197,474
Ընդամենը ակտիվներ	**262,608,363**	**58,652,782**	**5,681,080**	**326,942,225**
Արտահաշվեկշռային միավորներ				
Արտարժույթի սվոպ	33,597,401	-	113,607	33,711,008
Ընդամենը արտահաշվեկշռային ակտիվներ	**33,597,401**	**-**	**113,607**	**33,711,008**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	98,958,798	6,106,525	22,695	105,088,018
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	9,179,744	-	-	9,179,744
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	183,212,500	22,615,853	6,413,411	212,241,764
Ընդամենը պարտավորություններ	**291,351,042**	**28,722,378**	**6,436,106**	**326,509,526**
Արտահաշվեկշռային միավորներ				
Արտարժույթի սվոպ	6,193,118	32,235,600	1,642,200	40,070,918
Ընդամենը արտահաշվեկշռային պարտավորություններ	**6,193,118**	**32,235,600**	**1,642,200**	**40,070,918**
Զուտ դիրքը	**(1,338,396)**	**(2,305,196)**	**(2,283,619)**	**(5,927,211)**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կառուցվածքն ըստ արտարժույթների 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	ԱՄՆ դոլար հազ. դրամ	Եվրո հազ. դրամ	Այլ արտարժույթ հազ. դրամ	Ընդամենը հազ. դրամ
ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	19,892,967	32,685,224	1,595,514	54,173,705
Բանկերին և ֆինասական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	10,926,620	5,454	374,575	11,306,649
Հաճախորդներին տրված վարկեր	231,361,473	36,203,425	3,206,626	270,771,524
Ներդրումային արժեթղթեր	12,137,278	1,671,399	-	13,808,677
Ընդամենը ակտիվներ	**274,318,338**	**70,565,502**	**5,176,715**	**350,060,555**
Արտահաշվեկշռային միավորներ				
Արտարժույթի ֆորվարդ	3,404,397	-	3,345,974	6,750,371
Արտարժույթի սվոպ	13,236,362	-	3,401,409	16,637,771
Ընդամենը արտահաշվեկշռային ակտիվներ	**16,640,759**	**-**	**6,747,383**	**23,388,142**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ				
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	80,080,530	7,002,091	59	87,082,680
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	41,174,485	-	-	41,174,485
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	165,420,327	51,670,274	7,731,898	224,822,499
Ընդամենը պարտավորություններ	**286,675,342**	**58,672,365**	**7,731,957**	**353,079,664**
Արտահաշվեկշռային միավորներ				
Արտարժույթի ֆորվարդ	3,387,973	-	3,346,356	6,734,329
Արտարժույթի սվոպ	3,546,371	12,567,855	2,279,739	18,393,965
Ընդամենը արտահաշվեկշռային պարտավորություններ	**6,934,344**	**12,567,855**	**5,626,095**	**25,128,294**
Զուտ դիրքը	**(2,650,589)**	**(674,718)**	**(1,433,954)**	**(4,759,261)**

Ստորև աղյուսակում ներկայացված 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի ևվազումը հետևյալ արտարժույթների նկատմամբ կավելացներ (կնվազեցներ) սեփական կապիտալը և շահույթը կամ վնասը ստորև ներկայացված գումարների չափով: Վերլուծությունն իրականացնելիս հաշվի չեն առնվել հարկերը և հիմք են ընդունվել արտարժույթների փոխարժեքների փոփոխությունները, որոնք Բանկը դիտարկում է որպես ողջամտորեն հնարավոր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ: Արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունից առաջացող եկամուտը (ծախսը) ենթակա չէ հարկման (ենթակա չէ ևվազեցման): Վերլուծությունը ենթադրում է, որ մյուս բոլոր փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքները, կմնան անփոփոխ:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
ՀՀ դրամի նկատմամբ ԱՄՆ դոլարի փոխարժեքի աճ 10%-ով	(133,840)	(265,059)
ՀՀ դրամի նկատմամբ եվրոյի փոխարժեքի աճ 10%-ով	(230,520)	(67,472)

2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ՀՀ դրամի փոխարժեքի աճը վերոնշյալ արտարժույթների նկատմամբ կունենար գումարային առումով նույն, սակայն հակառակ ազդեցություն վերը նշված գումարների վրա՝ ելնելով այն ենթադրությունից, որ մյուս բոլոր փոփոխականները կմնան անփոփոխ:

(դ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը ենթադրում է, որ Բանկը կունենա դժվարություններ ֆինանսական պարտավորությունների հետ կապված իր պարտականությունները կատարելիս, որոնք մարվելու են դրամական միջոցներ կամ այլ ֆինանսական ակտիվ տրամադրելով:

Իրացվելիության ռիսկն առաջանում է ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության անհամապատասխանության դեպքում: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության և տոկոսադրույքների համապատասխանությունը և/կամ վերահսկվող անհամապատասխանությունը հանդիսանում է իրացվելիության կառավարման հիմնարար գործոն: Ակտիվների և պարտավորությունների ժամկետայնության ամբողջական համապատասխանությունը սովորական չէ ֆինանսական կազմակերպությունների համար՝ պայմանավորված իրականացվող գործարքների տարաբնույթությամբ և ժամկետների անորոշությամբ: Անհամապատասխանությունը հնարավորություն է տալիս բարձրացնել շահութաբերությունը, սակայն կարող է նաև մեծացնել կորուստների ռիսկը:

Բանկի կողմից իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ դրամական հոսքերի հետ կապված պարտականությունները սահմանված ժամկետներում կատարելու համար: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունն ուսումնասիրվում և հաստատվում է Վարչության կողմից:

Բանկը ձգտում է պահպանել ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված և կայուն կառուցվածք, որը կազմված է թողարկված պարտքային արժեթղթերից, այլ բանկերից ստացված երկարաժամկետ ու կարճաժամկետ վարկերից, հիմնական կորպորատիվ հաճախորդների և անհատների ավանդներից, ինչպես նաև բարձր իրացվելի ակտիվների տարբերակված պորտֆելներ՝ իրացվելիության անկանխատեսելի պահանջներն արագ և արդյունավետ բավարարելու համար:

Իրացվելիության ռիսկի կառավարման քաղաքականությունը պահանջում է՝

- դրամական հոսքերի կանխատեսում ըստ հիմնական արտարժույթների և այդ դրամական հոսքերի հետ կապված պահանջվող իրացվելի ակտիվների մակարդակի դիտարկում,
- ֆինանսավորման աղբյուրների տարբերակված կառուցվածքի պահպանում,
- պարտքերի կենտրոնացման և կառուցվածքի կառավարում,
- պարտքի հաշվին ֆինանսավորման ներգրավման ծրագրերի մշակում,
- բարձր իրացվելի ակտիվների պորտֆելի պահպանում, որը կարելի է հեշտությամբ իրացնել որպես ապահովություն դրամական հոսքերի դադարեցման դեպքում,
- իրացվելիության և ֆինանսավորման անընդհատությունն ապահովող ծրագրերի մշակում,
- օրենսդրական պահանջների հետ իրացվելիության ցուցանիշների համապատասխանության հսկողություն:

Գանձապետարանը բաժիններից ստանում է տեղեկատվություն վերջիններիս ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների իրացվելիության կառուցվածքի ու ապագայում պլանավորվող գործունեությունից ակնկալվող դրամական հոսքերի կանխատեսումների վերաբերյալ: Այնուհետև, Գանձապետարանը ձևավորում է կարճաժամկետ իրացվելի ակտիվների համապատասխան պորտֆել, որը հիմնականում բաղկացած է առևտրական նպատակով պահվող կարճաժամկետ իրացվելի արժեթղթերից, բանկերին տրված վարկերից և այլ միջբանկային գործիքներից՝ նպատակ ունենալով ապահովել իրացվելիության բավարար մակարդակ ամբողջ Բանկում:

Գանձապետարանն իրականացնում է իրացվելիության ղիրքի հսկողություն օրական կտրվածքով և իրացվելիության կանոնավոր «ստրեսային թեսթեր»՝ շուկայական սովորական և ավելի խիստ պայմանները ներառող տարբեր սցենարների շրջանակում: Սովորական շուկայական պայմաններում իրացվելիության ղիրքի վերաբերյալ հաշվետվությունները ներկայացվում են վերադաս ղեկավարությանը շաբաթական կտրվածքով: Իրացվելիության կառավարման վերաբերյալ որոշումները կայացնում է Ռիսկերի կառավարման բաժնի և ԱՊԿԿ-ի կողմից և իրականացվում են Գանձապետարանի կողմից:

Ստորև բերվող աղյուսակներում ներկայացված են ֆինանսական պարտավորությունների և փոխատվության հանձնառությունների գծով չզեղչված դրամական հոսքերը՝ ըստ պայմանագրով սահմանված ամենավաղ մարման ժամկետի: Աղյուսակներում ներկայացված դրամական ներհոսքի և արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումարն իրենից ներկայացնում է չզեղչված պայմանագրային դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների կամ փոխատվության հանձնառությունների գծով: Ֆինանսական երաշխավորությունների պայմանագրերի համար երաշխավորության առավելագույն գումարը բաշխվում է այն ամենավաղ ժամանակաշրջանում, որի ընթացքում երաշխավորությունը կարող է օգտագործվել:

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	94,473,851	1,681,030	41,219,370	21,464,047	88,384,010	247,222,308	229,576,696
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	33,612	157,265	192,225	383,102	11,486,510	12,252,714	10,689,258
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	133,775,383	43,877,661	60,973,094	114,329,625	57,800,383	410,756,146	396,998,874
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	596,209	481,592	77,851	116,776	2,120,930	3,393,358	2,638,738
Ածանցյալ պարտավորություններ							
- Ներհոսք	(32,595,894)	(5,319,151)	-	-	-	(37,915,045)	-
- Արտահոսք	32,844,949	5,372,600	-	-	-	38,217,549	302,504
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	**229,128,110**	**46,250,997**	**102,462,540**	**136,293,550**	**159,791,833**	**673,927,030**	**640,206,070**
Փոխատվության հանձնառություններ	**75,311,539**	**-**	**-**	**-**	**-**	**75,311,539**	**-**

Ստորև ներկայացված է ֆինանսական պարտավորությունների վերլուծությունն ըստ մարման ժամկետների 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	Ավելի քան 1 տարի	Արտահոսքի ընդհանուր համախառն գումար	Հաշվեկշռ. արժեք
Ոչ ածանցյալ պարտավորություններ							
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	63,097,638	9,224,713	16,571,607	27,825,421	99,617,304	216,336,683	196,602,538
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	12,474,821	-	-	11,803,421	21,742,229	46,020,471	41,174,485
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	130,280,948	42,416,154	65,334,909	89,179,131	51,764,187	378,975,329	367,182,381
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ	707,125	-	-	-	-	707,125	707,125
Ածանցյալ պարտավորություններ							
- Ներհոսք	(13,326,386)	(785,850)	(945,197)	(859,450)	-	(15,916,883)	-
- Արտահոսք	13,516,070	803,119	957,500	850,821	-	16,127,511	210,628
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	**206,750,216**	**51,658,136**	**81,918,819**	**128,799,344**	**173,123,720**	**642,250,236**	**605,877,157**
Փոխատվության հանձնառություններ	**60,602,147**	**-**	**-**	**-**	**-**	**60,602,147**	**-**

Որոշ իրավաբանական անձանց հետ կնքված ժամկետային ավանդների պայմանագրերի համաձայն՝ հաճախորդները կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Այս ավանդները դասակարգվում են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված է այս ավանդների դասակարգումն ըստ սահմանված մարման ժամկետների:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	5,390,910	6,642,957
1-ից 3 ամիս ժամկետով	18,423,556	14,729,287
3-ից 6 ամիս ժամկետով	12,383,180	19,106,220
6-ից 12 ամիս ժամկետով	20,813,211	12,592,673
Ավելի քան 1 տարի ժամկետով	29,338,026	7,343,510
	86,348,883	**60,414,647**

Բացի այդ, ՀՀ օրենսդրության համաձայն, անհատները կարող են ցանկացած պահի ելքագրել իրենց ժամկետային ավանդները՝ կորցնելով հաշվեգրված տոկոսները: Այս ավանդները դասակարգվում են ըստ պայմանագրային մարման ժամկետների: Ստորև ներկայացված է այս ավանդների դասակարգումն ըստ սահմանված մարման ժամկետների:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս ժամկետով	11,982,610	16,327,662
1-ից 3 ամիս ժամկետով	21,960,599	21,335,421
3-ից 6 ամիս ժամկետով	42,998,236	41,532,062
6-ից 12 ամիս ժամկետով	69,579,677	52,163,863
Ավելի քան 1 տարի ժամկետով	20,845,183	35,376,062
	167,366,305	**166,735,070**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	133,467,929	-	-	-	-	-	-	133,467,929
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	24,082,531	1,134,358	13,073,600	61,157	-	955,542	920,071	40,227,259
Հաճախորդներին տրված վարկեր	56,632,748	19,984,147	116,236,249	176,944,674	87,704,063	-	9,888,768	467,390,649
Ներդրումային արժեթղթեր	16,201	337,455	4,485,001	35,030,278	12,399,211	192,766	-	52,460,912
Առգրավված գույք	-	-	-	-	-	6,696,827	-	6,696,827
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	14,162,014	-	14,162,014
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	-	1,510,918	-	1,510,918
Այլ ակտիվներ	779,036	147,733	862,111	-	-	3,512,603	-	5,301,483
Ընդամենը ակտիվներ	**214,978,445**	**21,603,693**	**134,656,961**	**212,036,109**	**100,103,274**	**27,030,670**	**10,808,839**	**721,217,991**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	94,457,720	1,136,254	57,634,612	65,468,324	11,182,290	-	-	229,879,200
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	29,213	34,992	-	10,625,053	-	-	-	10,689,258
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	133,561,088	42,479,973	167,379,947	50,857,700	2,720,166	-	-	396,998,874
Ընթացիկ հարկային պարտավորություն	-	442,555	-	-	-	-	-	442,555
Այլ պարտավորություններ	557,284	644,354	156,874	1,656,953	-	2,569,527	-	5,584,992
Ընդամենը պարտավորություններ	**228,605,305**	**44,738,128**	**225,171,433**	**128,608,030**	**13,902,456**	**2,569,527**	**-**	**643,594,879**
Զուտ դիրքը	**(13,626,860)**	**(23,134,435)**	**(90,514,472)**	**83,428,079**	**86,200,818**	**24,461,142**	**10,808,839**	**77,623,111**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վերլուծությունն ըստ ակնկալվող մարման ժամկետների:

հազ. դրամ	Ցպահանջ և մինչև 1 ամիս	1-ից 3 ամիս	3-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Անժամկետ	Ժամկետանց*	Ընդամենը
ԱԿՏԻՎՆԵՐ								
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	114,466,574	-	-	-	-	-	-	114,466,574
Բանկերին և ֆինանսական կազմակերպություններին տրված վարկեր և փոխատվություններ	17,675,938	-	11,590,841	-	-	955,398	934,827	31,157,004
Հաճախորդներին տրված վարկեր	67,696,449	45,934,986	92,461,288	159,010,347	83,182,574	-	8,472,283	456,757,927
Ներդրումային արժեթղթեր	-	587,922	2,658,845	23,988,338	14,339,568	189,184	-	41,763,857
Առգրավված գույք	-	-	-	-	-	10,258,745	-	10,258,745
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ	-	-	-	-	-	12,484,911	-	12,484,911
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	-	-	-	-	-	3,304,293	-	3,304,293
Ընթացիկ հարկային ակտիվ	-	34,434	-	-	-	-	-	34,434
Այլ ակտիվներ	861,485	262,882	255,447	-	-	1,381,194	-	2,761,008
Ընդամենը ակտիվներ	**200,700,446**	**46,820,224**	**106,966,421**	**182,998,685**	**97,522,142**	**28,573,725**	**9,407,110**	**672,988,753**
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ								
Բանկերի փոխառություններ և այլ մնացորդներ	63,079,324	8,789,318	38,730,036	74,512,579	11,791,909	-	-	196,903,166
Թողարկված պարտքային արժեթղթեր	11,431,116	-	9,914,456	19,828,913	-	-	-	41,174,485
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	130,031,648	41,134,595	148,190,432	44,670,543	3,155,163	-	-	367,182,381
Այլ պարտավորություններ	707,125	-	-	-	-	1,602,240	-	2,309,365
Ընդամենը պարտավորություններ	**205,249,213**	**49,923,913**	**196,834,924**	**139,012,035**	**14,947,072**	**1,602,240**	**-**	**607,569,397**
Զուտ դիրքը	**(4,548,767)**	**(3,103,689)**	**(89,868,503)**	**43,986,650**	**82,575,070**	**26,971,485**	**9,407,110**	**65,419,356**

* Վերը ներկայացված աղյուսակներում «ժամկետանց» խմբում ներառված գումարներն իրենցից ներկայացնում են ընդհանուր ժամկետանց ակտիվների և պարտավորությունների միայն ժամկետանց մասը:

Իրացվելիության բացասական կարճաժամկետ դիրքը կառավարելու համար Բանկը հիմնվում է այն ֆինանսական արժեթղթերի վրա, որոնք կարող են վաճառվել կամ գրավադրվել հետգնման պայմանագրերի շրջանակում, և այն ենթադրության վրա, որ ժամեկտային ավանդները կերկարաձգվեն մարման ժամկետից հետո:

24 Կապիտալի կառավարում

Բանկի կապիտալի չափի պահանջները սահմանվում և վերահսկվում են ՀՀ ԿԲ-ի կողմից:

Բանկը որպես կապիտալ սահմանում է օրենսդրությամբ առևտրային բանկերի համար որպես կապիտալ սահմանված հոդվածները:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների հարաբերակցության նվազագույն ցուցանիշը («կապիտալի համարժեքության ցուցանիշ») կազմում էր 12% (2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 12%): 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Բանկի կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը համապատասխանում էր օրենսդրությամբ սահմանված ցուցանիշին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է ՀՀ ԿԲ-ի պահանջների համաձայն հաշվարկված կապիտալի համարժեքության ցուցանիշը 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2019թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված	2018թ. հազ. դրամ Աուդիտի չենթարկված
Հիմնական կապիտալ		
Հիմնական կապիտալ	83,244,489	76,938,057
Նվազեցումներ	(13,078,559)	(17,667,726)
Ընդամենը հիմնական կապիտալ	**70,165,930**	**59,270,331**
Լրացուցիչ կապիտալ		
Լրացուցիչ կապիտալ	6,599,737	5,864,911
Նվազեցումներ	(635,331)	(633,137)
Ընդամենը լրացուցիչ կապիտալ	**5,964,406**	**5,231,774**
Ընդամենը կապիտալ	**76,130,336**	**64,502,105**
Ընդամենը ռիսկով կշռված ակտիվները՝ ներառյալ պարտքային, շուկայական և գործառնական ռիսկերը	**493,581,048**	**496,125,711**
Ընդամենը կապիտալի և ռիսկով կշռված ակտիվների տոկոսային հարաբերակցություն (ընդամենը կապիտալի հարաբերակցություն)	**15.42%**	**13.0%**

Ռիսկով կշռված ակտիվները չափվում են ռիսկի կշիռների հիերարխիայի միջոցով, որոնք դասակարգված են ըստ բնույթի և արտացոլում են յուրաքանչյուր ակտիվի և պայմանագրային կողմի հետ կապված պարտքային, շուկայական և այլ ռիսկերի գնահատականը՝ հաշվի առնելով պահանջներին համապատասխանող ցանկացած գրավ կամ երաշխավորություն: Նմանատիպ մոտեցում է կիրառվում չճանաչված պայմանագրային հանձնառությունների համար՝ որոշակի ճշգրտումներով՝ հնարավոր կորուստների առավել պայմանական բնույթն արտացոլելու նպատակով:

25 Փոխատվության հանձնառություններ

Բանկն ունի վարկեր տրամադրելու հանձնառություններ: Այս հանձնառությունները նախատեսում են վարկային ռեսուրսների տրամադրում հաստատված վարկերի, վարկային քարտերի սահմանաչափերի և օվերդրաֆտների տեսքով:

Բանկը տրամադրում է ֆինանսական երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ երրորդ անձանց հանդեպ հաճախորդների պարտավորությունների կատարումը երաշխավորելու համար: Այս պայմանագրերն ունեն ֆիքսված ժամկետներ՝ սովորաբար մինչև հինգ տարի:

Փոխատվության հանձնառությունների, ֆինանսական երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների հետ կապված Բանկը կիրառում է պարտքային ռիսկի կառավարման նույն քաղաքականությունը և ընթացակարգերը, որոնք գործում են հաճախորդներին վարկեր տրամադրելիս:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված են փոխատվության հանձնառությունների պայմանագրային գումարներն ըստ դասերի:

Աղյուսակում փոխատվության հանձնառությունների գծով արտացոլված գումարները ենթադրում են, որ գումարներն ամբողջությամբ տրամադրված են: Աղյուսակում երաշխավորությունների և ակրեդիտիվների գծով արտացոլված գումարներն իրենցից ներկայացնում են առավելագույն հաշվապահական վնասը, որը կճանաչվի հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, եթե պայմանագրային կողմերը չկատարեն իրենց պայմանագրային պարտականությունները:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Պայմանագրային գումար		
Երաշխավորություններ և ակրեդիտիվներ	31,313,782	31,016,830
Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառություններ	31,390,229	16,794,720
Վարկային քարտերի գծով հանձնառություններ	7,791,399	8,720,789
Չօգտագործված օվերդրաֆտներ	4,816,129	4,069,808
	75,311,539	**60,602,147**

Վերը ներկայացված ընդհանուր պայմանագրային փոխատվության հանձնառությունները պարտադիր չէ որ իրենցից ներկայացնեն դրամական միջոցների գծով ապագա պահանջներ, քանի որ այս հանձնառությունները կարող են ուժը կորցնել կամ դադարել մինչև կատարվելը: Վարկերի և վարկային գծերի գծով հանձնառությունների մեծամասնությունն իրենից չի ներկայացնում Բանկի ոչ պայմանական փոխատվության հանձնառություն: Փոխատվության հանձնառությունները դասվում են 1-ին փուլի վարկերին:

(ա) Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրերի պարտքային որակ

	31 դեկտեմբերի 2019թ.				
հազ. դրամ	1-ին փուլ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կարուստներ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կարուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կարուստներ	Չեռքերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված սկզբնական ճանաչման պահին	Ընդամենը
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր					
- AAA-A	19,933,213	-	-	-	19,933,213
- BBB-B	11,506,347	-	-	-	11,506,347
- CCC-C	28,464	-	-	-	28,464
- D	899	-	-	-	899
Կորստի պահուստ	(155,141)	-	-	-	(155,141)
Հաշվեկշռային արժեք	**31,313,782**	**-**	**-**	**-**	**31,313,782**

Ներքին վարկանիշ ունեցող հաճախորդներն ունեն նաև Բանկից ստացված վարկեր: Վարկանշավորման համակարգը ներկայացված է Ծանոթագրություն 23-ի (բ) կետում:

	31 դեկտեմբերի 2018թ.				
հազ. դրամ	1-ին փուլ 12-ամսյա ակնկալվող պարտքային կարուստներ	2-րդ փուլ Պարտքային առումով չարժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կարուստներ	3-րդ փուլ Պարտքային առումով արժեզրկված ֆինանսական գործիքի ամբողջ ժամկետում ակնկալվող պարտքային կարուստներ	Չեռքերված, սկզբնավորված կամ պարտքային առումով արժեզրկված սկզբնական ճանաչման պահին	Ընդամենը
Ֆինանսական երաշխավորության պայմանագրեր					
- առանց վարկանիշի	31,162,507	-	-	-	31,162,507
Կորստի պահուստ	(145,677)	-	-	-	(145,677)
Հաշվեկշռային արժեք	**31,016,830**	**-**	**-**	**-**	**31,016,830**

26 Պայմանական դեպքեր

(ա) Դատական վարույթներ

Բնականոն գործունեության ընթացքում Բանկը կարող է հանդես գալ որպես դատական վարույթների և հայցերի կողմ: Ղեկավարությունը գտնում է, որ նման վարույթների կամ հայցերի արդյունքում առաջացող պարտավորությունների վերջնական գումարը, եթե այդպիսիք լինեն, նշանակալի բացասական ազդեցություն չի ունենա ֆինանսական վիճակի կամ ապագա գործունեության արդյունքների վրա, բացառությամբ Ծանոթագրություն 21-ում ներկայացված հարկային ստուգման ակտի հետ կապված դատական վարույթի:

(բ) Պայմանական հարկային պարտավորություններ

Հայաստանի հարկային համակարգը, լինելով համեմատաբար նոր, բնորոշվում է օրենսդրության, պաշտոնական պարզաբանումների և դատական որոշումների հաճախակի փոփոխություններով, որոնք երբեմն հստակ չեն, հակասական են, ինչը ենթադրում է տարբեր մեկնաբանություններ: Հարկերը ենթակա են ստուգման և ուսումնասիրության հարկային մարմինների կողմից, որոնք իրավասու են սահմանել տույժեր և տուգանքներ: Հարկային օրենսդրության խախտման դեպքում հարկային մարմիններն իրավասու չեն առաջադրել հարկերի գծով լրացուցիչ պարտավորություններ, տույժեր կամ տուգանքներ, եթե խախտման ամսաթվից անցել է երեք տարի:

Այս հանգամանքները Հայաստանում կարող են առաջացնել այլ երկրների ռիսկերի համեմատ շատ ավելի մեծ ռիսկեր: Ղեկավարությունը գտնում է, որ համապատասխանաբար է ճանաչել հարկային պարտավորությունները՝ Հայաստանի կիրառելի հարկային օրենսդրության, պաշտոնական հայտարարությունների և դատական որոշումների իր մեկնաբանությունների հիման վրա: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինները կարող են ունենալ այլ մեկնաբանություններ, և հետևանքները կարող են էական լինել այս ֆինանսական հաշվետվությունների համար, եթե իրավասու մարմիններին հաջողվի գործադրել իրենց մեկնաբանությունները:

27 Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

(ա) Վերահսկողություն

Բանկի մայր կազմակերպությունն է «Արիևս Գրուպ» ՍՊԸ-ն: Բանկի վերջնական վերահսկող անձն է պրն. Կարեն Սաֆարյանը, ով նաև զբաղեցնում է Բանկի Խորհրդի նախագահի պաշտոնը: Նա մասնակցություններ ունի Բանկի հետ չառնչվող այլ ընկերություններում:

Բանկի մայր կազմակերպությունը չի հրապարակում աուդիտի ենթարկված ֆինանսական հաշվետվությունները:

(բ) Գործարքներ Տնօրենների խորհրդի և Վարչության անդամների հետ

Ստորև ներկայացված է աշխատակազմի գծով ծախսերում ներառված ընդհանուր վարձատրությունը 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարիների համար:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Աշխատավարձ	476,382	540,596
Պարգևավճարներ	130,552	128,200
	606,934	**668,796**

Այս գումարները ներառում են Խորհրդի և Վարչության անդամների դրամային հատուցումները:

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների մնացորդները և միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները 2019թ. և 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

	2019թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	2018թ. հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն				
Հաճախորդներին տրված վարկեր	360,437	12.1	332,841	12.6
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	211,296	5.8	260,070	5.1
Փոխատվության հանձնառություններ	263,822	-	243,772	-

Ստորև ներկայացված են Խորհրդի և Վարչության անդամների հետ գործարքների գծով շահույթում կամ վնասում արտացոլված գումարները դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Շահույթ կամ վնաս		
Տոկոսային եկամուտ	41,408	46,303
Տոկոսային ծախս	(7,170)	(15,358)
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	5,509	3,258

(գ) Գործարքներ այլ կապակցված կողմերի հետ

Այլ կապակցված կողմերը ներառում են Խորհրդի և Վարչության անդամների ընտանիքների անդամներին և Խորհրդի և Վարչության անդամների կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները: Ստորև ներկայացված են 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2019թ. շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ	
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Հաճախորդներին տրված վարկեր	4,194,026	11.6	-	-	290,564	3.04
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	-	-	6,881,035	7.0	-	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	8,493	0.2	57,078	0.0	282,256	5.53
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ						
Փոխատվության հանձնառություններ	625,064	11.0	-	-	37,563	-
Շահույթ (վնաս)						
Տոկոսային եկամուտ	258,766	-	246,232	-	10,946	-
Տոկոսային ծախս	(1,192)	-	(29,549)	-	(15,144)	-
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	78,088	-	63,303	-	195	-
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	-	-	(348,565)	-	-	-
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	(85,226)	-		-	-	-

Ստորև ներկայացված են 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այլ կապակցված կողմերի հետ գործարքների մնացորդները և համապատասխան միջին արդյունավետ տոկոսադրույքները, ինչպես նաև 2018թ. շահույթում կամ վնասում այդ գործարքների գծով արտացոլված գումարները:

	Բաժնետերեր		Ընդհանուր վերահսկողության ներքո գտնվող կազմակերպություններ		Այլ	
	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %	հազ. դրամ	Միջին արդյունավետ տոկոսադրույք %
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն						
ԱԿՏԻՎՆԵՐ						
Հաճախորդներին տրված վարկեր	2,858,979	11	-	-	173,909	8.4
ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
Հետգնման պայմանագրերի գծով վճարվելիք գումարներ	-	-	29,418	10.0	-	-
Հաճախորդների ընթացիկ հաշիվներ և ավանդներ	728,121	4.1	424,391	9.5	281,963	5.5
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չճանաչված հոդվածներ						
Փոխատվության հանձնառություններ	-	-	-	-	24,606	-
Շահույթ (վնաս)						
Տոկոսային եկամուտ	497,644	-	112,060	-	13,363	-
Տոկոսային ծախս	(554)	-	(122)	-	(15,313)	-
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով եկամուտ	16,897	-	64,630	-	2,204	-
Միջնորդավճարների և այլ վճարների տեսքով ծախս	-	-	(175,874)	-	(15,197)	-
Ընդհանուր վարչական ծախսեր	-	-	(85,226)	-	-	-

28 Ֆինանսական գործիքների իրական արժեք

Բանկը ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը չափելիս կիրառում է ստորև ներկայացված իրական արժեքի հիերարխիան, որն արտացոլում է չափումների ժամանակ օգտագործված ելակետային տվյալների նշանակալիությունը:

- 1-ին մակարդակ. նույն գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները (չճշգրտված):
- 2-րդ մակարդակ. 1-ին մակարդակում ներառված գնանշված գներից տարբեր ելակետային տվյալները, որոնք դիտելի են կամ ուղղակիորեն (այսինքն՝ որպես գներ), կամ անուղղակիորեն (այսինքն՝ գներից ստացվող): Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնց գնահատման համար կիրառվել են նմանատիպ գործիքների համար գործող շուկայում գնանշված գները, նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գներն ակտիվ չհամարվող շուկաներում, կամ գնահատման այլ մեթոդներ, որտեղ բոլոր նշանակալի ելակետային տվյալներն ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտելի են շուկայական տվյալներից:
- 3-րդ մակարդակ. ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ: Այս դասակարգը ներառում է բոլոր այն գործիքները, որոնց դեպքում գնահատման մեթոդները ներառում են դիտելի տվյալների վրա չհիմնված ելակետային տվյալները և ոչ դիտելի ելակետային տվյալները նշանակալի ազդեցություն ունեն գործիքի գնահատման վրա: Այս դասակարգը ներառում է այն գործիքները, որոնք գնահատվում են նմանատիպ գործիքների համար գնանշված գների հիման վրա, որոնց գծով պահանջվում են նշանակալի ոչ դիտելի ճշգրտումներ կամ ենթադրություններ՝ գործիքների միջև տարբերություններն արտացոլելու համար:

2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական գործիքների, բացառությամբ ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի, գնահատված իրական արժեքները մոտավորապես համապատասխանում են դրանց հաշվեկշռային արժեքներին: 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 39,269,977 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքը կազմում էր 41,606,509 հազար դրամ: Ամորտիզացված արժեքով չափվող ներդրումային արժեթղթերի իրական արժեքի չափումը դասակարգվել է իրական արժեքի հիերարխիայի 2-րդ մակարդակին:

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	-	12,998,169	-	12,998,169
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	18,272,325	18,272,325
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	-	-	192,766	192,766

Ստորև բերվող աղյուսակում ներկայացված է 2018թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների վերլուծությունը՝ իրական արժեքի հիերարխիայի համապատասխան մակարդակների կտրվածքով: Գումարները հիմնված են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում ճանաչված գումարների վրա:

հազ. դրամ	1-ին մակարդակ	2-րդ մակարդակ	3-րդ մակարդակ	Ընդամենը
Իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով չափվող պարտքային ներդրումային արժեթղթեր	-	5,030,367	-	5,030,367
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր	-	-	17,456,906	17,456,906
Կորպորատիվ բաժնետոմսեր	-	-	189,184	189,184

Իրական արժեքի այս գնահատականի նպատակն է ներկայացնել այն մոտավոր գինը, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքում կստացվեր ակտիվը վաճառքելու կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելու համար չափման ամսաթվի դրությամբ: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով անորոշությունները և կողմնակալ դատողությունները, իրական արժեքը չպետք է դիտվի որպես իրացման գին՝ անմիջապես ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների փոխանցման ժամանակ:

Գնահատման մեթոդները ներառում են զուտ ներկա արժեքի և զեղչված դրամական հոսքերի մոդելները, նմանատիպ գործիքների հետ համեմատությունը, որոնց համար առկա են շուկայական դիտելի գները, և գնահատման այլ մոդելները: Գնահատման մեթոդներում կիրառվող ենթադրությունները և ելակետային տվյալները ներառում են ոչ ռիսկային և ուղենիշային տոկոսադրույքները, վարկային սփրեդները և այլ հավելավճարները, որոնք օգտագործվում են զեղչման դրույքները, պարտատոմսերի և բաժնետոմսերի գները, արտարժույթի փոխարժեքները, բաժնային գործիքների և բաժնային գործիքների ինդեքսի գները գնահատելու համար: Գնահատման մեթոդների նպատակն է ստանալ այն իրական արժեքը, որն արտացոլում է ֆինանսական գործիքի գինը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, որը կորոշվեր շուկայի մասնակիցների կողմից «անկախ կողմերի միջև գործարքում»:

Ստորև ներկայացված է իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի իրական արժեքի փոփոխությունները 2019թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար:

	2019թ. հազ. դրամ	2018թ. հազ. դրամ
Իրական արժեքը առ հունվարի	17,456,906	15,893,683
Տրված վարկեր	95,940	1,438,961
Վարկերի մարումներ	(1,058,765)	(998,505)
Ճանաչված տոկոսային եկամուտ	1,242,991	1,515,490
Իրական արժեքի չափման փոփոխություն	728,242	(383,716)
Զուտ վնաս փոխարժեքային տարբերություններից	(192,989)	(9,007)
Իրական արժեքը առ 31 դեկտեմբերի	**18,272,325**	**17,456,906**

Ստորև բերվող աղյուսակում ներակայացված է տեղեկատվություն իրական արժեքի հիերարխիայի 3-րդ մակարդակին դասված ֆինանսական գործիքների չափման համար օգտագործված նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալների վերաբերյալ 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

Գործիքի տեսակը	Իրական արժեք հազ. դրամ	Գնահատման մեթոդ	Նշանակալի ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ	Օգտագործված ոչ դիտելի ելակետային տվյալներ
Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկեր	18,272,324	Զեղչված դրամական հոսքեր գործառնական գործունեությունից	Ռիսկի ճշգրտումով զեղչման դրույք	ՀՀ դրամ. 10.47% - 12.47% ԱՄՆ դոլար. 9% - 11%

Ստորև ներկայացված են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող հաճախորդներին տրված վարկերի իրական արժեքի գնահատման համար ղեկավարության կողմից օգտագործված հիմնական ենթադրությունները 2019թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

- գործիքից ակնկալվող ապագա դրամական միջոցների զեղչման համար կիրառվում են 10.47% (ՀՀ դրամ) և 9% (ԱՄՆ դոլար) զեղչման դրույքներ: Զեղչման դրույքները գնահատվել են հիմք ընդունելով տվյալ ոլորտի համար կապիտալի միջին կշռված մեծության միջինը, որը հիմնված է պարտքի և սեփական կապիտալի հարաբերակցության 42.1% հնարավոր տիրույթի վրա՝ 8.59% (ՀՀ դրամ) և 6.61% (ԱՄՆ դոլար) շուկայական տոկոսադրույքով:
- չավարտված նախագծերի համար կիրառվում են ռիսկով ճշգրտված 12.47% (ՀՀ դրամ) և 11% (ԱՄՆ դոլար) չափով զեղչման դրույքները:

Եթե զեղչման դրույքներն աճեն/նվազեն մեկ տոկոսով, այդ գործիքների իրական արժեքները կկազմեն 17,105,825 հազար դրամ/19,428,823 հազար դրամ:

29 Հաշվետու ամսաթվից հետո տեղի ունեցած դեպքեր

2020թ. հունվարին Բանկը Նիդեռլանդներում գտնվող «Dilijan Finance B.V» հատուկ նշանակության ընկերության միջոցով թողարկել է 300,000,000 ԱՄՆ դոլար անվանական արժեքով պարտատոմսեր («2020թ. պարտատոմսեր») 6.5% անվանական տոկոսադրույքով, որոնց մարման ժամկետը լրանում է 2025թ. հունվարին: Պարտատոմսերը ցուցակված են Իռլանդիայի ֆոնդային բորսայում: